24,142/A

K 700

HIERONYMI DAVIDIS GAUBII,

Medicinae & Chemiae in Academia Batava, quae Leidae eſt, Profeſſoris,

LIBELLUS

DE
METHODO CONCINNANDI FORMULAS
MEDICAMENTORUM.

LUGDUNI BATAVORUM.

Apud CONRADUM WISHOFF,

MDCCXXXIX.

GM1830

306929

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

VENERANDO SENI,

JOANNI GAUBIO,

Poliatro Amſtelaedamenſi, primum Patruo, nunc & Socero ſuo,

HIERONYMUS DAVID GAUBIUS.

Vix exſpectaveris, hodie quod obvenit. Toties, quâ es, liberalitate, anno vertente, me meoſve ſtrenâ cumulaſti, nihil viciſſim a me recipiens. Nunc & Tibi ego ſtrenam offero: at quâ divitiae haud creſcent: triobolari modò Bibliotheca auctior erit libello, quem, dignioris impos muneris, Tuo conſecro Nomini. Quaeris: cur ita? Titulos adſpice, quibus Te adloquor: ſplendidiores enim, ut potuiſſem, addere nolui, ne obſcurior eſſet facti ratio. Non praeſidium Foetui huic a Te peto, qui, adverſus neminem injurioſus, par a Cordatis mihi polliceor, reliquos temno. Neque Favorem capto Tuum: hoc enim fruor maximo, datâ etiam in matrimonium mihi Filiâ Tuâ, nunc unicâ, ut pignore cariſſimo, ejusdem certus. Quid tandem? Monimentum

ponere conor, quo conſtet publico, quantum devenerer utrumque illud arctiſſimae neceſſitudinis vinculum, quo & commune Genus, & Tuus in me Amor, tot tantiſque documentis, maximè in conjugalibus meis votis, probatus, Tibi me adſtringunt. Neque id, ut parvi forte aevi fuerit, ſpernes; cum aliud perennius, Tuiſve in me meritis reſpondens, vires recuſent. Quin & ſcio, ſolam Tibi, ut Optimo cuique, ſatis eſſe gratam acceptorum recordationem. Gratulor hinc Tibi, mihi gaudeo, Te quod, in quinti decimi aetatis quinquennii jam ferè conſtitutum exitu, eò ſuperſtitem ſervaverit uſque Propitium Numen, id ut propoſitum exſequi mihi liceat; dum Magnum BOERHAAVIUM, Tuo quem Nomini heic jungere animus erat, votis maturius ereptum meis lugeo. Manium quietem temerè violaſſe nefas. Soli ergo Tibi fructus hic qualiſcunque mei laboris cedit. Tu, ut publicam pietatis in Te meae teſſeram, comis accipe, viridique valens ſenectute, quod reliquum dederit DEUS, vitae ſpatium felix vegetuſque decurre!

Dedi Leidae 17$\frac{31}{12}$38.

MEDICINAE TYRONIBUS
S.

Ex quo ad Medicinam faciendam animum adplicare coepi, inter caetera quidem maximè me torſit illa iſtius Operis pars, quae Remedii inventi eam poſtulat deſcriptionem, ut & concinne reſpondeat Indicationi, & rite ab iis, id qui negotii ſibi adſumſerunt, praeparari, aegroque aptè adhiberi queat. Facilè quippe videbam, non heic ſufficere Generalia in hanc rem, quae ſola plerumque in Academiis addiſcuntur; petenda eſſe ex ſingularibus, imò & ſingulariſſimis Aegri Remediique conditionibus, juſtam quae heic determinationem figere poſſunt; non dari Medicamentorum Formulas eidem ſcopo in univerſum aptas; idemque Indicatum aliis quandoque & aliis modis formisque eſſe adplicandum, ut ſingulari, circa quem ſolum Practicus verſatur, homini proſit, ſatisfaciat. Notabam inſuper, heic, ſi uſpiam, uſui eſſe Divi Senis monitum: μηδὲν εἰκῆ, μηδὲν ὑπερορῶν: ſi quid enim in praeſcribendo Remedio temerè, ſi quid perfunctoriè, poſitum fuerit, facile Medicum ſcopo aberrare, utcunquè caeterum rectè collineaverit; reliquum omne, quod agit Practicus, ſolâ fe-

ferè ſpeculatione abſolvi, juvare nihil, niſi praeſcripto adplicatoque juſtè Remedio velut in actum deducatur; tum demum finem obtineri Artis, id ſi dextrè curatum fuerit; neque adeò ex iis, quae animo conceperis, ſed quae mandaveris chartae, decerni; eſſe hinc rem, cùm Aegri, tùm Medici reſpectu, non levi periculo plenam. Nec moleſtiâ exemptum me comperiebam, ſi quando, improbo conatu, memoriae inprimerem Formulas a Praeceptoribus aliisve fide dignis Authoribus concinnatas: praeterquam enim, quod puerile id molimen crederem, facile praevidebam, haud mihi ſemper in Praxi occurſuros caſus, quoad omnem conditionem iis geminos, quibus illae a ſuis Conditoribus fuiſſent adcommodatae, ideoque redituram vel novas componendi, vel edoctas mutandi, neceſſitatem. Extemporanea etiam, quam praeceps in multis morbis occaſio ſaepe exigit, conſuetudo autem plurimis in locis in univerſum quoque introduxit, Praeſcriptio, tum ſervilis jugi horror, obſtabant, quo minus a me ipſo impetrarem, ut ex aliis tantum ſapere, aliorum exemplis ſemper inhaerere conſtituerem. Neque placebat, quod Veterani, his in anguſtiis a me conſulti, dictitabant, Experientiâ totum

tum hoc opus, ut arduum Tyroni videatur, reddi leviſſimum: timebam quippe, ne per eventus infelices, ipſasque mortes, & non reparanda famae dispendia, eò me duceret demùm iſthaec Magiſtra. Putavi ergo in id mihi prius, quam ad Praxin accederem, incumbendum eſſe, ut animo comprehenderem, quidquid de hac re certi ac legitimi a Medicinae Antiſtitibus limitatum eſſet. Quare me dedi evolvendis omnibus, quae adſequi poteram, Medicorum hoc ſuper Themate ſcriptis, regulisque, quas ibi ſtatutas inveniebam, generalibus comparandis ad ipſa Formularum exempla ab Optimis Practicis deſcripta. Quumque ſic ſatis citò deprehenderem, regularum multas adeò eſſe inſtabiles, ut ſaepius negligantur, quam obſerventur; alias verò etiam inter ſe pugnare; exceptiones dari Regulis longè numeroſiores, ſi quae quotidie ſub ipſo Artis exercitio etiam a Peritiſſimis praeſcribuntur, conferas; plurimos autem eorum, qui hac in parte Tyronum taedia lenire erant conati, ſui velut oblitos, tamquam Magiſtros Magiſtris, non vero inperitis Tyronibus, ſcripſiſſe; alios, brevitatis nimium ſtudioſos, ſpiſſiores etiam nebulas mihi ſaltem obfundere: hinc eo conſilii tandem perveni, ut in adver-

ſaria conjecerim omnes, quas de ſingulari quavis Formularum ſpecie conditas inveniebam, Regulas., his dein junxerim, quotquot occurrebant, exceptiones, ac tum ex utriſque inter ſe collatis, facto moderamine, generalia, mihique viſa clariora, deduxerim Theoremata, quae poſt, in ordinem ad ſuos quaeque titulos redacta, Encheiridion mihi exhibuere, quod mentem manumque in Praxi exercenda dirigebat.

Sic enatum eſt, quod videtis, corpuſculum. Neque id nunc publici juris facio, quod vel perfectius eſſe iis, quae hac de re prodierunt hactenus, vel nova aut ante inaudita continere, ſtultè mihi perſuadeam. Imò verò fateor, pauciſſima in eo reperiri, ſi ulla, quae aliis indicta ſunt. Docet hoc candidè modò a me expoſita ejus origo. Quodſi laudare vellem omnes, quorum e ſcriptis heic profeci; laudandi forent innumeri, &, paucis exceptis, ferè omnes, quos datum fuit conſulere: ut ideo quisque ſuum ſi hoc ex opuſculo decerperet, literarum forte remanſurum eſſet nihil. Unde & abſtinui vel heic, vel in ipſo opere, Authores adlegare; ne vel fatigem numero, vel multam videar lectionem oſtentare.

Haec

PRAEFATIO.

Haec tandem unica fuit edendi occaſio. Quum Chemiam publicè in hac Academia docendi muneri admotus, Summo ſuadente BOERHAAVIO, annuo Curſui Chemico ſubjungere adgrederer Pharmaceuticum; non inutile fore videbatur, ſi, una cum Officinali Medicamentorum Praeparatione, ſimul & Magiſtralem exhiberem Auditoribus. Recurrens ergo ad ea, quae olim de hoc Themate meos in uſus collecta digeſſeram, inde, ut ſua cuique placent, hauſi normam materiemque dicendorum; ut generales haberent regulas, qui me audiebant, ad quas in exercitio, quod ſimul offerebam, ſe conformare poſſent. Quia vero exiguum temporis, quo curſus hic abſolvi debebat, ſpatium lentorem dictationis non permittebat; neque interim properatae elocutionis impetu expoſita animo diſtinctè ſatis inprimi poterant, ut domi recocta Formulas ad datos caſus ex arte praeſcripturis uſui eſſent; conſtitui tandem hanc Meorum moleſtiam praelo levare, putans ſic magis me prodeſſe iis poſſe. Id ſi obtineo, ſatis eſt. Si ſimul & in alios boni quid inde redundat, exſulto. Sin minus; laudabilis ſaltem conatûs conſcientia pro ſolamine laborum eſt. Valete!

Scripſi Leidae $17\frac{29}{12}38$.

ELENCHUS CAPITUM.

Προλεγομένα. Pag. 1
Regulae Generales ante Praeſcriptionem Formularum obſervandae. 3
De Formularum Dotibus Generalibus. 13
Externis: *Inſcriptione*, *Initio*, *Ordine*, *Modo deſignandi Ingredientia & Menſuras*, *Subſcriptione*, *Signatura*. 13
Internis. 23
Formula Simplice: *hujus Doſi*, *Quantitate Generali*. 24
Formula Compoſita: *hujus Partibus*, *Baſi*, *Adjuvante*, *Corrigente*, *Conſtituente*; *harum Proportione mutua*; *Doſi*; *Quantitate Generali*; *Qualitatibus*, *Conſiſtentia*, *Colore*, *Odore*, *Sapore*, *Virtute Medicata*. 32 & *ſeq.*
De Formulis in Specie. 52
De Formulis Internorum Medicamentorum. 52
De Pulvere Interno. 52
Bolo. 66
Electuario. 74
Eclegmate. 81
Pilulis. 86
Trochiſcis internis. 98
Electuario ſolido. 105
Rotulis. 112

De

De Infuſis internis. 118
Decoctis internis. 136
Succis Expreſſis. 153
Emulſis. 165
Mixturis Internis. 180
Julapio. 180
Mixtura Media. 192
Mixtura Contracta. 202
De Formulis Medicamentorum Externorum. 210
De Formulis Externis Communibus. 210
De Injectione. 210
Adſpergine. 218
Epithemate in genere. 222
Epithemate Liquido. 223
Sicco 234
Cataplaſmate in genere. 244
—— —— *Cocto.* 244
—— —— *Crudo.* 254
Balneo in genere. 261
Humido. 261
Vaporoſo in genere. 269
Vaporatione humida. 270
Suffitu. 277
Emplaſtro. 287
Cerato. 301
Unguento. 304
Balſamo Odorato. 314
Linimento. 324
Epiſpaſticis. 331
Fri-

De Fricio. 334
De Formulis Externis Propriis. 335
De Formulis Capiti *dicatis.* 336
Cucufa. 336
Frontali. 336
Collyrio. 339
Naſalibus in genere. 343
Errhinis. 343
Odoramentis. 348
Stomaticis in genere. 351
Dentifricio. 352
Apophlegmatiſmo. 55
Gargariſmate. 363
Scuto. 367
Clyſmate Inteſtinali. 367
Suppoſitorio. 380
Peſſo & Naſcali. 388

HIER. DAVIDIS GAUBII

AD

Methodum Concinnandi Formulas Medicamentorum

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

I.

FORMULA vocatur Medicis Remedii Pharmaceutici, ex arte inventi, quoad materiem & formam, rationalis conſignatio, juxta quam id a Pharmacopœo aptè parari, atque ægro commodè & fructuoſè applicari poteſt.

2. Illa autem Medicinae Practicæ pars, quæ tradit regulas, ſecundum quas Conſignatio iſta (1) perfici debet, *Methodus* audit *Concinnandi Formulas*.

3. *Materiem* Formulæ (1) ſuppeditat Ὕλη dicta ἰατρικὴ, tam naturalis, quam factitia. *Formam*, quæ varia eſt, diverſæ, tam in ægro, quam in materie ſelecta, obviæ conditiones determinant: ut infra patebit. *Finis* eſt legitima præparatio atque applicatio illius auxilii, quo Indicationi ſuæ ſatisfacere conatur Medicus.

4. Complectitur ergo Methodus iſthæc (2) ulti-

timum eorum, quæ Medico artem ſuam exercenti agenda ſunt. Ad eam tendit, quidquid ferè in aliis Diſciplinæ Medicæ partibus docetur. Hæc demum Fine ſuo beat Artificem.

5. Unde Neceſſitas, Utilitas, & Nobilitas ejus abunde patent.

6. Dividitur Formula (1) in *Officinalem* & *Magiſtralem*: quarum illa Remedium ſpectat in Officinis Pharmaceuticis ad uſus futuros parandum atque aſſervandum; hæc vero ex tempore conficiendum & applicandum. De Poſteriore præprimis heic agetur.

7. Hæc (6) ut ex arte præſcribi poſſit; ſupponitur prius cognita

α. *Indicationum Doctrina*, utpote inſtruens Medicum, an, quid, tum per quæ, & quali modo, tempore, ordine &c. applicata, Inſtrumenta ſit agendum.

β. Univerſa Triplicis Regni *Materies Medica*; quatenus haec praeſcribendae Formulae Materiem (3) praebet: praeprimis tamen illa, quae ibi locorum, ubi Medicus Praxin exercet, praeſto haberi poteſt.

γ. Tandem & *Pharmacia*, hujusque omnes Operandi modi, atque Effecta, tam ſimplicia praeparata, quam compoſita: illos enim dirigit; his utitur, cum Formulam praeſcribit Medicus.

8. Nec ſanè ſuperficiaria ſaltem, ut vulgò occurrit, binorum poſteriorum (7. β. γ.) heic requi-

quiritur cognitio. Quî enim Pharmacopoeo dabit leges ignarus ipſe agendorum? Quomodo delectus fieri cum ratione poteſt rerum ignotarum? Quo fundamento effectus applicatorum praevidebit, horum natura quem & vires latent?

9. Ex quibus (7 & 8), collatis ad (4), pronum eſt colligere, non adeo, ut fertur, levis eſſe operae atque exigui temporis negotium, cujus heic regulas, pro virium modulo, exhibere adgredimur. Facilitatem tamen dabit exercitatio juſto doctrinae ordini juncta.

10. Supponentes igitur aliunde ſatis cognita, quorum ſcientia ad rationalem Formularum Praeſcriptionem addiſcendam in anteceſſum requiritur (7 & 8), partiemur materiem dicendorum in tria ſumma Capita: quorum prius, ſpecie *Introductionis*, ſuccinctas dabit Regulas, Artem hanc exercituro obſervandas; alterum *Generales* ſiſtet *Formularum Dotes*; tertium exponet ea, quae ad *Singulares Formularum Species* pertinent.

REGULAE GENERALES

Ante Praeſcriptionem Formularum obſervandae.

11. Medicus, Vir prudens, praeſcribat nihil, niſi cujus ſufficientem queat red-

dere rationem, cum requiritur: hinc nunquam tumultuario, ſed ſemper ex Indicatione prius rite deducta, agat.

12. Ante omnia ergo juſta methodo determinet, an oblato in caſu aliquid agendum incumbat.

13. Unde, ſi vel cognitum Naturae ſolius ad morbi propulſionem ſufficiens robur, vel abſoluta mali immedicabilitas, vel praeviſum ex morbi curatione pejus naſciturum malum, vel dubia hactenus morbi indoles &c. agendum nihil dictant; probum eſt a praeſcriptione abſtinere: ne vel noceatur aegro, vel is ſine neceſſitate emungatur.

14. At quum pleriſque durum ſit, a Medico penitus deſtitui; aliquando etiam ignominioſum, artis prodere imperfectionem; hinc, ſi conditio aegri fert, praeſtat nonnunquam, in dictis caſibus (13), praeſcribendo ejuſmodi, quae dum non proſunt, quoque haud obſunt, in ſpeciem ſaltem aliquid agere. Habeat hunc in finem Medicus familiares ſibi Formulas quaſdam, ex inertioribus conflatas, Emulſiones, Mixturas, Pulviſculos inefficaces, &c. quibus nihil effecturis tranquillum reddat aegrum, qui ſaepe mavult pia hac fraude decipi, quam prognoſtico relinqui. Id, quod vel maximè in Gravidarum aegritudinibus, Virginumque & Mulierum morbis dubiis, notandum.

15. Si vero omnino agere jubet Medicum

In-

Indicatio; jam porro quid, per quae &c. ſit agendum determinare convenit: quorum utrumque per eam ipſam Indicationum doctrinam, quam heic ſupponimus cognitam, invenitur: unde eò ablegantes Tyronem, nonnulla ſaltem, propius ad noſtrum inſtitutum pertinentia, nunc ſubjungemus.

16. Finis primarius Artis, tuta nimirum, cita & jucunda curatio, ſemper ante oculos verſetur Medico; ut ad hunc omnes actiones ſuas, quouſque fieri poteſt, dirigat.

17. Eligantur hinc Remedia efficacia, & ſcopo conſequendo maximè appropriata, tam ratione materiae, quam formae.

18. Sint tamen ſimul ejuſmodi, quae tuto, ſine periculo, exhiberi queant: quamvis, in caſibus deſperatis, nonnunquam aliquid tentare liceat; modo id fiat cum judicio, dubiique eventus praedictione.

19. Nova ideo, nondum probè explorata, ne adhibe, ſi aliis idem praeſtare poſſis: ſin minus, utere illis ſumma cum prudentia; ne famae incurras periculum. Audacia ſaepe magis, quam ignorantia, inviſum reddit Medicum.

20. Effoeta, & obſoleta, facile per moram corruptibilia, ſi potes, cave; ne nauſeam noxamve aegro parias, aut ſaltem effectu fruſtreris. Unde hoc reſpectu praeſtat, caeteris pa-

ribus, ex officina Pharmaceutica celebriore Medicamenta depromere; quia diſtractio ibi celerior frequentiorem exigit renovationem: quamvis intèrim bona fides atque peritia Pharmacopoeum magis commendent.

21. A Draſticis abſtinendum, ſi mitiora ſufficiant: ſin minus, dentur circumſpectiſſime: id quod vel maxime animadvertendum in ſubjectis debilioribus, aut valde ſenſibilibus; ne vehementiae Remedii ſuccumbant in Artis Artificiſve opprobrium.

22. Quae difficilioris ſunt praeparationis, vel exhibe propria manu confecta, vel non praeſcribe; niſi de fide & dexteritate Pharmacopoei certus ſis.

23. A Pretioſioribus tibi tempera, ſi minus cara ejuſdem efficaciae praeſto ſunt: quod plerumque obtinet. Ditiorum interim luxui heic dandum aliquid; utpote qui ſaepius ex pretio vim Remedii aeſtimant.

24. Exotica haud temere Indigenis antehabeto. Praeſtat his uti, ſi ſcopo ſufficiunt: minus enim fraudibus & corruptioni obnoxia ſunt, quae domi naſcuntur.

25. Quae nomine, ſapore, aliiſve qualitatibus, in vulgus nota ſunt, aut minus uſitato ſub titulo, aut aliis mixtis tecta praeſcribere aliquando prudentiae eſt; ne vel horreant ea aegri, vel tanquam nihil praeſtitura aſpernentur.

26. Satius eſt conſuetum, quam inconſuetum, dare Medicamentum: id quod circa Emetica, Purgantia, Opiata &c. praeprimis locum habet.

27. Ingrata, nauſeoſa, moleſta, quoad fieri poteſt, vitentur, aut ſaltem parciore quantitate cum aliis remixta abſcondantur artificioſè. Praeſtat nullum, quam tale exhibere Remedium, a quo Natura abhorret: cujus regulae praeprimis in Foeminis delicatioribus, Infantibus &c. ratio habenda.

28. Hinc & aegri Idioſyncraſiam, ratione ſingularis cujuſdam Pharmaci, aliquando expiſcari convenit; quippe quae Remedium, etiam caeteroqui maxime appropriatum, nonnunquam inutile, imò noxium reddit: licet interim ſaepe imaginaria potius, quam nativa, ſit.

29. Simplicitati quam maxime in praeſcribendis Remediis ſtudeat Medicus, nec adeo molem aut numerum, ſed conciſam brevitatem, non pompam, ſed efficaciam, affectet. Unde ex immenſa Materiae Medicae ſylva non quaevis promiſcue congerenda, ſed probatiorum ſaltem delectus habendus.

30. Junior tamen Practicus, nondum fama florens, ſeculi, loci, hominumque, inter quos degit, moribus atque opinionibus, quouſque ſcopus ejus permittit, tantillum ſeſe accommodet; ut, aliunde minus notus, hac ſibi via

interim exiſtimationem comparet. Veteranus, aut in Praxi confirmatior, ſecurè demum talia vilipendit.

31. Nativa Praeparatis, Simplicia Compoſitis, praeferantur, ſi utrorumque virtus eadem eſt. Praeparatio atque Compoſitio, praeterquam quod ex ſe aliquando mali plus, quam boni, adferant, inſuper & a Pharmacopoei fide ac dexteritate, nonnunquam minimè laudandis, dependent. Simplicium contra genitrix eſt Natura, bona ſemper, ſibique conſtans.

32. Uti univerſae Materiae Medicae notitia utilis eſt Medico; ſic illa praeprimis accuratius requiruntur cognita, quae in Pharmacopoeis loci, in quo praxin exercet, proſtant: ne talia praeſcribat, quibus carent Officinae. Qui error facile corrigendus foret; niſi Pharmacopoeus quandoque ſibimet ipſi arrogaret licentiam, inconſulto Medico, aliud pro alio ſubſtituendi.

33. Porro, praeter vires atque doſes efficaces, varias itidem Medicamentorum appellationes, uſitatas, ſcire convenit; ne idem Remedium, eadem in Formula, variis ſub nominibus ſaepius praeſcribatur. Diſce hinc generales titulos, quibus plura quandoque ſingularia, compendii ergo, ſimul inſigniri ſolent, ex *Morell. Meth. praeſcr. Form. in Prolegomenis.*

34. Tem-

34. Tempora etiam, quibus Herbae & alia magis minuſve vigent, aut acquiri poſſunt, memoria teneantur; ne Autumno vel Hyeme deſiderentur recentia, quae aeſtate dudum emarcuerunt.

35. Variae itidem variorum tam ſimplicium, quam compoſitorum, conſiſtentiae gnarus ſis; ne formam alienam, aut menſuram impropriam, praeſcribas.

36. Principia atque mutuas Medicamentorum ad ſe invicem, & ad Inſtrumenta, quibus praeparantur, habitudines niſi ex Pharmacia rationali didiceris, abſurdiſſima, & vel Pharmacopoei famulo riſum moventia, utinam nec aegro noxia! quandoque in chartam conjicies.

37. Officinalium Compoſitorum ingredientia noſcito; ne vel ex tempore componenda mandes, quae jam compoſita proſtant; vel officinalibus praeſcriptis talia addas, quae ipſorum compoſitionem jam ingreſſa ſunt: quamvis poſterius aliquando poſtulet Indicatio.

38. Nec congeras in unam Formulam plura, quae, licet nomine, origine & praeparatione diverſa ſint, prorſus tamen ejusdem ſunt naturae & efficaciae: perinde enim eſt, ac ſi peccares contra (33.).

39. Una quae Formula commode comprehendi poſſunt, haud, praeter neceſſitatem, in plures diſpeſcito. Tempori interim atque opinioni

hac in re ſubſerviendum (30.): ſunt enim, qui paucitatem Receptarum longe ferunt difficilius, quam numerum nimium.

40. Contra haud combinentur in unam eandemque Formulam, quae ſimul apte & ſine mutatione incongruâ uniri, aut miſta commodè adhiberi nequeunt: id, quod circa Olea meraca, Balſama liquida, Pinguia, cum aquoſis exhibenda, tum alia ſeſe mutuo deſtruentia &c. quorum poſtea mentio fiet, praeprimis notandum.

41. Ideo nec ſingulis, ſed urgentibus ſaltem, ſymptomatibus oppone Remedia: effecta enim Morbi, hoc hujusve cauſa ſuccisis, ſponte ceſſant, quae nonnunquam adeo diverſa ſunt; ut nimis oppoſita ad ſui ſublationem requirant.

42. In Morbis, aut ſymptomatis, maximè urgentibus, promptiſſimè parabilia exhibeto; ne occaſio praeceps ſubterfugiat; aut Pharmacopoeus feſtinando peccet.

43. Si indicata Remedia in quamcunque Formulae ſpeciem commode redigi poſſunt; aegrum interroga, quamnam prae reliquis amet magis, aut horreat, cuinam adſueverit, cui minus? Artem ſic teque ipſum commendabis, & laetiorem reddes praeſcripti uſum.

44. Nec tamen, palato aegri dum ſtudes, Morbi naturam, vim, ſymptomata, & ſi qui forte alii in aegro morbum primarium comitantur affectus, obliviſcere. Non omnes omnis fert mor-

morbus Formulas. Difficili Deglutione laborantem Bolis, Pilulis &c. ingerendis malè torſeris &c.

45. Quin Medicamenta etiam non omnia omnibus ſunt Formulis accommodata. Sudorifera formam amant liquidam, Abſorbentia ſiccam, Foetida, nauſeoſa, Pilularem, & ſic porro: prout in ſingularibus Formularum hiſtoriis poſtmodum indicabitur.

46. Aetatis quoque ratio habeatur in determinanda Formulae ſpecie. Infantem ſi externis aequè facile ſanare potes, internis ne vexato: ſin minus, abſtine ſaltem a Pilulis, Bolis, & ſimilibus.

47. Temperamenti quoque varietas aliam quandoque & aliam poſtulat Formulae ſpeciem. Siccis liquida, Humidis ſicca magis quadrant: quamvis interim, ſi priorum (43. ad 46.) aliqua huic conditioni obſtiterint, illorum potior ſit ratio.

48. Quae peregrè mitti, per longa itinera circumferri, aut quotidianos ad uſus in pera geſtari debent, Medicamina, quouſque fieri poteſt, in maximè compendioſas, diutiſſimè conſervabiles, facillimè portatiles redigantur Formulas.

49. Si ex praeſcripto Medicamento melius habet aeger, ejuſdem uſus continuandus eſt; donec aliud exigat Indicatio: neque enim ſine ratione ullam facere mutationem decet, (11).

50.

50. Interim, manente eadem Indicatione, variare quandoque Formulas, & ingredientibus alia ſubſtituere aequivalentia convenit; ut viribus, eadem diversâ ſaltem ſub facie exhibeantur: quod in morbis Chronicis, aegriſque moroſioribus, praecipuè expedit; ne longior eorundem uſus faſtidium moveat, aut in conſuetudinem abeat. Quin & ſuam ſic dexteritatem, Artiſque opulentiam, oſtendit Medicus.

51. Ubi autem datum Remedium non juvat; haud pertinaciter in eodem perſtandum, ſed aliquando, vel ex parte, vel in totum, mutandum pro Medici perſpicacia. Si vero & noceat; prorſus inde abſiſtendum: a juvantibus enim & nocentibus praecipua Indicatio.

52. Tandem, uti Medicus nunquam, niſi ſerio intenta mente, praeſcribere Remedium debet, ita nec praeſcriptum manu mittat, niſi prius ſedulo reviſum; ut certus ſit clare expreſſa & benè diſtincta eſſe omnia. Ars praeparandi Medicamenta, abuſu peſſimo, hodie tyronibus fere, aut amanuenſibus, ſaepe imperitis, ſaepe incuriis, commiſſa, periculi interim, uti fructus, pleniſſima, a Medico prudente, ſibique & aegris ſuis conſulente, hanc omnino accurationem repoſcit.

DE FORMULARUM

Dotibus Generalibus.

53. Proximè de Formulis in genere acturi, harum *Externas* prius, dein & *Internas* Dotes, omnibus communes, conſiderabimus.

54. Externas voco, quae vel ad ornatum faciunt, vel ad ſcriptionis compendium, vel ad clariorem intellectum eorum, quae ipſam praeparationem, & applicationem, ſpectant.

54. Harum Ima eſt Inscriptio in fronte chartae, arbitraria, a pleriſque omiſſa, notam aut literas ut plurimum exhibens pium votum indicantes: uti ſunt, †. C. D. J D. J J. α & ω. & ſimilia, quae pro lubitu ſibi quiſque fingere, aut & ſine peccato praetermittere poteſt.

56. IIda eſt Formulae Initium, conſtantius uſitatum, notis Rec. vel ℞. i. e. *Recipe* deſignandum, quo velut jubetur Pharmacopoeus, quae ſequuntur, promere.

57. IIItio Huc pertinet Ordo, quo Formulae Ingredientia ſcribuntur. Varius is eſt in variis Formularum ſpeciebus; imò nec unus & idem in iiſdem conſtanter obſervatur: uti patebit in ſingularum Hiſtoriis. In genere heic notandum.

α. Quod

α. Quod ſingulari cuivis ingredienti ſingularis detur linea, nec duo vel tria continuo juxta ſe mutuo ſcribantur.

β. Ingredientia ejuſdem ſpeciei ſibi mutuo proxime ſubjungantur: Radix Radici, Aqua Aquae, &c.

γ. Specie diverſa juxta quantitatem, qua recipiuntur, plerumque inter ſe digerantur; ut ordinem ducant copioſiſſima, claudant parciora, vel & vice verſa.

δ. Alias & *Baſis* primum tenet locum, alterum *Adjuvans*, tertium *Corrigens*, poſtremum *Conſtituens*.

ε. Quae praeſcribuntur quantitate non definita, aut ex reliquorum ingredientium quantitatibus ſaltem definienda, fere ſemper ultimum locum occupant.

Dantur interim harum regularum exceptiones, poſtea commemorandae.

58. IVto Notandus eſt MODUS tam ipſa Formulae Ingredientia, quam horum Menſuras, DESIGNANDI. Quò hic diſtinctior & intellectu facilior, eò commendabilior. Hinc

α. Adſueſcat Medicus diſtinctae ſcriptioni; neque negligenter, aut properè nimis, literas pingat.

β. Nec peccet contra Orthographiam, ridendus Pharmacopoeo.

γ. Inconditum ſcriptionis exceſſum vitet. Unde

Unde, ſi plura ejuſdem ſpeciei ingredientia ſibi mutuo ſubjunguntur, juxta (57. β); primo ſaltem nomen ſpeciei, omnibus commune, praefigitur, reliquorum vero nomina tantum propria deinceps, directè ſub nomine proprio primi, Ordine (57. α) dicto, collocantur. Simile quid obtinet, ſi plura proximè ſibi invicem ſubjuncta aequali ſingula quantitate praeſcribuntur: quo in caſu ne cujusvis quantitatem ſigillatim adſcribere neceſſe ſit, vocabulo *ana* vel *aā* utimur; quippe quod ante poſtremi illorum ingredientium quantitatem deſignatam poſitum notat, de priorum ſingulis tantundem eſſe recipiendum. Plura ejuſmodi compendia in uſu ſunt: quae tamen in decurſu ſponte innoteſcent, atque ideo ſaltem, ſi tuta fuerint, negligi non debent; quia ubivis more recepta ſunt.

δ. Pejores noxas nimia infert ſcriptionis brevitas; praecipuè cum, non vulgaribus literis, ſed introductis Characteribus, ſaepe male pictis, tam Ingredientia, quam horum Pondera & Menſurae, quandoque non ſine oſtentatione, deſignantur: quo nimis frequenter factum eſt, ut Pharmacopoeus nonnunquam aliud pro alio, vel majorem minoremve praeſcriptâ quantitatem, ſummo cum aegri periculo, exhibuerit. Unde prudentius eſt, vel nullis ejuſmodi uti compendiis, vel nonniſi diſtinctiſſimis, pervulgatis, minimè aequivocis; ubi fortè, juxta

(25.),

(25), materiem Formulae celare animus eſt. Ponderum praeprimis ſigna accuratiſſimè exprimenda, ſi quis his uti amet. Opus tamen eſt, uſitatos Medicis Characteres ſaltem cognoſcere; quum plena iis ſint omnia. Diſcantur ergo ex *Schröderi Pharmacopoea*, aut alibi.

ε. Iſtis nominibus ad deſignanda Ingredientia utere, quae in Officinis recepta ſunt; licet vel barbara vel impropria fuerint. Cavebis ſic, ne Pharmacopoeus quid pro quo ſumat. Si tamen, ob (25), minus vulgatum adhibes vocabulum, praemone Pharmacopoeum.

ζ. Pondera hodie in Officinis uſitata ſunt

℔. *Libra Medica*, continens Uncias XII.

℥. *Uncia*, quae aequat Drachmas VIII.

ʒ. *Drachma*, pendens Scrupulos III.

℈. *Scrupulus*, qui conſtat Granis XX.

gr. *Granum*, quod raro ulterius, niſi in duas partes aequales, dividitur, & Piperis albi vel Hordei minori grano circiter aequale habetur: quamvis tamen ſatius foret, Grano exacte definiti ponderis, adeoque eo, quod Aurifabri adhibent, juxta Fernelii conſilium uti; quum alias reliqua omnia Pondera, majora, utpote Granum pro baſi habentia, incerta ſint.

η. Mensurae, hodie in re Medica uſu receptae, ſunt vel *Aridorum* vel *Liquidorum*.

Aridorum ſunt

Faſciculus (Faſc.), qui, quantum brachio com-

complicato capi poteſt, continet, & aequalis habetur Manipulis XII.

Manipulus (M.) quantitate, quam tota manu complecti poſſumus, determinatur, atque reducitur ad Pugillos IV, vel Unciam dimidiam.

Pugillus (Pug.), qui continet, quantum pollice duobuſque digitis primoribus unius manus apprehendi valet, & fere reſpondet Drachmae dimidiae vel integrae.

Numerus (N°), par vel impar.

Liquidis metiendis adhibemus, praeter Menſuras vulgares, inter Mercatores uſitatas, quoque

Cyathum, qui circiter Seſquiunciam capit.

Cochlearium (Cochl.), quod pro Semuncia habetur.

Guttam (gutt.), quae, minima liquidorum menſura, Grano inter Pondera ſubſtituitur: quamvis interim varium ejus ſit pondus, pro varia liquidi ſtillantis gravitate ſpecifica atque conſiſtentia: quod ipſum in Cyatho etiam & Cochleario ex parte locum habet.

9. Circa haec (ζ & η) nota ſequentia.

1. Ponderibus deſignantur omnia, non arida ſolum & mollia, ſed & liquida, quorum quantitas accuratius determinata requiritur.

2. Menſuras Aridorum ad mole & vi diffuſiora,

Herbas, Folia, Flores, Semina &c. adhibemus. Numero praeprimis Fructus, Semina majora, Bulbos quandoque, Albumina & Vitellos Ovorum &c. praeſcribimus.

3. Liquidorum Menſuris rarius utendum, niſi ad Doſes ſaltem Speciales definiendas: Vulgares enim in variis locis ad varia liquida adhibentur variae: reliquae autem, haud magis conſtantes, pro diverſitate liquorum plus minuſve continent. Certior hinc Ponderum uſus eſt: aut ſi Menſurae tamen placent, ſcire expedit, quantum pondus de variis liquoribus capiant. Guttis interim liquidorum quantitates, Drachma dimidia aut Scrupulo minores, commodè praeſtituuntur.

4. Numerus Ponderum & Menſurarum, non barbaris (1. 2. 3 &c.), ſed Romanis notis, (I. II. III &c.), quippe diſtinctioribus, ſcribitur.

5. Omnia Pondera & Menſurae, Gutta excepta, biſccari ſolent, ipſorumque pars dimidia tunc deſignari charactere (ß).

6. Menſurae & Pondera majora, integra vel dimidia, per proprias ſuas notas, nequaquam per Menſuras & Pondera minora, quibus conſtant, exprimuntur.

7. Aliquando Ponderis aut Menſurae determinatio Pharmacopoei arbitrio relinquitur, & ſcribitur ſaltem, *quantum ſufficit* (q. ſ.). Ferri id pot-

poteſt, ſi ex cognito conſiſtentiae debitae gradu, aut alia quadam regula ſtabili, determinationem hanc juſte facere licet Pharmacopoeo: at in caſibus nimis vagis omnino vitari debet; prout in ſingularibus patebit.

8. Veteres aliis uſi ſunt & Ponderibus & Menſuris, quae, licet hodie exoleta, Medico tamen cognita ſint oportet; ut eorum ſcripta intelligat. Videantur hinc apud *Fernelium*, *Sennertum*, aut alios.

59. V^ta^ Dotium Formulae externarum eſt SUBSCRIPTIO, quae docet Pharmacopoeum, quamnam expetat Medicus Formulae ſpeciem, quomodo haec paranda, &, quouſque ex officio Pharmacopoei eſt, exhibenda aut applicanda ſit. Heic

α. Si Formula uno ſaltem conſtat Ingrediente, quod nulla eget praeparatione extemporanea; ſubſcribitur *Fiat* (F.), addito Formulae nomine, v. g. *Pulvis*, *Bolus* &c.

β. Si vero pluribus conſtat ſaltem permiſcendis, haud alio modo praeparandis; ponitur primò *Miſce* (M.), dein *Fiat* (F.), & tandem Formulae nomen: ſic e. g. *M. F. Bolus.* Aliquando tamen, in Miſturis liquidis praeſertim, ſufficit ſimpliciter M. adſcribere: aliquando & ſingulari monitione miſcelae aequabilitas inculcanda.

γ. Si tamen, praeter miſcelam, alia inſuper deſideratur praeparatio, Conſciſſio v. g. Tuſio;

ſio, Digeſtio, Coctio &c.; haec quoque deſignanda eſt vel ante vel poſt (*M*), prout miſcelam vel praecedere vel ſequi debet.

δ. Diviſio dein Medicamenti jam parati in ſuas Doſes, ſi requiritur, ſubjungenda: ubi quandoque ſedulò monere Pharmacopoeum expedit, ut Doſes ſingulas exactiſſime faciat aequales; quia ſaepe, compendii ergo, ad oculum ſaltem, partitionem inſtituunt.

ε. Receptaculi etiam, cui indendum Remedium, mentio nonnunquam fit; imo & Obthuramenti, cum facile avolantia aut aëre liqueſcentia ingrediuntur. Patebunt haec in ſingularibus.

ζ. Inſtrumentum denique, quo, & Subjectum vel Pars corporis, cui applicandum eſt Praeſcriptum, aliquando commemorantur, ſi haec ad Pharmacopoeum attinent: uti poſtea in Emplaſtrorum, Linctuum, Enematum &c. hiſtoriis docebitur.

η. In omnibus hiſce (*α* ad *ζ*) praeſtituendis brevis ſit Medicus, at clarus & diſtinctus, terminis utens technicis, licet barbaris; ne ipſius culpa committatur error, aut Pharmacopoeo creetur moleſtia.

60. VItum locum SIGNATURA habet, quae, útut haud ubivis, alicubi tamen uſitata, nec ſane prorſus contemnenda, quandoque etiam abſolute neceſſaria, exponit praeſcripti Remedii formam, vim, doſin, applicationis modum, tempus,,

pus, vehiculum, regimen &c., quouſque haec aegro vel adſtantibus cognita requiruntur. Haec ut ordine fiant,

α. Infra Subſcriptionem (59. α ad ζ.), a linea, ponitur lit. S. i. e. *Signetur.*

β. Tum, ſi plura, ſimilis praecipuè conſiſtentiae aut formae, Remedia eidem aegro ſimul exhibenda ſunt; ſingula per literas majuſculas A. B. C &c. vel numeros 1. 2. 3 &c. in fronte vel margine cujuslibet Formulae poſitos, a ſe mutuo diſcerni, haeque ipſae notae dein cujuſvis etiam Signaturae poſt lit. S. adſcribi debent: e. g. (S. lit. A. vel No 1.). Id quod ſupervacaneum eſt, ſi una ſaltem, aut plures facile a quovis diſtinguendae, Formulae praeſtituuntur.

γ. Adponitur porro Medicamenti Titulus, ex forma & virtute ejus compoſitus: v. g. *Potio purgans* &c.

δ. Denique Doſis, Utendi Modus, Tempus, Vehiculum, Regimen, & ſi quae alia obſervari debent, commemorantur.

ε. Quum Signatura haec (α ad δ) normam praeſcribat aegro, juxta quam in Remedii applicatione procedendum eſt; hinc is vel reſciſſam ſibi ſervat, vel Pharmacopoeus eandem, in ſingulari chartula accuratè deſcriptam, Remediique receptaculo adfixam, una cum hoc, aegro tradit.

 ζ. Idio-

ζ. Idiomate igitur vernaculo, & diſtincta brevitate, heic utendum.

η. In dando Titulo evitanda praeprimis circulatoria oſtentatio, nec ſeſquipedalia aut hyperbolica adhibenda Epitheta: *Aureus*, *Incomparabilis* &c. Riſum hacc movent intelligentibus, ludibrioque exponunt Medicum; quamvis plebeculam capiant.

ϑ. Cavendum inſuper, ne reticenda efferantur in Signaturis eorum, quae ad morbos pudendos, v. g. Luem Veneream, vitia Menſtruorum, Sterilitatem, Impotentiam &c. aut & partibus obſcenis adplicanda, praeſcribuntur. Ejuſmodi vel nullis vel minus apertis titulis inſignienda; ut Emmenagoga vocentur Aperientia, Antivenerea Sanguinem depurantia, Aphrodiſiaca Roborantia &c. Quae vero ad applicandi modum pertinent, viva tunc potius voce, ſi fieri poteſt, injungenda.

ι. Doſis heic per ejuſmodi deſignari debet quantitates, quae aegro vel adſtantibus cognitae, nec determinatu difficiles ſunt, v. g. per Cochlearia, Cyathos, Digitabulum, Nucis magnitudinem, Guttas &c. Si vero exactiſſime ad pondus definita requiritur, Pharmacopoei potius induſtriae diviſio eſt committenda; ut hic Remedium in ſuas doſes jam diſtributum exhibeat.

κ. Modum & Tempus applicationis, pro Mor-

Morbi, Remedii, & aliarum conditionum varietate, diſcrepantia, in genere ſic dirigere expedit; ut ſcopo Medici quam maxime congrua, aegro, quantum pote, commodiſſima ſint. Scrupuloſae Temporum determinationes, ex Aſtrologicis obſervationibus extortae, Cordatiores hodie nec juvant nec decent. Ludant his ſuperſtitioſos Agyrtae, quibus lucri & famae bonus odor e re qualibet.

λ. Vehiculo ſi opus eſt, Remedii naturae & viribus eligatur accommodatum, Remedio ipſo haud injucundius, hinc ex gratioribus aut ſaltem conſuetis, ſi fieri poteſt, depromptum. Cereviſia, Vinum, Juſcula, Infuſum Thee, Caffe, Nebula, Prunum maceratum, Julapia, & ſimilia, heic uſu veniunt.

μ. Regimen, ante, ſub, & poſt Remedii applicationem obſervandum, determinare aliquando abſolute neceſſarium eſt: ſaepe enim auget, minuit, mutat, deſtruit actionem Medicamenti. Indicationum vero Doctrina heic in auxilium vocanda.

61. Atque hactenus de Externis Formularum Dotibus in genere. Progredior ad earundem Requisita Interna, quae partium eas conſtituentium numerum, naturam, quantitatem, mutuam habitudinem, & ſimilia, complectuntur.

62. Formula (1 & 6) vel unico ſaltem ingrediente, ſimplici, aut compoſito offi-

cinali, conſtat, vel pluribus. Haec *Compoſita* vocatur; illa *Simplex*. De hac primo.

63. Simplex Formula quum pluribus uno careat ingredientibus (62.), praeter *Quantitatem* vix aliud quidpiam exhibet determinandum.

64. Duplex autem eſt ejus *Quantitas*; vel quae ſimul & ſemel praeſcribitur; vel quae una vice aegro ingeritur aut applicatur. Illam vocabo *Generalem*; hanc *Specialem*, ſive *Doſin*, quae, cum conſtituat priorem, prius pertractabitur.

65. In Dosi duo ſpectanda veniunt: *Moles* nimirum atque *Numerus*.

66. *Molem* determinant variae tam aegri, quam Medicamenti adhibendi, conditiones, a Medico probè prius ponderandae; ne, exceſſu vel defectu peccans, Remedio etiam apte ſelecto aut noceat, aut ſaltem boni praeſtet nihil. Hinc adtendendum.

α. Ad *Morbi* naturam, ſedem, ſtatum, vim, cauſas, ſymptomata &c.; ut nodo aptus adhibeatur cuneus. Vehementia, velocia, altius radicata, vix niſi grandiore Doſi ſuperabis; quam ſi leviori malo oppoſueris, Remedium novi cauſa morbi evadet.

β. Ad *Vires Vitae*: quum enim per hanc remedia in actum deducantur; utique requiritur, haec ut illi ſint proportionata, nec ſuffocent, a qua dirigi debebant. Fortes hinc validam, mi-

minutam Debiles ferunt Doſin. Oppreſſas interim Vires ab Exhauſtis probe diſtinguito.

γ. *Aetatis* dein ratio habenda. Quocirca ſequentes ferè obtinent generales regulae quoad Remedia Interna (*a*).

Pone Doſin efficacem eſſe pro Homine conſiſtentis aetatis	1 vel Drach. j.
Erit pro Ann. XIV ad XXI	$\frac{2}{3}$ vel Scrup. ij.
—— —— VII ad XIV -	$\frac{1}{2}$ vel Drach. ß.
—— —— IV ad VII --	$\frac{1}{3}$ vel Scrup. j.
—— —— IV —— ——	$\frac{1}{4}$ vel gr. XV.
—— —— III ——	$\frac{1}{6}$ vel Scrup. ß.
—— —— —— II ——	$\frac{1}{8}$ vel gr. VIII.
—— —— I ——	$\frac{1}{12}$ vel gr. V.

Senes bis pueri, ut viribus & victu, ſic & Medicamentis: unde in his Sexagenarium cum Juvene tertii ſeptennii, Septuagenarium cum Adoleſcente ſecundi, Octuagenarium cum Puero primi, & ſic porro, comparare forſan licet. Neque tamen adeo haec conſtanter obtinent, quin multas ferant exceptiones: prout facile patet diverſos ejuſdem aetatis homines, ratione virium, inter ſeſe conferenti. Quare ex Aetate ſola vix rectè calculum poſueris.

δ. *Moles* quoque *Corporis* nonnunquam Doſin variat: licet interim Viribus haec non ſemper ſit proportionata.

ε. *Temperies* etiam limites heic figit. Bilioſi, Me-

(*a*) Vid. Junckeri Conſp. Form. p. 4.

Melancholici, Humectantium, Refrigerantium, Laxantium, majorem plerumque copiam ferunt facile; laeduntur a minore etiam quantitate contrariorum, quae tamen, majore licet Doſi, adplicata Phlegmaticis ut plurimum pulchrè conducunt.

ζ. *Sexus* item huc facit. Foeminarum plerumque tenerior, quam Virorum, conſtitutio reſtrictiorem Doſin poſtulat. Quin viribus etiam accommodatam quantitatem reſpuunt nonnunquam delicatulae. His igitur, quouſque fieri poteſt, vel diminutione, vel partitione majoris in plures minores, ſubveniendum.

η. *Diſpoſitio* etiam *ſingularis*, morboſa, vel naturalis, perpetua vel temporaria, a Conformatione, Habitu corporis, Sexu, Morbis praegreſſis &c. pendens, primario morbo complicata, aliter quandoque determinat Doſin. Menſium fluxus, Graviditas, Puerperium, Lactatio, Paſſio Hyſterica in Foeminis, Hypochondriaca in Viris, Obeſitas, Gracilitas, Viſcerum quorundam Debilitas, Gibber, Calculus, proclivitas ad Vomitum, & alia plurima hujus ſunt loci.

ϑ. Singulariſſima inſuper, quam *Idioſyncraſiam* vocant, cujuſdam Individui habitudo, reſpectu hujus illiuſve Medicamentorum claſſis, aut peculiaris etiam Remedii, ſummopere nonnunquam obſervanda; quamvis interim, per generalia inexplicabilis, ſola experientia aut aegri

aegri relatu cognoſcatur. Sunt, quos vel odor Purgantis movet; dum alios vel duplicata Doſis ordinaria vix afficit.

ι. *Conſuetudo* pariter locum heic habet: quum eorum, quibus natura adſuevit, Doſis grandior plerumque lenius agat, quam minor inſuetorum: quod Nicotianae uſus exemplo ubivis obvio commonſtrat.

κ. Nec *Vitae Genus* plane praetereundum: ut enim varios id ſanitatis gradus atque morbos efficit; ſic varias etiam ſaepe corporibus inducit habitudines, quae Medicamentorum actiones augent vel imminuunt.

λ. *Nationes univerſæ* heic quandoque ſingulare quidpiam ſibi vendicant. Saxones, Weſtphali, difficilius moventur (*a*). Siamenſes Poculo Arſenicali, loco Antimonialis; Indi Ipecacuanhae Doſi vigecuplo majore, quam Europaei, ad Emeſin ciendam opus habent (*b*).

μ. Quin & *Anni Tempus* nonnunquam alicujus eſt momenti: quatenus ardentior Sirius, ſaeviens gelu, aut aura temperatior, ſuadent vel lenius movenda corpora vel validius.

ν. *Remedii* tamen adhibendi nota *Efficacia* & *Pe-*

(*a*) Wedelii de Compoſ. Medic. Tab. II.

(*b*) Hiſtoire de l'Academ. Royale. 1703. p. 63 Edit. Belg.

Penetrabilitas, ad priores conditiones comparata, vel maximam heic diverſitatem parit. Unde per experientiam legitimè ſtabilitas uſitatorum quorumvis Medicamentorum, praecipuè generoſiorum, Doſes efficaces, harumque gradus, exacte cognitos habeat Formulam ex arte praeſcripturus. Si quae autem nova, nondum rite explorata, in uſum vocare libuerit, regulae (19.) memor, minima primò quantitate experimentum capiat, circumſpecte dein aucturus Doſin, animadverſa prioris inertia.

ξ. *Pretium* quandoque Remedii, caeterum haud adeo potentis, Doſin reſtringit. Margaritae, Gemmae, Lap. Porcini, Bezoar &c. teſtes ſunto.

ο. *Specifica* etiam *Levitas* materiae, majore ſaltem quantitate efficacis, de Doſi detrahit; ne moles nimia, ſimul ingerenda, nauſeam moveat: prout circa Herbas, Flores &c. nonnunquam obtinet.

π. Hinc & Odoris, Saporiſve, aut qualitatis alterius, *Injucunditas* Remedium aliquando parciore Doſi ſimul exhibendum ſuadet. Aſa Foetida, Caſtoreum, Pinguia &c. id docent (27.).

ϱ. Ipſa *Formulae Species* Doſis quantitatem ſaepe determinat. Habent enim certos plurimae terminos modoſque, quos egredi vix ſine ſumma neceſſitate licet: uti patebit poſtea.

ς. *Uſus* denique *Remedii* varius, externus, in-

ter-

ternus, & *Applicatio* ad diverſas corporis partes multiplex, heic conſideranda. Haud parum intereſt diſcriminis, Purgans an Clyſmatis ſpecie injiciendum, an ore hauriendum, dederis &c.

Nota. *Vetat inſtituti mei ratio, plura aut magis ſpecialia hoc de themate ſuperaddere. Vetat haec ipſa, amplitudini rei, certis limitibus vix generaliter definiendae, ſimul juncta, Tabulam, ut fieri ſolet, heic ſubjungere, aptas ſingularium quorumvis Remediorum Doſes exhibentem. Tot hae obnoxiae ſunt exceptionibus; ut nonniſi in caſu ſpeciali, determinatis prius conditionibus* (66. α *ad* ς), *& forte pluribus aliis, ſtabiliri ex arte queant. Sed Indicationum quoque Doctrinam, & Materiem Medicam, tam ſimplicem, quam arte factam, Tyroni meo cognitas ſuppono* (7. α *ad* γ); *quae quidem, uti Vires, ita Doſes etiam, quouſque in genere fieri poteſt, edocent. Quin &, quae poſtmodum de Formularum ſpeciebus ſigillatim tradentur, multam his lucem adfundent.*

67. *Numerus* Doſium (65) ſimplex, vel multiplex, quandoque arbitrarius eſt; ſaepiſſimè tamen certis itidem conditionibus limitatur. Quocirca ſequentes ferè regulae uſu veniunt.

α. Si Doſis unica ſcopo Medici ſufficit; quid opus pluribus?

β. Si Remedium fuerit injucundum, aeger ad uſum tardus aut difficilis, ingeſtio vel appli-

plicatio moleſta, quantum pote, pauciſſimas Doſes exhibe.

γ. Quae mora facile corrumpuntur, deliqueſcunt incommodè, exhalant, nimis areſcunt, parciore quantitate ſimul praeſcribe. Varius Atmoſphaerae calor, tum conditiones aliae, vitia modo dicta magis minuſve promoventes, heic ſpecialius determinant.

δ. Ubi Doſis efficax praeſcripti mole major eſt, quam quae una vice commodè queat ingeri; expedit, ſi per alia licet, partiri eam in plures Doſes minores, per intervalla adſumendas; ne aegro nauſeam, vel & vomitum, cieas: id, quod in Vomiturientibus praeprimis obſervandum.

ε. Si Generoſiora adhibes aegri Naturae aut Idioſyncraſiae haud benè gnarus; ſatius eſt, Doſin efficacem partitis vicibus paullatim dare; ut tempeſtive abſtinere liceat. Idem circa uſum novorum, minus probatorum, quoque obtinet (66. ν.).

ζ. Si incognita, vel dubia, morbi indoles incertum facit Remedii effectum; coactus ad praeſcribendum, ob (14), ſaltem ne multas Doſes exhibe: minus ſic aegro moleſtus, facilius inſuper, dum requiritur, mutare poteris.

η. Quorum praeparatio difficilior eſt aut longior, niſi quid obſtet, ad plures Doſes praeſcribe; ut parcas Pharmacopoei operae nimium ſaepe pretioſae.

θ. Hinc

θ. Hinc & quae peregrè mittuntur ad loca bene inſtructis Pharmacopoliis deſtituta, ſi per alia licet, majore quantitate dare convenit.

ι. Contra ſi proximus aegro Medicus hunc frequenter inviſit, Doſium numerus contrahatur; ne crebrius ſine facta praeſcriptione abeundum ſit: quod aliquibus minus acceptum.

κ. Ubi autem diu continuatus ejuſdem Remedii uſus requiritur; quouſque fieri poteſt, plurimas in Doſes id exhibe. Parſimonia emti ſuadet uſum, vix tamen, praecipue ſi faſtidio jungitur, ad novi emtionem compulſura.

λ. Si per brevia intervalla adhibendum eſt Medicamen; itidem multiplicandae ſunt Doſes; ne iteratae praeparationis neceſſitas moleſta ſit.

μ. Denique ſi, in Chronicis maxime, varietatem amat aeger, aut poſtulat Indicatio (50.); minorem quantitatem ſimul praeſcribe; ut crebrius, & leviore ſumtu, variare poſſis.

68. Numero & Mole Doſium juxta (66 & 67) determinatis, Quantitas Generalis Formulae (64) levi negotio detegitur. Si enim Moles multiplicatur per Numerum, productum erit Quantitas tota ſimul praeſcribenda. Unde ſequitur.

α. Quantitatem Generalem aequalem eſſe Speciali (64), ſi Doſis tantum unica ſimul praeſcribitur.

β. Si vero plures unâ Doſes eadem Formula com-

complecti animus eſt, Quantitatem Generalem ad minimum duplo requiri majorem Speciali.

γ. Si Doſis exacte ad pondus determinatur, Quantitatem Generalem ita eſſe proportionandam, ut ea per Doſis pondus dividi queat ſine reſiduo. Haec tamen regula haud ubique obſervatur; praecipue ſi ad plurimas Doſes ſit praeſcriptio.

69. Caeterum memento Conſiſtentiae Ingredientis, in Formula Simplice praeſcribendi; ut id in formam, quam deſideras, redigi ex ſe aptum natum ſit.

70. Denique heic eò quidem magis abſtinendum ab acrioribus, odore vel ſapore moleſtis, difficulter ingerendis &c. (27); quia neceſſaria horum correctio aut obvolutio per aliorum miſcelam in Formula Simplice locum non habet: niſi forte idonei vehiculi electione aegro conſulas.

71. Tantum de Formula Simplice. Proximum eſt, ut de Composita (62) agamus, quae uti pluribus conſtat Ingredientibus, ita majus quoque ad ſui concinnationem poſtulat artificium.

72. Videretur equidem, in tanta Simplicium atque Compoſitorum Officinalium affluentia, vix, niſi rarius, Compoſitione Magiſtrali (6) opus eſſe, ob (31 & 37): ſed frequentiorem tamen ejus neceſſitatem faciunt ſequentia.

α. Sim-

α. Simplicis vel Compoſiti Officinalis, morbi & aegri conditionibus accommodati, defectus. Nimia hinc Doſium efficacium moles, ſuſpecta praeparatio, minus curioſa, aut nimis diuturna ad corruptionem usque aſſervatio, &c. ſaepiſſime uſum Compoſitorum Officinalium, licet caeteroquin Indicationi ſatis reſpondentium, diſſuadent.

β. Virtus Remedii debilior, debellando morbo impar, aliorum additione augenda.

γ. Violentia ejuſdem, minus tuta, appropriatis cicuranda.

δ. Diverſitas ſimul concurrentium Indicationum, quibus Simplice uno, aut Compoſito Officinali, ſatisfieri nequit; dum interim variorum, quae requiruntur, apta miſcibilitas in unam ea Formulam componi poſtulat (39.).

ε. Partis, cui applicari, vel per quam tranſmitti debet Remedium, Situs, Senſus vividior, aliaeque conditiones.

ζ. Formulae facta electio (43 ad 50.), cui conſtituendae materies indicata ſola, ex ſe, minus idonea eſt.

η. Neceſſaria Medicamenti occultatio (25.).

θ. Coloris, Saporis, Odoris, aliarumve qualitatum injucundarum deſiderata correctio.

ι. Tandem &, peſſimè quidem, introductus mos, nulla licet urgente neceſſitate, plura ſemper in unam Formulam congerendi, cui

obſequi quandoque jubet Medicum, praeſertim juniorem, Prudentia (30.).

73. In Formula Compoſita, ob conditiones (72.), aliaſve, requiſita, adtendendum. α. Ad *Partium*, ex quibus componitur, numerum, uſum, proportionem. β. Ad *Quantitatem* tam Generalem, quam Specialem (64.). γ. Ad *Qualitates* totius Compoſiti ex miſcela oriundas.

74. PARTES numerantur quatuor. α. *Baſis.* β. *Adjuvans.* γ. *Corrigens.* δ. *Conſtituens.* Quod enim alii, quinto loco, ſuperaddunt, *Dirigens* dictum, ſi datur, commode Adjuvanti accenſeri poteſt.

75. BASIS eſt pars in compoſitione princeps, qua, utpote ad affectum profligandum ſelectiſſimâ, Indicationi ſuae potiſſimum ſatisfacere conatur Medicus. Requiritur hinc in omni Formula praeſens, etiam in Simplice (63.), quam ſaepe conſtituit totam: ſola ideo quandoque ſufficit, nullius additione egens; quandoque tamen aliorum permixtione ſaltem accommodanda, ut tuto, cito, & jucunde agat, quod agere debet.

76. Eſt ea (75.), ratione *Virtutis*, *Simplex* vel *Compoſita*. Simplex dicitur, quae uni ſaltem Indicationi reſpondet; Compoſita, quae pluribus diverſis. Utraque vero, ratione *Materiae*, iterum *Simplex* vel *Compoſita* eſſe poteſt; prout vel uno, vel pluribus, conſtat ingredientibus.

77. Quaenam harum (76.) eligenda ſit, docent regulae ſequentes.

α. Quod uno vales efficere, ne tentes pluribus. Unde, ubi uni ſaltem Indicationi ſatisfaciendum, Baſis & Materie & Virtute Simplex; ubi pluribus, Simplex Materie, Virtute Compoſita, ſi ſufficit, praeferenda.

β. Si tamen plura ſimul unita efficacius praeſtabunt, quod intendis; compone.

γ. Tum vero cave, ne confundas, quae vel miſceri inter ſe nequeunt, vel miſta alienas ſortiuntur vires. (vid. 29. 30. 31. 36. 40. 41. & paulo poſt tradenda.)

78. Adjuvans (74) dicitur, quod actionem Baſis (75.) promovet, cum haec effectui deſiderato ſola impar eſt. Ejus ergo haud perpetua in omni Compoſitione neceſſitas.

79. Triplex vero modus eſt, quo Baſin adjuvamus. Vel enim α. Vim ejus directe intendimus. Vel β. Materiem, in quam agere, & Vias, quas permeare debet, ita diſponimus, ut minus reſiſtant. Vocatur *Praeparatio.* Vel denique γ. Actionem ejus ad hanc illamve partem aut locum corporis dirigimus.

80. Primum (79. α) uſu venit, ubi Baſis ex ſe inertior eſt, aut majore, quam commode adhiberi poteſt, mole efficax (66. α. γ. ζ. ο. ρ.). Perficitur addito efficaciore ejuſdem virtutis, aut alio, ſingulari virtute, experimentis cognita, id praeſtante: uti cum Purgantibus lenio-

 ri-

ribus Trochiſci Alhandal, aut & fortioribus parciore Doſi ſumtis Stibium Diaphoreticum, junguntur. Frequentius in Evacuantibus, in Alterantibus rarius, locum habet. Saepe autem pars potius Baſis dici meretur.

81. Altero (79. β.) itidem vix niſi in Evacuantibus utimur; cum vel Materies eliminanda difficulter mobilis eſt, aliave dote Baſin enervatura; vel Viae permeandae juſta carent libertate. Juvant tunc Attenuantia, Diluentia, Antacida, Antalcalica, Aperientia, Laxantia, Antiſpaſmodica, & ſimilia.

82. Poſtremo (79. γ.) locus eſt, ſi quando Baſis actio ex ſe adiaphora certam ad partem magis duci debet. Mercurium ſic Purgantium additamento determinamus ad Alvum, Opio vel Adſtringentibus miſtis ad Glandulas Salivales &c. Haud conſtat interim, utrum Directio iſthaec, praeprimis per Specifica Topica, adeo ubivis efficax ſit, ac olim ſolebat adhiberi.

83. CORRIGENS (74.) vocatur, quod vel noxiam vel injucundam aliorum Ingredientium qualitatem tollit, virtutes tamen relinquens illibatas. Abſente hinc vitio haud opus Correctore.

84. *Noxiae Qualitates* (83.), quae vulgo, in Emeticis maxime, Purgantibus, & Opiatis, culpantur, ſunt Acrimonia, Flatulentia, Viſcerum Enervatio, Frigus vel Calor nimia, & ſimilia. His corrigendis adhibentur Demulcentia,

tia, Acrimoniae ſingulari oppoſita, Carminantia, Roborantia, Calefacientia, Refrigerantia &c. At nota

α. Male vocari Correctionem (83.), quae ſimul cum vitio & virtutem ſuccidit.

β. Pleraque, quorum tantopere urgetur Correctio, vitia vel adeo inſeparabilia eſſe ab ipſa eorundem Remediorum virtute, ut, illa imminuendo aut tollendo, haec quoque pari gradu aboleatur; vel ſaltem uſu potius intempeſtivo, quam ſua culpa, nocere: ne dicam adulterationes, corruptiones per longiorem aut incurioſam aſſervationem contractas, & minus legitimas praeparationes &c. ſolas quandoque noxarum eſſe cauſas.

γ. Correctionum hinc plurimas male tales vocari, male inſtitui; quia, dum vel nihil proſunt, vel & obſunt, Doſis interim efficacis quantitatem tam mole Corrigentis additi, quam ob vim Baſis mutilatam, incommodè nonnunquam augent.

δ. Proſtare inſuper pleraque ſic dictorum Malignorum jam Correcta in Officinis; ut ideo Correctione Magiſtrali ſuperſedere poſſit, iis qui uti volet.

ε. Optimam plurimorum Correctionem in genuina bonitate, praeparatione dextra & fida, uſu tempeſtivo, ac Doſi accommodata (66.) ſitam eſſe.

ζ. Verius tamen vitium dari circa Olea inflammantia, Reſinas, Pinguia, acria; dum haec per ſe ingeſta, aquoſis difficulter ſolubilia, hinc viſcerum vaſorumque parietibus tenaciter adhaerentia, ſtimulos faciunt aegrè abstergendos. Saccharum heic, Ovi Vitellus, Sapones, Olei blandioris tantillum, Alcalini Sales, Abſorbentia, intertrita, ex uſu ſunt.

85. *Injucunditas* (83.) Corrigenda Saporem reſpicit, Odorem, & Colorem. Priori ſerviunt Saccharum, Syrupi, Acida &c. Alteri Aquae & Olea fragrantia, Ambarum, Moſchus &c. Coloris gratia conciliatur Cinnabari, Santalo rubro, Auri & Argenti foliolis, &c. Notandum tamen

α. Haud tantam in Medicamentis, ac in Cibo & Potu, gratiam vel obtineri ſemper poſſe, vel & ab ipſis aegris exigi. Appetentiam his invitat morbi moleſtia: hinc Coquinaria eò non opus.

β. Sapores & Odores eoſdem haud omnibus promiſcuè aequè vel gratos, vel utiles eſſe. Alios delectari & juvari aliis. Dulcia & ſuaviter fragrantia quibuſdam infeſtiſſima.

γ. Eſſe, quibus male olent & ſapiunt omnia e Pharmacopolio petita. His, utcunque correcta dederis, placebit nihil. Vis tunc in molem minimam compacta, parciorque Doſium numerus, ſi ita licet, jucundiſſimam praeſtant Correctionem.

δ. Si

δ. Si tamen & aliter corrigere juvat, dextre id & conſiderate faciendum; tum ne ſublato uno injucundius aliud naſcatur vitium; tum praecipue, ne virtutem ipſam male pervertas deſtruaſve.

ε. Abſtinendum eſſe a nimia ſedulitate in concilianda praeprimis Coloris gratia per Auri Argentique folia ubique intermiſta. Ferri haec poſſunt in Pilulis quandoque &c.: at nunquam omiſſa ridiculam produnt vanitatem.

ζ. Ingratas Qualitates ſaepe oriri ab incondita nimis diſcrepantium in unam Formulam congeſtione; vitari hinc poſſe delectu congruorum, aut partitione in plures Formulas (40.).

η. Quin & ſolam Formulae ſpeciem, Remedio aut aegro accommodatam, nonnunquam Correctionis loco eſſe (43. 45.).

86. Constituens denique (74.) eſt, quod alia Ingredientia in debitam Formulae deſideratae conſiſtentiam, quandoque & molem, redigit. Eo igitur minimè opus, niſi cum reliqua per ſe in formam expetitam coire nequeunt, aut juſto minoris ſunt voluminis. Sequentia heic obſervanda.

α. Si unà & Adjuvans (78.), aut Corrigens (83.), aut utrumque requiritur, videndum, an alterutrum horum inveniri queat tale, quod ſimul & Conſtituentis vices impleat; ne, praeter neceſſitatem, multiplicentur Ingredientia.

β. Sin minus: eligatur aliud, reliquorum vi-

ribus vel reſpondens, vel ſaltem non oppoſitum.

γ. Quin & miſcibile id cum reliquis ſit oportet: aut ſi aliud poſtulat Indicatio, interventu Saponacei cujuſdam, Sacchari, Vitelli &c. miſcela perficienda.

87. Hactenus (74 ad 86.) enumeratarum Partium PROPORTIO MUTUA determinatur. α. Ex cognita Doſi efficace & Conſiſtentia ſingularum (35. 66.). β. Ex notis Viribus earundem inter ſe miſtarum. γ. Ex juſta Formae deſideratae Conſiſtentia ac Quantitate ſpeciali (66. ϱ.)

88. *Baſis* (75.) quidem, licet non ſemper quantitate, at vi tamen debet ſuperare alia omnia, &, ſive Simplex ſit ſive Compoſita, ea Doſi ſumi, qua ſufficiat ſcopo exſequendo. Interim

α. Habenda ſimul ratio Adjuvantis (78.), ſi quod additur: id enim, de prima potiſſimum ſpecie (79. α. 80.) petitum, ſi inſigniter auget vim Baſis, haec pro rata reſtringatur neceſſe eſt.

β. Corrigens itidem (83.) ſi adhibetur, videndum, an & quouſque debilitet Baſin (84. β. γ.); haecque tum proportione augenda.

γ. Quin &, ſi Conſtituens additum ſimul vel adjuvat vel corrigit (86. α.), ſimilia modo dictis obtinent.

89. *Adjuvantis* ea eſt ad Baſin Proportio, ut huic

huic ſaltem vi, ſi non & quantitate, cedat: ſecus enim Baſis potius pars, quam Adjuvans, vocabitur; praecipuè ſicubi virtute Baſi ſimile fuerit (80.). Neque heiç ulterius quidpiam in genere determinare licet; niſi quod opera danda ſit, ut Adjuvans cum Baſi ſimul juſtam, nec vi vel mole nimiam, Doſin conſtituat.

90. Circa *Corrigentia* utriuſvis claſſis (84 & 85) generatim ferè conſultius eſt parciorem eſſe; ne incurratur in peccata (84. β. γ. 85. β. δ. ε.). Hinc neque tutum, ea, quae Saporum Odorumve Correctionem ſpectant, Pharmacopoei arbitrio relinquere determinanda (58. ϑ. 7.). Caetera patebunt in ſingularibus.

91. *Conſtituentis* (86.) haud ubique eadem eſt Proportio: prout enim vel ipſum natura varium eſt, vel Formulae parandae ſpecies alia atque alia, vel Ingredientium reliquorum conſiſtentia aut moles huic magis minuſve reſpondent; ita parcior illius ſive major quantitas requiritur. Si ſolam id molem augere debet; tantum ejus addendum, quantum reliqua a juſta Formulae Doſi abſunt: quod determinatu facile eſt ex hujus cognita quantitate. Si autem formae exigitur conſtitutio; Pharmacopoeo ſaepiſſime, neque adeo cum periculo, committitur determinatio (58. ϑ. 7.).

92. Dosis, vel Quantitas Specialis, Formulae Compoſitae (73.), quoad Molem, ae-

 què

què ac Numerum, iiſdem definitur conditionibus, quibus in Formula Simplice (66. 67.). Id ſaltem diſcriminis heic notandum.

α. Plenae Doſes ſingulorum Formulae Compoſitae Ingredientium, praecipue Baſis & Adjuvantium huic congenerum, ſimul junctae tot conficiunt Doſes efficaces, quot ſunt Ingredientia efficacia: ut ideo horum numerus numerum Doſium tunc exprimat.

β. Ubi igitur numero Ingredientium efficacium pauciores, vel & una tantum, requiruntur Doſes; de ſingulorum Doſibus tales ſaltem capi debent portiones, quae ſimul ſumtae tot modo, quot deſiderantur, Doſes conſtituant.

γ. Neque tamen vis Simplicium poſt miſcelam ſemper eodem in gradu perſtat; ſed ſaepe inertior, ſaepe fortior fit: quod omnino attendendum. Multum intereſt, Adjuvans an addideris Baſi, an Corrigens, an utrumque, & quale. Hoc minuit quandoque, illud intendit virtutem, manente mole eadem (79. 84. 85.). Exempla quaedam mox, ubi de Qualitatibus, proponemus.

δ. Quin & ex variis inter ſe miſtis compoſita ſaepe emergunt longè vel minus vel magis corruptibilia, quam erant ſingula ſeorſim conſtituta. Emulſa quam cito aceſcunt! Alcalica contra fixa, cum Abſorbentibus ſubacta, quamdiu perſtant ſine deliquio! Inde ergo nonnunquam numeri Doſium ſimul praeſcribendarum

in Formula Compoſita quaedam varietas (67. γ.).

93. Quantitas Generalis Formulae Compoſitae (73.) ex dictis (68.) collatis ad (92.) ſponte innoteſcit.

94. Qualitates (73.) denique ex variorum miſcela oriundae, haud raro ab iis eorundem ſeorſim conſtitutorum diverſiſſimae, in Formula Compoſita vel maxime conſiderari debent: haud enim ſolummodo ſuperficiariae ſunt, ſed vires etiam Medicatas, intimamque rerum naturam ſaepe afficiunt, quae hinc naſcuntur, mutationes: ut vel ex hoc quoque ſatis conſtet, quam malè, praeter neceſſitatem (72.), Compoſita Simplicibus praeferantur (31.).

95. Qualitates, quarum heic ratio habenda (94.), ſunt praeprimis *Conſiſtentia*, *Color*, *Odor*, *Sapor*, atque *Virtus Medicata.*

96. *Conſiſtentia*, cum ſua cuivis Formularum ſpeciei propria ſit, ne per variorum mixtionem temere pervertatur, omnino cavendum. Secus enim nauſeam, uſum minus commodum, aut malae praeparationis ſuſpicionem aegro, Pharmacopoeo taedium, quandoque & riſum, Remedio ſaepe minorem efficaciam, aut vires alienas, creabis.

97. Vitiatur ea (96.). α. Inaequalitate miſcelae. β. Spiſſitudine vel Siccitate nimia. γ. Nimia Fluiditate vel Mollitie.

98. Haec (97.) ut caveantur, noſſe oportet α. Con-

α. Conſiſtentiam cuilibet Formulae propriam: de qua poſtea in Singularibus.

β. Conſiſtentiam cujuſvis Ingredientium ſeorſim (35). quae ex (7. β. γ.) addiſcenda.

γ. Mutuas miſcendorum ad ſe invicem habitudines (36.). Cognoſcenda hinc ſedulo ea, inter quae mutua datur Repulſio, Efferveſcentia, Fermentatio, Praecipitatio, Deliquium, Concretio &c. Haec vero cum ſola doceat Chemia, hujus in Pharmacia ſummus inde uſus patet.

99. *Colore* nihil mutabilius; praeſertim ſicubi varia permiſcentur. Eo interim ſunt qui adficiuntur. His igitur ut, quantum fieri poteſt, ſubveniatur, ad ſequentia adtendendum.

α. Nullus, diaphanus, albus, aureus, ruber, caeruleus, Colores in univerſum jucundiores ſunt; minus jucundi luteus, viridis, niger, ex his miſtus, opacus.

β. Eſt ſuus quibusdam Formularum ſpeciebus Color magis ſamiliaris. Emulſa lacteus, Julapia ruber, caeruleus, nullus, Miſturas contractas aureus, rubicundus, diaphanus, commendat, & ſic porro. Inſuetus nauſeam parit vel ſcrupulum delicatioribus; aliquando tamen prudenter adhibetur (25.).

γ. Ex Coloribus miſcendorum nulla datur Coloris, poſt miſcelam naſcituri, determinatio Phyſica generalis. Ex Colore carentibus, inter ſe mi-

miſtis, album, flavum, rubrum, caeruleum, fuſcum, atrum &c. producit Chemicus; imo fere dixero, quosvis ex quibusvis: ut ideo ſola propemodum Chemia & exempla det & regulas, quibus heic opus. Adde his ſupra (85.) memorata.

100. *Odorum* haud minor ferè, quam Colorum (99.), eſt mutabilitas: at major etiam & verior efficacia. Curandum hinc, ne quid in his vitii ex miſcela diverſorum oriatur. Quare nota

α. Valde limitatas incertasque eſſe circa Odorum gratiam regulas; nec placere omnibus, qui nonnullis (85. β. γ.).

β. Suavitatem heic & utilitatem haud pari paſſu ambulare. Hypochondriaci, Hyſtericae, Epileptici, &c. a ſuaveolentibus ſaepe peſſimè multantur.

γ. Inodora, tum medio vel ſuavitatis vel foetoris gradu conſtituta, ferè in univerſum amari magis: Putrida contra, & Stercorea, ferri difficillime: Foetidiſſima interim, aequè ac Fragrantiſſima, ad bene maleque adficiendum corpus maxime valere.

δ. Omnem ſaepe rerum virtutem ab Odoribus horumve principiis pendere; his deſtructis illam ſimul perire, mutatis mutari

ε. Ex Odoribus miſcendorum haud poſſe ge-

ne

neraliter determinari Odorem miſti. Docet ſane Chemia.

1. Ex Inodoris inter ſe junctis naſci Odoratiſſima. Sali Ammoniaco ſi miſcueris Alcali fixum vel Calcem vivam, inodoro inodora, quam vehemens exſurgit odor ſubitiſſime! Vitrioli Acidum adfunde Nitro, Sali Marino, Ammoniaco, Tartaro regenerato, & ſimilibus: eveniet idem.

2. Ex Odoratiſſimorum permixtione effici odore omni carentia. Spiritus Salis Ammoniaci cum Acido Nitri vel Salis junctus pro exemplo ſit.

3. Foetores peſſimos a minus foetidis, aut & ſuaveolentibus, commixtis poſſe excitari: ſuaviſſimos contra odores a foetidiſſimis. Sulphur Alcali fixo ſolutum, Aceto adfuſo, nonne Ova olet putrefacta? Male olentes interim Succi ſimul eadem in crumena geſtati Lemeryo Moſchi exhibuere ſuavitatem (*a*).

Quocirca, ut heic quoque circumſpectè agatur, aeque iterum utilis eſt ac neceſſaria Chemiae cognitio.

101. *Sapor*, iiſdem, quibus Odor, conditionibus obnoxius (100.), ſimiles etiam cautelas repoſcit. Sincerus, dulcis, acidus, amarus, ſal-

[a] Hiſt. de l'Acad. Royal. An. 1706. p. 7.

ſalſus, &c. optimi: rancidus, putridus, urinoſus, ingratiſſimi: diverſiſſimi, ſaepe & abſurdiſſimi ſunt, docente rurſus Chemia, qui ex variorum permixtione enaſcuntur.

Acidum & Alcali nonne deſtruuntur ambo inter ſe commiſſa?

Quid ingratius Salſedine, quam fatuus Cancrorum Lapillus, & Marina quaevis Abſorbentia, conciliant Acidis?

Terrae pingues, inſipidae, cum Acido fiunt Aluminoſae.

Plumbum cum Acidis Saccharinam generat dulcedinem: Ferrum ex dulci ſtipticum; Metalla reliqua quam terribiles ſapores!

102. Ferri tamen quandoque poſſent Qualitatum hactenus (96 ad 102.) recenſitarum vitia; niſi his ſaepiſſime comitem ſe jungeret incongrua *Virtutis Medicatae* mutatio. Imo haec, illis etiam vix notabiliter alteratis, haud raro naſcitur inexſpectata. En quaedam exempla!

α. Acida & Alcalica inter ſe miſta vires ſuas ſingulares perdunt utraque, quippe in Salem neutrum abeuntia.

β. Acida & Abſorbentia vera ſe mutuo deſtruunt; ut nec horum nec illorum virtus ſuperſit, ſed nova penitus naſcatur.

γ. Terrae bolares, medicatae, Acidis junctae, vim

vim adſtringendi adquirunt fortiorem, Aluminoſam.

δ. Purgantibus aliis nocent vel proſunt Acida, aliis Alcalica. Scammoneum Acidi miſcela reddit, arenae inſtar, inertiſſimum: Alcali fixum contra adjuvat. Jalappam & Colocynthidem fere cicurat penitus Sal Tartari.

ε. Opiata Sudoriferorum & Sialogogorum actionem promovent: reliquorum vero Evacuantium fere ſupprimunt.

ζ. Mucilaginoſa & Adſtringentia Sacchari mixtione debilitantur.

η. Hydrargyrum, cum Sulphure in Aethiopem aut Cinnabarim mutatum, Sialogogum eſſe deſinit. Idem, cum Sacchari aut Lapid. Cancror. duplo accurate tritum, fit inertior Aethiops albus. Vide tamen (*a*). Turbith Minerale, cum Pilul. de Duobus & Camphora remixtum, ex Evacuante in Alterans mutatur (*b*). Mercurius Dulcis, Sulphuri Antimonii ſociatus, Ptyaliſmum, Vomitum, Alvum, Urinam, vix movet (*c*). Sublimatus Corroſivus, admiſtu pluris crudi, fit Dulcis. Calces Mercurii plurimae, adhaerente acido acres, per Alcalica,

[*a*] Medical Eſſays of the Society in Edinburgh. Vol. III. p. 388.

[*b*] Ibid. Vol. IV. p. 32.

[*c*] Ibid. Vol. I. p. 46. Vol. III. p. 389.

calica, vel Terreſtria Abſorbentia, intertrita miteſcunt. An Aethiops, aut Cinnabaris, cum Alcali fixo permiſta manent eadem?

ϑ. Calx viva, ex ſe fatua, quantam Alcali fixo inurit acrimoniam! Quantam parti Salis Ammoniaci!

ι. Alcalica Acidis, Acida Alcalicis ſoluta, plerumque excutiunt cum inſigni virium alteratione. Martis Vitriolum Alcalicis miſtum in ſpeciem abit Tartari Vitriolati, Ochramque indomabilem. In reliquis Metallis & Semimetallis, excepto Cupro, ſimilia obtinent. Alumen ab Alcali in Calcem praecipitatur inertiſſimam: unde Magiſteriorum Aluminoſorum natura patet. Sulphur, Alcali ſolutum, Acido inde exturbatur, &c.

κ. Terreſtria Abſorbentia, vi Antacidâ Alcalicis ſimilia, ſimili quoque modo mutant & mutantur.

λ. Alcali Fixum ejicit de corporibus concretis tum Volatile, tum Abſorbentia Terreſtria. Volatile idem praeſtat ratione Abſorbentium. Calx tamen viva excipitur, quae contra Alcali Volatile excutit (ϑ.). Quam immanes hinc mutationes, ubi Alcali Fixum vel Calx viva, cum Sale Ammoniaco aliisque Alcali Volatile continentibus; aut utrumvis Alcali cum Magiſteriis Solubilibus Coraliorum, Perlarum & ſimilium, combinatur!

μ. Acidum natura fortius expellit aliud Acidum debilius de ſua baſi. Fortiſſimum autem eſt Vitriolicum; debiliſſimum, quod ex Vegetantibus habetur. Quid igitur? Si Vitrioli, Sulphuris, Aluminis, Acida, utpote ejuſdem omnia indolis, jungantur Sali Communi, Ammoniaco, Nitro, Febrifugo Sylvii, Tartaro Solubili, Regenerato, & ſimilibus? Quid? Si ea ipſa Acida, laxiore in ſede haerentia, Vitriolum v. g., Alumen, &c. iiſdem Salibus permiſceantur. Conſtat hinc, quid de Tinctura Martis Zwelferi, quid de aliis hujus farinae, ſtatuendum.

ν. Acida, praeſertim Foſſilia, ne temere jungas quibusvis Metallicis aut Mineralibus: naſcuntur enim mirae hinc quandoque mutationes; imo Venena ſaepe violentiſſima. Mercurius Sublimatus, Ruber Praecipitatus, Lapis Infernalis, Butyrum Antimonii, alia plurima, id loquuntur.

ξ. Idem corpus, alio atque alio Menſtruo ſolutum extractumve, vires Medicatas exſerit diverſiſſimas. Purgantium Vegetabilium pleraque, cum Menſtruo Aquoſo primitus extracta, agunt feliciſſime; cum merè Spirituoſo torminalia ſunt & purgant parcius. (a) Antimonii Vi-

[a] Boulduc dans les Memoir. de l'Acad. Roy. 1701. p. 256.

Vitrum, vel Crocus, Vino vim Emeticam communicant; non item Aquae, Aceto deſtillato, Vino aduſto, hujusve Alcoholi (*a*). Cuprum Acido ſolutum Emeticotaton eſt; Alcali Volatili Urinas pellit efficaciſſime; Sale Ammoniaco fit Purgans per Alvum (*b*), &c.

103. Plura memoratis (102.) adferre poſſem: atque utinam omnia! Sed uti miſcendi hodie & componendi nec modus eſt nec finis (72. *i.*); ita tamen longiſſimè abeſt, quin oriundas inde alterationes ad amuſſim cognoſcamus; utpote de quibus tum demum conſtabit accuratius, cum & naturalia Simplicium principia, & mutuae ſingulorum ad ſe invicem habitudines, & veri, quibus agunt, modi, plenè ſuerint detecta.

104. Qui interim, non ignarus Chemiae, miſcelam adgreditur Medicamentorum Pharmaceuticam, vel ideo cautus erit; quia prae alio quovis novit, & mutationes ſtupendas e variorum mixtione naſci, & forte infinitas ſupereſſe nobis hactenus ignotas: neque enim omnium corporum inter ſe mutuo adplicationes, quae fieri poſſunt, omnes tentatae ſunt, nec tentatarum producta rite examinata.

De

[*a*] Lemery Traité de l'Antimoine. p. 413 &c. 561 &c.

[*b*] Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. p. 475. & ſeq.

De

FORMULIS

In Specie.

105. Doctrinae commodae diſtinctaeque ratio probat receptam uſu *Formularum* in *Internas* & *Externas* Diviſionem. *Internae* Medicamenta praeſcribunt, quae ori ingeſta deglutiuntur: *Externae* vero talia, quae vel extrinſecus adplicantur, vel variis corporis partibus alio quocunque modo immittuntur. Eam igitur ſequemur ut normam dicendorum, de *Internis* prius acturi.

De

Formulis Medicamentorum Internorum.

De

Pulvere Interno.

106. Pulvis Internus eſt Medicamentum ſiccum, uno vel pluribus ingredientibus, in parvas particulas, inter ſe non cohaerentes,

rentes, comminutis & aequabiliter miſtis, conſtans.

107. Tenuitatis gradu trifariam is (106.) dividitur: ut ſit (α.) vel *Subtiliſſimus*, qui *Alcohol* audit; (β.) vel *Craſſior*, quem *Groſſum* vel *Trageam* vocant; (γ.) vel *Mediae Subtilitatis*, qui ſimplici *Pulveris* vel *Specierum* nomine venit.

108. Natura materiae in Pulveris forma exhibendae; requiſita ejus major minorve penetrabilitas; citior vel tardior, aut hanc illamve in partem determinanda actio; miſcelae magis minuſve neceſſaria aequabilitas; facilis vel difficilis aegri deglutitio; praeprimis indicant, quinam Subtilitatis gradus (107.) conveniat. Hinc

Abſorbentia, Duriora, Ingratiora, Reſinoſa, Exactiſſime dividenda, Altius penetratura, Citius actura, &c. ſaepe primum (α.) poſtulant.

Aromatica, Volatilia, ut longo ſub tritu, ſic dein & diutius aſſervata, multum virtutis perdunt.

Sunt, quae ruditer pulveriſata Alvum, ſubtilius verò Urinas movent, &c.

109. Materiem Pulveri (106.) praebet, quidquid, interno uſui aptum, vel ex ſe, vel ſub aliorum miſcela, in formam ſiccam, pulverulentam, redigi poteſt: ut ideo nec liquida penitus hinc excludantur.

110. Unde huc recipiuntur (α.) Simplicia quaevis Regni Triplicis ſolida, ſicca, pulverulenta, vel friabilia, interne uſitata. (β.) Praeparata & Compoſita Officinalia ſimilia. (γ.) Quin Spiſſa etiam (α & β.): ut Succi denſi, Extracta, Electuaria, &c. (δ.) Imò & Liquida, Balſama v. g. Olea, &c.

111. Delectus interim habendus, ne promiſcue quaevis congerantur. Quare nota.

α. Specifica leviora, ſimulque haud exigua Doſi efficacia, rarius ad Pulveres Subtiliores (107. α. γ.) adhibentur: frequentiſſimè interim ad Groſſos, ſeu Trageas [107. β.]. Ejuſmodi ſunt Herbae, Folia, Flores, &c. Neque tamen ideo illa quoque, quae parva mole agunt, licet ſpecificè leviora ſint, excluduntur.

β. Si vero transgredi regulam [α.] jubet neceſſitas; curandum, ut intermixtis aliis, minore mole efficacibus, priorum inertiae ſuccurratur.

γ. Liquidis ſi uteris, memento quantitatem ſufficientem ſiccorum interponere. De ſpiſſis & lentis idem obtinet.

δ. Gummata hinc ſola vix in Pulvere danda: ſunt enim & difficulter plerumque friabilia, & ſub adſumtione per ſalivam diſſoluta facile lenteſcunt.

ε. Mucilagine etiam plena aut Oleo, uti ſunt multa Semina, nonniſi cum aliis aridioribus ſub-

ſubacta exhibeantur: lentor enim tritu evolutus in paſtam cogitur, & morâ ſaepe tanto citius ranceſcit.

ϛ. Foetida, ſi potes, apage! Commodius haec Pilulari forma ingeruntur.

η. Acriora, Amariſſima, aliove ſapore moleſta, ſi danda, ſaltem ne meraca des, ſed lenioribus fracta. Cavebis ſic faucium roſionem, nauſeam, vomitum, aliquando ſubſequentes.

ϑ. Reſinas ideo, praeprimis acriores, Saccharo, Abſorbentibus Terreis, Salibus appropriatis, quin & Olei idonei tantillo, ſubigere expedit; ut ſolubiliores redditae in actum deducantur, nec partibus moleſte adhaereſcant.

ι. Praeparata Mercurialia generoſiora ſatius eſt Pilularum vel Boli, quam Pulveris, ſpecie exhibere. Meraca ſaltem ſic dare minus tutum: repugnat etiam Doſis ſaepe parvitas. Addenda autem caute ſeligito [86. 102. η. ν.].

κ. Alcalina fixa, quo minus ſola dentur, diſſuadet Urinoſa acrimonia & facile deliquium.

λ. Alcalina volatilia, ut odore & ſapore offendunt, ita cito in auras diſſipantur minus exacte conſervata.

μ. Sapores ingratos Saccharo, aut &, in Trageis praecipue [107. β.], Confectionibus Saccharatis, ſolidis, & ſimilibus, corrigere li-

 cet;

çet: Odores injucundos Oleis fragrantibus, quandoque Moſchi Ambarique tantillo: utrique ſimul ſcopo adhibentur Elaeoſacchara. Coloris gratiam conciliant Cinnabaris, Santalum rubrum, Auri foliola, &c. intermiſta. Memor tamen cautelarum [85, 99. 100, 101.] his utere.

ν. Simplicitatis ſtudioſus ne congeras ultra 2, 3, ſummum 4, ingredientia, ſi minorem Pulveris quantitatem praeſcripturus es. In Trageis [107. β.], aliisque mole majoribus, auctior paullo numerus ferri poteſt.

112. Ordo in praeſtituendis Ingredientibus concinnior eſt, ſi Baſi praemiſſae [75.] Adjuvans [78.], tum Corrigens [83.], denique Conſtituens [86.], ſubjungitur juxta [57. δ.]. Alias & Quantitas ſeriem digerit [57. γ.]. Utrobique ſaltem ſpeciei ſimilitudo ſimul obſervanda [57. β.]. Saccharum, ſi accedit, praecipuè pondere ex reliquorum quantitate determinando, ſemper ordinem claudit [57. ε.].

113. Dosis [64.] Pulverum, praecipue (107. α. γ.), commoda eſt Drachma dimidia. Augetur tamen quandoque & ad Drachmam uſque integram; ſed rarius, nec niſi aegris minus nauſeantibus, aut ſpeciebus ex ſe ponderoſioribus, vel admodum ſolubilibus. Ultra vix adſcenditur: uti nec infra Scrupulum ſit imminutio, niſi ingredientia fuerint ſpecificè leviora. Trageas interim [107. β.], utpote plerumque & diffuſiores, &

gra-

gratiores, vel ultra Drach. j. facile exhibueris: quin ſaepe dantur pondere non determinato, ad Cochlearium, Cultri apicem, &c. Ubique heic

α. Moles nimia, quouſque fieri poteſt, vitanda, maxime cum injucunda fuerit materies, aut aeger faſtidiens, delicatior, vomituriens, deglutitione haud expedita laborans, &c.

β. Habenda ratio, uti omnium Conditionum [66.], ita maxime Aetatis tenerioris [ibid. γ.]; ne Doſi hanc grandiore torqueas.

γ. Convenit hinc ſaepe Numerum potius, quam Molem, Doſium augere, juxta [67. δ. ε.]; ut uſu frequentiore, minus moleſto, compenſetur parvitas.

δ. Sunt tamen, quae, Vehiculo commodo facile ſolubilia, ideo ad Drachmas aliquot pro Doſi exhibita, haud difficulter ingeruntur. Salia hujus ſunt claſſis. Ebshamenſe datur vel ad Unciam.

114. Quantitas Generalis [64.] in variis varia eſt. Trageae [107. β.] ab ℥ ß, ad j, ij, imo plures, praeſtituuntur. Evacuantium ſaepiſſime una ſaltem Doſis ſimul praeſcribitur; niſi cum animus fuerit continuo quodam tempore, aut per breviora intervalla, eidem operi inſtare. Alterantia, ut quandoque ad unam duaſve ſaltem Doſes, ita frequenter ad ʒij, ℥j, ℥iß, praeſcribi ſimul ſolent. Nota tamen

α. Conſtantes heic limites in genere vix dari poſſe; determinari autem facile in caſu ſingulari ex perſpectis Aegri conditionibus, Ingredientium natura, Medici Indicatione, &c. Confer [67. α ad μ. 68. 92. δ.].

β. Maxime quidem in hac Formula curandum eſſe, ut Quantitas Generalis per pondus Doſis, ſine reſiduo, diviſibilis ſit, ſi diſcretio in Doſes certi ponderis a Pharmacopoeo perficienda exigitur (68. γ.).

γ. Quandoque, ubi a minus accurata Generoſiorum diviſione periculum timendum, conſultius eſſe, ut ſingulas Doſes ſeorſim adaptare jubeatur Pharmacopoeus: quod uti fiat, poſtea in Subſcriptione trademus.

115. Proportio Ingredientium mutua, ſi plura miſcentur, determinatur ex Doſi efficace ſingulorum [66.], ex Doſi Pulveris ſtabilita [113.], & denique ex Quantitate Generali, quam Medicus praeſcribere in animo habet [114.]. Ergo

α. De ſingulis tantum cape, ut quantitates omnium computatae conſtituant Remedium intento ſcopo par, cujus Doſis & Quantitas Generalis nec major nec minor ſit, quam requiritur.

β. Si Ingredientium Doſis efficax excedit juſtam Pulveris Doſin [113.]; vel utere regula [ibid. γ.] data; vel additis, quae minore

mole

mole agunt, vim illorum auge [80.]: quod in ſpecifice levioribus notandum [111. α. β.].

γ. Si contra Doſis efficacis volumen longe minus eſt commoda Doſi Pulveris (113.); idoneo Conſtituente [86. 91.] intermixto in aptam ea molem diffunde: quod in Emeticis, Opiatis, Metallicis, &c. ſaepe requiritur.

δ. Dum Liquida adhibes, memento regulae [111. γ.]

ε. Sacchari quantitas, maxime in diffuſioribus Trageis [107. β.], ſaepe reliquorum ponderi aequalis, hujuſve dupla, imo tripla, praeſtituitur.

ζ. Ubique tamen, mutationibus Virium aliarumque qualitatum, ex miſcela oriundis [94 ad 102.], intentus cave, ne ſcopo excidas, aut profuturus laedas.

116. Subscriptio [59.] exponit Pulveris Praeparationem, Diviſionem, & Receptaculum.

117. *Praeparatio* tritu abſolvitur, &, ſi plura ingrediuntur, mixtione. Injungitur autem hiſce verbis: *F.* vel *M. F. Pulvis* [59. α. β.]. Additur *Groſſus*, aut una voce, *Tragea*, ſi talis expetitur: ſi tenuiſſimus, hoc quoque, aut, loco Pulveris, *Alcohol* adſcribitur [107.]. Quandoque inſuper monetur, miſcelam & tritum diu,

diu, citò, aequabiliter, mortario tecto, eſſe perficiendum, ſi ita poſtulat natura materiei. [108.].

118. *Diviſio* Pulveris in ſuas Doſes ſi a Pharmacopoeo exigitur; ſubjungendum prioribus [117.]: *Divide in* tot *partes aequales.* Nec omittenda quandoque in Draſticis ſolicita monitio, ut partitio fiat exactiſſima: quin cautiores tum ſaltem unicam præſcribunt Doſin, hancque toties, quot Doſes expetunt, ſingulatim confici jubent, adſcribendo: *Fiat idem bis, ter, &c.* [114. γ]. Nullo horum opus eſt, ubi Doſis pondere haud determinatur [113.], aut aegro vel adſtantibus dimetienda committitur.

119. *Receptaculo* alia alio egent: ejus hinc, maxime ſi curatiore opus, facienda mentio. Volatilia, aëre liqueſcentia, in Vitris ſervantur. Pulveres in ſuas Doſes diviſi Chartulis induntur: alii Capſis, vel, ut vocant, Scatulis. Adſcribitur ergo: *D. in Vitro, Chartis, Scatula.* Subjungitur, ſi Nebula pro *Vehiculo* erit: *cum Nebula* vel *Nebulis.*

120. Signatura Titulum ponit Pulveris, tum Doſin, Vehiculum, Tempus ingerendi, Regimen, &c. juxta ea, quae dicta ſunt (60. α. β. γ &c.). Ergo

121. *Titulus* ſit: v. g. *Pulvis*, vel *Pulveres*, vel *Tragea*: addita dein virtute: v. g. *Abſorbens,*

bens, *Pectoralis*, &c. obſervatis ſimul cautelis (60. *n*. *ϑ*.).

122. *Doſis* vel committitur aegro dimetienda pondere, menſurave minus exacta (60. *ι*. 113.); ſcribendo v. g. *Sumatur Drachm.* j, vel ß, vel *quantum Digitabulo*, *Cultri apice*, *Cochleari*, &c. *capi poteſt*. Si vero a Pharmacopoeo jam diviſi exhibentur Pulveres (118.); ſufficit ſcribere v. g. *Capiatur una Doſis*.

123. *Vehiculo* utimur vario.

α. Trageis quandoque nullo opus eſt, utpote ex ſe ſat gratis (115. *ε*.): ſaepe tamen Panis Medicatus, Saccharatus, Biscoctus, toſtus vulgaris, Vino Generoſo, Rhenano, Hiſpanico, Rubro Gallico, Hydromelle, &c. imbutus, cui juſta dein Trageae quantitas inſpergitur, heic uſu venit.

β. Pulveribus aliis Nebula ſaepe pro Vehiculo eſt; quippe qua madefacta involutus Pulvis, vix adfecto Guſtus organo, per fauces labitur. Monetur tum in Subſcriptione Pharmacopoeus, ut totidem Nebulas, quot ſunt Doſes, ſimul exhibeat (119.); in Signatura autem illarum uſus exponitur.

γ. Liquidi tamen Vehiculi crebrior eſt uſus quod dotibus (60. *λ*.) memoratis praeditum requiritur. Unde

1. Ad Pulveres Alcalinos, aut ex Abſorben-

tibus

tibus Acidi conflatos, haud adhibe Vehiculum Acidum; ne concitata Efferveſcentia nauſeam parias, aut virtutem deſtruas (102. α. β.). Eſt tamen, ubi ex compoſito talia conjunguntur: uti in Antemetico Riveriano.

2. A nimis Pingui abſtine: pleriſque enim uti ingratum eſt, ita & vires ſaepe Remedii obtundit: quod circa Carnium Juſcula notandum.

3. Calidum, tepidum, frigidum, an adhibendum ſit Vehiculum, quandoque monere expedit. Pinguiuſcula actu frigida plurimis nauſeoſa. Tepida vomituros juvant. Calida Gummoſos Pulveres in grumos cogunt; Volatiles diſſipant; Ingratiores magis evolvunt; flatus cient & ſpaſmos Hyſtericis. Ipſa etiam liquidi natura, receptus utendi modus, & aegri conſuetudo, quandoque limites heic figunt.

124. *Tempora* demum, & *Regimen*, circa uſum obſervanda adſcribuntur varia, pro Indicationum varietate (60. κ. μ.); quibus exponendis heic locus non eſt (7. α.).

125. Uſus Pulveris pene univerſalis eſt, & evacuandi & alterandi ſcopo accommodatus. Videndum modo, an Morbi indoles, ſedes, ſymptomata, Aegri temperies, conſuetudo, ipſiuſque Auxilii indicati natura, iſthuic Formulae non repugnent (35. 43 ad 48. 109. 110. 111.). Difficultas aut impotentia deglutiendi in Angina, Ulceribus Faucium, Apoplexia, Epilepſia,

lepſia, Syncope, &c. Pulveris uſum vetant.

126. Specimina haec ſunto.

*

Pulvis Emeticus pro Adulto nimia cibi copia repleto.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.
Reſin. Jalapp. gr. iij.
Sacch. Albiſſ. Scrup. j.
M. F. Pulvis.

S. *Pulvis Emeticus cum Cereviſia calida ſumendus pro una Doſi.*

*

Purgans pro Adulto.

℞. *Reſin. Jalapp.* gr. x.
Elaeoſacch. Foenicul. gr. xxv.
M. terendo diu, F. Pulvis.

S. *Pulvis Purgans, pro Doſi, mane cum Infuſo Caffe ſumendus.*

*

Alius in Cancro nondum Exulcerato.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 110.

℞. *Reſin Jalapp.* gr. vj.
Diagrydii. gr. vij.
Stibii Diaphoret. non ablut. gr. xxiv.
M. F. Pulvis.

S. Ut prior.

Alius

*

Alius in Scorbuti initio. Ibid. p. 184.

℞. *Tart. Vitriol. non acid.*
Cryſtall. Tartar.
Sal. Polychreſt. ana drach. ß.

M. F. Pulvis.

S. *Pulvis Purgans mane ex Sero Lact. hauriendus: ſuperbibantur dein Seri Lact.* Unc. xij.

*

Alius Antihelminticus pro Infante. Vid. Eund. p. 234.

℞. *Aloës* gr. iij.
Reſin. Jalapp. gr. j.
Vitriol. Mart. gr. ij.

M. F. Pulvis.

S. *Mane, jejuno ſtomacho, pro una doſi ſumatur.*

*

Pulvis Reſolvens, Antipyreticus, in Peripneumonia. Ibid. p. 148.

℞. *Flor. Sulphuris* drach. ij.
Olibani ſcrup. j.
Spermat. Ceti drach. ß.
Stibii Diaphoret. non ablut. drach. j.

M. F. Pulvis, dividendus in xij doſes.

S. *Sumat unam omni hora cum unc.* j. *Miſturae ibid. p.* 147. *praeſcriptae.*

Pul-

*

Pulvis Stimulans & Reſolvens. Ibid. p. 43.

℞. *Ol. deſtill. Menth.*

Majoran.

Tanacet. ana gutt. vi.

Sacch. alb. ſiccisſ. unc. j.

F. ſ. a. Elaeoſaccharum, cui admiſce

Rad. Zingib. alb.

Cort. Magellanic. ana unc. ß.

S. *ut in fronte. Capiat Drach.* ß. *ter de die ex Vino.*

*

Tragea Peptica, Ventriculo debili, frigido, apta.

℞. *Specier. Diagalang.* unc. ß.

Rad. Gentianae

Cort. Winteranor.

Myrrh. rubrae ana drach. j.

Confect. Sem. Coriandr.

Rad. Calam. arom. ana drach. iij.

Sacch. albisſ. unc. j.

M. F. Pulvis, dandus in Scatulá.

S. *Tragea Stomachica: de qua Cochlear.* ß. *Pani biſcocto, Vino Hiſpanico imbuto, inſperſum capiat poſt paſtum.*

*

Pulvis Narcoticus in Peripneumonia.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Opii lamellatim tenuiter ſciſſi & lente exſiccati.* gr. j.

Corall. rubr. gr. xij.

Olibani. gr. vj

M. F. Pulvis tenuis, quavis veſpera iterandus.

S. *Pulvis Pacans, veſperi ante ſomnum ſumendus.*

*

Pulvis Antacidus.

℞. *Lap. Cancror. ppt.*

Oſteocoll.

Cretae

Conch. Oſtreor. calcin.

Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.

Rad. Zedoar.

Nuc. Myriſtic. ana drach. iß

M. F. Pulvis tenuiſſimus, detur in Scatula.

S. *Pulvis Temperans. Sumatur, quantum apice cultri capi poteſt, Acido infeſtante.*

De Bolo.

127. BOLUS eſt Medicamentum internum, molle, cohaerens, Melle paullò ſpiſſius, Buccellae quantitate definitum: unde & *Buccella* quibusdam audit.

128. Materiem ei (127.) praebet, quidquid interno uſui aptum, vel ex ſe, vel permixtione aliorum, conſiſtentiae dictae capax eſt. Quare huc recipi poſſunt:

α. Sicca omnia, minore Doſi efficacia, Pulveri conſtituendo idonea (110. 111.). Vocantur haec *Excipienda*, & ſola inepta ſunt.

β. Mollia, magis minusve ſpiſſa: Conſervae, Electuaria, Extracta mollia, Rob, Pulpae; Confectiones molles, Balſama denſiora, nativa, artefacta, Unguenta potabilia, Syrupi, &c. *Excipientia* haec audiunt; quia prioribus (α.) miſta Boli formam (127.) conſtituunt: quin & eorum aliqua hanc ipſam ex ſe habent.

γ. Liquida contractiora: uti Balſama liquida, nativa, artefacta, Olea, Spiritus, Tincturae, Eſſentiae, Elixir, &c. Haec itidem ex ſe inepta vel *Excipiuntur* aliis, vel haec *Excipiunt* tanquam acceſſoria.

129. Delectum Materiae (128.) limitant ſequentia.

α. Laudatur in Bolo maximè Cohaeſio non diffluens, Mollities, & Miſcela aequabilis.

β. Hinc Sicca (128. α.), aut Liquida (γ.), ſola non conveniunt: ſed Molle quid (β), glutinantis loco, intercedat oportet.

γ. Mollium etiam (128. β.) pleraque Sicci acceſſu ſpiſſanda ſunt, ut Bolum forment.

 Non-

Nonnulla tamen ex ſe ſola ſufficiunt: uti Conſervae, Electuaria & Rob, ſpiſſiora. Hujusmodi igitur opus in Bolo Simplice (62.).

δ. Ingredientia omnia ejusmodi ſint, ut inter ſe miſceri queant in compoſitum aequabile.

ε. Acria, Odore vel Sapore moleſta, Viſcida, heic potius, quam in Pulvere (111.), locum habent; cum magis tegi queant. Unde & Mercurialibus draſticis forma haec commodior.

ζ. Pinguia, Balſama v. g, Unguenta potabilia, Saccharo, aliisve ſiccis intertritis dividere expedit, ut facilius ingeri ſolvique in Ventriculo poſſint.

η. Sales Alcalini fixi & volatiles, aliive cito liqueſcentes, in Bolos aliquamdiu conſervandos haud recipiantur: deliquio enim juſta conſiſtentia, exhalatione virtus, perit.

ϑ. Ideo nec inter ſe efferveſcentia, aut facile fermentantia, huc quadrant, niſi cum ingeſtio praeparationem ſtatim ſequitur.

ι. Ingredientium numerus vix unquam ultra 3 vel 4 augeatur.

130. Ordo, in praeſcribendis Ingredientibus heic uſitatior, Excipiens (128. β.) determinatae quantitatis primo ponere loco jubet; dein Excipienda Sicca (ibid. α.); poſt Liquida (ibid. γ.); tandem, ſi quod accedit, Excipiens,

cujus

cujus quantitas Pharmacopoeo relinquitur determinanda.

131. Dosis (64.) Boli a Drach. j. ad iſs. vel ij. uſque extenditur, haud temerè ulterius augenda, niſi cum ſpecificè ponderoſiora recipiuntur, aegerve in adſumendo haud difficilis eſt. Imo vix Drachmâ major ſit, ſi ex levioribus conflatur. Unde, ubi Ingredientium Doſis efficax hos limites excedit, ſatius eſt, maſſam in plures Bolos diſpeſcere, quam offa grandiore praefocare aegrum. Compendium, uti Pulverem (113. α.), ſic & vel magis etiam Bolum commendat. Nimiâ hinc parvitate heic vix peccatur; licet ne Scrupulum quidem ſuperet Buccella.

132. Quantitas Generalis (64.) ſaepiſſimè unam ſaltem, aut duas, rarò plures, quam tres vel quatuor, Doſes (131.) complectitur, niſi cum perbrevibus intervallis capi debent. Quum enim a Pharmacopoeo jam partitae exhibeantur; facile vel nimis ſicceſcunt, vel deliqueſcunt, adſervatae diutius. Qui ergo Numerum Doſium Molemque (131.) inter ſe multiplicat, quantum ſimul praeſcribendum ſit, novit.

133. Proportio mutua Ingredientium ex varia horum conſiſtentia & efficacia determinatur. Confer (87. 115.). Unde haud eadem obtinet in omnibus.

α. Si Mollia (128. β. 129. γ.), ex ſeforman-

 do

do Bolo apta, ſola recipiuntur, Proportio invenitur ex ſingulorum Doſi efficace (66.), Doſique Boli (131.), cognitis. Conſiſtentia enim tum nihil limitat.

β. Ubi Sicca (128. α.) excipi debent, horum pro Doſi Drach. ß, Scrup. ij, ſummum Drach. j, capienda. Excipientium verò (128. β.) varia tum requiritur Proportio, prout magis minusve ſpiſſa fuerint.

Conſervae, hunc in finem uſitatiſſimae; Electuaria; Mel; Balſama ſpiſſa, & Unguenta, a Scrup. ij. ad Drach. j. iß. ſumuntur.

Rob; Pulpae; Confectiones molles, a Drach. ß. ad j. Scrup. IV.

Syrupi, utpote liquidiores, a Scrup. j. ad Drach. ß. vel j.

Scilicet, poſita Siccorum mole eadem, tanto exigitur ad ea ſubigenda minor Excipientium quantitas, quo haec ſunt liquidiora.

γ. Hinc patet, ubi Siccorum moles minor eſt, Excipientia ſpiſſiora adhiberi commodius; ubi vero major, dilutiora: ne Boli Doſis (131.) juſto plus augeatur.

δ. Quodſi prioribus (β.) etiam accedant Liquida (128. γ.), horum vix ultra gutt. j, ij, iij, ſummum IV, pro ſingulis Bolis recipitur.

tur. Tum vero minuenda pro rata Excipientium mollium proportio.

ε. Alias &, Siccis Liquidisque quantitate determinata (β. δ.) ſaltem praeſtitutis, Excipientium mollium quantitas arbitrio Pharmacopoei relinquitur, ſcribendo: q. ſ. (58. ϑ. 7.). Quae tamen methodus adhiberi nequit, ſi horum Doſis efficax limitatior eſt.

ζ. Frequentiſſimè autem, ſi Siccorum moles paullò major eſt, aut Excipiens Primarium deſideratur ſpiſſius parciusque; ut ideo dubium ſit, an ſat mollicula inde Boli conſiſtentia emergere queat; alìus Secundarii, liquidioris, v. g. Syrupi, q. ſ. ſuperadditur.

η. Contra, ubi nimia Boli praevidetur mollities (129. α.), Sacchari, Pulveris Liquirit. & ſimilium adpropriatorum q. ſ. adjungi ſolet: quod quidem maximè in Terebinthinaceis ſinceris, &c. obtinet.

134. Subscriptio ita habet: *M. F. Bolus* vel B*oli No ij*, *iij*, &c. Quoad *Diviſionem*, eadem nonnunquam heic cautela adhibetur, qualis circa Pulveres (118.), inde repetenda. Aliquando, ornatus aut commodae ingeſtionis gratia, injungitur ſimul: *Auri folio*, aut *Nebula obvolvatur*; aut *exhibeatur cum Nebula*. Confer. (119.). *Receptaculum* plerumque eſt Vaſculum fictile porcellanum, aut Charta: cujus tamen commemoratione vix opus.

135. SIGNATURA ex dictis (120 ad 125.) facile intelligitur. Nebulam alii pro *Vehiculo* amant; alii Liquidum, quo Bolum prius diſſolvant. Juvat & Liquorem idoneum dare ſuperbibendum, ſi Boli tardior aut difficilior in Ventriculo metuitur diſſolutio: quod circa Terebinthinacea & ſimilia maxime notandum.

136. USUS eſt, qualis Pulverum (125.); minus tamen frequens: haud enim adeo expedite ſemper agunt Boli, ac quandoque requiritur (135.). Gratificamur hac forma iis, qui varietate, aut Bolo magis, quam Pulvere, delectantur.

137. SPECIMINA haec ſunto.

*

Bolus Emeticus pro Adulto.

℞. *Vitrioli alb.* gr. xxv.
Rob. Juniper. q. ſ.
M. F. Bolus. Detur cum Nebula.

S. *Bolus Emeticus, ex pauxillo Cereviſiae aut Infuſi Theae viridis hauriendus: poſt quamlibet vomitionem ſuperbibantur Cyathi aliquot Infuſi ejusdem tepidi.*

*

Bolus Purgans in Anxietate Febrili.
Vid. Boerh. Mat. Med. p. 124.

℞. *Electuar. Diaprun. Sylv.* drach. iß.
Fol. Senn. Pulv. ſcrup. j.
M. F. Bolus.

Bo-

*

Bolus Antihyſtericus.

℞. *Mithridat. Damocr.* drach. j.
Troch. de Myrrh. ſcrup. ß.
Ol. Stillat. Succin. gutt. ij.

M. F. Bolus, Auri folio obducendus.

S. *Bolus Pacans cum Aquae Pulegii Cyatho ſumendus.*

*

Boli Balſamici.

Vid. Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obſ. II.

℞. *Terebinth. e Chio* drach ij.
Pulv. Liquirit. q. ſ.

M. F. Boli No ij.

S. *Boli Nervini, quorum alter mane, alter veſperi, ex Vitello Ovi recentis ſumatur, ſuperbibendo ſingulis Aquae Lact. Alexiter.* Unc. ij.

*

Boli Sialogogi.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Conſerv. Roſar. rubr.* drach. ß.
Mercurii dulc. trit. gr. ix.

M. F. Bolus: cui ſimiles duo alii, ſeorſim confecti, exhibeantur cum totidem Nebulis.

S. *Boli Aperientes, quorum unum ſingulis quadrihoriis capiat aeger, corpore prius Ptiſana adpropriata bene impleto.*

*

Boli Adſtringentes

℞. *Rob Cornor.* drach. iij.

Extract. Tormentill. drach. j.

Boli Armen. laevig. ſcrup. ij.

Lap. Haemat. ppt. drach. ß.

Syr. Myrtin. q. ſ.

M. F. Boli No IV.

S. *Boli Adſtringentes. Capiat omni triborio unum ex tantillo Vini rubri, auſteriuſculi.*

De

Electuario.

138 Electuarium, rarius *Miſtura*, frequentius ab ingredientibus Conditis *Conditum*, ab Opio *Opiata*, dictum, eſt Medicamentum internum, Bolo (127.) ſimile, paullo tamen mollius, & pluribus unâ Doſibus, a Pharmacopoeo non dividendis, praeſcriptum.

139. Materiem agnoſcit eandem, quam Bolus (128.). Accedunt ſaltem Conditurae; utpote quae frequentius ad Electuaria recipiuntur.

140.

140. Delectus quoque idem fere, qui (129.), haec tamen peculiaria ſibi vendicat.

α. Odore, Sapore, Colore, injucunda magis heic vitanda, ob uſum crebriorem.

β. Deliqueſcentia, Exhalantia, Putreſcentia, Efferveſcentia, facile Fermentantia, aut Aceſcentia, tanto minus conveniunt, quo & mollities heic major & adſervatio longior requiritur.

γ. Ob easdem rationes miſcela etiam exigitur accuratiſſima, tritu Pulverum exactiore, ſubactione Pinguium, Reſinoſorum, Balſamicorum, per Vitellum Ovi, &c. perficienda; ne mora ſecedant.

δ. Hinc &, ſi ſpecificè graviora recipiuntur, paullo ſpiſſior conſiſtentia ex uſu eſt.

ε. Draſtica quoque, maximè Metallica & Mercurialia, ideo abſint; ne vel miſtione minus aequabili, vel ſeceſſu per moram, vel minus curioſa Doſium partitione, quae heic plerumque aegris vel adſtantibus committitur, periculum inferatur.

ζ. Numerus Ingredientium paullò quidem major, quam in Bolo (129. ι.), ferri poteſt: ne tamen nimius ſit (29.).

η. Auri Argentive folia, ornatus ergo, quandoque intermiſcentur; quibus, qui volet, utatur, memor interim regulae (85. ε.).

141.

141. Ordo, vix alius, quam in Bolo (130.). Mollia pondere determinata primo ponit loco, tum Sicca, Liquida dein, tandemque ea, quorum ſaltem quantitas ſufficiens praeſcribitur. Sponte hinc patet, Mollium ſi nullum pondere determinato accedat, Siccis primum deberi locum.

142. Dosis, haud temerè Bolo major (131.) conſtituenda, rarius pondere definitur, ut plurimum mole, v. g. ad Nucis Avellanae, Juglandis, Moſchatae, Caſtaneae, magnitudinem, aut quantum Cochleari, vel Cultri apice, capi poteſt, &c. Quandoque ſaltem totum portionibus aliquot, v. g. 3. 4. 5. &c. per intervalla certa ingerendum jubetur. Tum tamen cavendum itidem, ne portio quaeque Buccellam excedat.

143. Quantitas Generalis vix minor Unciâ praeſcribitur, nec facile Unciis IV vel V major: prout uſum magis minusve frequentem aut diuturnum poſtulat Indicatio. Moles grandior, diutius adſervata, ſaepe vel nimium ſpisſeſcit, vel liqueſcit, aliovè modo corrumpitur.

144. Proportio Ingredientium, ob molliorem Electuarii, quam Boli, conſiſtentiam (138.), paullò alia, quam (133.), ſequentibus limitatur.

α. Prout Excipientium (128. β.) varia eſt

cons

conſiſtentia, ita eorum plus minusve ad eandem Siccorum (128. α.) quantitatem excipiendam requiritur. Hinc, poſita Siccorum v. g. Drach. j., ſi Excipientia ſunt ſpiſſiora, uti Conſervae, Electuaria Officin. &c, opus erit horum Uncia j: ſi minus ſpiſſa, v. g. Rob, Pulpa, Mel, Confectio mollis, &c, drach. iij: ſi liquidiora, ut Syrupi, Drach. ij ſufficient. Confer (133. β.).

β. Ubi ergo variae conſiſtentiae recipiuntur Excipientia, facile ex modo dictis (α.) determinatur cujuslibet Proportio. Tum vero uſitatiſſimum eſt, Spiſſiorum ſaltem definita quantitate, Liquidiorum modò q. ſ. ſubjungere; juxta (133. ζ.).

γ. Liquidorum meraciorum (128. γ.), ſi adduntur, Proportio intelligitur ex dictis (133. δ.), collatis ad Electuarii praeſcribendi Doſin & Quantitatem Generalem (142. 143.). Excipientium tunc moles pro rata imminui, aut Siccorum augeri debet.

δ. Auri Argentive folia No j. vel ij. ſufficiunt pro totius maſſae quantitate (143.).

ε. Quandoque ſolito mollius mavult aeger Electuarium; ut commodius dilui ingerique poſſit. Obtinetur id facile aucta praeprimis Liquidiorum Excipientium quantitate (α. β.), monitoque Pharmacopoeo in Subſcriptione, ſi huic illorum quantitas determinanda relinquitur.

ζ.

ζ. Caeterum heic quoque locum habent dicta (133. γ. ε. ζ. η.), quae inde repetantur.

145. Subscriptio injungit ſimpliciter: *M.* vel *M. F. Electuarium*, vel, ſi Condita accedunt, *Conditum* (138. 139.). Additur (*molle*), ſi tale expetitur (144. ε.). Vas fictile, album, *Receptaculi* loco ſervit, quod adponi, ſi libuerit, poteſt.

146. Signatura ex (135. 138. 142.) ſponte patet. Nonnunquam ſaltem heic monendum, ut ante uſum agitetur maſſa; maximè, ſi ſpecifice ponderoſiora, aut facile a ſe mutuo ſecedentia, ingrediantur.

147. Usus idem eſt, qui Boli (136.), Hyſtericis inſuper grandiore dulcium mole nonnunquam minus aptus.

148. Specimina haec ſunto.

*

Electuarium Antihelminticum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 230.

℞. *Sem. Abſinth. vulg.*

Santonic.

Tanacet. ana drach. ij.

Mellis unc. ij.

M.

S. *Sumat Drach. ij omni mane.*

Aliud

*

Aliud purgans Antiphlogiſticum. Ibid. p. 86.

℞. *Tamarind. elect. Pulp.* unc. ij
Cryſtall. Tartar. minutim pulver. drach. ij
M.

S. *Capiat omni ½ horae Drach. j., donec commode purgetur.*

*

Aliud Stipticum, incraſſans.

℞. *Conſerv. Roſ. Rubr.* unc. ij.
Mivae Cydonior. unc. j
Flor. Granat. drach. iß
Boli Armen. laevig. drach. ij.
Lap. Haematit. ppt. drach. j.
Syr. Myrtin. q. ſ.

M. F. Conditum. D. ad fictile album.

S. *Conditum Adſtringens, de quo ter vel quater de die ad Caſtaneae magnitudinem capiatur.*

*

Excitans in Febrili Languore. Ibid. p. 119.

℞. *Confect. Alkerm.* drach. j.
Zingib. condit. drach. vj.
Rad. Contrayerv.
Serpentar. Virgin. ana drach. j.
Syrup. V. Radic. Aperient. q. ſ.

Ut F. Conditum.

S. *Capiat Drach.* ß. *omni quadrihorio.*

Con-

*

Opiata Aphrodiſiaca.

℞. *Electuar. de Satyrio* unc. iß.
Theriac. Andromach. drach. vj.
Confect. Sem. Erucae. drach. iij.
Troch. de Viperis.
Borac. Venet. ana drach. ij.
Eſſent. Ambari liquid. gutt. xxx.
Syrup. Condit. Zingiber. q. ſ.
M. F. Opiata.

S. *Opiata Roborans. Capiatur Cochleare* ß. *pro neceſſitate.*

*

Electuarium Antifebrile.

℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. ß.
Sal. Polychreſt. drach. ij.
Syr. V. Rad. Aperient. q. ſ.
M. F. Electuarium.

S. *Sumatur, tempore Apyrexias; omni bihorio octava pars totius, ex Vino.*

*

Aliud Aperiens & Detergens in Peripneumonia Suppurata. Vide l. c. p. 145.

℞. *Myrrhae.*
Olibani. ana drach. j.
Mellis albi. unc. ij.
M. ſ. a.

S. *Sumat drach. j. omni hora.*

℞.

De

Eclegmate.

149. ECLEGMA, *Linctus*, *Looh*, vocatur Medicamentum internum, Electuario (138.) liquidius, craſſioris inſtar Syrupi lentè diffluens, ex mollioribus compoſitum, quod per vices linctum, ore detentum, ſenſim liqueſcens, deglutitur.

150. MATERIES eadem fere eſt, quae Electuarii (139.), vel Boli (128.) Accedunt inſuper Looh Officinalia, Olea preſſa blandiora, Mucilagines, Vitelli Ovorum, quandoque & Aquae ſtillatitiae.

151. DELECTUS interim notare jubet

α. Tenerrima requiri, aut facile liqueſcentia, ſi quae ingrediuntur, ſicca vel ſolida (128. *α*.); ne apta Linctui mollities (149.) pervertatur: ſaepiſſime hinc abeſſe penitus.

β. Ideo & rarius huc recipi Conſervas & Condita: trajectu tamen per Setaceum aptari poſſe delicatioribus.

γ. Draſtica vix tuto ingredi; cum & facilior ſeceſſus, & Doſis Linctûs ad ſtateram haud exacta, nihil promittant certi. Verum nec ſcopus talia heic exigit.

δ. Acria, odore & ſapore ingrata, ſi uſpiam, heic vetari; cum lenta Linctûs deglutitio, iſthaec evolvens magis, uſum reddat moleſtiſſimum.

ε. Pinguia, Mucilaginoſa, ut frequenter heic adhibentur, ita cavendum, ne rancida ſint, alio-ve modo corrupta: quod facile evenit Officinalibus diu adſervatis.

ζ. Vitellum Ovi ſubigendis Oleoſis adprime convenire: cui proximum Saccharum, Mel, & ex his confecta.

η. Numerum Ingredientium eſſe, qualem Boli (129. ι.).

152. Ordo in praeſcribenda Materie vix datur ullus conſtans. Quae ſubigendis difficulter ſolubilibus (151. ζ.) ſerviunt, his proximè adjungito, caeterum obſervans regulas (57. β. γ. ε.).

153. Dosis rarius pondere praeſtituitur: nec tunc Unc. ß. excedit. Uſitatior eſt vulgaris vel parvi Cochlearis menſura, aut quantum Baculo Liquiritiae capi poteſt.

154. Quantitas Generalis, eadem fere, quae Electuarii (132.), vix unquam Unc. vj ſuperat; niſi cum uſus frequentiſſime repetendus ſat celerem facit conſumptionem. Saccharatorum facilis fermentatio, Pinguium & Mucilaginoſorum corruptio, calida praeprimis tempe-

ſtate

ſtate majorem molem ſimul praeſcribere vetant.

155. Proportio maximè ex cognita Ingredientium ipſiusque Eclegmatis (149.) conſiſtentia definitur. Hinc

α. Ex Looh Officinalibus, Melle, Cremore Lactis, Vitellis, Confectionibus mollibus, Syrupis, & quae ad horum lentorem accedunt, Mucilaginibus, Oleis preſſis, blandis, & ſimilibus, quacunque fere proportione junctis, Linctus exſurgit. Virtus tum medicata ſingulorum, Pretium, & alia (66. α ad π.) limites figunt. Saponum modo ſatis ſit ad ſubigenda Pinguia (151. ζ.). Vitelli fere ſubtriplum, Mellis aut Sacchari plus requiritur.

β. Conſervae, Electuaria, Pulpae, triplum vel quadruplum diluentis Syrupi fere exigunt: Sicca octuplum. Unde utrorumque ſimul ingredientium proportio patet. Ubi autem Setaceo arcentur partes ſolidae de Siccis aut Conſervis (151. β.), major eorum quantitas recipi poteſt.

γ. Olea ſtillatitia, Balſama liquida, Elixir, Eſſentiae, Tincturae, Spiritus, & ſimilia efficaciora, Doſi reſtrictiore, ut in Electuariis (144. γ.), accedunt, vix ideo mutata reliquorum proportione.

δ. Aquae ſtillatitiae, cum nimia metuitur craſſities, addenda quantitas Pharmacopoei re-

linquitur arbitrio : quo fine frequentius etiam Syrupi q. ſ. adhibetur. Dilutior conſiſtentia Sacchari q. ſ. cogi poteſt.

ε. Haud tamen adeo proprius eſt Linctui conſiſtentiae gradus (149.), quin ſaepiuſcule ultra vel citra excedatur : ut hinc nec proportionum leges modò exhibitae inviolabiles ſint. Metus divortii Pinguium paullo majorem quandoque ſuadet craſſitiem.

156. Subscriptio jubet : *M. F. Linctus.* Trajectu per Setaceum ſi opus, is ante injungitur. Cum difficulter miſcibilia accedunt, exactior commendanda ſubactio. Fictile pro *Receptaculo* eſt : quod addi poteſt. Baculus Liquiritiae, raſus, altero extremo contuſus, quandoque Doſin veluti determinat, de quo in Eclegma intincto lingitur. Subjungitur ergo : *Detur ad Fictile cum Bacillo Liquiritiae.*

157. Signatura, praeter communia, quae ex (120. 121. 122. 146.) patent, injungit ſaltem, aſſiduo, vel certis temporum intervallis, portionem (153.) ore continendam eſſe ; ut lente liqueſcens deglutiatur. Si per moram divortii metus eſt, agitatio ante uſum inſtituenda praecipitur.

158. Usus in morbis tantum, internas Oris partes, Fauces, Oeſophagum, Laryngem, Trachaeam, Bronchia, infeſtantibus, viget : frequens hinc eſt in Aphthis, Tuſſi, Peripneumonia

nia, Phthiſi, &c. ſcopo emolliendi, demulcendi, adſtringendi, &c; rarior in aliis.

159. SPECIMINA ſunto.

*

Linctus ad Sputa ſuppreſſa in Peripneumonia. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 148.

℞. *Olei Amygdal. dulc. recens preſſ.* unc. iß.
Syrupi Violar.
Mell. Virgin.
Vitell. Ovi recent. ana unc. ß.
M. accuratè.

S. *Lingat Unc.* ß. *omni horâ, donec Sputa redeant.*

*

Alius ad partes Aphthis delapſis excoriatas. Ibid. p. 170.

℞. *Syrup. Papav. alb.*
Cremor Lact. dulc. ana unc. ij.
Vitell. Ovorum No ij.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. ij,
M.

S. *Hujus pauxillum ore aſſiduo contineat.*

*

Alius Tuſſim leniens.

℞. *Loob ſani & expert.*
Syr. Diacod.
Mucilag. Rad. Altheae Aq. Roſar. extract. ana unc. j.
Spermat. Cet. Vit. Ovi ſolut. drach. j.
Sacch. cryſtall. q. ſ.
M. F. Linctus. Detur in Fictili cum Baculo Liquiritiae.

S. *Lambat ſaepius, cum Tuſſis urget.*

*

Alius Incraſſans Sydenhami.

℞. *Conſerv. Roſ. rubr.*
Syr. Violar.
de Meconio ana unc. j.
Sem. Papav. alb. drach. iij.
Contuſis ſimul, & per Setaceum trajectis, adde
Ol. Nuc. Moſchat. expreſſ. gr. vj.
F. Eclegma.

S. *Ut ſupra.*

De Pilulis.

160. PILULA, alias *Catapotium*, eſt Medicamentum internum, ſiccum, preſſu tamen

tamen ſequax, ex materie cohaerente in globuli formam coactum.

161. Materiem exhibet, quidquid, interno uſu probatum, vel ex ſe, vel miſtu aliorum, in juſtam Pilulae conſiſtentiam (160.) denſeri aptum eſt. Quare generatim eadem, quae (110.) enumerata ſunt, heic adhibentur.

162. Delectum tamen diverſum ordinant cohaeſio heic requiſita, Doſis parvitas, & forma minus evoluta. Hinc

α. Ingredientium alia vocantur *Excipientia*, alia *Excipienda*. Confer (86. 128.). Haec enim, utpote primaria, ſaepiſſime ejusmodi ſunt, ut ſola, ſine addito, in Pilulam (160.) apte cogi vix queant.

β. *Excipienda* ſunt vel (1.) Sicca Cohaerentia: uti Gummi, Gummi-reſinae, Reſinae, Extracta ſolida, Succi denſi, Maſſae pilulares, Officinales, Sapones ſolidi, Trochiſci efficaciores, &c. Vel (2.) Sicca Pulverulenta, ex quovis Regno petita.

γ. Haec inter tamen & aptiſſima ſunt & uſitatiſſima priora (β. 1.). Poſteriorum (β. 2.) ea praecipuè, quae ſpecificè graviora & minuta Doſi efficacia ſunt, adhibentur, excluſis Pulveribus levibus, macilentis, haud facile cohaerentibus, majore ſaltem mole actuoſis, minus ſubtilibus.

δ. Maſſae autem Pilulares Officinarum, exceptis paucis, quae concinniores & frequenti in uſu ſunt, rectius omittuntur; cum diutius adſervatae plerumque vel areſcant nimis, vel alio modo corrumpantur.

ε. Salibus etiam vel cito liqueſcentibus, vel exhalantibus, non adeo locus heic eſt; quamvis reſtrictior tamen quantitas, aliis ſubacta, ferri poſſit.

ζ. At Generoſiora quaecunque, Acria, Mercurialia, Metallica, & ſimilia, aptiſſime hac forma exhibentur.

η. Quin & ſapore aut odore moleſtiſſima huc recipiuntur: neque enim his tegendis accommodatior alia eſt Formula.

θ. *Excipientium* (α.) loco ſerviunt vel (1.) Spiſſiora: ut Mel, Terebinthina, Extracta mollia, Electuaria rariſſimè, Mica Panis recentis, quae huc referri poteſt, & ejusmodi alia. Vel (2) Minus Spiſſa: ut Confectiones molles, Syrupi, Vitellus Ovi, Balſama ſimilia, Mucilagines, &c. Vel (3.) Liquidiora: ut Eſſentiae, Elixir, Extracta Eſſentialia, Tincturae, Spiritus fermentati, Olea Aromatica, &c.

ι. Haud tamen Excipientium quaevis (θ.) quibusvis Excipiendis (β.) quadrant. Sicca tenacia (β. 1.), praeprimis Reſinoſa, Liquidioribus (θ. 3.), tum & Vitello Ovi, & Balſamis

mis (ς. 2.), aut Terebinthina (ϑ. 1.), gaudent. Sicca Pulverulenta (β. 2.) glutinantibus (ϑ. 1. 2.) egent.

κ. Quandoque vel omnia vel aliqua Excipienda (α.) ex claſſe Excipientium (ϑ.) ſeliguntur, magis minusve ſpiſſa. Excipientium tunc vices implent ſicca, pulverulenta, bibula: uti Farinae, Pulvis Liquiritiae, & ſimilia.

λ. Ingredientium numerus eſt, qualis in Bolo (129. ι.), ſi maſſa minor praeſtituitur; ſi major, qualis in Electuario (140. ζ.).

163 Ordo (57.), vix conſtans, Excipienda tamen (162. β. κ.) plerumque jubet praemittere juxta ſpeciei ſimilitudinem & ſingulorum quantitatem (57. β. γ.) digeſta, ſubjunctis dein Excipientibus (162 ϑ. κ.), horumque illis loco ultimo, quae non definita quantitate praeſcribuntur (57. ε.). Ubi Partes Compoſitionis (74.) obtinent, regulam (57. δ.) ſequimur: quod in Purgantibus ſaepe uſu venit.

164. Moles cujusvis Pilulae, hodie, quam olim, minor, haud tamen ubivis eadem, aliis Aegris, Medicis, Nationibus, alia arridet. Major eſt, ſi maſſae granis viii vel x conſtat, Anglis tamen & Gallis uſitatiſſima, imo vel hac quoque grandior. Mediocrem dant grana ij ad v, quae inter Belgas ferè recepta eſt. Minimam grani j Germani amant, quorum nonnullis haec etiam, major viſa, nonniſi in ii, iij,

vel IV, diſcerpta Pilulas demum placet. Notet heic Tyro

α. Specificae gravitatis Ingredientium differentiam ex eodem maſſae pondere Pilulam alias maximae, alias minimae, molis dare poſſe: ut ideo illius ratio omnino habenda ſit.

β. Parvitati favere faciliorem in Ventriculo diſſolutionem, hinc promptiorem actionem; quum magis aucta detur ſuperficies.

γ. Molem contra grandiorem, diutius adſervatam, eadem de cauſa, haud adeo cito exareſcere, durari, exhalando vim perdere.

δ. Scopum igitur ſuum, materiae naturam, maſſae Quantitatem Generalem, Doſis molem, &c. dum inter ſe comparat Medicus, Aegro locoque ſimul ſe accommodans, (30. 43.), facile heic legem ſibi ſtatuit.

165. Doſis quò minor, eò ferè gratior, modò efficax ſit; ut ideo defectu peccari heic vix inqueat. Scrup. j. ad Drach. ß. commodè ingeritur ſimul. Ad Scrup. ij. vel Drach. j. raro adſcenditur, niſi Indicatione urgente, Materie ſpecificè graviore, Aegro facili. Caeterum

α. Alterantia, lentè actura, ſenſim in ſanguinem inſinuanda, aegrè ſolubilia, minuta potius quantitate crebrius iteratâ, quam grandiore ſimul, prudenter dederis.

β. Sialogoga Mercurialia, Purgantia draſtica, &

& ſimilia, tutius itidem partita in minores Doſi efficace ingeruntur; niſi cum Indicatio exigit, conatu validiore morbum adgredi, nec alia repugnant. Confer. (21. 66. ν. 67. ε.).

γ. Ubi abſque inſigni motu, aut per Epicraſin, purgandum, ex uſu eſt, Doſis efficacis partem tertiam vel quartam exhibere veſperi, reliquum proximo manè.

δ. Numerus Pilularum pro Doſi definitur facile ex quantitate Doſis hactenus expoſita, per pondus Pilulae deſideratum (164.) diviſa.

ε. Sunt, qui, ſuperſtitione a Medicis etiam introducta moti, Numerum Pilularum, maxime Purgantium, parem pro Doſi horrent. His gratificari parvae molis eſt.

166. Quantitas Generalis heic, ſi uspiam, laxiſſima eſt, nec niſi in caſu ſingulari determinanda ex pondere & numero Doſium (165.), quas Indicatio rite deducta, collata ad varias Aegri conditiones, & Ingredientium naturam, ſimul praeſtituendas jubet. Repetantur dicta (67. 92.). Evacuantia ad unam ſaepe, aut duas, tresve, Doſes ſaltem praeſcribuntur: Alterantia quandoque ad totidem Uncias. Memor heic itidem ſis regulae (114. β.). Quin &, quae proxime ſequitur (γ.), nonnunquam hac in Formula conducet.

167. Proportio mutua Ingredientium facile invenitur per ſequentia.

α.

α. Excipienda (162. β. κ.), utpote primaria, ſuis capiantur Doſibus efficacibus, Indicationi adpropriatis, (66. 67. 87 ad 91. 165. 166.), tanquam ſi ſola forent exhibenda.

β. His (α), ſi fuerint Sicca Tenacia (162. β. 1.), tantillum quia ſufficit Excipientis (162. ϑ.), id q. ſ. ſaltem adſcribitur; imò quandoque penitus omittitur, tam delectu, quam mole ejus, ſi opus eſt, Pharmacopoei dexteritati commiſſis.

γ. Si vero Excipienda Sicca Pulverulenta ſunt (162. β. 2.), varia requiritur Excipientis quantitas pro varia hujus conſiſtentia (162. ϑ.). In genere tanto plus, quo id ex ſe ſpiſſius eſt. Unde tum ſpeciatim

Poſita Excipiendorum		Unc. j.
Excipientis	Spiſſi (162. ϑ. 1.)	Drach. v. ad vj.
	Minus ſpiſſi (ibid. 2.)	Drach. iij. ad IV.
	Liquidioris (ibid. 3.)	Drach. ij. ad iij.

opus eſt, ut obtineatur juſta Pilulae ſpiſſitudo (160.). Quandoque tamen & heic, ut ante (β.), determinatio quantitatis arbitrio Pharmacopoei relinquitur.

δ. Scitur hinc facile Proportio neceſſaria, cum Excipientia plura diverſae conſiſtentiae, aut Exci-

cipienda utriusque claſſis (162. β. 1. 2.), ſimul adhibentur.

ε. Excipienda (162. α.) Pilulâ liquidiora ſubiguntur Pulveris adpropriati q. ſ. : licet vel hujus etiam Proportio ex regula (γ.) intelligatur.

ζ. Si Excipientium quantitates determinaturus anceps metuis, ne juſto nimiae aut parciores ſint, cape proxime tam parum, ut non ſufficere certo ſçias, ac ſecundarii Excipientis q. ſ. ſubjunge!

η. Pateat hinc, quantae neceſſitatis ſit Regula (35.). Quin & gravitatis ſpecificae variorum cognitio heic adprime utilis eſt; quum multa inde proportionis diſcrepantia oriatur.

ϑ. Caeterum memento (86. 88. γ.); ut Excipientium, ſi qua virtus eſt vel adjuvans vel deprimens actionem Excipiendorum, eam in Doſi determinanda ſimul computes, aut Excipiendorum quantitatem pro rata modereris. Confer ſupra (α.).

168. Subscriptio eſt: *M. F. Pilulae.* Additur ſemper vel numerus omnium: v. g. *No.* j, ij, iij, & ſic porro: vel, praecipue ſi grandior eſt maſſa, quotnam ex certo hujus pondere formari debeant: v. g. *Ex Scrupulo No* v. vij, &c: vel denique quanti ponderis exigatur quaelibet: v. g. *Singulae gr.* ij. iij. iv. &c.

Sub-

Subjungitur quandoque *Involucrum*, ſi peculiare expetitur: Pulvis nempe quidam ſubtilis, ut Glycyrrhizae, Cinnamom. Lap. Cancr. Chinae, &c; quo obvolvendae jubentur, ne inter ſe cohaereſcant. Vel adſcribitur: *Auri* aut *Argenti foliis obducantur*: quod tanto heic magis ferri poteſt, quia & colores corrigit, & ſapores odoreſque, ſaepe injucundiſſimos, compeſcit, & conſiſtentiam a diffluxu, duritie nimia, aut collapſu in pulverem, defendit; quamvis interim mora longiore fucus ſordeat. Charta paucio rum, Scatula plurium *Receptaculum* eſt.

169. Signatura, poſt *Titulum*, ex nomine & virtute compoſitum (60. γ.), *Doſin* (165.) determinat Pilularum Numero (ibid. δ. ϵ.); niſi cum omnes una vice capiendae ſunt. *Tempus* & *Regimen* limitat Indicatio: ubi cavendum, ne Doſes Generoſiorum, juxta (165. β.) partitae, altera alteri citius ſuperingerantur, quam de prioris effectu aliquid ſtatui queat; cum tardior Pilulae diſſolutio actionem ſaepe minus expeditam reddat. *Vehiculo* alii nullo utuntur: alii ſolido vel ſpiſſo, Nebula v. g, Paſſula majore, Pruno cocto, Gelatina vel Rob gratiore, & ſimilibus: alii liquido, quod frigidum ferè aptius eſt; quum calido emollita materies & guſtum magis adficiat, & colliqueſcens faucibus quandoque adhaereſcat incommodè. Liquore etiam ſuperbibendo nonnunquam opus; tum ut abſtergeantur ſaporis ingrati reliquiae; tum ut

ut ſolutio & actio promoveatur. Confer. (60. λ. 123. β. γ. 135.).

170. Usus aeque ferè univerſalis eſt, ac Pulverum (125.), Evacuationi pariter ac Alterationi, maximè tamen in Chronicis, conveniens. In Acutis rarius, niſi Narcotica, Emetica, & ſimilia, hac forma dari ſolent. Ingratiſſimis commodò ingerendis aptiſſima Pilula. Sunt tamen &, quibus minus placet: his ergo alia forma conſulendum (43.). Infantibus malè offertur; quia mandunt. Temperiei ſiccae minus convenit (47.): quod tamen liquido idoneo, ante vel poſt exhibito, corrigi poteſt. Difficultas aut impotentia deglutiendi magis etiam Pilulae, quam Pulveris (125.), uſui obſtat. Promptiſſimae tandem actionis neceſſitas eam quoque excludit (169).

171. Specimina haec ſunto.

*

Pilulae Emeticae in Febre Intermittente.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 131.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.

Micae Panis q. ſ.

Ut F. Pil. No. v.

S. *Pilulae Emeticae pro una Doſi, cum Cereviſia calida capiendae.*

Pilulae

*

Pilulae Purgantes in ſimili caſu.

℞. *MPilul. Ruffi* ſcrup. j.
Reſin. Jalapp. gr. IV.
Sal. Abſynth. gr. ij.
Elix. Propriet. ſ. acido. q ſ.
M. F. Pilulae No. IX.

S. *Pilulae Purgantes, die intermiſſionis, mane, pro Doſi capiendae.*

*

Purgantes in Scorbuti principio.
H. Boerh. l. c. p. 184.

℞. *Pil. Coch. Maj.* drach. j.
F. Pilulae No. XXI.

S. *Capiat duas veſperi ante ſomnum, mane quinque ante jentaculum.*

*

Adſtringentes in Fibra laxa, ad ſimilitudinem Ibid. p. 8.

℞. *Extract. Tormentill.* drach. j.
Biſtortae.
Pulv. Cort. Granator. ana drach. ß.
Lap. Haematit. ppt. ſcrup. j.
Syr. Myrtin. q. ſ.
M. F. Pilulae ſingulae gr. ij.

S. *Pilulae Roborantes. Capiat Aeger unam ter, quater, de die, ex Unc. j. Infuſi, Decocti, vel Vini Medicati*, Ibid. p. 5 ad 7. *deſcriptorum.*

Pilulae

*

Pilulae Reſolventes, Stimulantes, in Morbis a Glutinoſo Spontaneo.

℞. *Sapon. Alcalici, vel Starkejani dicti* drach. iß.
Extract. Centaur. min.
Gumm. Galban. ana drach. j.
Sagapen. ſcrup. ij.
Ol. Stillat. Abſynth. gutt. xij.
Cort. Winteran. ſubtil. pulveriſ. q. ſ.
Ut F. Pilulae ex Scrup. j. No. x, deaurandae.

S. Ut in fronte. *Capiat Aeger ij. ter vel quater de die ex Vino.*

*

Pilulae Balſamicae in Gonorrhoea Venerea. Ibid. p. 247.

℞. *Terebinth. vulg.* unc. j.
Rhei-barb. unc. ß.
Glycyrrhiz. ſicc. q. ſ.
Ut F. Pilulae, ſingulae Gr. IV.

S. *Capiat unam omni horâ.*

*

Pilulae Narcoticae. Ibid. p. 62.

℞. *Opii puriſſimi.* gr. ij.
F. Pilulae No. iij.

S. *Detur una pro Doſi, repetendo poſt horam, ſi prior nihil effecit, ſic & tertio.*

De

Trochiſcis Internis.

172. TROCHISCUS, *Paſtillus*, eſt Pilula (160.) non globoſa, quae non integra, ſed, inſtar Eclegmatis (149.), ſenſim in ore diſſoluta, deglutitur: ut hinc *Eclegma ſolidum* ferè dixeris.

173. *Officinalem* verò a *Magiſtrali* heic omnino diſtinguere juvat (6.): nam, licet forma utrobique conveniat, uſus tamen ſaepe diverſus eſt; cum prior, conſervationi ingredientium magis dicatus, compluribus aliis Formulis frequenter accommodetur.

174. MATERIES in genere eſt *Excipienda* vel *Excipiens* (128. α. β.):

α. *Excipienda* ſunt vel (1.) Sicca Macilenta. Vel (2.) Sicca Tenacia (vide 162. β.). Vel (3.) Mollia: ut Pulpae, Electuaria, &c. Vel (4.) Liquida Diffuſiora: ut Decocta, Infuſa, & ſimilia: aut Contractiora: ut Olea Aromatica, &c.

β. *Excipientium* loco ſerviunt vel (1.) Liquida minus tenacia: ut Aquae ſtillatit. Vina, Spiritus Vini, Succi, Decocta, Infuſa Vegetantium. Vel (2.) Viſcida: ut Albumen Ovi, Mucilagines, Syrupi, Balſama, Mel, Pulpae: &c.

&c. Vel (3.) Sicca Glutinantia: ut Gummi, Extracta ſolida, Succi denſi, &c. Vel (4.) Sicca Macilenta: ut Farinae Orobi, Lupinorum, & ſimilia.

175. Delectu tamen heic opus; cum omnia omnibus haud promiſcuè quadrent. Ergo

α. Excipienda (174. α. 1.) egent plerumque Excipientibus (β. 2.).

β. Excipiendis (ibid. α. 2.) ſufficiunt Excipientia (β. 1.) apte ſelecta.

γ. Excipienda (ibid. α. 3.) requirunt Excipientia (β. 4.).

δ. Excipienda (ibid. α. 4.) gaudent Excipientibus (β. 3.).

ε. Facile hinc intelligitur, cum Excipienda variae conſiſtentiae ſimul recipiuntur, an & cujus generis Excipientibus opus ſit; tum quod aliquando nullum requiratur.

ζ. Caeterum Sapore & Odore injucunda heic vitanda, aut ſaltem parcius immiſcenda, ob (151. δ. 172.).

η. Generoſiora itidem, aut valde Acria, ſcopus hinc & uſus ferè excludit.

θ. Salibus eadem de cauſa, tum & ob facile deliquium, Saporemque ingratum, vix adeo locus heic conceditur.

ι. Sacchari contra frequens uſus eſt, quò Saporis gratia, facilior in ore diſſolutio, & amplior reliquorum diffuſio obtineatur. Poſtremo ſine & Amylum ſaepe adhibetur.

κ. Valdè tenacia pro Infantibus ne praeſcribito! Manſa enim dentes conglutinando moleſtiam creant.

λ. Numerus Ingredientium haud major ſit, quam in Electuario (140. ζ.).

μ. Si Trochiſci Officinales proſtant ſcopo apti, his potius utendum (29. 37.).

176. Ordo heic idem obtinet, qui in Pilulis (163.).

177. Moles Trochiſci, olim a Drach. j ad iij. uſque extenſa, hodie a gr. vi. vix ultra Scrup.ß. augetur; imò quandoque gr. ij. vel iij. tantum aequat, ſi Suaveolentiae Spiritûs dicatur. Saepiſſimè autem pondere non determinatur, ſed ſaltem Piſi, Lupini, &c. magnitudine. Neque hinc periculi metus eſt in Magiſtrali (172. 173. 175. η.).

178. Figura eſt plana orbiculata, trigona, teſſulata, rhomboides, cylindrica, aut quaevis alia, cujus, aeque ac ſigni imprimendi, ſelectio Pharmacopoei arbitrio facile relinquitur.

179. Dosis ſaltem numero determinatur, pro mole Trochiſcorum majore vel minore (177.),

&

& Ingredientium natura, vario. No j. ij. iij, vel aliquot ſimul in ore volutandi jubentur. Cum Draſtica, quod rariſſimum eſt (175. η.), ingrediuntur, Opium v. gr., ex pondere cujuslibet Trochiſci cognito numerus accurate determinari debet, juxta Draſtici ingredientis notam proportionem.

180. Quantitas Generalis Uncia j. vel iß. vix inferior praeſtituitur; quum parcior maſſa Pharmacopoeo incommodet. Si tamen ſolis uteris Officinalibus (175. μ.), non eſt, cur limiti huic te adſtringas, praeſcripturus tunc ſaltem, quantum ſcopo ſufficit (67. 68.).

181. Proportio Excipientium ad Excipienda, uti varia eſt, pro varia utrorumque conſiſtentia, ita vix accuratè determinari in omni caſu valet. Unde, cum Ingredientia generoſiora heic locum non habeant (175. η.), tutò arbitrio Pharmacopoei relinquitur (58. ϑ. 7.). In genere tamen ſequentia notaſſe ex uſu erit.

α. Pondus ſpecificum in Siccis Macilentis (174. α. 1.) majus vel minus inſignem facit differentiam quantitatis neceſſariae Excipientium.

β. Manente Excipiendo eodem, tanto minor requiritur Excipientis quantitas, quo hoc ſpiſſius eſt.

γ. Hinc ad Siccorum Macilentorum (174. α. 1.) me-

mediae gravitatis, part. iij. Excipientium (β. 1.) fere requiruntur part. ij. Excipientium vero (β. 2.), pro diverſa conſiſtentia, part. IV. ad VI.

Ad Siccorum ſimilium, leviſſimorum, part. iij. Excipientium (β. 1.) part. IV. Excipientium (β. 2.) part. VI ad IX.

Ad Siccorum Tenacium (174. α. 2.) part. iij. ſufficit Excipientium (β. 1.) pars j.

Ad Mollium Excipiendorum (174. α. 3.) part. iij. opus eſt Excipientium Siccorum (β. 4.) part. ij.

Ad Liquidorum (174. α. 4.) part. iij. Excipientium Siccorum (β. 3.) part. IX.

δ. Saccharum ſaepe additur pondere reliquorum aequali, duplo, triplo, quadruplo, & ultra: prout conditiones (175. ι.) requirunt. Idem de Amylo obtinet.

182. SUBSCRIPTIO eſt. *M. F. l. a. Trochiſci.* Moles adſcribitur vel pondus (177.): v. g. *Parvi:* aut *Piſi, Lupini, magnitudine:* aut *gran.* ij VI. *Scrup.* ß. Nullo horum opus, ſi Officinales ſaltem praeſtituuntur (175. μ.). Scatula, Charta, &c. pro *Receptaculo* eſt. Ubi Draſtica ingrediuntur (179.), Excipientium interim quantitate non determinata; prudentiae eſt, nec magnitudine, nec pondere, ſed numero defini-

r

re Trochiſcos, ex tota maſſa formandos; uti in Pilulis (168.). Sic certior eris, quantum de Draſtico in quovis Trochiſco detur.

183. SIGNATURA ſponte patet ex (60. 157. collat. cum 172. 179.).

184. USUS minus frequens eſt, nec fere ulterius hodie extenditur, niſi (1.) ad mala Faucium, Pharyngis, Laryngis, Aſperae Arteriae, &c. inſtar Eclegmatis (158.): (2.) ad Foetorem Spiritus: (3.) ad Prophylaxin a contagio.

185. SPECIMINA ſunto.

*

Trochiſci ad Ptyaliſmum ab Aphthis delapſis.

℞. *Succ. Catechu* drach. ij.

Sang. Dracon.

Cort. Granat.

Extract. Agrimon. ana drach. j.

Mucilag. Sem. Cydonior. cum Aq. Roſar. extract. q. ſ.

M. F. l. a. Trochiſci Piſi magnitudine.

S. *Trochiſci Roborantes, quorum unum aſſiduò ore volutet Aeger ac lente deglutiat.*

*

Trochiſci Opiati in Pulmone ſuppurato, rupto.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Succ. Liquirit.*
Flor. Sulphur. ana drach. ij.
Oliban. ſcrup. ij.
Opii puri ſcrup j.
Balſ. Copayb. q. ſ.

Ut exacte miſtis F. Trochiſci No. xl.

S. *Trochiſci Pacantes, quorum duos ſumat qualibet veſpera ante ſomnum.*

*

Trochiſci Suaveolentes ad Foetorem Spiritus.

℞. *Reſin. Cort. Thymiam. Hoffm.* ſcrup. j.
Ambar. grys. gr. xv.
Moſchi gr. vij.
Ol. Cinnamom. gutt. vj.
Sacch. albiſſimi unc. j.

Cum *Mucilag. Gumm. Arab. in Aq. Cinnam. factae* ſ. q. F. l. a. Trochiſci minimi.

S. *Unum vel alterum pro neceſſitate ore volutet.*

Tro-

*

Trochiſci Sublinguales ad Prophylaxin a contagio.

℞. *Theriac. Andromach.* drach. ij.
Myrrh. elect. drach. j.
Ol. ſtill. Cort. Citri gutt. xij.
Succ. Citri recent. unc. ß.
Pulv. Cort. Aurant. q. ſ.

Ut F. l. a. Trochiſci ſinguli Scrup. ß.

S. *Mane exiturus capiat unum, alterum ſub lingua detineat.*

De

Electuario Solido.

186. ELECTUARIUM SOLIDUM, *Morſulus*, *Tabella*, eſt Medicamentum internum, ſiccum, variae figurae, ex varia materie, interventu Sacchari ſoluti & cocti, in formam ſolidam, fragilem, coactâ, conſtans. Unde patet ejus a Trochiſco (172.) diſcrepantia.

187. MATERIES iterum eſt vel *Excipienda*, vel *Excipiens*.

Excipienda ſunt ea ferè omnia, quae ad Electuaria recipiuntur, tam Excipientia, quam Excipienda (139. 128. α. β. γ.). Ex quo nominis (186.) manifeſta eſt ratio.

Excipiens ſemper eſt Saccharum minus pin-

gue, liquore idoneo, maxime aquoſo, ſolutum, ad juſtam conſiſtentiam incoctum.

188. Delectus tamen nonnulla habet ſingularia. Videlicet

α. Requiritur heic cum Soliditate Fragilitas, Cohaeſio non lenteſcens, facile in ore Deliquium, nec injucundus Uſus.

β. Hinc Gummi, Extracta, Succi denſi, Terreſtria pinguia, & id genus alia, quae tenacitatem inducunt, parcius immiſcenda.

γ. Ideo nec Saccharum adhibetur pinguitudine propria aut miſto glutine lentum; ſed ferè albiſſimum ſimplex, aut Roſatum.

δ. Nec Sapore vel Odore moleſtioribus adeo heic locus eſt; quum deliquium in ore, aut manducationem, uſus exigat.

ε. Salia quoque, praeſertim facile liqueſcentia aut exhalantia, vix recipiuntur.

ζ. Craſſiores quidem Pulveres heic in uſu ſunt, at ſimul molliculi. Duriora, niſi tenuiſſimè comminuta, inter mandendum moleſte ſtrident.

η. Abſint & Acida Foſſilia, utpote Sacchari obſtitura coagulo.

θ. Unguinoſis itidem ne utaris vetat eadem ratio & injucunditas.

ι. Nu-

ι. Nucleos, Oleo facile ranceſcente ſcatentes, Carnes, & ſimilia, male adhibueris, ſi longos in uſus praeſcribis.

κ. Adſtringentia, Incraſſantia, exulent; quum vires perdant Saccharo copioſo ſuffocata.

λ. Generoſiora, quin & ſpecificè graviora, admittit Morſuli ſoliditas; modo miſcelae aequabilitas accedat.

μ. Suaveolentiam Ambaro, Moſcho, Zibetho, parcè intermiſtis, aut Liquidis fragrantibus, Oleis, Eſſentiis, &c. maſſae jam congelatae allitis; Coloris gratiam adpreſſis Auri Argentive foliis, aut Floſculis varii coloris, minutim conciſis, paullò ante refrigerium inſperſis, adfectet, qui volet, memor tamen (85).

ν. Numerus Ingredientium haud ſit major, quam in Electuario (140. ζ.).

189. Ordo heic idem obtinet, qui in Trochiſcis (176.) & Pilulis (163.); quamvis ſaepe minus reſpondeat Ordini juſto praeparationis.

190. Figuram alii aliam huic Maſſae conciliant; quae tamen ut virtuti addit vel demit nihil, ita rectè Pharmacopoei arbitrio committi poteſt. Vel enim gelaſcentem pyxidi infundunt, hujus ut figuram induat, *Pandaleon* tunc dicta: vel & totam ſimul, aut per partes, ſuper planum effuſam ſcindunt finguntve in maſſulas qua-

quadratas, quadrato-oblongas, rhomboideas, &c., quas *Morſulos*, *Tabellas*, *Teſſellas*, *Lozangias*, &c. adpellant; licet ſatius foret, unicum *Morſulorum* vel *Tabularum* nomen, exterminatis reliquis, conſtanter adoptare.

191. Moles Morſuli vel pondere, vel menſura, determinatur rariſſime; nec adeo limitata eſt, quin a Drach. j. ad Unc. ß, & ultra, ſe extendat.

192. Dosis praeſtituitur Numero, ad dimidium, j, ij, &c. Morſulos; prout majores minoresve ſunt: aut Fruſtulo, ſi maſſa indiviſa eſt: aut & Pondere, ſi efficaciora continentur: tum verò itidem major minorve eſt, pro varia Ingredientium vi & proportione. Unciam tamen vix excedit.

193. Quantitas Generalis minor Unc. iv. haud commode praeparatur. Si tamen Officinali uteris Compoſito, quantum ſcopo ſufficit, praeſcribere licet; quamvis ne Unc. ß. quidem id excedat.

194. Proportio Ingredientium, quoad Excipienda inter ſe, determinatur ex cognita ſingulorum natura, collata ſcopo intento, & cautelis datis (188.). (Vide & 66. 67. 115. *α*. *ζ*.). Excipientis autem reſpectu illorum proportio ex ſequentibus liquet.

α. In genere Sacchari quadruplum aut ſextuplum

plum ratione Excipiendorum aptè adhibetur. Sunt tamen, quibus octuplum, & vel plus etiam placet: at minus rectè; quum mole tanta nimis diffundatur virtus reliquorum, quandoque & obtundatur: unde Doſis efficax praeter neceſſitatem augeſcit.

β. Ratio interim habenda ponderis ſpecifici, & conſiſtentiae, Excipiendorum. Leviſſima, ob volumen auctius, copioſiore gaudent Excipiente. Sicca, dura, bibula, cum Saccharo parciore ferè lapideſcunt (188. α.).

γ. Si Excipienda ipſa Saccharum continent, quantitas Excipientis pro rata imminui debet: quod circa Conſervas, Condita, Confectiones, &c. notandum.

δ. Saepe tamen Sacchari Proportio Pharmacopoei arbitrio relinquitur (58. ϑ. 7.): a quo tamen abſtinendum, ſi Doſis pondere requiritur determinata (192.); quum conſtans limes omnibus in Officinis non obtineat, nec tantae heic molis ſit dubium tollere.

195. Subscriptio praecipit: *M. F. l. a. Morſuli*, *Tabulae*, *Electuarium ſolidum*, *Pandaleon*, vel *Confectio in Morſulis*, &c. (190.), commiſſo caeterum praeparationis modo & ordine Pharmacopoei dexteritati. Subjungitur dein, ſi ita viſum fuerit, quo Liquore illinenda, an Auro, vel Floſculis, ornanda ſit maſſa (188. μ.). Quandoque & Pondus commemoratur cujusvis Morſuli (191.), & Scatula pro *Receptaculo*.

culo. Quodſi verò Officinale adhibes (193.); vix ullo horum opus; niſi forte libuerit, externi ornatûs quidpiam ſuperaddere (188. μ.).

196. SIGNATURA ex (60. 186. 190. 192.) liquet. *Vehiculi* neceſſitatem tollit Saccharum. *Utendi Tempus* & *Modum* definit Scopus: vel enim commanducatum, vel ſaliva paullatim liquatum, deglutitur.

197. USUS hodie in univerſum rarior eſt. *Pandaleon* ferè prorſus exolevit. *Morſulis* adhuc locus. Purgantia, Antihelmintica, Stomachica, Carminantia, Antacida, Antiglutinoſa, Aphrodiſiaca, Alexipharmaca, Bechica, halitus graveolentiam corrigentia, quandoque ſic exhibentur. Grata caeterum Formula, domeſtico uſui, iter facientibus, non inepta, ſat diu incorrupta manens, fuco Infantibus, Delicatis, faciendo commoda, expeditae tamen actioni, Sanguine nimis tenui laborantibus, Hyſtericis ſaepè, tum quibus dulcia infeſta ſunt, quin & Pauperibus, minus convenit.

198. SPECIMINA ſunto.

*

Morſuli Antihelmintici, Vermium nidum deſtruentes.

℞. *Conſerv. Abſynth. vulg.*
Semin. Santonic.
Tanacet ana drach. ij.

Ae-

Aethiop. mineral. drach. iij.
Reſin. Jalapp. drach. iß.
Sacch. albiſſ. Infuſo Tanacet. ſolut. unc. v.

M. F. l. a. Morſuli, ſinguli Unc ß.

S. *Capiat unum mane & veſperi, vacuo Ventriculo.*

*

Morſuli Purgantes.

℞. *Pulv. Rad. Jalapp.* drach. iij.
Scammon. opt. drach. ij.
Antimon. diaphoret. unc. ß.
Flaved. Cort. Citri rec. drach. iij.
Sacchar. albiſſ. in Aq. Roſ. ſolut. unc. viij.

M. F. l. a. Confectio in Morſulis.

S. *Doſis Drach.* iij *ad* v. *Adultis*; *Drach.* ß. *ad* j. *Infantibus.*

*

Morſuli Antacidi.

℞. *Matr. Perlar.* ppt.
Cret. albiſſ. ppt. ana drach. ij.
Rad. Zingiber. condit. drach. iij.
Cinnamom. groſſè triti. drach. j.
Sacch. albiſſ. in Aqua pura ſolut. q. ſ.

Ut F. l. a. Morſuli.

S. *Morſuli Antacidi, quorum unus vel alter pro neceſſitate capiatur.*

Mor-

*

Morſuli Stomachici, Carminantes, in caſu frigido.

℞. *Conſerv. Menth.* drach. iij.
Nuc. Moſchat. in Ind. cond.
Cort. Winteran.
Aurantior. ana drach. ij.
Macis. drach. j.

M. F. cum *Sacch. alb. in Aq. Roſar. ſolut.* q. ſ. Morſuli, *Ol. Still. Cort. Citri* oblinendi. D. in Scatula.

S. *Sumatur unus ante & poſt paſtum.*

De Rotulis.

199. ROTULAE, *Orbiculi*, ſunt Morſuli (186.) plano-rotundi, ex materie ſaltem ſubtiliore, aut ſolubiliore, Saccharo itidem excepta, compoſiti: ut hinc nonniſi levis detur inter hanc & priorem Formulam differentia. Quum tamen non ſit nulla; doctrinae, facili aptius videtur, paullo forte ſcrupuloſius dividere, quam nimio exceptionum numero impedire regulas.

200. MATERIES in genere eadem eſt, quae Morſulorum (187.). Excipiens & Glutinans heic

heic quoque ſemper eſt Saccharum. Unde Rotulas cum Trochiſcis (172.) confundunt; qui Mucilagine exceptis iſtud nomen dant.

201. Delectus ſaltem ex parte diſcrepat. Nam

α. Praeter dotes (188. α.) in Rotulis etiam ſemidiaphana amatur ſoliditas. Unde

β. Quae ſat tenuiter & aequabiliter diffundi nequeunt, Conſervae v. g. Condita, Pulveres craſſiores, Fructus Nuclei, & ſimilia, tum quae in grumos facile coëunt, huc minus recipiuntur.

γ. Saccharo hinc albiſſimo heic tanto magis opus eſt (188. γ.): quin caetera etiam (ibid. β. δ. ε. ζ. η. ϑ. ι. κ.) urgent fortius.

δ. Quandoque, excluſis ſiccis ſpiſſisve, liquidi ſaltem Succi, gratiores, maximè acidi, ut Ribium, Berberum, Citri, &c. cum Saccharo rotulantur, uſu jucundiſſimo. Operam tamen perdunt, idem qui cum Aquis ſtillatitiis moliuntur.

ε. Sola alii Olea aromatica, aut Eſſentias contractiores, Saccharo aqua ſoluto, & incocto, excipiunt, certo tamen cum virtutis diſpendio.

ζ. Elaeoſacchara igitur qui aquis ſoluta eodem fine coquunt, an, praeter Saccharum, boni quid retinent?

η. Syrupum qui ſolum igne in Rotulas ſpiſſant, videant, qualem ſeligant.

ϑ. Compendii ergo Rotulas Officinales idoneo Oleo aut Eſſentia oblinendas praeſcribere, ſi ſcopus fert, licet: qua encheireſi Magiſtralibus etiam conſulunt, qui volatilium calenti maſſae immiſtorum jacturam recte metuunt.

ι. Externo ornatui reliquo (188. μ.) nullus heic locus.

κ. Numerus Ingredientium minor, quam in Morſulis (188. ν.), qualis in Bolo (129. ι.), conceditur.

202. Ordo idem, qui in Morſulis (189.), obtinet.

203. Moles Rotulae, minor, quam Morſuli (191.), plerumque Scrup. j. aut Drach. ß. ſaltem aequans, itidem vix unquam pondere aut menſura determinatur.

204. Dosis quoque, ut (192.), definitur numero j. ij. iij, &c. aut pondere juxta Ingredientium efficaciam & proportionem vario.

205. Quantitas Generalis eadem eſt, quae (193.): minor tamen etiam magiſtraliter parari commodè poteſt, ſi materies (201. δ. η.) adhibetur.

206. Proportio Ingredientium intelligitur ex dictis (194.): eadem enim eſt, ac in Morſulis, ſi pauca excipias. Nempe

α. Fre-

α. Frequentius heic majore Sacchari utimur mole reſpectu Excipiendorum (194. α.), ob (201. α. δ. ε.).

β. Succis hinc Acidis (201. δ.) in Rotulas cogendis Sacchari fere adhibetur ſextuplum vel octuplum: Eſſentiarum (ibid ε.) Drach. j. aut iß. Sacchari Unc. ij; hujusque tantundem ad Oleorum aromaticorum (ibid.) gutt. xx.

γ. Illinitio (201. ϑ.) ſimili Eſſentiae vel Olei proportione (β.) efficitur.

207. Subscriptio, nomine ſaltem mutato, uti in Morſulis, ſe habet (195.). Praeparatio juſta cognita ſupponitur Pharmacopoeo, ita adornanda, ut minima, quoad fieri poteſt, volatilium fiat per calorem diſſipatio. Succi Acidi, Eſſentiae, Olea (201. δ. ε.), non miſcenda Saccharo, niſi perquam incocto, jamque gelaſcenti, aut ne liquato quidem, ſed ſaltem valde calefacto; tum ob rationem modo dictam, tum quia Sacchari concretioni obſtant.

208. Signatura haud alia eſt, quam (196.).

209. Uſus quoque idem fere, ac (197.). Adde ſaltem, quod & in Acutis Rotulae de Succis acidis paratae vi gratiſſima adverſus ſitim ſe commendent.

210. Specimina ſunto.

*

Rotulae Purgantes, Antihelminticae, pro Infante: ad exemplum
H. Boerh. Mat. Med. p. 233.

℞. *Semin. Abſynth.* drach. ij.
Mercur. dulcis. ſcrup. IV.
Diagrydij drach. j.
Sacchar. Aq. ſtill. Tanaceti ſoluti unc. iiß.

M. exactiſſimè F. Rotulae.

S. Ut in Fronte. *Doſis Drach. ij. ad iij. alternis diebus, manè, vacuo ventriculo capienda.*

*

Aliae contra Dolores a Partu
Vide l. c. p. 220.

℞. *Matris Perlar.*
Corall. rubr. ppt. ana drach. ij.
Laudan. pur. gr. VI.

M. exactiſſimè, dein cum
Sacchar. Aq. Cinnam. ſolut. & inſpiſſat. unc. ijß.

Redige in Rotulas, paullo ante effuſionem addendo
Ol. Cinnam. ſtillat. gutt. IV.

S. *Rotulae Anodynae. Capiat Drach. ij. omni ſemihora, ſuperbibendo Vini Rhenan. Unc.* ß. *donec dolor miteſcit: dein detur tantundem mane ſaltem & veſperi.*

Ro-

*

Rotulae Roborantes Ventriculum debilem, frigidum.

℞. *Ol. ſtillat. Menth.*

Abſynth. ana gutt. x.

Eſſent. Myrrh. Boerh. drach. ij.

Sacch. albiſſ. Aq. Menth. ſolut. & inſpiſſ. unc. v.

F. l. a. Rotulae.

S. *Rotulae Stomachicae. Capiat Drach. ij. vel iij. ter, quater de die, horis Medicis.*

*

Aliae adverſus Sitim.

℞. *Sacch. albiſſimi, ſubtiliſſ. pulveriſ.* unc. iij.

Leni igne calefactis immiſce

Succi Pomi Citrei rec. drach. v.

Flaved. ejusdem tenuiter raſae. ſcrup. j.

F. l. a. Rotulae.

S. Ut in Fronte. *Unum alterumve ore detineat aſſiduè.*

Nota. *Saccharata reliqua, olim inter Medico uſitata*, Paſtam regiam, Maſſam panis, Pineolatum, Muſtaceum, Buccellatum, &c. *quid opus commemorare? Cum e Pharmacopoliis hodie relegata ad Piſtores Dulciarios transierint.*

De

Infuſis Internis.

211. INFUSUM eſt Medicamentum internum, fluidum, ex Menſtruo liquore, Materiae idoneae parte aliqua, ope Macerationis, citra Ebullitionem, imbuto conſtans. Menſtrui & Praeparationis diverſitas varia huic nomina peperit infrà memoranda.

212. MATERIES triplex eſt: *Menſtruum* ſeu *Solvens*: *Solvendum*: denique *Acceſſorium*.

α. *Menſtruum* eſt vel (1.) *Aquoſum*: ut Aqua Simplex, Stillatitia, Lac, hujus Serum, Decoctum aliquod Aquoſum, Phlegma Vitrioli, &c. Vel (2.) *Vinoſum*: ut Vina Uvarum, Moſellanum, Rhenanum, Gallicum, Hiſpanicum, &c. Ribium, Berberum, Ceraſorum, &c. Hydromel, Cereviſia, Muſtum. Vel (3.) *Spirituoſum*: ut Spiritus Vini vulgaris, aut arte purior, Frumenti, Juniperi, aliique ardentes fermentati.

β. *Materiem ſolvendam* praebet, quidquid, interno uſui aptum, virtute gaudet Medicata, per Macerationem frigidam calidamve, ſine Ebullitione, in Menſtruorum (*α*.) aliquod transeunte: cujusmodi plurima offert Regnum Vegetabile, pauciora Foſſile, Animale pauciſſima.

γ. *Ac-*

γ. *Acceſſoria* ſunt (1.), quorum adminiculo Solutio promovetur, vel Menſtruum (α.) acuendo, vel Solvendum (β.) aperiendo, vel huic illud adcommodando: cujusmodi habentur maximè Salium varia genera, Acida, Alcalina, Neutra; quin &, licet rarius, Spiritus ardentes, fermentati, ſimplices, aut vegetantium aromaticorum virtute impraegnati. (2.) Sunt &, quae Infuſione jam peracta, admiſcentur in augmentum virtutis Medicatae, vel correctionem noxiae injucundaeve qualitatis. Huc pertinent Syrupi, Elaeoſacchara, Mel, Confectiones molles, Tincturae, Eſſentiae, Spiritus, Vinum, &c.

213. Delectus tamen heic, ſi uſpiam, omne fert punctum. Neque hunc quis aptè fecerit, quem natura rei extrahendae (212. β.), vis ſolvens Menſtruorum (ibid. α.), & Acceſſorii (γ.) reſpectu horum & illius efficacia, latent. Quum igitur cognita haec ſupponamus (7. β. γ. 8. 104.); paucis, quae huc ſpectant, complectimur.

α. *Aqua* ſolvit Sales, Gummi, Mucilaginem, Sapones, Spiritus Rectores vinculo non tenaciſſimo illigatos. Id praeſtat eò ferè felicius, quo purior eſt, minusque permiſta, aut ſaturata prius heterogeneis. Non ſolvit Olea meraca, Pinguia, Balſama, Reſinas, Sulphura; niſi juvetur Sale Alcalino, Saccharo, acceſſu Spiritus fermentati. Nec ſola Lapides, Terras, Me-

talla, Semimetalla, ſolvit. Aptatur tamen & his Sale Acido, quandoque & Neutro vel Alcalino.

β. *Alcohol Vini* ſolvit Spiritus Rectores Aromaticos, Olea ſimilia, Balſama, Reſinas, Sapones teneriores, Sales Alcalinos volatiles, fixos ſicciſſimos. Sales reliquos, Lapides, Terras, haud ſolvit: neque & Metalla, Semimetalla, Sulphur, Gummi: haec tamen Alcali fixi interventu adgreditur.

γ. Quum igitur *Spiritus ardens* (212. α. 3.) conſtet Alcohole, Aqua, Acido, varia proportione, pro majore vel minore puritate, inter ſe unitis; patet ex (α, β.), quid de Menſtrua ejus virtute ſtatuendum.

δ. His ipſis principiis (γ.) ſi addideris ſubtile Oleum, ſimilis ferè, ac Alcohol, Menſtruae virtutis, habes & ea, e quibus *Vina* (212. α. 2.) coaluerunt; ita tamen, ut Spiritu alia gaudeant copioſiore, alia parciore, Acido alia liberiore, alia per Oleum magis obvoluto. Unde & horum vis ſolvens intelligitur.

ε. Conſtat hinc etiam, quaenam *Materies* (212. β.) ex Regno triplici huc quadret; modo notetur, non Ebullitione, ſed frigida ſaltem calidave Maceratione (211.) ſolutionem heic promoveri.

ζ. Ex Vegetantibus ergo eá potiſſimum conveniunt,

veniunt, quae vel per ſe, calore leni, aut cum aqua ebulliente tractata, Aquas & Olea praebent ſtillatitia, Medicata (*a*.): tum Succi denſi, ſaponacei, gummoſi, Reſinoſi, aut ex his compoſiti: dein &, quorum virtus, ad ignem fixior, in parte haeret Menſtruis heic uſitatis ſolubili (α. β. γ. δ.), nec tam profundè reliquis immerſa, quin citra Ebullitionem queat erui: cujusmodi dantur plurima in Claſſibus Emeticorum, Purgantium, Demulcentium, Emollientium, Adſtringentium, Vulnerariorum, Refrigerantium, Aperientium, Saponaceorum, Stimulantium, &c.

η. Regnum Animale vix multa, praeter Inſecta aliquot, tum Caſtoreum, Moſchum, Zibethum, Calculos quosdam & Stercora, ſuppeditat. Foſſile praeprimis Succina, Sulphura, Cuprum, Ferrum, Antimonium, & ex his praeparata.

ϑ. Cum vero Materies, hactenus (ζ. η.) expoſita, haud promiſcuè Menſtruis quibusvis (α ad δ.) accommodata ſit; curandum, ut illi, ex arte prius ſelectae, quoad Principia extrahenda cognitae, maximè idoneum jungatur Solvens. Sin minus conveniat unum, combinanda duo. Si nec hoc aptum eſt, aut Indicationi repugnat; *Acceſſoriis* (212. γ. 1.) utendum. Horum vero & virtus & ſelectio liquet ex (loc. cit. & 213. α. ad δ.).

ι. Cae-

(*a*) Vide H. Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. XXIII.

ι. Caeterum, quousque fieri poteſt, Odore & Sapore injucundiora vitentur; maximè cum pro Infantibus, Delicatulis, aut potu familiari, praeſcribitur.

κ. *Acceſſoriis* alterius claſſis (212. γ. 2.) ſaepe non opus. Si tamen requiruntur, ſint in eodem Menſtruo integrè ſolubilia, ſine praecipitatione prius ſolutorum. (Confer. 102. ι. κ. λ. μ.). Corrigentibus ſi uteris, cave, ne abutaris. (Vide 84. 85. 96 ad 103.).

λ. Numerus Ingredientium heic paullò major conceditur. Ne tamen quid nimis (29.).

214. Ordo Infundendis primum defert locum: atque haec inter Vegetantibus Animantia, his Foſſilia, poſtponit. Qui minutias curant, iterum Vegetantium partes ita digerunt; ut primae ſint Radices, tum Herbae, Folia, Summitates, Flores, Semina, Baccae, Ligna, Cortices, Aromata, Fructus, Succi, denique, ſi quae accedunt, Purgantia cum ſuis Corrigentibus. Infundendis ſubjunguntur Acceſſoria primae claſſis (212. γ. 1.). Sequitur Menſtruum. Claudunt agmen Acceſſoria claſſis poſterioris (212. γ. 2.).

215. Dosis pro Materiae Infuſae & Menſtrui efficacia, Medici ſcopo, Aegri aetate, facilitate, &c. (66.) variis major minorve eſt. Aquoſa ferè ab Unc. j. ad iij. v. vi. Vinoſa ab Unc. ß. ad j. ij. iv. Spirituoſa a Drach. ij. ad Unc. ß. j. ij.

ex-

exhibentur. Quandoque & heic uſu veniunt regulae (67. δ. ε.). Saepe tamen nec Pondere determinatio fit, ſed Menſurâ: v. g. ad Cochleare j. ij. &c. Cyathum, Vaſculum Theae aut Coffé hauriendis dicatum, &c. aut quantum libet pro potu ordinario. Tandem, ſi Materies ipſi aegro vel adſtantibus committitur partitis vicibus, inſtar Infuſi Herbae Theae, cum Aqua fervente infundenda, hujus Drach. ij. iij. Unc. ß, aut quantum Pugillo, Digitabulo, Cochleari, Vaſculo Theae potui ſerviente capi poteſt, ſimul adhibendum jubetur.

216. Quantitas Generalis, vix conſtantes agnoſcens limites, unicam ſaltem Doſin (215.) quandoque complectitur: quod in Emeticis, Purgantibus, &c, cum Aqua vel Vino infuſis, obtinet. Frequentius, cum alterandum aut per epicraſin purgandum, Lib. j. iij. IV, & plures ſimul praeſcribuntur: prout Indicatio, aliaeve conditiones, exigunt. (Conf. 67. 68. 92. δ.). Pretium nonnulla exhibere jubet parcius (66. ξ.): quare Infuſum Lapid. Hyſtricis ad Unc. IV. VI. viij. ſaltem datur. Aliquando Cereviſiae aut Vina Medicata, pro familiari potu, aut longos in uſus, ad $\frac{1}{4}$ vel $\frac{1}{2}$ partem Tonnae praeſtituuntur. Ex his, & mox de Proportione dicendis, haud difficulter colligitur, quantum Materiae infundendae ſimul exhibendum, ſi hujus infuſio aegro vel adſtantibus committitur perficienda.

217. Proportio Ingredientium mutua, genera-

neralibus itidem regulis haud figenda, pro Materiae infundendae, Menſtrui, Uſus, ipſiusque Aegri, variis conditionibus plurimum variat. Notetur ergo

α. Materiem (212. β.) utplurimum duplo, triplo, imò & quadruplo majore quantitate pro Doſi exhiberi in Infuſo, quam in Subſtantia, ut vocant: prout nimirum virtus ejus per minus majusve volumen eſt diffuſa, aut tota, vel ſaltem ex parte, adhibito Menſtruo elici valet.

β. Herbas, Folia, Comas, Flores, heic ſaepe ad Manipulos vel Pugillos, Fructus ad Numerum (58. η. 2.) praeſcribi: Emetica tamen & Purgantia Pondere determinanda eſſe. Aſari ſaltem Folia exceperis, quae Numero frequentius praeſtituuntur.

γ. Caeterum Materiae (212. β.) eam capi quantitatem, quae effectui & Doſibus (215. 216.) deſideratis ſufficiat: neque ſtrictiores regulas heic in genere poſſe ſtatui. (Confer. 87. 88. 217. α.).

δ. Menſtrui (212. α.) etiam, ratione Materiae infundendae, laxiſſimam eſſe Proportionem: ſaepiſſime quidem ſextuplam, octuplam, duodecuplam: alias tamen & quadruplam ſaltem: aliquando longe majorem, vigecuplam*, trigecuplam, fere ad centuplam usque.

ε. Scilicet ut ſpecifice gravior eſt, leviorve

Ma-

Materies; virtus ejus magis minusve coacta, ſolutu facilior aut difficilior; Menſtruum ipſum potentius aut debilius; & ſcopus requirit liquorem vi medicata magis minusve ſaturum; ita Menſtrui minor majorve capienda quantitas.

ζ. Porro, quae Infantibus, Delicatis, aut pro potu familiari, exhibentur, vel injucundiore conſtant Materie, majorem fere Menſtrui proportionem exigunt. Hinc ad Clareta, Muſta, Cereviſias Medicatas, praeprimis ope Fermentationis parandas, Menſtruum triceſies, imò centies quandoque, Materie Infundenda majus eſt.

η. Acceſſoria primae claſſis (212. γ. 1.), prout vel ex ſe debiliora ſunt aut potentiora, vel Materies magis minusve refractaria, vel Menſtruum fortius aut imbecillius, magis minusve accommodatum; ita majore minoreve quantitate adduntur: ut hinc eorum Drach. j. vel ij. quandoque ad ſingulas Menſtrui Libras recipiantur, alias tamen longe minus. Spirituoſa interim (ibid.) non definitâ ſaepiſſimè copiâ adſcribuntur, ſi irrorationi ſaltem, ut plerumque, Materiae ſubſerviunt.

θ. Acceſſoria alterius claſſis (212. γ. 2.) adduntur ea proportione, qua ſcopo intento ſufficiunt. Neque heic limes ullus generalis obtinet. Sacchari tamen, & ſimilium, pars j. ferè ad part. VIII. vel X. Liquoris communiter reci-

pitur: in Claretis vero pars dimidia, tertia, vel quarta, ratione Menſtrui. Alias & ipſius aegri arbitrio relinquitur dulcatio. (Conf. 85. 90.).

218. SUBSCRIPTIO alia eſt, ſi, quidquid huc pertinet, Pharmacopoeo committitur; alia, ſi Materies infundenda tantum ab eo petitur, aegro vel adſtantibus Infuſionem ipſam curaturis.

219. Si prius (218): injungitur

α. Materiae ad Infuſionem Praeparatio. Haec poſtulat (1.) Comminutionem ejus in craſſum pulverem, quae ſciſſione vel tuſione fit, & omittitur circa pulverulenta, Limatur. Mart. v. g. Cineres Vegetantium, &c. (2.) Colligationem in Nodulum, Petiam, vel Sacculum, ex Sindone paratum; quae uſu venit, ubi ſaturatior haud repoſcitur extractio, aut colatione ſuperſedere animus eſt, aut Materies valdè ponderoſa in Menſtruo ſuſpendi debet, ne in fundo ſe compingens difficilius ſolvatur. Unde vel omnia Ingredientia ſimul, vel horum ſaltem aliqua ſigillatim ſic coërcentur. (3.) Irrorationem, ſi liquido utimur Acceſſorio (212. γ. 1.), v. g. Spiritu Vitrioli, Sulphuris, Vini, Roſarum, &c. Quin & Aqua fervens heic nonnunquam ex uſu eſt, cum aridiora caloris humidi ope emollienda ſunt, ut Menſtruo frigido facilius pateant. (4.) Vas aptum, cui Materies immittatur. Id tamen rarius adſcribitur; niſi dum metuenda virtutis diſſipatio Phialae Chemicae uſum heic com-

commendat, aut Fermentatio cum Cereviſia aut Muſto inſtituenda Dolium exigit.

β. *Infuſio*, quae Menſtruo perficitur calido vel frigido. Aquoſa ſola (212. α. 1.) infunduntur calida vel fervida: caetera (ibid. 2. 3.) frigida.

γ. *Maceratio*, quae itidem frigida vel calida eſt. Priore utimur, cum vel levior ſaltem poſcitur extractio; vel Materies minus refractaria, Menſtruumque adeo potens eſt, ut calore nullo opus; vel alterutrius incongrua per calorem alteratio praevidetur. Calida, quae uſu venit, ubi modo dictis obtinent contraria, vel ſuſtinet Infuſionis calorem (β.), vel hanc frigidam calore deinceps admoto fovet. Is vero vel ita dicta Inſolatione, vel Digeſtione in loco aut Furnulo apto, Balneo maris, cinerum, arenae, &c. vario quidem gradu, ſemper tamen citra Menſtrui Ebullitionem (211.) excitatur; prout magis minusve favet anni tempus, ſolutio facilis vel difficilis eſt, aut citius tardiusve peracta requiritur. Quandoque & interpoſita ſubinde concuſſione promovetur extractio. Tempus Macerationis vel determinatur ex effectu, dum color, ſapor, odor, docent vim expetitam in Menſtruum tranſiiſſe; vel ſaepiſſimè ad horas, dies, noctes, &c.: prout vel ex indole Menſtrui & Materiae ſolvendae magis minusve promta cognoſcitur extractio, vel haec ſaltem ſuperficiaria aut intimior exigitur. Vas ſub Maceratio-

ne

ne claudendum ferè ſemper jubetur; niſi vel ejus conſtructio id minus poſtulat, vel Macerationis modus prohibet. Illud Phiala, hoc Fermentatio docet.

δ. Depuratio. Haec vel (1.) non neceſſaria eſt, cum Materies Nodulo incluſa (α. 2.) maceratur: tumque peracta extractione debita vel relinquitur Nodulus ſub uſu etiam in liquore ſuſpenſus, vel exemtus fortiter exprimitur, ut liquor magis ſaturetur. Vel (2.) Speciebus laxis, non valde levibus, quiete & mora perficitur; ut de Materie non ſoluta, ſenſim in fundum collecta, purius liquidum queat defundi, ultima hujus parte turbida vel relicta, vel Colo Filtrove repurgata: qui modus Vinis, Cereviſiis Medicatis, Infuſis Spirituoſis, maximè convenit. Vel (3.) Trajectu omnis liquidi per Colum aut Manicam Hippocratis: ubi rurſus ſub finem expreſſio fortis Materiae injungitur, ſi ſaturatior, nec limpidiſſimus deſideratur liquor. Infuſa Aquoſa, Vina Hippocratica, vel Clareta, ſic purgantur. Quin poſteriorum claritas addito quoque ante Colationem Lacte, feces inviſcante, augetur. Vel (4.) Filtratione per Chartam bibulam, quae dum & nitidiſſima eſt, & tardiſſima, adhibetur, ubi ſumma claritas, & exactiſſima Materiae non ſolutae ſeparatio exigitur, nec interim magna datur quantitas filtrandi. Infuſis Spirituoſis, tum Vinis Emeticis, Antimoniatis, hinc convenit. Cavendum de-

denique in (3 & 4.), ne Volatilia etiamnum calidâ ſic tractentur, jacturam quippe virtutis factura.

ε. *Admiſtio Acceſſoriorum* (212. γ. 2.): ubi, praeter (213. κ.), notandum, in Vinis Hippocraticis & Claretis Saccharum & ſimilia ante Depurationem (δ. 4.) addi; ut ſimul trajecta minus turbent liquidum.

ζ. *Receptaculum* praebet Vas vitreum, oris anguſti: cujus & obthuratio exacta commendatur, ſi Liquoris corruptio, aut Volatilium diſſipatio, a liberiore aëris acceſſu metuitur.

220. Si verò Materiem tantum praebet Pharmacopoeus (218.), omnibus (219. α. 4 ad 220.) omiſſis, Comminutio ſaltem, Miſcela, & Colligatio in Nodulum (219. α. 1. 2.), ſi opus eſt, injunguntur, ſubſcribendo v. g. *Conſciſſa, tuſa, groſſò modo*, *M.* Si Species laxae exhibendae, additur: *F. Collectio*, vel *D. ad Chartam*; quippe quae tum loco *Receptaculi* eſt. Si autem in Nodulum colligandae, adponitur: *Includantur Nodulo* vel *Sindoni*. Irroratio (219. α. 3.) tamen alias Pharmacopoeo, alias Aegro, committitur: ſi poſterius; liquorem eò adhibendum, niſi vulgaris eſt, unà cum Materie ſaltem exhibet Pharmacopoeus.

221. Signatura itidem diſcrepat pro diverſitate (218 ad 221.). Unde

α. Si obtinet (219.); Nomen Formulae va-

rium

rium eſt, prout Menſtruum (212. α.), Materies ſoluta (ibid. β.), Acceſſoria (ibid γ.), Quantitas Generalis (216.), Depuratio (219. δ.), ſunt diverſa. Infuſum ad Doſin unicam praeſcriptum (216.), quocunque caeterum Menſtruo, Materie, Modo, paratum, vocatur *Hauſtus*: ad plures, ſimpliciter *Infuſum* audit, ſi Aqua loco Menſtrui eſt. Si vero Lac, Serum Lactis, Vinum, Cereviſia, Hydromel, &c. pro Menſtruis adhibita ſunt, ab his nomen accipit Formula. Si Menſtruum fuerit Spirituoſum, *Tinctura* cluet. Si tandem Materiem dant Aromata; Menſtruum Aquae ſtillatitiae, Aromaticae, Vinum, Spiritus Vini; Saccharique multum (217. ϑ.) accedit & Depuratio limpidiſſima (219. δ. 3.); *Clareti* vel *Nectaris* dari ſolet nomen; aut ſigillatim *Vini Hippocratici*, ſi Baſin Aromatum conſtituit Cinnamomum, & pro Menſtruo Vinum eſt. Ubique Nomini addi poteſt Virtus, ac deinceps reliqua, quae ad uſum pertinent, ſubjungi, facile intelligenda ex (60. 215.). Monendum inſuper quandoque, praeſertim tempore aeſtivo, & Quantitate Generali majore (216), Vas continens liquorem loco frigido eſſe reponendum; ne Fermentatio, Acor, Situs, noceant.

β. Si (220.) locum habet, & Materies Sindoni incluſa datur (219. α. 2.); *Nodulus* audit: ſin exhibetur ſoluta; *Species*, *Collectio*, aut & *Thea Medicata*, ubi, inſtar Theae vulgaris;

garis, paullatim infundi debet (215.), adpellari ſolet. Virtutem heic quoque addere licet. Dein adſcribitur, quo Menſtruo, modo, proportione, ordine, tempore, &c. Infuſio, Maceratio, Depuratio, inſtituenda ſit, prorſus uti in caſu (219.) poſtulat Subſcriptio, terminis tamen atque encheireſibus captui & opportunitati aegri vel adſtantium adcommodatis (60. ε. ζ.). Reliqua, quae uſum & conſervationem ſpectant, ſimilia heic ſunt, ac (α.).

222. Usus Infuſorum maximè univerſalis eſt, omni ferè morbo, aetati, ſcopo, conveniens; modo & Materies, & Menſtruum, inter ſe atque Indicationi congrua ſeligantur (213.). Infantibus quidem aliquando moleſtior haec Formula, dum eminentioris ſaporis odorisve materie conſtat, alias tamen & commodè ſub potus familiaris ſpecie inſinuat, ad quae ſub aliis formis ingerenda vix adduci poſſunt. Caeterum ut profundiſſimè penetrabilis eſt, ita ſaltem ob minus promptam praeparationem excluditur, ubi mora periculum parit.

223. Specimina ſunto.

*

Vinum Emeticum, Antimoniatum, validè movens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 131. 209.

℞. *Croci Metallor.* gr. viij.
Vini Rhenan. unc. ij.

Stent in frigida Infuſione per noctem: manè per Chartam filtratis adde
Oxymell. Scillit. drach. vi.
M. F. Hauſtus.

S. *Hauſtus Emeticus*, *Adulto pro Doſi*, *manè*, *exhibendus.*

*

Aliud, mitius, pro Infante Rachitico.
Vid. Ibid. p. 256.

℞. *Radic. Ypecacuanhae* ſcrup. j.
Vini albi Gallici unc. j.
Sacchari drach. ij.

Infuſa totam noctem, depurata, exhibe mané.

S. *Hauſtus Emeticus pro Doſi*, *manè*, *capiendus.*

*

Collectio Purgans, Roborans, Anti-Rachitica. Ibid.

℞. *Rhei ſelecti* unc. ß.
Myrobalan. Citrin. ſine nucleis. drach. iij.
Agaric. Trochiſcati ſcrup. ij.

Conſciſſa, tuſa, groſſo modo, M. D. ad Chartam.

S. *Species pro Cereviſia Medicata, quae infundantur frigidae cum* Cereviſ. fortioris Lib. iv. *per* xxiv. *horas. Utatur hoc potu pro familiari quotidiano*, *ſpatio* iv. *ſeptimanarum*, *&c.*

Nc-

*

Nodulus Diureticus, in Hydrope conveniens.

℞ *Ciner. Stipit. Fabar.*
Geniſtae ana Lib. ß.

Incluſa Nodulo exhibeantur.

S. *Nodulus Diureticus*, *cui infundantur Vini Rhenani* Lib. IV. *frigidae*, *ſtent per noctem: tum*, *relicto intra Vinum Nodulo*, *illius Unc. iij. ter de die bibantur.*

*

Serum Lactis Anti-Scorbuticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 195.

℞ *Acetoſellae.* m. iß.
Betonicae.
Chaerophylli ana m. ß.
Tamarindor. unc. iß.

Conſciſſa infunde cum
Seri Lactis aeſtivi Lib. iij.

Spatio horae, in calore ferè fervido, absque ebullitione tamen, dein per linteum expreſſis admiſce
Syrup. e Succo Citri
Rubi Idaei
Violacei ana unc. j.

S. Ut in Fronte. *Bibat hujus Unciam unam omni ſemihorio interdiu.*

*

Thea Medicata, Anti-Phthiſica.

Vide l. c. p. 199. & ſeq.

℞. *Rad. Caryophyllat. mont.* unc. ij.
Liquiritiae unc. iß.
Herb. Veronic.
Hederae terreſtr. ana m. j.
Flor. Hyperic.
Centaur. min. ana pug. iij.
Semin. Foenicul. dulc. drach. iij.
Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Thea Balſamica. Hujus Unc. ß. infundatur cum Aquae ferventis* v. *vel* vi. *Vaſculis Theae potui dicatis: ſtent vaſe clauſo, calida, per aliquot minuta, tum bibat omni hora Vaſculum ſimile plenum, in quo prius diſſolutum ſit Mellis virginei Cochl. parv.*

*

Infuſum Anti-Hydropicum, Fluorem Lymphae concilians pro Plebejo.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 204.

℞. *Rad. Ariſtoloch. utriusque* ana unc. iß.
Zingiber. drach. vi.
Summit. Abſynth. vulg.
Centaur. min.
Baccar. Juniperi ana unc. j.
Sal. Abſynthii unc. ß.
Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Species. Infundantur cum Spiritus Juniperi vulg.* Lib. iv. *inſolentur per aliquot dies, vaſe clauſo, tum bibat Unc. j. quater de die, vacuo ſtomacho, cum regimine.*

Cla-

*

Claretum Purgans & Roborans.

℞. *Rad. Calam. aromat.* drach. VI.
Cort. Magellanic.
Rhubarb. opt.
Fol. Senn. ſ. ſtip. ana unc. ß.
Agaric. trochiſcat. drach. iij.
Cinnamom. acut. drach. ij.
Cubebar. drach. j.

Conſciſſa infunde in *Vini Rhenani opt.* Lib. IV, per triduum, vaſe clauſo, loco tepido, ſubinde concute: tum adde *Sacchari alb.* Lib. ß. trajice aliquoties per Manicam Hippocratis. D. uſui.

S. Ut in Fronte. *Doſis manè unus vel alter Cyathus.*

*

Cerevisia Anti-Scorbutica.

Vid. H. Boerh. l. c. p. 191.

℞. *Fol. recent. Cochlear.*
Erucae
Eryſimi
Trifol. aquat. ana m. j.
Semin. rec. contuſ. Naſturt. hort.
Raphan. hort.
ana unc. ij.
Flor. Centaur. min. unc. j.
Rad. Raphan. ruſtic. unc. v.

Conſciſſa reconde in Cereviſiae recentis & ferveſcentis $\frac{1}{2}$ Dolio.

S. *Sit pro Potu aſſiduo.*

De

Decoctis Internis.

224. DECOCTUM, *Apozema*, eſt Medicamentum internum, fluidum, ſimile Infuſo (211.), ſed Menſtruo liquore, cum Materie ſolvenda, ad ignem Ebulliente paratum. Unde ejus ab Infuſo (l. c.) diſcrepantia patet. Variis id quoque nominibus gaudet, quae, quouſque hodie in uſu ſunt, infra tradentur.

225. MATERIES heic in genere eadem, quae Infuſi (212.), trifariam quoque dividitur: in *Menſtruum* nempe, *Solvendum*, & *Acceſſorium*.

α. *Menſtruum* itidem huc adhibetur triplex: *Aquoſum*, *Vinoſum*, *Spirituoſum*; uti ad Infuſa (212. α.).

β *Materies Solvenda*, pariter ex triplici Naturae Regno deprompta, talis heic requiritur, quae aptam uſui interno virtutem, vel plane non, vel difficilius tardiusve ſola Maceratione (219. γ) eliciendam, ope Ebullitionis cum Menſtruo (α.) communicare queat illibatam.

γ *Acceſſoriorum* idem heic uſus, eadem generalis obtinet diviſio, ac in Infuſis (212. γ). Quin & Priorum (ibid. 1.) eadem natura eſt.

At

At Poſteriora (ibid. 2.) ex parte diſcrepant: uti Delectus indicabit.

226. Delectus ex arte faciendus, praeter dictorum (213.) ſcientiam, exigit quoque notam Ignis heic adplicandi (224.) actionem in Menſtruum & Solvendum (225. α. β.). Sed & hâc inſtruunt Tyronem, quae cognita heic ſupponimus (7. β. γ. 8. 104.). Breviter hinc moneo.

α. Aquoſi, prae aliis Menſtruis, frequentiorem in Decoctis eſſe uſum; cum Ebulliendo minus, quam reliqua, enervetur. Quare nec Aquis ſtillatitiis adeo heic locus eſt. Si enim adhibueris efficaces, Coctione virtus diſſipatur; ſi inertes, quid inde boni prae Aqua ſimplice? Mulſà Veteribus praeprimis placuit: nec ſemper ineptè. Hodie tamen potius Mel Decocto addimus jam parato. Aqua quò purior eſt, eo ferè felicius ſolvit (213. α.).

β. Vinum, aptius Infuſis, utcunque vaſe clauſo, aut vaporum exitui obſtante, coxeris, in pejus ſemper abit. Peracta igitur Ebullitione, ſi eo opus eſt, addi malim. Muſtum exceperis, quod, Mulſae ſimile, Aquoſis potius adnumerandum, niſi fermentando Vinum fiat.

γ. Spirituoſa (212. α. 3.) tamen, in Phialis Chemicis, ſine notabili jactura aut alteratione, Ebullitionem ferunt; ut ideo Vinis huc magis ſint idonea.

δ. Menſtrua vis ſingulorum (225. α.) eadem eſt, quae deſcripta (213. α ad δ.), intenſior ſaltem ob accedentem Ebullitionis motum: qui ipſe tamen, ut juvat, ita ſimul & diſſipat principia volatilia, & teneriora ſaepe mutat, & quandoque juſto plura elicit.

ε. Calor interim Ebullitionis haud idem eſt in omnibus. Spiritus leniore, quam Vinum, Aqua utriſque majore demum ebullit: cui differentiae effectus (δ) itidem reſpondent.

ζ. Quin fortitudo etiam & duratio Coctionis minor majorve multam heic adfert diverſitatem; ut ſint, quibus longior validiorve nocet, ſint, quibus prodeſt, & contra.

η. Patet hinc Materiem (225. β.) aptè decoqui, ſi (1.) virtus ejus expetita per Menſtruum determinatum (225. α. 226. α ad δ.) ſolubilis eſt; neque interim (2.) aequè commode per Macerationem, ac per Ebullitionem (δ. ε. ζ.); nec (3.) hujus vi diſſipatur; nec (4.) mutatur; nec (5.) alia virtute, minus ſcopo apta, ſimul elicitâ, pervertitur.

ϑ. Idonei ergo Menſtrui ſelectio, aut ex ſe minus ſufficientis per Acceſſorium aptatio, ut in Infuſis (213. ϑ.), ita & heic maximè requiritur, iiſdemque legibus (l. c.) definitur: neque enim Ebullitio accedens vim illorum mutat, ſed ſaltem auget.

ι. Antecedens dein juſta Praeparatio materiem, alias Decoctioni inhabilem, huic adcommodare valet. Quo pertinet Comminutio & Maceratio praevia, durioribus, aridis, difficulter ſolvendis, utiliſſima.

κ. Vas etiam Cocturae adhibendum ſi ritè delegeris, ea quoque decoques fructuoſè, quae alias operi huic inepta forent. (Vid. γ. & 219. α. 4. tum de *Subſcriptione* poſt dicenda.).

λ. Minus ideo rectè decoquuntur cum Aquoſis meracis Terrea macilenta, Lapidea, Reſinoſa, Sulphurea, Pinguia: vix enim quidpiam dant boni, niſi Acceſſoriis utaris (213. α.).

μ. De Metallis & Semimetallis non Salinis idem (λ.) verum: quamvis tamen ignitione praemiſſa, aut longa fortique Coctura, mutare quodammodo Aquam videantur.

ν. Ex pleriſque Animantium partibus duris vix, niſi Coctione diu protracta, quidpiam elicueris. Cum paucis tamen aliis, Lapidem Hyſtricis, eo ſi retuleris, excipe; quippe qui frigida etiam Maceratione ſolvitur.

ξ. Quae macerando vim ſuam in Menſtruum transfundere valent, Coctione neutiquam torquenda; quum calor major talia ferè ſemper plus minuſve mutet (η. 2.). Lenior interim

terim breviorque Ebullitio, dum ſolutionem accelerat, ferri quandoque heic poteſt. Molles, tenerae, recentes, Vegetantium partes hujus ſunt cenſûs.

ο. Quae virtutem Coctura avolantem habent, potius infundenda ſunt: ſin Coctio requiritur, mitior haec, brevior, & in vaſe idoneo, inſtituenda (ζ. κ.). Huc pertinent Aromatica, Alcaleſcentia, Aquarum & Oleorum deſtillationi apta (*a*).

π. Quorum virtus Ebullitione in aliam, minus ſcopo reſpondentem, mutatur, vel non, vel leniter ſaltem, nec diu, decoquenda. Aſarum coctum magis Diureticum, quam Emeticum eſt. Liquiritia diu cocta amareſcit. Sennae Folia longiore Coctione purgans exhibent torminoſum, &c.

ρ. Quod ſi virtus tantum ex parte in Menſtruum transferri debet, nec interim difficulter ſolvitur, Maceratio potius, aut lenis ſaltem Ebullitio ex uſu eſt. Rheum, Myrobalani, &c. diutius cocta vi purganti adſtringentem jungunt. Mucilaginoſa, Rad. Symphyti, Altheae, Malvae, Semina, Fructus, Succi, ſimilia, Coctione longa lentorem inferunt liquori injucundum, &c.

ς. Mul-

(*a*) Vid. H. Boerh. Elem. Chem. loco ſupra alleg.

ς. Multum intereſt, recens an fuerit Materies decoquenda, an vetuſta, viridis an ſicca; quum illius plerumque longè ſit facilior ſolutio per Menſtrua etiam minus adcommodata, hujus quandoque difficillima (*a*).

τ. Ubi varia Materies ſimul decoquitur, videndum, quouſque altera alterius juvet impediatve ſolutionem; tum an omnibus aequa Ebullitionis vis & duratio conveniat, nec ne. Sunt, quae ſola iners praebent Decoctum, juncta vero aliis efficax, & contra. Tempora autem Coctionis, prout aliis atque aliis varia competunt, paullò poſt terminabimus.

υ. Quoad Odorem denique & Saporem eadem heic obtinet regula, quae in Infuſis (213. ι.). Spiſſitudo inſuper lenteſcens evitanda (ϱ.).

φ. Acceſſoria claſſis poſterioris (225. γ.) heic uſitata ſunt (1.) ſimilia recenſitis (212. γ. 2. 213. κ). Sed & (2.) quandoque, ubi Volatilium ſub Alembico inſtituta Ebullitio excuſſit partem virtutis deſideratae, vapores collecti in Decoctum frigeſcens refunduntur. Quin (3.) nonnunquam Materies etiam alia, tenerior, vi praedita volatili, Infuſioni aptior quam Coctioni (213. ε ad η.), virtutis augmentum vel gratiam adlatura, peracta Ebullitione, Liquori infun-

(*a*) H. Boerh. Ibid. Vol. II. p. 22. n. 5. 6.

funditur ad normam Infuſorum (211 ad 223.); ut Formula tum, ex Decocto & Infuſo compoſita, *Decocto-Infuſum* audiat.

χ. Ex dictis (φ. 3.) intelligitur Decoctorum *Aromatiſatio*, veteribus uſitata; cui hodie compendioſior Aquarum Aromaticarum, Spirituum, Tincturarum, Elaeoſaccharorum, &c. miſcela ſubſtituitur (212. γ. 2.).

ψ. Numerus Ingredientium idem, qui in Infuſis (213. λ.), obtinet.

227. Ordo in genere ſimilis heic obſervatur, ac in Infuſo (214.), ſi Materies decoquenda omnis uno Ebullitionis tenore tractari, aut ſaltem, ſpecie Collectionis (220.), a Pharmacopoeo exhiberi debet. At, ſi Cocturam alia longiorem, breviorem alia, poſtulant, rectius eo Ordine ſibi mutuo ſubjunguntur, ut primo ſint loco, quae longiſſimam, poſtremo, quae breviſſimam exigunt; niſi Pharmacopoei dexteritate freto eſſe liceat. Nota igitur

α. Foſſilia pleraque (226. λ. μ.); Animantium annoſorum Oſſa, Cornua, Carnes tenaciores; Ligna compacta, Radices & Cortices ſimiles, arida, Aromatis expertia, valde reſinoſa, &c. protractam ad 3. 4. 6. & plures horas Cocturam ferre & requirere. Unde & praemiſ-

ſa

ſa ſaepe opus eſt horum Maceratione; ut virtuti exitus paretur (226. α.).

β. Animantium deinde juniorum Carnes partesque durae; Ligna, Cortices, Stipites, Radices, paullò minus compacta, neque tamen Aromatica, ſed Adſtringentia, Amara, Saponacea, &c; tum Frumenta & Legumina Nutrientia, Demulcentia, Diuretica, Incraſſantia, &c. ſequuntur, quibus horae 1, aut 2. Coctio ſufficit.

γ. His (β.) ſuccedunt Vegetantium teneriora; Radices puta molliores, non Aromaticae, Refrigerantes, Nutrientes, Adſtringentes, Aperientes, Diureticae, Saponaceae; tum & Purgantes quaedam magis reſinoſae; Fructus deim pulpoſi, dulces, acidi, auſteri. Haec ultra $\frac{3}{4}$ aut unius horae ſpatium vix coquenda.

δ. Herbae porro & Folia paullo firmiora, Aromate & Sale volatili carentia, Emollientia, Adſtringentia, Incraſſantia, Refrigerantia, Aperientia; Semina ſimilia, non tamen Mucilaginoſa; Ligna, Radices, Cortices, denſiora, Aromate paullò fixiore praedita, horae $\frac{1}{2}$ Coctura ſatis emunguntur.

ε. Tandem partes Vegetantium tenerrimae, Flores; tum Herbae & Folia Subaromatica, Vulneraria, Amara, Uterina, &c. Semina, Baccae, Fructus, Cortices, Radices, ſimiles, mol-

molliores ; quo & Purgantia quaedam retuleris , Sennae Folia , Rheum , Myrobalanos , &c. ; & Liquiritiam ; denique Radices & Semina Coctione mucilaginem fundentia ; quae omnia vix ultra $\frac{1}{4}$ horae coqui debent. Imo horum pleraque , maximè recentia , mollicula , Decocto ab igne remoto, etiamnum fervido, infundere tantum ſatius eſt (226. φ. 3.).

ζ. Eſt tamen , cur Medicus quandoque ultra citraque terminos Coctionis datos (α ad ε.) eat ; dum vel ſuperficiariam tantum, vel hac neglecta intimiorem , coquendo exhauriri vim ſcopus repoſcit.

η. Hactenus tamen (α ad ε.) dicta de Aquoſis potiſſimum Decoctionibus intelligi velim. Vinoſae , minus laudabiles (226. β.), & Spirituoſae, quum Phialas requirant, aut vaſa exacte clauſa , vix ejuſmodi regulas admittunt. Quin poſteriores etiam , calore minore bullientes (226. ε.) , haud tantam exigunt accurationem.

228. Dosis, quae Infuſi (215.), eadem eſt : inde ergo repetatur.

229. Quantitas Generalis itidem ſimili ſe modo habet , ac (216.) : vix tamen ultra Lib. vj vel viij. extenditur unquam ; imò nec eousque, niſi dum praeparatio difficilior, Doſis ingens , & brevibus intervallis haurienda , id re-

repoſcunt, annique tempus ac Decocti durabilitas permittunt.

230. PROPORTIO mutua Ingredientium, praeter ea, quae (217.) tradita ſunt, vix multa complectitur.

α. Quoad Materiem (225. β.) ſimilia dictis (217. α ad γ.) obtinent.

β. Menſtrui (225. α.) ad Materiem decoquendam Proportio itidem diſcrepat juxta conditiones (217. ε.), tum prout Coctio ſine vel cum Evaporatione perficitur (226. γ. κ. ν.).

γ. Ubi ergo nulla per Evaporationem jactura fit, aut Vapor collectus refunditur (226. φ. 2.); Menſtrui Proportio eadem eſt, ac in Infuſis (217. δ.), niſi, quod rarius ultra duodecuplam aut paullo majorem augeatur.

δ. Si contra ſub Coctione diſſipatio fit; tanto requiritur Menſtruum copioſius, quo illa major; ut Liquor ſuperſtes ſit nec juſto dilutior, nec ſaturatior.

ε. Tum igitur Medicus vel determinat Menſtrui adfundendi quantitatem ex (γ.) & quantitate diſpendii, certò aut per conjecturam definita, ſimul ſumtis; prout Coctionis durationem aut ad aliquotae partis evaporationem, aut ſaltem ad tempus, limitat.

ζ. Vel, quod tutius & uſitatius eſt, Menſtrui q. ſ. praeſcribens, & Coctionis durationem alterutro modo (ι.) definiens, denique ſaltem determinat, quantum reſidui ſupereſſe velit: ut Pharmacopoeo tunc relinquatur computandum, qua Menſtrui quantitate opus ſit, ut, dato Coctionis termino, praeſcriptum Decocti pondus remaneat. Facilis autem Medico hinc naſcitur determinatio; quia perinde eſt, ac ſi absque Evaporatione fieret Coctio (γ.).

η. Acceſſoria primae claſſis (212. γ. 1. 225. γ.) haud alios limites agnoſcunt, quam (217. η.); niſi quod, ob Ebullitionis adminiculum (226. δ. ι. ϑ.), ſaepe minor eorum quantitas exigatur.

ϑ. Acceſſoria claſſis ſecundae (225. γ. 226. φ.), quouſque eadem ſunt illis Infuſorum, ſimili quoque Proportione gaudent (217. ϑ.). Quae verò, peracta decoctione, Liquori infunduntur (226. φ. 3.), regulas ſequuntur in Hiſtoria Infuſi datas (217.). Notetur modo, tantò fere minus maceratione ſolvi poſſe, quo liquor ante per Coctionem magis ſaturatus eſt; neque in Decoctis, majore praeſertim quantitate hauriendis, admodum placere ſpiſſitudinem.

231. Subscriptio paucis diſcrepat ab illa Infuſorum (218 ad 221.). Si enim, quod & heic

heic uſitatum eſt, Materiem decoquendam tantum praebet Pharmacopoeus, praeter dicta (220.) ſingulare nihil obtinet. Si vero & ipſam Decoctionem is curat, mandantur

α. *Ante Coctionem agenda.* Haec autem (1.) quoad Comminutionem, Colligationem, & Irrorationem nihil differunt a dictis (219. α. 1. 2. 3.); niſi quod Humectatio cum aqua fervente heic vix uſu veniat. (2.) Vaſis etiam idonei mentio facienda, ſi minus familiare vel volatilitas vel acrimonia Materiae, vel modus Coctionis, poſtulat, Phialam v. g. Chemicam, Cucurbitam Alembico inſtructam, Lagenam ſtanneam, Ollam fictilem, Diploma, &c. Mos inter Pharmacopoeos receptus in Vaſis aeneis, ſtanno etiam non obductis, Cocturas promiſcuè faciendi, vel tanto magis neceſſitatem hujus monelae inculcat. (3.) Maceratio nonnunquam praemittitur (226. ι. 227. α.) vel totius, vel partis cujusdam Materiei difficilius ſolubilis. Injungitur haec juxta leges (219. β. γ.), & Formulam facit *Infuſo-Decoctum.*

β. *Decoctio ipſa.* Quae limitat (1.) Ignis adhibendi Gradum Modumque; an leni, an forti, Ebullitione (226. δ. ζ. μ. ξ. &c.) agendum? An Igne nudo, an in Diplomate? Hoc Cocturae longiori aptius & empyreuma arcet, & caloris inaequalitatem. (2.) Ordinem; ubi alia aliis diutius breviusve decoquenda ſunt (Vid. 227.): quod ipſum quandoque & de Menſtruo

Secundario, aut Acceſſorio quodam (212. γ. 1.), Coctionem longam non ferente, valet. (3.) Vaſis Occluſionem magis minusve exactam; prout Evaporatio magis minusve nocet. Plerumque Vaſe clauſo decoquendum. Calor inde aequabilior, minor inquinatio. (4.) Coctionis Terminum, qui, dum Evaporatio conceditur, ſaepe vel ex quantitate reſidui, vel ex aliquotae partis diſſipatione, minus tamen certò, definitur. Satius eſt Tempora figere juxta (227. α ad ε.), aut ex Decocti colore, ſapore, &c. limitem ponere. Ebullitio fortior, lenior, Vas magis minusve repandum, diverſiſſimam faciunt intra idem tempus exhalantis quantitatem.

γ. *Poſt Coctionem agenda.* Quo pertinet (1.) Infuſio novae Materiei (226. φ. 3.), quae iisdem legibus perficitur, ac dictum (219. α. β. γ.). (2.) Depuratio ſimilis etiam (219. δ.); niſi quod heic quandoque in Aquoſis Colationi jungatur Clarificatio cum Albumine Ovi, limpidiſſimum quidem exhibens liquorem, at ſimul plerumque minus efficacem; quum Albumen igne coiens virtutis Medicatae partem ſaepe retineat: unde vix, niſi pro delicatiſſimis, praecipienda. (3.) Acceſſoriorum Miſcela, quae intelligitur ex (226. φ. 1. 2.). (4.) Receptaculum ſimile, ac (219. ζ.).

δ. In hactenus (α ad γ.) dictis mandandis memento regulae (59. η.).

232.

232. Quae ad SIGNATURAM ſpectant, haud difficulter eruuntur ex (221.): vel ipſa enim Nomina quoque ex parte eadem heic adhibentur: ut hinc Decoctum ad Doſin unicam praeſcriptum vocetur *Hauſtus* vel *Potio*: ad plures, ſi Menſtruum ſpirituoſum eſt, *Tinctura*; ſi Aquoſum, *Decoctum* vel *Apozema*; ſi Animantium partes Baſin Materiae (75.) conſtituunt, *Jus* vel *Juſculum*; ſi Materies ſemel decocta cum recente Aqua iterum coquitur, *Bochetum* vel *Decoctum Secundarium*. Reliquae denominationes hodie ferè exoluerunt.

233. Usus idem eſt, qui Infuſi (222.).

234. SPECIMINA ſunto.

*

Hauſtus Emeticus, Ventriculo cibis nimium infarcto.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 117.

℞. *Rad. Ypecacuanh. pulv.* ſcrup. IV.
Cum *Vini albi* unc. iij.

Coque in Phiala alta horas quatuor.
Colaturam exhibe pro una Doſi.

*

Nodulus Purgans, minus calefaciens.

℞. *Fol. Senn. ſine ſtipit.* drach. iij.
Agaric. optim. drach. ij.
Nitri puri drach. j.

Conſciſſa, tuſa, includantur Sindoni.

S. *Nodulus Purgans. Coquatur per* $\frac{1}{4}$ *horae in Cereviſiae dulcis Pint.* ß, *Vaſe clauſo. Exprimatur. Capiat Aeger Cyathum omni ſemihora, donec purgetur.*

*

Jus Cancrorum Fluviatilium.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 16.

℞. *Cancror. fluviatil. vivor.* Lib. iij.

Coque ſpatio horae cum Aq. Lib. xij, tum exemtos contunde una cum teſtis, atque coque in priore Jure proprio adhuc per horas IV, addendo ſemper tantum Aquae, ut a Coctione Lib. viij. circiter ſuperſint, tum Jus fortiter exprime, atque ei infunde

Flor. Borragin. unc. iß.
Bugloſſi unc. j.
Rad. Tragopogoni unc. iv.
Siſari unc. ij.

Dein ebulliant ſimul ſpatio $\frac{1}{16}$ horae.

S. Ut in Fronte. *Sumatur ad Unc.* ijß. *omni bihorio.*

*

Decocto-Infuſum Adſtringens, Incraſſans, ad Haemoptyſin.

Vid. Ibid. p. 196. 197.

℞. *Rad. Conſolid. maj.*

Cort.

Cort. Tamariſc. ana unc. ß.

Cum Aq. pur. q. ſ. per ¼ horae decoctis, adhuc fervidis, infunde

Herb. Agrimon.

Betonic.

Flor. Hyperic.

Papav. Rhoead. ana m. ß.

Stent, vaſe clauſo, in Infuſione calida per horae ſpatium. Colaturae Lib. ij. admiſce

Syr Myrtin. unc. j.

S. *Liquor Vulnerarius. Bibat Unc. ij. omni biborio diei.*

*

Tinctura Anti-Hydropica, ad Exemplum H. Boerh. Ibid. p. 204.

℞. *Rad. Helenii* unc. j.

Ariſtolochiae utriusque

Zedoariae ana drach. vj.

Zingiber. unc. ß.

Summit. Abſynth.

Centaur. min.

Semin. Dauci

Bacc. Juniper.

Lign. Saſſafras raſi ana unc. j.

Cort. Winteranor. unc. ß.

 Con-

Conſciſſa, tuſa, cum *Spirit. Juniper.* Pint. ij. in Phiala alta Chemica ebulliant per 6. horas. Tinctura frigida, pura, decantetur. D. uſui.

S. Ut in Fronte. *Capiat Unc.* ß. *quater de die, vacuo ſtomacho, cum regimine.*

*

Infuſo-Decoctum Abſtergens, Antiſepticum, in Spina ventoſa.

Vid. H. Boerh. p. 112.

℞. *Lign. Guajaci virid. ponderoſ. raſi.* unc. x.

Sal. Tartari drach. ß.

Cum Aq. comm. Lib. vj. ſpatio XXIV. horar. digeſtum in diplomate, decoque ſpatio 2. horarum, ſub finem admiſcendo

Spir. Vini rectific. unc. iv.

Ebulliant iterum parumper, tum exhibe.

S. *Sumat Unc.* iv, *quater de die, vacuo ſtomacho: mane hora ſeptima, dein hora undecima, iterum quarta pomeridiana, & ultimo hora ſeptima veſpertina.*

*

Bochetum ex Reſiduo prioris.

Ibid.

℞. *Reſiduum Decocti prioris*

Aq. pur. Lib. iij.

Ebul-

Ebulliant per iv horas. Colatura D. uſui.

S. *Sit pro potu quotidiano.*

Nota. *De* Hydroſaccharo, Hydromelle Medicato, Ptiſana Veterum & Recentiorum, Diaeta, Sero Lactis Medicato, Decocto Galli, Conſummatis, Deſtillato Inſtaurante, &c. *addo nihil; cum facile ex hactenus* (211 *ad* 234.) *traditis* Infuſorum & Decoctorum *Hiſtoriis, quousque etiamnum in uſu ſunt, intelligi queant, ex parte vero hodie eviluerint. Conf.* P. Morelli Method. Praeſcrib. Form.

De

Succis Expreſſis.

235. SUCCUS EXPRESSUS eſt Medicamentum internum, liquidum, ex Succo Aquoſo, tritura & preſſione de partibus Vegetantium recentium in rem praeſentem educto, potiſſimum conſtans.

236. MATERIES in Genere duplex eſt: *Primaria & Secundaria.*

α. Primaria eſt, quidquid tritu & preſſu Succum fundit Aquoſum, uſui interno idoneum: cujusmodi fere nonniſi Regnum Vegetabile ſuppeditat.

β. *Secundaria* vel (1.) promovendae confert Succi Expreſſioni, aut hunc diluendo, aut ſolida, quibus is coërcetur, emolliendo. Aqua, Serum Lactis, Lac ipſum, & ſimilia, id praeſtant ante Expreſſionem addita. Vel (2.) Succo jam expreſſo admiſcenda hujus virtutem auget, aut noxiam injucundamve qualitatem corrigit. Salia Acida, Neutra, Alcalica, Vinum, Aquae ſtillatitiae, Saccharum, Mel, Elaeoſacchara, Syrupi, &c. huc apta ſunt.

237. Delectus, ob minorem Materiae (236.) amplitudinem, paucis abſolvitur. Ergo

α. Succoſae & recentes Vegetantium partes tantum *Primario* (236. α.) huc adhibentur: Folia, Flores, Fructus, Radices, Herbae totae, molliora, Succo liquido, Aquoſo, plena.

β. Excluduntur Sicca & Compactiora omnia. Ligna hinc, Cortices, Stipites lignoſi, &c. inepta.

γ. Neque & Seminum adeo heic uſus eſt; quia Oleo magis, quam humore Aquoſo, ſcatent.

δ. Minus etiam idonea ſunt, quorum Succus, licet copioſus, nimium lenteſcit; quum difficulter eliciatur. Secundarii tamen Liquidi (236. β. 1.) admiſtio, & calor, opem heic ferre queunt.

ε. I-

ε. Item, ſi ſcopus exigit paullò minus ſuccoſis, aut humore lentiore plenis (δ.), uti, appoſitè junxeris, quae Succo liquidiore turgent, vicem quippe adminiculi (236. β. 1.) praeſtitura.

ζ. Qui de Animantibus vivis, horumve Stercoribus &c. premuntur Succi Medicati, magis ad vulgum pertinent: vix enim ex Medici conſilio aut praeſcripto fiunt.

η. Patet hinc, non quorumvis eſſe temporum nec locorum haec Medicamina: ut ideo cavendum ſit, ne intempeſtive, aut plura ſimul praeſtituantur Ingredientia, eodem quae tempore haud vigent, aut viridia deſiderentur, quae nonniſi ſicca ad nos pervenire poſſunt.

ϑ. *Secundaria* (236. β.) utriusque claſſis omittuntur frequentiſſime. Priora tamen (ibid. 1.), cum nativus Materiae primariae humor aut parcior eſt aut lentior, pulchrè conducunt. Seligenda igitur ejusmodi, quae vel eidem ſcopo ſerviunt, vel Succo miſta noxiam haud ſubeunt efficiuntve mutationem. Poſteriora easdem, tum (213. α.) memoratas, exigunt cautelas.

ι. Numerus Ingredientium minor (213. λ.) heic commendatur. Plura congerenti facile obrepit error (η.), aut incongrua ex variorum mixtione Qualitas (94 & ſeq.).

238. Ordo, vix heic limitatus, idem tamen adhiberi poſſet; qui in Infuſis (214.), quousque Materiae ſe extendit convenientia.

239. Dosis, major minorve pro variis conditionibus (66.), tum prout brevibus longisve intervallis repetendam jubet Indicatio. Quandoque Menſurâ ſaltem determinatur ad Cochlear. j. ij. iij, aut ad Cyathum j. ij. &c: ſaepius tamen Pondere, a Drach. ij. ad Unc. j. ij. iij: rarò ultrà, niſi cum dilutus admodum & gratus fuerit Succus. Flatuoſa horum liquidorum Cruditas, Color, Odor, Sapor, plerumque ſatis injucundi, ſuadent, ſi Doſis efficax major eſt, regula (67. δ.) potius utendum.

240. Quantitas Generalis, prout varius requiritur juxta conditiones (67.) Doſium (239.) Numerus, variè definitur. Nonnunquam, pro Emeſi v. c. movenda, &c. Doſis unica in univerſum ſufficit. Saepiſſimè tamen, ſi alterandum, vel per Epicraſin purgandum, in plures dies, imò ſeptimanas, Curae inſtar, ut vocant, uſus protrahitur. Tum igitur vel (α.), quantum ſatis eſt in unum aut duos dies continuos, ſimul praeſtituitur; ut ſingulis alternisve diebus recens paretur: quod quidem, ſi per Aegri conditiones (67. ϑ.) licet, omnino faciendum jubet facilis ejusmodi Succorum per moram alteratio. Vel (β.), ſi prius (α.) minus

minus commodum, quantitas in plures dies aut & integram hebdomadam ſuffectura exhibetur ſimul: quod dum fit, Sulphuratione, Incoctione, Condimentorum admiſtione, Vaſis obthuratione & collocatione in cellam frigidam, corruptio quaevis arcenda.

241. PROPORTIO Ingredientium mutua, quum plenam nec exigat, nec admittat, determinationem, ex ſequentibus facile intelligitur.

α. Quantitate Succi Generali (240.) ad Pondus determinatâ, de Materie Primaria (236. α.) ſaltem q. ſ. capiendum jubetur.

β. Aut Succi Quantitate non determinatâ, Materiae (236. α) quantitas limitatur Pondere vel Menſura (58. ζ. η. ϑ. 1. 2.): utramque enim certò ſtatuere vix licet.

γ. Prius (α.) in genere uſitatiſſimum eſt, quin & neceſſarium, ſi vel unica modo Doſis, vel plures, Mole & Numero definitae requiruntur (239. 240.). Poſteriore (β.) dum uteris, conſiderans Succi in Materie majorem minoremve copiam, tum Doſis expetitae molem & magis minusve frequentem uſum, cavè ne exceſſu pecces vel defectu, riſum moturus Pharmacopoeo aut taedium expreſſionis eodem die aliquoties iterandae. Unde hic modus vix adhibetur, niſi dum Quantitas Generalis grandior, vaga tamen, repoſcitur.

δ. Quod-

δ. Quodſi igitur Materies (236. α.) pluribus conſtat diverſis, mutua ſingulorum proportio ita limitatur, uti major minorve cujusvis efficacia & ſuccoſitas, collata ſcopo, poſtulat. Quæ parciore vel magis viſcido gaudent Succo (237. δ. ε.), caeteris paribus, minore quantitate, reſpectu ſuccoſiorum, capiuntur; ut & copioſior & minus lentus acquiratur Liquor (l.c.).

ε. Unde in caſu priore (α.), ubi omnium aequalis quantitas non exigitur ob conditiones (δ.), ex duplo, triplo, ſubduplo, &c. proportio ſaltem determinatur: v. c. Radicum pars j. Herbar. part. ij. Baccar. part. iij. aut aliter. Iu caſu poſteriore (β.) quid tum agendum, ſponte patet.

ζ. Quandoque determinata ſaltem Quantitas Succi, ex una vel pluribus Speciebus expreſſi, & depurati, praeſtituitur, non commemoratis ſigillatim ipſis Speciebus aut expreſſionis modo & ordine: quae methodus ut ſimpliciſſima, ita & commodiſſima eſt, ſi vulgari tantum modo procedendum.

η. *Secundaria* Materies (236. β. 1.) parciore ſaltem quantitate heic adhibetur; ne Emulſo, Infuſo, vel Decocto, ſimilior, quam Succo preſſo, fiat Formula: haud enim veri loco Menſtrui eſt, ſed dilutioni tantum inſervit, (ibid. & 237. ϑ.). Prout ergo eâ magis minusve eget Materiae Primariae habitus, ita plus mi-

minusve additur; modo ne ſuperet Succi ipſius quantitatem.

ϑ. Reliqua (236. β. 2.) haud alios agnoſcunt limites, quam datos (216, ϑ,). Curandum, ut Succus, tanquam Baſis (88.), Addendis potior ſit, nec horum miſtione nimis ſpiſſeſcat; tum ut ex omnibus ſimul junctis juſta & efficax Doſis emergat (239.). Ubi autem Succi pondus haud determinatum eſt (β.), Addendorum Proportio ad certam illius partem ſaltem definitur: unde dein Pharmacopoeo facile eſt computare, quantum pro toto requiratur.

242. Subscriptio varia injungit. Quo pertinet

α. Materiae Primariae (236. α.) *ad Succi Expreſſionem Praeparatio.* Haec autem includit (1.) Comminutionem, quae vario in variis perficitur modo, conſcindendo, radendo, tundendo in paſtam ſucculentam. Lapideum Mortarium, Piſtillum ligneum, prae Metallicis, operi huic aptiora ſunt. (2.) Diluentis Liquidi (236. β. 1.), ſi quo opus eſt (237. ϑ.), Adfuſionem. (3.) Paſtae tuſae, humectatae, (1. 2.) Digeſtionem aut & Coctionem: quae tamen ſaepiſſimè omittitur; nec adeo uſu venit, niſi cum Materies in univerſum parciore aut viſcidiore Succo praedita, neque interim calore incongruè mutabilis eſt. Id autem boni ſimul

ſimul adfert, quod flatulentam Succi cruditatem minuat.

β. Expreſſio ipſa, quae, praeter vulgaria, nihil habet ſingulare.

γ. Expreſſi Depuratio. Haec quidem vel Quiete fit & Mora, vel citius Trajectu per Colum (219. δ. 2. 3.), nec praetermitti debet; quum ingratam Succis demat ſpiſſitudinem. Imò nec malè agunt, qui, Digeſtione aut Coctione non praemiſſis (α. 3.), Succos, priuſquam colant, leni igne ad primum uſque Ebullitionis ſignum, vaſe clauſo, ſi virtus volatilis eſt, ſin minus, ad tantillam quoque Ebullitionem uſque calefaciunt, ac tum demum vel frigefactos prius (219. δ. 4. *in fine*), vel adhuc calentes, Colo depurant: ita enim & Deſpumatio ſimul fieri poteſt, & flatuoſa eorum materies magis diſſipatur, & faeces ſeparantur pulchrius, & Inſecta horumve Ovula, ſi quae inſunt, deſtruuntur, quin & longiori aptantur Conſervationi.

δ. Miſcela Materiae Secundariae (236. β. 2.), quae, praemiſſis (γ.), demum peragitur: licet interim ſatius foret, quae difficilius in Succo frigido ſolubilia ſunt, huic calefacto, ante Colationem (γ.), immittere. Imò vel ſuaſerim, ubi major Succi Quantitas ſimul praeſcribitur, Salia, quae frigore rurſus aut tota, aut ex

parte

parte, excutiuntur, ſeorſim, ſpecie Pulverum, in ſuas Doſes diviſa, aegro exhibenda eſſe; ut is dein haec partitis vicibus cuilibet Succi Doſi, paullò ante uſum, intermiſceat.

ε. *Succi parati Adſervatio*, quae in caſu (240. α.) minoris quidem momenti eſt, at, ſi obtinet (ibid. β.), omnino curam meretur; quum & nativa horum Succorum indoles, & tempus anni, quo magis uſitati ſunt, corruptioni maximè faveant. Neque ſufficit ſemper vaſe oris anguſti, probè clauſo, loco frigido, eos ſervaſſe: ſed inſuper vel, conſilio Helmontii, Vas prius accenſi Sulphuris vapore imbuendum; vel, niſi Materies Secundaria (236 β. 2.) corruptioni obſtans jam addita ſit, nec Indicatio repugnet, tantillo Spiritus Vini condiendus Succus; vel, ſi dilutior ſit & calorem innoxie ferat, ad dimidias inſpiſſandus.

243. SIGNATURA ex (60. 235. 239.) ſatis intelligitur: neque enim, praeter communia, quidquam heic monendum ſupereſt, niſi quod Succus, in plures dies ſuffecturus, Vaſe clauſo, loco frigido, ſit adſervandus.

244. USUS in Chronicis, ad inveterata humorum & ſolidorum vitia, Viſcerum, praeprimis Abdominalium, obſtructiones, &c. quin & in Acutis, ad Sitim reſtinguendam, Putredinem arcendam, &c. commendatiſſimus eſt, tam Alterationi, quam Evacuationi per Vomi-

 tum,

tum, Alvum, Urinas, idoneus. Infantibus tamen, Delicatis, quibusvis anni temporibus, usque quaque haud convenit: quamvis nec deſint Succi vel maximè nauſeanti etiam Palato arridentes. Denique nec ad promptiſſimè parabiles pertinet haec Formula.

245. SPECIMINA ſunto.

*

Succus Emolliens, Aperiens, Humectans, Solidorum nimiam Rigiditatem corrigens. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 9. & ſeq.

℞. *Rad. recent. Scorzoner.*
Rapar. ana unc. IV.
Herb. recent. Cichorei
Taraxaci
Endiviae ana man. ij.
Conſciſſis, tuſis, adfunde
Seri Lact. recent. Pint. ß.
Ebulliant leniter ſpatio 6. horae minutorum in Balneo Maris: tum Succum exprime: cujus per Colum depurati ſingulis Unciis admiſce
Syrup. Rubi Idaei drach. j.
D. in Lagena Sulphurata.
S. Ut in Fronte. *Servetur in loco frigido. Doſis Cochlearium omni bihorio diei.*

Suc-

*

Succus Emeticus, in Hydrope utilis.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 209.

℞. *Cort. medii Sambuc. recent.* q. ſ.

Ut conſciſſ. tuſ. exprimatur *Succi* unc. j.

Cui adde

Syr. Violar. unc. ß.

D. uſui.

S. *Hauſtus Emeticus pro una Doſi.*

*

Succus Antipyicus in Statu Phlogiſtico Variolarum.

Ibid. p. 239.

℞. *Succi recens expreſſi Cichorei*
Lactucae
Taraxaci
Fumariae ana
unc. ij.
Radic. Scorzoner.
unc. iv.

Nitri puri. drach. iß.

M.

S. *Bibat Unc. j. omni hora diei.*

*

Succus Diluens, Reſolvens, Abſtergens, ad Aphthas.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 168.

℞. *Bulb. Rapar. cum cortice* q. ſ.

Tyrocneſti, vel radula ex bractea ferrata, radantur: tum exprimatur Succus, qui ebulliens leniter deſpumetur: hujus Unc. XVI. admiſce

Vitell. Ovor. N. ij.

Syrup. Violar. drach. IV.

S. *Bibat Unc.* ß. *omni ſemihora.*

*

Succus Antiacidus, in frigida Scorbuti Specie: ad Exemplum H. Boerh.

Ibid. p. 189. 190.

℞. *Rad. recent. Raphan. ruſtican.*
Ari ana part. j.
Herb. recent. Trifol. Aquatic.
Naſturt. Aquat. ana part. ij.

Radula raſis, conſciſſis, tuſis, exprime Succi Unc. VI. quibus admiſce

Spirit. Antiſcorbut. F. D. unc. ij.
Sacchar. alb. unc. j.

D. Vaſe clauſo.

S. *Capiat omni trihorio Unc.* ß. *vel Cochlearium.*

Alius

*

Alius in Scorbuti Specie Alcalina.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 192.

℞. *Herb. recent. Acetoſae*
Taraxaci ana q. ſ.
Pom. Citreum N. j.
Conſciſſis, tuſis, exprime Succi Unc. v.
His per Colum trajectis adde
Sacchari alb. drach. vj.
D. uſui : iterentur quovis die per duas hebdomadas.

℞. *Crem. Tartari* drach. v.
Sal. Eſſent. Acetoſell. drach. ij.
M. Divide in XIV. partes aequales.
D. Singulae in Chartulis ſeorſim.

S. *Capiat mane hora ſeptima dimidium Succi, cui admiſceat unam Doſin Pulveris : reliquum hora nona ſine Pulvere. Id fiat per* XIV. *dies.*

De

Emulſis.

246. EMULSUM, *Emulſio*, eſt Medicamentum internum, liquidum, Oleoſo-Aqueum, conſiſtentia & colore utcunque Lacti ſimile, ex partibus Vegetantium oleoſis cum

Menſtruo Aquoſo tritis, & emulctis, paratum. Unde Nominis patet ratio, & differentia hujus a priore Formula (235.).

247. MATERIES & huc triplex, uti (212. 225.), accedit: *Menſtruum* puta, *Emulgendum*, & *Acceſſorium*.

α. *Menſtruum* vix aliud in uſu eſt, quam Aqueum: Aqua v. g. Simplex, Stillatitia Officinalis, Decoctum vel Infuſum Aquoſum, &c. Quandoque tamen & Vinum, ſed rarius, adhibetur.

β. *Materiem Emulgendam* praebent (1.) Nuclei & Semina Plantarum Oleo gravida. (2.) Succi Vegetantium Oleoſi: Reſinae, Gummi-Reſinae, Balſama; quin & Radices nonnunquam valde Reſinoſae, &c.

γ. *Acceſſorium* vel (1.) ſolutionem Materiae (β.) promovet, eſtque corpus ſaponaceum: uti Vitellus Ovi, Saccharum, Mel, aut tenerior Materies oleoſa, facilius ſolubilis, ex (β. 1.) deprompta. Vel (2.), Emulſo jam parato addendum, hujus virtuti aut gratiae augendae ſerviens, in genere ſimile eſt (212. γ. 2.).

248. DELECTUS tamen ut ex arte fiat, notandum, duas dari Emulſorum Species; dum alia (1.), proprie ſic dicta, parantur ex Materie (247. β. 1.); alia (2.) potiſſimum ex (ibid. 2.). Quae alii ex Pulveribus Terreis, albidis, Margaritis v. g. & ſimilibus, cum Men-

Menſtruo Aquoſo tritis, confecta huc referunt, data opera omittimus; quum iſthoc Titulo indigna ſimplices ſaltem ſint Mixturae: prout Lacteus Color, pulviſculo citiſſime in fundum cadente rurſus periens, ſat docet.

249. Priora (248. 1.), ut Colorem & Conſiſtentiam (246.), ſic Odorem quoque & Saporem, Lactis aemulos, aut ſaltem minimè injucundos, exigunt, nec fere, niſi Refrigerandi, Nutriendi ac Demulcendi, rariſſime Calefaciendi, ſcopo parantur. Hinc

α. *Menſtruum* non admittunt aliud, quam Aqueum (247. α.), nec ſpiſſitudine, nec alia dote, injucundum, acrimoniae expers, quò ſimplicius, eò aptius. Optima ideo Aqua ſimplex, cocta; Decoctum Aquoſum, tenue, inſipidum & inodorum, aut gratum, v. g. Hordei, Avenae, Cornu Cervi, Rad. Scorzonerae, Liquiritiae, Cicerum, &c; Infuſum ſimile.

β. Aquae Stillatitiae inertiores ſi, ut creberrime fieri ſolet, adhibentur, ſint ex arte deſtillatae, ſine empyreumate. Aromaticas, Spirituoſas, Vinoſas, Sapor Odorve nimis eminens, aut Scopus, ſaepe excludit, vel ſaltem, Acceſſorii loco (247. γ. 2.), parciore copia addendas jubet. Acetoſas eaedem rationes, tum Acor, Emulſis infeſtus, prohibet.

γ. *Materiem Emulgendam* heic conſtituunt

Nuclei & Semina (247. β. 1.); non quaevis tamen promiſcuè, ſed quae mox memoratis Emulſi dotibus & ſcopo quadrant.

δ. Minus hinc apta ſunt, quorum medulla alieni eſt coloris: amantur, quae albidâ gaudent.

ε. Quin & majora ideo ſuis prius tunicis orbantur, ſi lacteum hae colorem obfuſcare poſſunt intertritae: licet interim majorem ſaepe gratiam Saporis adferant, nec virtute leniter adſtringente ſcopo ſemper repugnent.

ζ. Valde amara, acria, aromatica, calida, quoque vix adhibentur; quum horum virtus, color, odor, ſapor, rarius conveniant. Amaritie tamen leniore praedita quandoque ſcopus admittit: uti Semina Citri, Aurantior. Nucleos Ceraſor. Amygdala amar. &c. Imo reſtricta horum quantitas aliis magis fatuis accedens vel Palato quoque placet.

η. Quae trita Mucilaginem fundunt, itidem minus quadrant: cujusmodi ſunt Sem. Cydonior. Lini, Pſyllii, Hyoſcyami, & ſimilia; quin & Hordeum ad crepaturam coctum, quò hinc ſaltem leviter cocto uti ſatius eſt.

θ. Cavendum maximè, ne rancida ſint, quae recipiuntur: quam quidem corruptionem plurima heic uſitata ſubeunt facile, nullo tunc nomine huc apta.

ι. Qui

ι. Qui Emulgendis alia, praeter hactenus (γ ad ι.) dicta, intermiſcent, uti Cortices Citri, Aurantior. Myrrham, &c. nec Colori, nec Sapori horum Emulſorum conſulunt. Elaeoſacchara priorum, Myrrhae Tinctura, Acceſſorii loco addita, idem commodius praeſtare videntur.

κ. *Acceſſoriis* primae claſſis (247. γ. 1.) heic non opus: at alterius (ibid. 2.) admittuntur. Haec tamen & ſint ejuſmodi, quae, ſcopo congrua, juſtas Emulſi dotes non pervertant. Optima hinc Aquae Stillatitiae Aromaticae, jucundiores; Syrupi excolores, grati; Julepi; Saccharum; Elaeoſacchara; Salia neutra.

λ. Pulveres ſi addis haud in Emulſo ſolubiles, ſint ſaltem tenerrimi, albi, minus ponderoſi, nec in grumos abire proni: unde vix, niſi Terreis ſubtiliſſime laevigatis, heic locus eſt.

μ. Conſervae, Electuaria, Extracta & ſimilia, quum conſiſtentiam, colorem, ſaporem, heic requiſitos turbent, excluduntur.

ν. Acida quoque exulent; niſi cum poſtulat Indicatio Emulſum verè acidum aut citiſſime aceſcens.

ξ. Alcalina Saporis urinoſi injucunditas prohibet.

ο. Tincturas, Spiritus, Eſſentias, Elixiria, & ſimilia, raro admittit ſcopus: licet tamen aliquando admiſceantur.

π. Saporis Odorisve gratiam ne ſedulo nimis adfectes, memor (65. 100. 101.). Plurimis Emulſum tantò arridet magis, quo ſimilius eſt Lacti Animali.

ϱ. Sunt, qui depoſitos ſe credunt, cum Medicus Emulſum propinat. Hos facile deceperis vel Menſtruum adhibendo alieni coloris, v. g. rubri, vel ſimiles Pulveres, Syrupos, Tincturas, &c. intermiſcendo.

250. Poſteriora (248. 2.), Lacti minus aemula, hujus modo Conſiſtentiam & Colorem, imo ne hunc quidem ſemper, ſimilant, ideo ſaltem Emulſa dicenda, quod & Mulctûs ſpecie parentur, & Oleum Menſtruo Aquoſo ad tempus diſſolutum exhibeant. Differunt hinc plurimum a Prioribus (249.). Nam

α. Tanta heic jucunditas nec exigitur, nec acquiri poteſt; quia hanc vix admittunt, quae huc pertinent, Emulgenda.

β. Nec Scopus etiam ſimilis eſt (249.); cum ſaepius Calefactio, quam Refrigerium, heic obtineatur.

γ. *Materiem Primariam* (247. β. 2.) dant Oleoſa meraciora, difficilius in Aqua ſolubilia: ut Olea & Balſama liquida, ſpiſſa, ſolida, Peruvian. Copaib. Terebinthina, Tolutan. &c. Reſinae & Gummi-Reſinae, Jalapp. Scammon. Juniper. Maſtiche, Myrrha, Opoponax, Am-

Ammoniacum; Rad. Jalappae, & ſimilia. Haec ut reddantur meabiliora, facilius ingerenda, commodè ſub hac forma exhibentur.

δ. Et heic tamen abſtinendum a Foetidiſſimis, quibus forma Pilularis aptior (162. α.).

ε. *Menſtruum* non adeo diſcrepat ab illo Priorum (249. α.). Aquis tamen, (ibid. β.), Aromaticis, Spirituoſis & Vinoſis, potior heic locus eſt, tum ob (β,), tum quia Materiem (γ.) ſolvunt facilius. Unde & Vinum ipſum nonnunquam adhibetur.

ζ. *Acceſſoria* primae claſſis (247. γ. 1.) heic potiſſimum uſui ſunt: pleraque enim Emulgendorum (γ.) ſine iis Menſtruum Aquoſum (ε.) planè reſpuunt. Utendum igitur tantò potentioribus, quo & Materies (γ.) tenacior eſt ac difficilius ſolvenda, & Menſtruum (γ.) magis Aquoſum, & Solutio exactior deſideratur.

η. Vitellus Ovi, ſaponacea vi reliquis ſuperior, vel tenaciſſima etiam Aquae aptat. Saccharum, Syrupi, Mel, minus efficacia ſunt. Mel inſuper colorem magis obfuſcat. Sapo vulgaris itidem heic adhiberi poteſt; modo Indicationi, Aegrique guſtui, non repugnet.

θ. Quandoque, dum minor eſt Emulgendi (γ.) quantitas, Materies Primaria Emulſi prioris (247. β. 1.) Acceſſorii loco recipitur:

v. g. Semina aut Nuclei oleoſi, Amygdala quaedam, &c. Haec enim intertrita, dum farinam & oleum minus tenax fundunt, ac Materiei difficilius ſolubilis particulis interponunt, ſic ſatis pulchrè Saponis vices praeſtant, ſimulque Emulſum praebent priori (249.) ſimilius.

ι. *Acceſſoria* alterius claſſis (247. γ. 2.) ſimilia ſunt ante (249. κ. &c.) memoratis. Spirituoſa ſaltem (ibid. ο.) crebrius heic locum habent ob (250. β. ε.): neque Sapori, Odori, Colori, tantopere ſtudetur (ibid. α.).

251. Ordo, utrobique (249. 250.), Emulgendis primum dat locum: his ſubjungit, in Emulſis (250.), Acceſſorium Saponaceum: Menſtruum dein; ac tandem Acceſſoria claſſis poſterioris (247. γ. 2.). Varias autem ſingulorum Species pro ſuo quisque arbitrio digerit.

252. Dosis eadem ferè eſt, quae Succi Expreſſi (239.), pariterque vel Pondere vel Menſura determinatur. Priora quidem (249.), magis quippe ut plurimum diffuſa, ad Cyathum, Unciam j. ij. &c. quandoque & ad lubitum pro potu familiari exhibentur: Poſteriora (250.) ad Cochlearium, Drachmam j. ij, alias tamen & ad Unc. j. & plures; prout magis minusve potentia ſunt, diluta, aut nauſeoſa, ſcopus varius, Aeger facilis vel difficilis, &c. (Vid. 66. & 67. δ.).

253.

253. Quantitas Generalis nonnunquam Doſi unica (252.) haud major eſt: quod maximè obtinet in Emulſis (250.). Neque expedit haec in uſum plurium dierum praeſcribere, niſi exactiſſimè ſint ligata; quum mora divortium faciat. Emulſa (249.) facile aceſcunt; & eò quidem citius, quo calidior eſt tempeſtas; ut hinc aeſtate calidâ vix ultra 6. vel 7. horas, hyeme tamen nycthemeri ſpatio ferè incorrupta perſtent. Doſis igitur Molem (252.), uſus frequentiam, & Atmoſphaerae calorem inter ſe comparans haud plus praeſcribe ſimul, quam ante acorem natum queat conſumi; niſi forte Indicatio hancce mutationem commendet, nec Aeger ab ea alienus ſit.

254. Proportio mutua Ingredientium plurimum heic variat pro horum & Indicationis diverſitate.

α. Emulſa (249.), prout vel Refrigerandi ſolum ac Humectandi, vel Nutriendi, Sopiendi, &c. ſcopo inſervient, plus minusve diluta parantur.

β. Spiſſiora fiunt, ſi Menſtrui ad Materiem Emulgendam Proportio tripla, quadrupla, quintupla eſt: Dilutiſſima, ſi duodecupla ad vigecuplam usque: Media, ſi octupla.

γ. Ratio tamen habeatur magnitudinis Seminum & Nucleorum (247. β. 1.): quo enim minora haec ſunt, eo parciore Medulla, plure

Cor-

Cortice, conſtant. Medulla autem eſt, quae in Emulſum tranſit. Unde Seminum minorum quantitas eadem eandem Menſtrui copiam ſaturabit minus, quam tantundem Nucleorum.

δ. Plerumque Menſtrui q. ſ. praeſcribitur, nec niſi quantitas Colaturae determinatur: imò quandoque ne haec quidem; tumque Pharmacopoeus mediam ferè ſequitur Proportionem (β.).

ε. In Emulſis (250.) & Materiae (247. β. 2.) major minorve ſolubilitas, & hujus atque Acceſſorii (ibid. γ. 1. & 250. ζ. &c.) requiſita quantitas, ſimul ſpectandae veniunt, ut Menſtrui Proportio ritè determinetur; quae caeterum datae (β.) haud abſimilis eſt, & quandoque Pharmacopoei etiam arbitrio committitur (δ.); maximè ſi Emulſum unicam ſaltem Doſin (252.) continet.

ζ. Acceſſorii autem (247. γ. 1.) quantitas, ratione Materiae, ſumitur dupla, tripla, quadrupla; prout id potentius eſt vel debilius (250. ζ. η. ϑ.), & Emulgendi indoles magis minusve refractaria. Hinc ferè uſitatiſſimum eſt, Vitell. Ovi q. ſ. praeſtituere: quod ipſum & obtinet circa Acceſſorium (250. ϑ.).

η. Acceſſoria claſſis ſecundae (247. γ. 2.) vix ſtrictiores ferunt regulas, quam (217. & 241. ϑ.). Pulverulentorum (249. λ.) Scrup. j. Dulcium Drach. ß. ſufficit pro Uncia j. Emul-

mulſi. Vide tamen in Emulſis (250.), an & Saccharo aut Melle jam ſis uſus loco Saponis (247. γ. 1.), tum quousque Materiae injucunditas correctionem poſtulet, & num Infanti, an Adulto, &c. praeſcribas. Emulſa (249.) ne Salibus nimiis ingratiora reddas. Emulſi Unc. IV. vix ultra Scrup. j. recipiant. Reliqua, ut ſcopus exigit, addantur.

255. SUBSCRIPTIO in Emulſo Priore (249.) jubet ſimpliciter, *F. l. a. Emulſio*. Determinatur dein Colaturae quantitas, ſi Menſtrui q. ſ. praeſcriptum eſt (254. δ.). Tandem memorantur Admiſcenda. Vaſis mentione haud opus. In Poſteriore (250.) praecipitur Emulgendi cum ſuo Sapone (247. γ. 2.), ſi quis accedit, accurata ſubactio, Menſtruique poſtea & reliquorum admiſtio partitis vicibus facienda. Modus autem Emulgendi, & caeterae encheireſes huc pertinentes, ut Pharmacopoeo, ſic & Medico, ſupponuntur cognitae (7. γ. 8.).

256. SIGNATURA, praeter vulgaria ſaepe memorata, commendat ſaltem, Emulſum (249.), ſicubi in plures Doſes datum eſt (253.), ſub Aqua frigida, aut in loco ſubterraneo, frigido, ſervandum eſſe, ne aceſcat (ibid.). Quandoque & Concuſſio ante uſum inſtituenda jubetur, ſi Pulverulenta non ſolubilia acceſſerunt, aut Emulſi Poſterioris (250.) ſeceſſus per moram metuitur.

257.

257. Usus Emulſorum minus univerſalis eſt, quam (222.). Priora tamen (249.), vel delicatioribus etiam gratiſſima, appoſitè dantur, ubi Refrigerandum, Demulcendum, Humectandum, Incraſſandum, leviter Nutriendum, Sopiendum, ſine calore Reficiendum, Acre bilioſum, putridum, Alcalinum, temperandum: quandoque & Diaphoreſi, Urinis, rarius Alvo, movendis adcommodantur. Facili Acore nocent Acido laborantibus, Frigidis. Poſteriora (250.) in univerſum iis apta ſunt Indicationibus, quibus Materies eorum (247. β. 2. 250. γ.) laudatur; utpote quam ſub forma meabiliore exhibent. Pleriſque tamen ingratiora ſunt, ſi Odore & Sapore moleſto praedita, ut ſaepiſſime fit, recipiunt. Alvo caeterum, Urinis, Sudoribus, movendis, Vermibus fugandis, Ulceribus internis abſtergendis, Nervis roborandis, &c. idonea habentur.

258. Specimina ſunto.

*

Emulſio Anti-Alcalica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 51.

℞. *Avenae excortic.* unc. iij.

F. cum *Aq. pur.* q. ſ. Emulſio, cujus Lib. ß. admiſce

Nitri puri drach. ß.

Syrup. Violar. unc. j.

Aceti Squillit. drach. ij.

S. *Utatur pro potu familiari.*

E-

*

Emulſio Nutriens, Demulcens, Incraſſans, ſpiſſa.

℞. *Amygdal. dulc. excortic.* unc. ij.
Amaror. excortic. No. ij.
Aquae pur. fervent. unc. x.

F. l. a. Emulſio. Colaturae fortiter expreſſae admiſce

Aq. ſtillat. Cinnam. unc. j.
Sacchar. albiſſ. drach. vj.

M.

S. *Amygdalatum, de quo capiat Aeger omni ſemihora Cochlearium.*

*

Emulſio Narcotica.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 64.

℞. *Sem. Papav. alb. contuſ.* unc. ij.

Cum *Aq. Decoct. Hord.* F. Emulſio, cujus Unc. x. admiſce

Syrup. Diacod. unc. iß.
Tinct. Opii cum Spir. Vini rectif. gutt. xx.
Aq. ſtillat. Cinnamom. drach. ij.
Cortic. Citrei. drach. x.

S. *Capiat Unc.* iß. *omni* $\frac{1}{2}$ *hora, donec incipiat leniri Dolor.*

M E-

*

Emulſio Lubricans, Diuretica.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 243. 244.

℞. *Semin. Cardui Mariae*
Bardanae
Foeniculi ana drach. vj.
Papaver. alb. unc. j.
Amygdal. dulc. No. xx.
Infuſi Rad. Liquirit. q. ſ.
F. l. a. Emulſio. Colatur. Lib. iij. admiſce
Sal. Prunellae. drach. ij.
Syr. Papaver. alb. unc. iß.
D. uſui.

S. *Bibat omni ſemihora Unc. ij. Servetur Lagena ſub Aqua frigida, aut in cella.*

*

Emulſum Antihelminticum.
Vid. Ibid. p. 229.

℞ *Gumm. Opopanac.* drach. j.
Vitell. Ovor. drach. ij.
M. ſ. a. dein adde
Sapon. Venet. drach. j.
Syrup. Artemis. unc. iß.
Aq. ſtillat. Foeniculi unc. iij.
M.

S. *Capiat Drach. j. omni quadrihorio, cum regimine.*

E-

*

Emulſum Purgans, forte, Scammoneatum, ad Hydropem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 210.

℞. *Semin. Carthami* drach. ij.
Scammon. pur. gr. viij.
Contuſis adfunde paullatim
Aq. ſtillat. Cort. Aurant. unc. j.
Tum colatis miſce
Syrup. de Spina Cervina. drach. ij.
S. *Sit pro Doſi, mane.*

*

Emulſio Balſamica, ad Ulcera interna, Phthiſin, Gonorrhoeam, Paralyſin.

Vid. Ibid. p. 197. 247.

Et Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obſ. II.

℞. *Terebinthin. nativ.* drach. iij.
Vitell. Ovor. q. ſ.
Probè ſubactis admiſce ſenſim
Mellis alb. drach. iij.
Aq. ſtillat. Bacc. Juniper. unc. iij.
S. Ut in Fronte. *Sumat Aeger omni quadrihorio Cochlearium, ſemper ante uſum concutiendo Lagenam.*

De

Mixturis Internis.

259. MIXTURAE ſunt Medicamenta interna, fluida, ſolâ variorum inter ſe miſtione parata. Unde facile a prioribus (211. 214. 235. 246.) diſtinguuntur.

260. Tres earum (259.) Species uſitatae ſunt. (1.) Diffuſiſſima, quae *Julapium* audit. (2.) Media, quae proprie *Mixtura* vocatur. (3.) Contracta, cui nomen varium; ut infra patebit. De ſingulis ſeorſim.

De

Julapio.

261. JULAPIUM, *Julepus Recentiorum*, eſt Mixturae Species dilutiſſima, ferè diaphana, ex Sapore, Odore, Colore, jucundioribus conflata, Potum hinc ſuavem exhibens pluribus Doſibus deſtinatum. *Veterum* ergo *Julepus*, qui dilutior Syrupus eſt, a Noſtro diſcrepat Spiſſitate.

262. MATERIES in genere vel *Excipit*, vel *Excipitur*.

α. *Excipiens*, ut Baſis vel Menſtruum, eſt Li-

Liquor tenuis, limpidus, ſaepe aquoſus, non injucundus, diluendis reliquis inſerviens.

β. *Excipienda* ſunt, quaecunque in (α.) ſoluta gratiam huic & virtutem expetitam conciliare queunt.

263. Delectum utriuſque (262. α. β.) limitant Dotes in Julapio requiſitae. Notetur ergo

α. Dari id frequentiſſime loco potus familiaris, aut grati vehiculi Medicamentis aliis ſuperbibendi, hinc in eo deſiderari maxime Tenuitatem, Claritatem, Saporem reficientem, ex dulci acidum, aliumve non injucundum, Odorem ſuavem vel nullum, Colorem nullum vel hilarem, rubellum praeprimis. Quare

β. *Excipiens* ferè praebent Liquores, Sapore, Odore, Colore, nullis aut in univerſum ſuavibus praediti.

1. Aqua Simplex, cocta, prae reliquis aptiſſima, cito parabilis, Excipiendis pulchre ſe adcommodans, nec horum dotes deſtruens, aut vi aliena pervertens.

2. Vel Aqua Stillatitia, Officinalis, Iners: ut Acetoſae, Borraginis, Bugloſſi, Endiviae, Lactucae, Sempervivi, &c. His tamen Simplex (1.) praeferenda; quum ferè ſemper De-

 ſtil-

ſtillationem ſapiant. Aut alia Sapore & Odore leni ſuavior: ut Meliſſae, Roſarum, Ceraſor. nigr. Citri totius, &c.

3. Vel Infuſum Aqueum (211.), jucundius, promtè parabile: ut Flor. Tunicae, Roſar. Violar. Bellidis, Rhoeados, Pomor. Citrei, aut Conſervarum ſimilium, &c.

4. Vel Decoctum (224.) ſimile, dilutum: ut Hordei, Rad. Scorzoner. Cornu Cervi, Paſſular. Tamarindor. Panis, &c.

5. Vel Vinum Rhenanum, Moſellanum, aliudve acidulum: quae ſcopo Cardiaco aptiora, cum motus humorum paullò auctior non nocet.

6. Vel Phlegma Vitrioli dilutius, aut Serum Lactis tenue, acidulum. Hoc tamen probe purum, nec turbidum, requiritur.

7. Vel denique hactenus (1 ad 6.) recenſitorum aliqua conjunctim.

γ. *Excipienda* (262. β.) ejusmodi heic conveniunt, quae ſimul & ſuavitatem Excipientis augere, & integre in hoc diſſolvi queunt. Qualia ſunt

1. Aquae Stillatitiae Aromaticae, fortiores: ut Cinnamom. Pulegii, Majoran. Roſmarin. Florum & Cort. Aurant. Citri, &c. Quando-

doque & Vinum ſimile (β. 5.), niſi id fuerit Excipiens. Atque haec quidem ut Excipientia Secundaria conſiderari poſſunt.

2. Succi dulces, acidi, recentes, Fructuum horaeorum: uti Ceraſor. Ribium, Berberum Rubi Idaei, Citri, Aurantior. Granator. Pomor. redolent. &c. Hos verò dum praeſtituis, vide, an recentes eo tempore acquirere liceat (237. η.): quanquam & ſervari in Officinis diu queant incorrupti (242. ε.).

3. Tincturae Acido-aquoſae, rubrae: v. g. Florum 4. Cordial. Tunicae, Bellidis, Aquileg. Rhoeados, Granor. Kermes, & ſimilium: quae alias Excipientis etiam vicem praeſtant (β. 3.).

4. Tincturae Spirituoſae, ſuaviſſimae: ut Cort. Cinnamom. Citri, Aurantior. Caſſiae, Croci, &c. ubi ſtimulo quodam opus.

5. Aut Spiritus Ardentes, Simplices, vel jucundiore Vegetantium Spiritu Rectore per Deſtillationem imbuti: ut Roſar. Angelic. Lavendul. Meliſſ. Cinnamon. Citri, Aurantior. Ceraſor. nigror. Aq. Vitae Matthioli, Balſam. Embryon. &c. quorum uſus in ſimili caſu (4.).

6. Frequentius tamen Spiritus Acidi Vegetabiles, vel Foſſiles: Acetum ſtillatit. Spiritus Salis, Nitri, ſinceri vel dulces, Sulphuris, Vitrioli, Clyſſus Antimon. &c.

7. Syrupi Officinales, omni dote jucundiſſimi, excolores, rubri, aut ab Acido rubentes, e Succis Fructuum (2.) parati, aut alii: ut Flor. Acaciae, Roſar. Violar. Tunicae, Borragin. Rhoead. Herb. Capillor. Vener. Meliſſae, Cort. Cinnamom. Citri, Granor. Kermes, Caryophyllor. &c. Quo pertinent & Brodia Conditurarum, & Julepi Officinales, tum Oxymella, Oxyſacchara.

8. Rob & Gelatinae e Succis Fructuum (2.) facta: quibus & accenſenda, quae de Cornu Cervi paratur, nonnunquam heic uſitata.

9. Saccharum vel ſimplex album, vel varia arte, unà cum aliis non injucundis, in Tabulas, Rotulas, Elaeoſacchara, &c. redactum.

10. Salia ſicca: quorum tamen vix niſi Neutris, atque haec inter ſoli fere Nitro, Sali Prunellae, aut Polychreſto, locus heic eſt.

δ. Pulverulenta, non ſolubilia, raro admiſcentur: craſſiora ſaltem nunquam; aliquando tamen ſubtiliſſimè laevigata, minus ponderoſa, non ingrata, aut Saporis & Odoris expertia, praecipuè Abſorbentia Terreſtria, Corallia v. g. Margaritae, Cornu Cervi, &c. Ab his tamen abſtinendum quoque, ſi Acida accedant ob (101. 102.).

ε. Con-

ε. Conſervae vix uſum habent, niſi pro paranda Infuſi ſpecie (β. 3.).

ζ. Electuaria, Extracta, Tincturae, Eſſentiae, Spiritus, & ſimilia, quae Spiſſitate, Colore, Sapore, Odore, Julapium injucundius faciunt, excluduntur (α.). Excipe ſaltem Confectiones quasdam gratiores: ut Alkermes, Hyacinthor. &c.

η. Scito tamen, & nimia peccari poſſe Suavitate (85. 100. 101.). Cave ergo, ne Dulcibus, tum ne Acidis, abutaris. Conſervae, Syrupi, Rob, Saccharata, dum ingrediuntur copioſa, Saccharo ſuperaddito non opus. Acidum Foſſile defectum Vegetabilis ſaltem ſuppleat.

θ. Ubi Acidum Foſſile (γ. 6.) & Salia (10.) ſimul jungis, memento dictorum (102. μ.).

ι. Numero denique conciſo & ſimplicitati heic ſtudendum: neque enim recenſitorum (β. γ.) ſingula congerere, ſed quaedam ſcopo aptiora arte conjungere expedit. Naturae plerumque amiciſſimum eſt, quod non multorum miſtione natum (29.).

κ. Ex hactenus dictis patet, *Hydroſaccharum* & *Oxyhydroſaccharum* Species eſſe Julapiorum.

264. Ordo praemittit ferè Liquidum Excipiens (263. β.); huic proxime ſubjungit aliud

Secundarium (ibid. γ. 1.); tum Excipienda ponit juxta (57. β. γ s.). Quandoque & ultimus Excipienti datur locus: quod tamen minus convenit, ſi Infuſum vel Decoctum Magiſtrale (263. β. 3. 4.) ejus vicem praeſtat.

265. Dosis vel Pondere definitur ad Unc. j. ij. iij. &c. vel Menſurâ ad Cyathum v. g. aut Infantibus ad Cochlearium. Saepe autem, loco potus familiaris, quantum urgens ſitis exigit, conceditur: ubi tamen plerumque ſatius eſt, hauſtu parciore, tantò frequentius repetito, uti, quam grandiore ſimul ingeſto inundare ſtomachum.

266. Quantitas Generalis, pro Doſis (265.) mole, uſûs frequentia, ſiti magis minusve intenſâ, major vel minor, ad Libr. j. ij. iij. iv. usque augetur: quin vel Infantibus quoque vix Libr. ß. minor datur. Neque heic corruptio facilis, ut in Emulſis (253.), arctiores limites ponit.

267. Proportio mutua Ingredientium in genere quidem talis ſtatuitur, ut capiantur

Ad *Excipientis* (263. β.) - Libr. j. vel Unc. XII.
Excipient. Secundarii (ibid. γ 1.) - Unc. j. ij.
Succorum (ibid. 2.) - - - - - Unc. ij. iij.
Tinctur. Acido-aquoſ. (ibid. 3.) - - Unc. j. iß.
Spirituoſorum (ibid. 4. 5.) - - Drach. ij vj.
Syrup. Brodior. Julepor. Rob. Gelatinar. &c. (ibid. 7. 8.) - - - Unc. ij. iij.

Conſe-

Confectionum (ibid. ζ.) - - - Drach. ij. vj.
Salium (ibid. γ. 10.) - - - - Drach. ß. j.
Pulverum (ibid. δ.) - - - - Drach. j. ij.
Aceti deſtillati (ibid. γ. 6.) - - Unc. j. iß.
Acidorum Foſſilium (ibid.) pro varia
puritate - - - - - Gutt. xx. Drach. j.
vel q. ſ. ad gratum acorem.
Sacchari (ibid. 9.) - - - - Unc. j. iß.
vel q. ſ. ad gratam dulcedinem.

Circa haec tamen notari velim, praeter jam dicta (263. ι).

α. Indicationum, Guſtuum, aliarumque conditionum varietatem tot parere in caſibus ſingularibus exceptiones; ut ſaepius quam longiſſime a modo data generali regula deflectatur. Hinc

β. Ubi excitandum, calefaciendum, Vini, Aromaticorum, Spirituoſorum (263. γ. 1. 4. 5) non raro multum augeri Proportionem: ut ideo vel Vinum quoque tum quandoque Baſin conſtituat (ibid. β. 5.).

γ. Infuſa vel Decocta Magiſtralia (ibid. 3. 4.) ſi Excipientis loco adhibentur, haec requiri dilutiora. Unde Specierum Unc. j ad Menſtrui Libr. j. ferè ſufficit. (Vid. Hiſtor. Infuſ. & Decoctor.).

δ. Salium (263. γ. 10.) parciorem ideo addi copiam, ne amarore injucunditatem creent.

ε. Pulverum, Rob, Gelatinarum, & ſimilium

lium majore quantitate juſtam Julapii conſiſtentiam (261.) perverti.

ζ. In Proportione Dulcium & Acidorum determinanda tenendam eſſe regulam (263. η.). Ipſum quandoque Excipiens acidum aut dulce eſt (ibid. β. 3. 4. 5. 6.). Acidum Foſſile copioſius auſteritatem parit. Sacchari major quantitas, ut multis minus grata, ita ſanguinem ſolvendo in ſudorem pronos diffluere facit.

268. SUBSCRIPTIO ponit: *M. F. Julapium. D. ad Vitrum.* Ubi autem obtinet (267. γ.), Infuſionis vel Decoctionis modus, ac deinde admiſtio reliquorum, juxta ante (219. 231.) dicta, injungitur prius: quamquam ſaepiſſime Infuſa vel Decocta heic uſitata, tanquam Officinalia, praeſcribantur, ut quorum praeparatio Pharmacopoeo ſatis nota ſit.

269. SIGNATURA ex (60. 261. 265.) facile patet. Monetur tamen quandoque, dum minor Humorum meabilitas actu frigida prohibet, Julapium calidum bibendum eſſe. Potionem frigidam plerumque ſatis amant Aegri; ut vix mandato peculiari opus ſit.

270. USUS ut jucundiſſimus, ita maximè commendabilis eſt in Acutis, & Chronicis; ubi calor aut frigus nimia, corruptio Humorum Alcalina, lentor, ſitis vehemens, vires collapſae, &c. Petuntur & hinc Vehicula aliis Medicamentis vel facilius ingerendis, vel promovendis, aptiſſima.

271. SPECIMINA ſunto.

*

Julapium in Frigore Febris Intermittentis conveniens.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 120.

℞. *Aq. decoct. Hord.* unc. xxx.
Oxymel. ſimpl. unc. iij.
Aq. ſtillat. Caryophyll. arom. unc. j.

M

S. *Capiat Unc. ij. omni* ¼ *horae, calidè valde ſorbendas.*

*

Julapium Roborans, Anti-Acidum, Calefaciens.

℞. *Aq. ſtillat. Ceraſor. nigror.* unc. viij
Pulegii unc. ij
Cinnamom. unc. iſs
Vitae Matthioli. unc. ſs
Margarit. ppt. drach. iſs
Confect. Alkermes drach. ij
Elaeoſacchar. Citri drachm. iij.

M. D. ad Vitrum.

S. *Julapium Perlatum, de quo capiat Unc. j omni ſemihora in Languore: aut ſit pro vehiculo alterius Medicamenti.*

Jule-

*

Julapium ex Decocto Magiſtrali, Cardjacum, ad Dolores a Partu.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Hord. mund.*

Avenae integrae ana unc. j.

Cum Aq. decoct. ſpatio ½ horae Lib. iij admiſce

Vini Rhenan. Lib. j.

Aq. Stillat. Cinnamom. unc. ij.

Syrup. Kermeſin. unc. iß.

M.

S. *Hujus Unc.* ij. *ſuperbibat ſingulis Doſibus Mixturae Anodynae, ibidem deſcriptae, donec ſopiatur Dolor.*

*

Julapium ſpecie Infuſi, Antiphlogiſticum, in Variolis utile.

Vid. Ibid. p. 238. & ſeq.

℞. *Flor. Papaver. Errat.*

Tunicae ana m. ß.

Infunde cum *Aq. purae, calidae*, Unc. xx. ſtent vaſe clauſo, calore leni, per 3. horas. Colaturae expreſſae adde

Spir. Sulphuris per camp. gutt. xx.

Sal. Polychreſt. drach. iß.

Syrup. Flor. Rhoead. unc. iß.

M.

S. *Bibat, quantum lubet.*

Aliud

*

Aliud, Spiritus excitans in Gangraena a cauſa calida, temperie alcalina. Vid. H. Boerh. ibid. p. 95.

℞. *Rob Ribeſiorum*
Berberis ana unc. ij.
Spir. Salis. drach. ß.
Aq. ſtillat. Meliſſae. unc. vj.
Vini Rhenani. unc. x.

M.

S. *Capiat Unc.* j. *omni horâ.*

*

Julapium Confortans in metu Abortûs ab incommodis Graviditatis, ad Exemplum ibid. p. 217.

℞. *Vini Rhenan.* Libr. ij.
Aq. Stillat. Cort. Citrei. unc. iv.
Tinctur. Granor. Kermes unc. ij.
Cinnamom.
Balſam. Embryon. ana unc. j.
Gelatin. Cornu Cerv. citrat. unc. iß.
Syrup. Rubi Idaei unc. ij.

M.

S. *Capiat Unc.* iß. *in Languore.*

De

De

Mixtura.

272. MIXTURA MEDIA (260. 2.) eſt Mixturae (259.) Species, Julapio (261.) ſpiſſior, minore mole efficax, quacunque dote injucundiora etiam admittens, una vel pluribus Doſibus, haud tamen per Guttas determinatis, conſtans.

273. MATERIES, ut (262.), duplex eſt, *Excipiens* vel *Excipienda.*

α. *Excipiens* eſt Liquor quicunque, interno uſui aptus, non minima Doſi efficax (272.), ſaepiſſime hinc Aquoſus, quandoque & Vinoſus aut Spirituoſus: ut Aquae ſtillatitiae, ſimplices, compoſitae; Decocta; Infuſa; Vina, &c.

β. *Excipienda* ſunt in genere Sicca, Mollia, & Liquida omnia, (128. α. β. γ.) memorata, & quaecunque alia interno uſui dicata.

274. DELECTUM ſola ferè heic figit Virtus Medicata. Neque enim adeo Tenuitatis, Claritatis, Saporis, Odoris, Coloris, ratio habetur, ut in Julapio (263.): quanquam & haec tamen prorſus negligenda non ſint; praecipuè verò Spiſſitudo, cujus exceſſus valde heic incommodat. Pauca hinc addo.

α. A-

α. Aquae Stillatitiae prae reliquis frequentiſſimè Excipientis loco ſerviunt; quum & cuicunque fere ſcopo congruae proſtent, & tenuitate ſua excipiendis aliis magis aptae ſint. Inertiores igitur Efficacioribus junguntur, ubi Virtus paullo magis diffundenda.

β. Decocta & Infuſa, quorum praeparatio ſimul adſcribenda eſt, huc non pertinent, ſed ad (211. 224.): haud enim alia ad Mixturas adhibentur, niſi quae Subſcriptione non egent (268.). Sint autem ſatis tenuia, ſi Sicci aut Spiſſi pluſculum recipere debent.

γ. Pulverulenta, non ſolubilia, ſi quae huc, uti creberrime fieri ſolet, accedunt, requiruntur ſaltem minus craſſa, ſubtiliora; ne deglutienti moleſtiam creent.

δ. Exulent quoque ponderoſiora ſpecifice, ſi in Excipiente ſolvi nequeunt; quum citiſſime fundum petentia Doſes virtute minus aequales efficiant: licet interim ferri quodammodo poſſint, ſi Doſis unica totam Mixturam abſolvit.

ε. Gummoſa, quae aquis ſoluta mucilaginem fundunt, vel omittenda, vel miſcenda parcius; ne lentorem heic ingratum pariant.

ζ. Pinguia, ut aqueo Excipienti intermiſceantur aequabilius, Saponem poſtulant intermedium. Ad tenaciora igitur, v. g. Sperma Ceti,

Terebinthinam, & ſimilia, utimur Vitello Ovi; ad liquidiora, aut quorum parcior modo quantitas accedit, v. g. Olea Aromatica, preſſa, ſtillatitia, Balſama liquida, nativa, artefacta, &c. Saccharum ſufficit (250. γ. ζ η.).

η. Gummi-reſinae, ut Ammoniacum, Galbanum, &c. Aceto vel Vino utplurimum ſoluta prius adhibentur.

ϑ. Cavendum heic tanto magis, ne congerantur, quae inter ſe miſta effervefcunt, praecipitantur, mutantur incongrue, aut deſtruuntur; quia forma fluida his motibus excitandis plerumque aptior. (Vid. 97. ad 103.). Eſt tamen, ubi Medicus data opera talia conjungit, ut ſcopum ſuum obtineat felicius.

ι. Saporem, Odorem, Colorem, ſi corrigere paras, memento (85. 99. 100. 101.); ne vel ſcopo excidas, vel vanitatem prodas.

κ. Tandem, ut ubique, ita & heic brevis eſto & concinnus, non adeo ingredientium numero, quam efficaciae & nitori compoſitionis, ſtudens; ut perito facile ſit ſcopum eruere: Chaos aliter potius, quam Mixturam, facies (29.).

275. Ordo idem, nec magis conſtans heic obſervatur, quam in Julapio (264.)

276. Dosis, minor, quam Julapii (265.), plerumque Cochleario j. vel ij, aut Vaſculo

Theae

Theae potui dicato, aut Pondere Drach. j. ad Unc.ß. determinatur. Quandoque tamen & ad Cyathum, aut Unc. j. ij. iij. adſcendit: quod maxime obtinet, ſi unicus tantum Hauſtus exhibetur. Alias & per portiones totius Mixturae definitur Doſis; ut dimidia, tertia, quarta pars ſimul capienda jubeatur: ubi cavendum, ne portio molem Hauſtûs excedat. Caeterum & heic ex uſu eſt obſervaſſe dicta (67. δ ε.).

277. Quantitas Generalis alias unam modo Doſin (276.) complectitur, alias plures. Si prius; *Hauſtus* vocatur, qui Unc. iij. vix major ſit (ibid.): ſi poſterius; quandoque Unc. vj. viij. imò Libram Mixtura excedit, prout Numerus Doſium, juxta conditiones (67.), minor majorve requiritur.

278. Proportio mutua Ingredientium heic maxime determinatur tum ex Virtute Medicata ſingulorum, & ſeorſim, & reſpectu miſcelae, conſiderata (87. α. β.), tum ex juſta Mixturae Conſiſtentia (272. 274.), comparatis ad (276. 277.). Unde

α. Si nonniſi liquida ſunt Excipienda (273. β.), Conſiſtentiae nulla habita ratione, Virtuti ſaltem intentus tuam ſequere Indicationem.

β. Ubi autem & Sicca & Mollia (ibid.) accedunt, cavendum a nimia Spiſſitudine (274.). Unde tum haec ferè obtinet generalis regula, ut miſceatur ad

 Exci-

Excipientis - - - Unciam j.

Mollium: v. g. Electuarii, Rob, Conſervae, Pulpae, & ſimilium - Drachma j.

Siccorum: uti Extracti, Succi denſi, Maſſae Pilul. Pulveris, &c. - Scrup. j. iß.

Sacchari - - - - Drach. j. iß.
vel ⎬ vel q. ſ.
Syrupi - - - Drach. j. ij. iij.

γ. Augeri ergo poteſt Mollium quantitas ad ij etiam Drachmas, Siccorum verò ad Drach. j, ſi alterutrum ſaltem recipiatur.

δ. Qain & Excipientis Conſiſtentia diſcrepantiam heic facit; prout vel tenuior fuerit Liquor, vel Infuſum Decoctumve ſpiſſius (273. α.).

ε. Vide quoque, an Excipienda Liquida (ibid. β.) accedant: haec enim & majori Spiſſiorum quantitati locum dant.

ζ. Salium Siccorum Proportio invenitur ex eorum efficacia, & magis minusve facili ſolutione: licet tamen haud ſemper plenè ſoluta heic requirantur, ſed, Pulverum inſtar, uſus tempore, agitando diffundi queant minus diſſoluta.

η Circa Sacchari & Syruporum quantitatem repete dicta (267. ζ.). Augetur ea quandoque longè ultra terminum poſitum (β.), ubi Reſinoſis, Balſamicis, Oleoſis, &c. cum Aqua con-

conſtantius jungendis conferre debet ; quum paullo major Mixturae ſpiſſitudo ſeceſſui etiam magis obſtet.

ϑ. Hauſtus quoque (277.) auctiorem fert Siccorum & Mollium proportionem, ſi Doſis efficax id poſtulat. Plurimi malunt parcam ſpiſſioris molem, quam grandem, aut plures liquidioris Doſes ingerere

279. Subscriptio mandat. *M. F. Hauſtus*, ſi pro una Doſi eſt (277.): ſi pro pluribus, ſolum *M.* ſufficit. Adjungi poteſt *D. ad Vitrum.* Et hoc exactè obthurandum jubetur, ſi diſſipatio vel corruptio ab aëre liberiore metuitur. Aliquando Excipienda ſicca ſeorſim, Pulverum ſpecie (106.), uti (242. δ. *in fine.*), dantur, ut demum paullò ante uſum intermiſceantur Liquidis. Duabus igitur formulis tunc utimur. Obtinet id, ſi ex mixtione naſcens Efferveſcentia comitari uſum debet, aut aequaliores majoresve Pulverum Doſes ſimul ingeri ſcopus poſtulat.

280. Signatura ex (60. 272. 276. 277.) intelligitur. Monendum quandoque, calidè an frigidè capiendae ſint Doſes (Vid. 123 γ. 3.). *Vehiculum* ſuperbibendum ſaepe praebent Julapia (263. α) : gratioribus tamen, niſi alia id exigant, nullo opus. Ubi obtinet (279. *in fine.*), utendi modus pro ratione determinatur.

281. Usus Mixturae ut frequentiſſimus eſt,

& perquam facilis pleriſque, ita aequè univerſalis, ac Infuſi (222.); imò vel magis etiam, quia citiſſime parabilis illa ſubitaneis quoque in caſibus promptam fert opem: ut ideo vix morbus detur interna poſtulans, quin hanc admittat Formulam.

282. Specimina ſunto.

*

Hauſtus Ant-emeticus.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Succi recent. Citrei* unc. ß.
Vini Rhenan. unc. j.

M.

℞. *Salis Abſinthii* drach. j.
D. utraque ſeorſim.

S. *Pulverem miſceat Liquori, moxque in ipſo actu effervescentiae hauriat.*

*

Mixtura Anti - Alcalica, Saponacea, Abſtergens.

Vid. Ibid. p. 51.

℞. *Oxymell. Squillit.* unc. iij.
Aceti Squillit. drach. ij.
Myrrhae in Aceto ſolutae in Tincturam. drach. j.
Aq. ſtillat. Cichorei. unc. vj.

M.

S. *Capiat Unc.* ß, *omni hora*

Mix-

*

Mixtura Cardiaca, pretioſa, Calefaciens, Diaphoretica.

℞. *Infuſ. Lap. Porcini Malacc. in Aq. Card. Bened. fact.* unc. iv.
Vin. Rhenan. generoſiſſ. unc. ij.
Aq. Stillatit. Cinnamom. unc. ß.
Extract. Eſſential. Croci gutt. iv.
Confect. Alkermes drach. vj.

M.

S. *Sumat omni ſemihora Cochlear.* j.

*

Mixtura Opiata, Antacida, Roborans, ad Dolores a Partu.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Lapid. Cancror.* drach. iij.
Corall. rubr. drach. ij.
Margarit. drach. j.
Laud. puri. gr. iij.
Syrup. Kermes. drach. vj.
Aq. ſtillat. Cort. Citrei
Meliſſae
Majoranae ana unc. iij.

M.

S. *Capiat Unc.* ß. *omni* ¼ *horae, donec ſopiatur Dolor, ſuperbibendo Unc.* ij. *Julapii Ibid. deſcripti.*

*

Mixtura Reſolvens, Saponacea.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 18.

℞. *Aq. Stillatit. Rutae.* unc. xij.
Borac. Venet. drach. ij.
Sal. volat. oleoſ. drach. iij.
Mellis puriſſ. unc. iij.
M.

S. *Capiat Unc. j. omni hora diei.*

*

Mixtura Adſtringens, ad Haemoptyſin.
Vid. ibid. p. 195.

℞. *Aq. Stillat. Flor. Rhoeados.*
Plantag. ana unc. iv.
Extract. Tormentill.
Bol. Armen. laevig. ana drach. iſs.
Lap. Haematit. ppt. drach. j.
Syr. Myrtin. unc. j.
M.

S. *Capiat omni hora Unc.* j. *concuſſo prius vitro.*

*

Hauſtus Emeticus, Antimoniatus, fortis, pro Adulto.

℞. *Oxyſacchar. Emetic. Ludovic.*
Oxymell. Squillit. ana drach. vj.
Aq. Stillat. Cinnamom. unc. j.

M. F. Hauſtus.

S. *Sit pro Doſi*

Hau-

*

Hauſtus Purgans, in Febre Intermittente utilis.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 132.

℞. *Pulver. Cornachin.* drach. ß.
Elix. Propriet. cum Sale Tart. ppt. gutt. XL.
Elaeoſacchar. Menthae. drach. j.
Aq. Stillat. Menthae. unc. j.

M.

S. *Capiat mane, die apyrexias, vacuo ſtomacho, pro Doſi.*

*

Mixtura Balſamica, in Gonorrhoea conveniens.

Vid. ibid. p. 247.

℞. *Terebinth. vulgar. cum Vitell. Ovi ſubactae* drach. ij.
Extract. Rhei.
Sal. Prunell. ana drach. j.
Syr. Althaeae Fernel. unc. j.
Infuſ. Rad. Glycyrrhiz. unc. x.

M.

S. *Capiat omni bihorio Cochlear.* j. *probè concuſſa prius lagena : ſuperbibat Cyathum Emulſi idonei, Ibid. p.* 246. *deſcripti.*

De

Mixtura Contracta.

283. MIXTURA CONTRACTA, *Guttae*, vocatur Mixturae (259.) ſpecies, minore, quam prior (272.), mole efficax], ex Spirituoſis tantum & ejuſmodi, quorum virtus exiguo ſub volumine latet, conflata, Doſin plerumque per Guttas determinatam ſaltem admittens. Chemicis ut originem, ita varia nomina, de quibus infra, debet hoc Remedii genus.

284. MATERIEM ergo praebent ea modo, quorum Doſis ad uſus internos efficax parvae molis eſt: uti ſunt Tincturae potentiores (221. α. 232.), Spiritus ſimiles, Eſſentiae, Quintae Eſſentiae, Elixiria, Balſama liquida, nativa, artefacta, Extracta Eſſentialia, Olea Aromatica, Stillatitia, Liquores Salini coacti, & ſimilia.

285. DELECTUM dictat Indicatio Medici, Virtus Materiae (284.) cognita, tum ſingularis variorum ſub miſcela mutua habitus. Neque enim tantopere heic Coloris, Odoris, Saporis, ratio habetur; dum compendium Formulam ſatis commendat.

α. Seligenda igitur talia, quae & Virtute conve-

veniunt, & amicè inter ſe coëunt abſque vel Praecipitatione, vel Effervеſcentia, vel alia mutatione incongrua. Cautelas autem heic obſervandas vix, niſi e Chemia, hauſeris.

β. Quandoque tamen & aptè conjunguntur, quae miſta efferveſcunt & ſe mutuo deſtruunt: Acida v. g. & Alcalina. Eſt, ubi mitior Medii Salis inde naſcentis indoles ſcopo magis reſpondet. Cave interim, ne & Praecipitatio ſimul comes ſit; utpote quae heic rariſſime laudatur.

γ. Aquoſa, Gummoſa, Oleoſa lenia, quae Spirituoſis non nubunt, Conſervae, Electuaria, Pulveres haud ſolubiles, & ſimilia, cum virtus diffuſior, tum copula minus exacta & ſpiſſitas juſto major, excludit.

δ. Reſinae, Extracta ſolida, Maſſae Pilulares, efficaciora, quandoque recipiuntur; vix tamen niſi dum Purgandi ſcopus eſt, & Doſis unica grandior exhibetur: tum vero & Saccharum, Syrupus, vel Julepus Officinalis, admittitur, quò vel ſolutio fiat conſtantior, vel menſtrui ſpirituoſi magis temperetur ardor.

ε. Salium Siccorum illis modo, quae & parva Doſi agunt, & Spiritu ardente ſolubilia ſunt, heic locus eſt. Vix ideo huc pertinent, niſi Volatilia, tum Tartarus Regeneratus, & pauca alia.

ζ. Li-

ζ. Liquores etiam Salini quandoque adhibentur; quos tamen, niſi ſolos des, vide, quibuſcum miſceas: ſaepe enim minus amant Spirituoſa.

η. Numeri Ingredientium parcior eſto! Tria vel quatuor ſufficiunt. Paucis errorem facilius vitaveris, virtutis ſimul certior, nec moleſtus Pharmacopoeo. Quin vel unico ſaepe ſcopum poteris obtinere, haud quidem Mixturam tunc, at Guttas tamen (283.) daturus. Congeriem majorem amanti Compoſita etiam Officinalia proſtant, vaſta ſatis; ut minore opus ſit Compoſitione Magiſtrali.

ϑ. Draſtica denique ſi exhibueris hac ſub forma, Doſin commenda ſollicitè! Haec enim Aegro vel Adſtantibus plerumque demetienda committitur.

286. Ordo vix alius heic obtinet, niſi quem praeſcribunt regulae (57. β. γ.). Ubi autem difficilius ſolvenda accedunt, v. g. Reſinae, Extracta, &c. (285. δ.), his ferè primus datur locus; Menſtruum dein & ſuperaddenda ſubjunguntur.

287. Dosis utplurimum certo Guttarum numero, minore, majore, vix tamen ultra LX. aucto, determinatur (283.). Alias & minus efficacium Cochlear. ß. vel j. pro Doſi eſt. Imo Purgantium quandoque Doſis unica (285. δ.) Unc. ß vel j. aequat.

288.

288. Quantitas Generalis a Drach. ij. ad Unc. j. ij. ferè extenditur. Quin &, ſi Doſis major eſt, Cochleario determinata (287.), aut uſus diu continuandus, aliaeve conditiones (68.) urgent, plus etiam ſimul praeſcribitur; quum Ingredientia plerumque corruptioni minus pateant. Nonnunquam Doſis unica ſufficit: quae tamen ſi paucis Guttulis abſolvitur, vix admodum huic apta Formulae, potius idoneo cum vehiculo in Hauſtuli molem diffunditur.

289. Proportio mutua Ingredientium vix generales admittit regulas. Ex ſuâ heic Indicatione praeprimis, & varia miſcendorum efficacia, facilique vel difficili ſolutione, cognitis Medicus ſibi conſulit. Hinc

α. Quorum diffuſior eſt virtus, major fere quantitas recipitur; minor eorum, quae magis coacta ſunt: qualia habentur Olea, Extracta Eſſentialia, Salia volatilia, Balſama, &c. Sic alia aliis adjuvantur, temperantur, corriguntur.

β. Alias tamen efficaciorum quoque vel aequa vel major convenit quantitas, quam dilutiorum; ubi Doſis compendio magis ſtudetur.

γ. Quorum definita ſaltem quantitas a reliquis ſolvi poteſt, potius infrà ſummam proportionem receperis; ne vel pars indiſſoluta maneat, vel juſto ſpiſſior fiat Mixtura. Huc per-

pertinent Balſama, Olea, Reſinae, Extracta ſolida, &c.

δ. Draſticorum praecipuè quantitatem ſollicitè ſic accommoda aliis, ut ne quid nimis contineat quaelibet Mixturae Doſis.

290. SUBSCRIPTIO plerumque eſt: *M. D. ad Vitrum.* Quae enim Infuſione aut Decoctione parantur Magiſtrali, hujus non ſunt loci, ſed pertinent ad (211. 224.). Ubi autem miſcela exactior tritum requirit, hic ſpeciatim injungitur: uti circa Reſinas, Extracta ſolida, & ſimilia, ferè obtinet. Quin & Colatio tum quandoque inſtituenda jubetur, ſi materies impurior plenè diſſolvi nequit. *Receptaculum* rite commendaveris ſubere & veſica obthurandum, ubi virtus facile diſſipatur. Eſt & veſica duplex pro obthuramento ex uſu, cum Stillicidio demetiri Doſin debet Aeger: ſic enim, aciculâ perforando inferiorem, ex lagenula inversâ, concuſſâ, guttas ad numerum elicere facilius licet.

291. SIGNATURA, vix aliquid peculiare habet, niſi quod *Hauſtus* vel *Hauſtuli* nomine & heic utamur, ſi Doſis unica totam abſolvit Quantitatem (288.); at ſi plures, a primario ferè Ingrediente peti ſoleat denominatio: unde *Tincturae*, *Eſſentiae*, *Elixiris*, *Spiritus*, *Balſami*, *Olei*, *Liquoris*, nomina uſitata ſunt; quorum tamen multa etiam promiſcuè adhibentur: neque enim, quam Chemici inter haec ſta-

ſtatuunt, differentia adeo exactè heic obſervatur. *Guttas* in genere vocare licet, quorum Doſis hac menſura definitur. *Vehiculo* vix carere poſſunt efficaciora: id igitur virtute & indole aptum eligitur, non praecipitans, mutans, deſtruens, repellens, diſſipans Mixturae materiem vel virtutem: Vinum ſaepiſſime, Mixtura Media (272.), aut Julapium (261.), Infuſum (211.), Decoctum (224.), Juſculum, &c. ex uſu ſunt; Balſamis, Oleoſis meracis, Saccharum vel Syrupus maximè convenit.

292. Usus, uti ob compendium plurimis gratiſſimus eſt, ita praeprimis locum habet, ubi vis ſtimulans & calefaciens, qua Formulae hujus materies tantum non ſemper praedita eſt, conducit: quamvis & ſcopo refrigerandi apta Guttas dare queant: uti ſunt Spiritus Foſſiles acidi, varii, &c.

293. Specimina ſunto.

Hauſtus Aquam Purgans, nec acriter tamen irritans.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 78.

℞. *Scammon. Syriac. puri* gr. xiv.
Spir. Reginae Hungariae drach. ij.
In mortario vitreo ſ. a. tritis, & a faece ſeparatis admiſce
Syrup. Roſar. ſolut. cum Senn. drach. vj.
F. Hauſtus.
S. *Capiat pro Doſi.*

Alius,

*

Alius, Purgans, in Scorbuto utilis.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 184.

℞. *Pil. Coch. maj.* ſcrup. j.
Elix. propr. cum Sale Tart. ppt. drach. j.
Spirit. Menthae. drach. iß.
Syr. Roſar. ſolut. cum Senn. drach. j.

M. F. Hauſtus.

S. *Hauriat mane pro Doſi.*

*

Elixir, Stimulans, Reſolvens.

Vid. Ibid. p. 18.

℞. *Elix. propr. cum Sale Tart. ppt.*
Sal. Volat. Oleoſ.
Purgant. Sennerti ana unc. ß.

M.

S. *Capiat Gutt.* xxv. *quater de die ex Vino.*

*

Liquor Antipodagricus.

Vide Ibid. p. 212.

℞. *Alcâheſt Glauber.* unc. j.

D. ad Vitrum.

S. *Sumat omni mane Gutt.* IX. *ex Jure vitulino.*

Tin-

*

Tinctura Anti-Hyſterica, Sopiens.

℞. *Tinct. Succin.* drach. ij.
Caſtor.
Spir. Sal. Ammoniac. ana drach. j.
Ol. Corn. Cerv. rectificatiſſ. drach. ß.
M.

S. *Sumat Guttas* xxx. *ex Syrup. Kermes in paroxyſmo.*

*

Mixtura Stimulans, Roborans, Anti-Hydropica.

Vide H. Boerh. Mat. Med p. 204.

℞. *Tinct. Rad. Helen.* unc. j.
Myrrh.
Spirit. Matrical. ana. unc. ß.
Ol. Stillat. Baccar. Juniper.
Abſinth. ana gutt. viij.
M.

S. *Capiat Cochlear.* ß. *quater de die, vacuo Stomacho, ex Vino generoſo.*

De

Medicamentorum Externorum Formulis.

294. Externae Formulae (105.) ſunt vel *Communes* pluribus corporis partibus, vel *Propriae* tantum parti ſingulari. Hoc ordine reliquum hujus Hiſtoriae exponam, de *Communibus* primum dicturus.

De

Formulis Externis Communibus.

De

Injectione.

295. Injectio, *Enema*, eſt Liquor Medicatus, qui in cava corporis, ſecundum vel praeter naturam foras patentia, plerumque Siphonis ope, ad varios uſus, infunditur.

296. Aures, Nares, Oculi, Os, Anus, Veſica, Penis, Uterus, Vagina, Vulnera, Abſceſſus, Sinus, Fiſtulae, Cava (295.) exhibent, quibus Injectiones deſtinantur. De iis interim, quae Ori & Ano dicatae ſunt, Garga-

garıſmate puta & Clyſmate proprie dicto, poſtea ſigillatim agendum ſuadet ordo receptus (294.), & frequentior utriuſque uſus.

297. Huc & retuleris *Chirurgiam Infuſoriam*, ſeculo ſuperiore tot moliminibus exercitam; quae tamen, dum hodie exolevit, nos porro non morabitur.

298. MATERIEM Liquoris (295.) praebent Infuſa (211.), Decocta (224.), Succi (235.), Emulſa (246.), Mixturae Mediae (272.), vel Contractae (283.). Unde, quidquid huc pertinet, ex (l. c.) facile intelligitur.

299. DELECTUM heic ſola dictat Indicatio & cognita Materiae Virtus Medicata; quum Coloris, Saporis, Odoris, nulla habeatur ratio. Hinc

α. Quae Internis crebro admiſcentur, Corrigentia (83. 85.) locum non habent.

β. Contra adhibentur & ea, quae vel ob Injucunditatem, vel ob Qualitatem Noxiam, raro aut nunquam interno uſui ſerviunt: uti Olea Infuſa, Cocta, Unguenta, Urina, Hyoſcyamus, Mercurialia acerrima, &c.

γ. At ſumma tamen opus circumſpectione, ne injecta violentiora noceant: vaſa enim bibula ubique hiantia propius in Sanguinem vehunt: quin & Nervi, Tendines, Oſſa, nudius ſaepe

poſita idem vel maximè poſtulant.

δ. Conſiſtentia uti paullo ſpiſſior heic fertur, ita fluida tamen & aequabilis ſit oportet; tum ut Siphunculum (295.), ſi quo opus, minus obſtruat Liquor; tum ne intermixta ſolida, ſcabritie ſua, incommodent. Tenera igitur vel tenuiſſimè laevigata requiruntur Sicca, quae ſolvi nequeunt. Eſt & Saponi locus, ubi Oleoſa Aqueis miſceri debent (274. ζ.).

ε. Quandoque & Unguinoſis utimur, quae frigore plus minusve ſolideſcunt. Haec tamen non, niſi apto prius Menſtruo, aut calore, liquefacta, injiciuntur.

300. Ordo idem heic obſervatur, quem variae Liquoris (298.) naturae proprium loc. ibid. cit. indicavimus.

301. Dosis, vix in genere determinanda, pro varia & Cavi (296.) magnitudine, & Liquoris injiciendi efficacia, plurimum diſcrepat. Alias una vel altera guttula ſufficit: neque tum adeo Siphone opus: quod circa Aures uſu venit. Alias drach. j. unc. ß. j. ij. iv. & plures ſimul injiciuntur. Saepiſſime exundatio Cavi terminum ponit.

302. Quantitas Generalis, aeque parum definita, ex Doſis (301.) mole, & injectione tardius, citius, repetenda, brevius, diutius, continuanda, facile colligitur.

303.

303. Proportionem Ingredientium mutuam docent, quae de hac dicta ſunt in Hiſtoriis Liquorum heic uſitatorum (298.), comparata cum Delectûs regulis (299.). Addo ſaltem, Doſes internas Efficaciorum ad triplum, quadruplum, & ultra, ſaepe heic augeri. Cave tamen, ne quid nimis (299. γ.).

304. Subscriptio eſt, qualis Formulae, quae huc adhibetur (298.). Ex ejus ergo Hiſtoria intelligitur. Aliquando tamen additur, *F. Liquor pro Injectione.* Injectio ipſa quum rarius, nec niſi Clyſmatum Inteſtinalium, Pharmacopoeo committatur perficienda, hujus non eſt loci.

305. Signatura, praeter Titulum Formulae (60. γ. 295. 304.), explicat & illa, quae ad ejus pertinent Applicationem; quum haec plerumque vel Aegro ipſi, vel Adſtantibus, vel & Chirurgo, demandetur. Unde injungitur

α. Frigidus, tepidus, an calentior ſit injiciendus Liquor. Frigus, plerumque infeſtum corpori, rariſſimè heic uſu venit, quibuſdam tamen, ubi repellendum, adſtringendum, roborandum, placet. Tepor, naturali hominis ſani ſimilis, omni parti amiciſſimus, ubique ferè conducit. Calor intenſior haud minus, ac Frigus, urendo ſaepe nocet.

β. Injectio fit vel ſolo Stillicidio, cum ca-

vitas ſatis aperta, pronus defluxus, & parva ſimul injiciendi quantitas (301.) eſt, nec ad hujus actionem excitandam motus validior requiritur. Vel Inſtrumento adpropriato, ſi contraria modo dictis obtinent. Siphones variae magnitudinis & materiei, emiſſariis variè tenuibus & figuratis inſtructi, pro Cavi & Liquoris injiciendi diverſitate, heic ex uſu ſunt. Vaginae & Utero *Metrenchites* ſervit. Injectio in Veſicam Cathetere tubulato juvatur.

γ. Situs Aegri admittendo Liquori commodus ſub Injectione commendatur; qui etiam vel aliquamdiu ſervatus, vel aptè mutatus poſt Injectionem, Liquori diutius detinendo conducit.

δ. Sunt & alia poſt Injectionem obſervanda, cum vel in Cavo relinquitur Injectum, vel ſua functum actione citius, tardius, iterum ejicitur. Obthuratio oris Cavi, quies, agitatio apta Liquidi Cavo contenti, &c. huc pertinent.

ε. Monendum heic denique, quantum ſimul, quo tempore, quoties, quouſque, &c. injiciendum: quae omnia facile ſuo ex ſcopo limitat Medicus.

ζ. Cave tamen in his maximè, ne Decori vel Secreti regulam (60. ϑ.) excedas.

306. Uſus Injectionum multifarius eſt, prae-

praeprimis Chirurgicus, aetati nulli inimicus, Abſtergendi, Diluendi, Eluendi, Mundandi, Emolliendi, Reſolvendi, Demulcendi, Adſtringendi, Aperiendi, Conſolidandi, &c. ſcopis adcommodatus.

307. Specimina ſunto

*

Clyſma Auriculare, Ulceri intra Meatum Auditorium abſtergendo, mundando, aptum.

℞. *Urinae Homin. ſan.* unc. iv.
Sapon. Venet. ſcrup. j.
Tinct. Myrrh. gutt. xl.
Mell. Roſar. drach. vj.
M.

S. *Hujus Liquoris tepidi, quantum Cavo capi poteſt, quotidie bis injiciatur in Aurem aegram ſupinatam, ac detineatur per aliquot minuta, dein Aure prona rurſus emittatur.*

*

Aliud Auri Sordibus induratis obſtructae conveniens.

℞. *Ol. Amygdal. Dulc.* drach. ij.
Amaror. drach. j.
Fell. Lucii Piſcis. drach. ß.
Exacte M. D. ad Vitrum.

S. *Guttae* vj. *ter de die inſtillentur Auri ſupinatae, detineantur Goſſypio immiſſo. Idem* & Ant-helminticum *eſt.*

*

Injectio ad Cruorem coagulatum, extravaſatum, diluendum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 75.

℞. *Mell. commun.* unc. ij.
Sapon. Venet. drach. ij.
Sal. Marin. unc. ß.
Aq. Pluviae. unc. xij.
M.

S. *Hujus tepefacti q. ſ. injiciatur Cavo Cruorem continenti, leniterque conquaſſatum dein una cum Cruore diluto rurſus evacuetur.*

*

Emulſum Digeſtivum ad Fiſtulas curandas.

Ibid. p. 93.

℞. *Terebinth. nativ.* unc. ij.
Vitell. Ovor. unc. j.
ſ. a. ſubactis admiſce
Mellis commun. unc. ij.
Spir. Vini commun. unc. ß.
Aq. commun. unc. ix.
D.

S. *Calefactum & probe miſtum injice.*

De-

*

Decoctum Balſamicum, Conſolidans Fiſtulam puram.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 94.

℞. *Ol. infuſ. Hyperic.* unc. iv.
Aloës.
Myrrhae.
Olibani. ana drach. ij.

Coquendo leniter, miſta, ſubige cum
Vitell. Ovor. unc. ij.

D.

S. *Calefactum parum in Fiſtulam injice.*

*

Injectio Detergens, ad Urethram Ulcere Venereo eroſam.

Ibid. p. 245.

℞. *Mell. Roſar.* unc. j.
Aloës puriſſ. gr. x.
Sal. Ammon. gr. iv.
Aq. ſtillat. Foenicul. unc. vj.

M.

S. *Liquor Mundans, cujus q. ſ. ter, quater, de die, in Virgam, ſanie prius expreſſa vacuam, & pone locum ulceratum conſtrictam, ope Siphunculi injiciatur.*

De

Adſpergine.

308. Adspergo eſt Pulvis (106.), qui ſuperficiei corporis externae, varios ad uſus, inſpergendo adplicatur. *Paſma*, *Catapaſma*, *Diapaſma*, *Empaſma*, *Sympaſma*, veteribus audit.

309. Tenuitatis heic vix niſi primus & medius gradus (107. α. γ.) uſu venit; quum moleculae craſſiores nec facile adhaereſcant, nec, ob minorem ſuperficiem, adeo diffundantur.

310. Materiem, hujuſque Delectum ac Ordinem, facile intelligit, qui confert dicta (109. 110.) cum ſua indicatione. Neque enim differentia heic datur ulla, niſi, quod ſaporis, odoris, coloris, ſpecificae gravitatis nulla habita ratione, eligantur ſaltem ſcopo adcommodata. Unde & huc recipiuntur frequentius, quorum nullus vel rarus uſus internus (299 β.).

311. Dosis nulla certa, nec pondere unquam determinata; utpote quam ſola fere loci conſpergendi amplitudo limitat. Hinc nec diviſio in Doſes heic, uti (113. 118.), obtinet.

312. Quantitas Generalis ſimilibus, ac (301.), conditionibus definitur.

313. Proportio mutua Ingredientium ex ſola ſingulorum virtute cognita, & Medici ſcopo, terminatur.

314. Subscriptio eſt. *F. vel M. F. Pulvis.* Addi poteſt *Tenuiſſimus*, ſi requiritur. Scatula *Receptaculum* praebet. Alias & Sindoni rarae includendus jubetur.

315. Signatura utendi modum exponit, qui plerumque ſolo inſperſu abſolvitur. Si Nodulus eſt (314.), inde ſuper partem excutitur Pulvis. Si vero ſuperficiei declivitas Adſpergini retinendae minus apta eſt, haec ſuper panno lineo, laneo, aut papyro, diſtributa parti adplicatur, firmatur. Rarius calefacto prius utimur Paſmate. Quandoque autem & ante & poſt inſperſionem agenda injunguntur: uti dum locus prius detergendus, fricandus, inungendus, aut poſt deligandus &c. Sed haec ſua quemque docet Indicatio.

316. Usus Adſperginum multiplex, Chirurgis praecipuè frequens, conducit ad Exſiccandum, Diſſipandum, Adſtringendum, Depurandum, Acre corrigendum, Exedendum, Conſolidandum, &c. Vulnera hinc; Ulcera; Haemorrhagiae; Oſſa, Tendines, Nervi, laeſi aut nudati; Catarrhi; Eryſipelas; Cutis vitia, &c.

&c. eas ſaepe poſtulant. Quin &, qui fragrantiae aut ornatus gratia corpori inſperguntur, Pulveres, Cyprii dicti, huc pertinent.

317. SPECIMINA ſunto.

*

Pulvis Mundans, ad Bubonem Venereum, apertum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 249.

℞. *Pulv. Fol. ſiccator. Scordii.* unc. ij.
Vitriol. alb. drach. ij.
Aloës. drach. j.

M. F. Pulvis.

S. *Aperto Ulceri, deterſo prius, inſpergatur ad depurandum.*

*

Pulvis ad Eryſipelas.

℞. *Pulv. Eryſipelatod. Mynſich.*
Flor. Sambuc. ſiccator. ana unc. iij.
Smalti. unc. ij.
Camphorae. drach. iß.

Tenuiter trita M.

S. *Hujus calefacti prius q. ſ. loco adfecto inſpergatur, aut ſuper charta caerulea diſtributum parti adplicetur & faſciâ leniter circumvolutâ firmetur.*

Pul-

*

Pulvis Balſamicus, Oſſibus, Tendinibus, Nervis, nudatis conveniens.

℞. *Myrrhae.* drach. ß.

Olibani.

Maſtiches. ana drach. j.

Sarcocoll. drach. ij.

Colophoniae. unc. ß.

M. F. Pulvis tenuis.

S. *Eo conſpergantur partes adſectae, ſub qualibet deligatione.*

*

Pulvis Adſtringens, ad ſiſtendam Haemorrhagiam Vulneris externi.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Draconis.* drach. j.

Sarcocoll. drach. ij.

Lapid. Haematit. drach. ß.

Bol. Armen. unc. j.

M. F. Pulvis tenuiſſimus.

S. *Hujus q. ſ. inſpergatur Vaſi vulnerato, & ſtupis Alcohole calido madidis, veſicaque vel faſcia circumpoſita, firmetur.*

Dia-

*

Diapaſma Acrimoniam obtundens, ad Intertriginem.

℞. *Amyli.* unc. ij.
Cretae alb.
Ceruſſae. ana unc. ß.
Pulv. Rad. Irid. Florent. drach. j.
M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.
S. *Incluſus Sindoni rarae excutiatur ſuper parte excoriata, prius deterſa.*

De Epithemate.

318. EPITHEMA eſt Medicamentum externum, variae conſiſtentiae, non Unguinoſum, nec Emplaſticum, quod ſuperficiei corporis externae, ſcopo vario, imponitur. *Fomentum* id, vel *Fotus*, dicitur, ſi calidum admovetur.

319. Triplex ejus (318.) datur Conſiſtentia: (α.) *Liquida:* (β.) *Sicca* vel *Solida:* (γ.) *Mollis*, pulmentaris. Priora duo nomen generale (318.) retinent; Poſterius *Cataplaſma*, *Puls*, *Malagma*, vocatur. Diſtinctionis gratia de ſingulis ſeorſim.

De

De

Epithemate Liquido.

320. EPITHEMA, *Fotus*, *Fomentum*, LIQUIDUM eſt Liquor Medicatus, ſimplex vel compoſitus, qui, frigidus aut calidus parti corporis externae, Vehiculi apti interventu, admotus, hanc aut profundius ſub hac ſitas partes ita mutare valet, ut Medici ſcopus poſtulat.

321. MATERIEM Liquoris (320.) dant Aqua, Lac, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Succi liquidi, Oleum, Urina, &c. ſimplicia, aut variis modis praeparata, & inter ſe atque cum aliis cujuſcunque conſiſtentiae compoſita, Officinalia, Magiſtralia: ut Aquae ſtillatitiae omnis generis; Aceta, Olea infuſa, cocta; Spiritus Aromatici, Tincturae, Eſſentiae; Liquores ſalini; Lixivia; Aqua Fabrorum, Calcis &c. praecipuè exhis & aliis idoneis parata Infuſa (211.), Decocta (224.), Succi Expreſſi (235.), Emulſa (246.), Mixturae Mediae (272.), Contractae (283.).

322. DELECTUM limitat Indicatio Medici, Partis mutandae, vel cui adplicatio facienda, conditiones ſanae vel morboſae, & natura Liquoris adhibendi cognita. Nota ergo

α. In genere ſimilia heic obtinere illis, quae dicta ſunt circa Delectum Internorum (213. 226. 237. 248. 274. 285.).

β. Haud

β. Haud tamen Saporem, Odorem, Colorem, curari; hinc omitti, quae his corrigendis ad interna adhibentur, Sacchara, Syrupos, &c.

γ. Nec paullo ſpiſſior Conſiſtentia adeo heic obeſt: licet interim, ubi major penetrabilitas requiritur, Spiſſitudo minor, caeteris paribus, praeferatur.

δ. Haud ſemper ſolam hoc Remedio intendi partis, cui id proximè admovetur, mutationem, ſed & quandoque Viſcerum profundius ſub illa ſitorum (320.).

ε. Hinc convenire magis ejuſmodi, quorum virtus in principiis haeret volatilibus, tenuibus, facile penetrare aptis; praeſertim ubi in interiora agendum eſt. Quare Terrea, Lapidea, Adſtringentia, Incraſſantia, & ſimilia, tum vix boni quid efficere videntur; quum vel ob craſſitiem ſuam abſorberi nequeant, vel oſtiola claudendo ſibi ipſis ingreſſum obſerent. Leni tamen adſtrictioni ſi Aroma aut Spiritum junxeris penetrabiliorem, plus forte praeſtabis.

ζ. Vide etiam, quae natura ſit partis, cui Liquor proximè adplicandus eſt; an Oleum, Aquam, Spiritum, Acre, ferat illaeſa; ne alteri dum prodes, alteri noceas.

η. Caeterum &, quae interno uſui raro aut nunquam ſerviunt, huc recipiuntur v. g. Mercurialia acerrima, Saturnina, Alcohol Vini ſolum,

lum, Hyoſcyam. Mandragor. Solan. Cicuta, &c.

θ. Memento tamen in uſu Draſticorum, ſuperficiem corporis omnem bibulam eſſe, & abſorpta per hanc viam infundi Sanguini, inſalutato Ventriculi Janitore.

323. Ordo haud differt ab eo, quem in ſimilibus Formulis interno uſui dicatis (321.) commendavi ante.

324. Dosis nec Pondere unquam, nec Menſurâ alias conſueta, heic determinatur. Limites figit varia Partis fovendae amplitudo, tum corporis, quo interveniente adplicatur Liquor, major minorve bibacitas. Panni lanei prae lineis, duplicati, triplicati prae ſimplicibus, &c. plus liquidi imbibunt.

325. Quantitas Generalis ut raro Lib. ß. minor eſt, ita ſaepiſſimè Lib. j. ij. iij. & plures aequat; prout vel una major minorve, vel plures Partes ſimul foveri debent; vel Vehiculum magis minusve bibulum eſt (324.); vel Fotus diutius, brevius, continuatus, minoribus aut majoribus intervallis renovatus exigitur; vel ipſe Liquor magis minusve corruptioni obnoxius, facilius aut difficilius parabilis eſt, &c. Satius ferè eſt exceſſu heic, quam defectu, peccare, maximè ſi plures aut majores partes fovendae ſunt; ne Liquor juſtò citius, aut & ſub prima applicatione deficiat.

326. Proportio Ingredientium mutua patet ex dictis (217. 230. 241. 254. 278. 289.), collatis cum (303. 322.). Limitat hanc ſola Medici Indicatio & Virtus materiae cognita. Uſus autem Externus Interno minus arctos habet terminos. Memento ſaltem (322. ϑ.), tum conſiſtentiae; ne ſpiſſitate nimia minus penetrabilis ſit.

327. Subscriptionis eaedem leges ſunt, quales ſimilium Liquorum Internorum (218 ad 220. 231. 242. 255. 279. 290.), Nomina ſi exceperis internum uſum indicantia, quibus heic ſubſtitui poteſt: *F. Liquor pro Epithemate vel Fomento.* Alias tamen & a Parte, cui applicatur, nomen accipit; uti poſtea ſub Externis Propriis (294.) patebit: alias ab Ingredientibus: unde *Oxyrhodini* adpellatio. Caeterum & heic quandoque Materies infundenda vel decoquenda ſaltem petitur a Pharmacopoeo, reliquum opus Aeger ipſe ſive Adſtantes perficiunt, uti (218. 220. 231.). *Specierum* tunc aut *Collectionis* Nomine etiam utimur. Tandem nec Depuratione exactiſſima (219. δ. 231. γ. 242. γ.) heic adeo opus.

328. Signatura, praeter Nomen (60. γ. 320. 327.), indicat

α. *Praeparationem*, ſi haec Pharmacopoeo non committitur (327.). Conf. (221. β.).

β. *Partes fovendas.* Hae, juxta (320. 322. δ.), ſunt vel (1.) *Externae*, quibus proxime ad-

admoveri poteſt Liquor. Circa has, utpote ſat manifeſtas, id ſolum noto, quod, ſi Vulnere aut Ulcere patulae fuerint, quandoque prius materie apta tegi debeant; ne cruda loca tangat Liquor, hisque adglutinetur areſcendo, aut alio modo incommodet. Vel (2.) *Internae*. His Fotu mutandis idonea ſeligitur regio externa, pro ſitu Partis & Medici ſcopo varia. Quocirca ſitus & conſenſus partium, tum curſus vaſorum, cognitus maximè conducit. Eſt, ubi Fotus ipſam in partem proximè agere debet, hanc v. g. roborando, emolliendo, humectando, refrigerando, ei impactum reſolvendo, diſſipando, &c. Regio externa, cui illa propius, interpoſitis molliſſimis & minime craſſis integumentis, ſubjacet, aptum tunc Epithemati locum praebet. Eſt, ubi revellere aut derivare a parte ſcopus poſtulat: tum vel inferiori vel ſuperiori regioni adplicatio fit: prout & pars ipſa ſita eſt, & cum hac illave parte externa magis minusve conſentit. Alias & in univerſam Sanguinis maſſam conamur agere: cui ſcopo eliguntur loca externa, ſub quibus majora & nudiora vaſa decurrunt; uti Tempora, Collum, Axillae, Carpi, Inguina, Poplites, &c.

γ. *Vehiculum* (320.). Eò plurima adhibentur: Panni linei, lanei, varii coloris, rubri praeprimis, Textum Sericum, Stupae, Panis toſtus, hujus Mica, Spongia, Epithema ſic-

 cum

cum vel Sacculus, de quo poſtea. Alias & Veſicae ſuillae duplo capaciori includitur Liquor. Selectum dictat ſcopi & partis fovendae diverſitas, tum promtior unius prae alio parabilitas. Si plurimum Liquidi adplicandum, hujusque calor diutius conſervandus eſt, Panni lanei, Spongia, Stupae, magis ex uſu ſunt. Veſica diſſipationem Liquoris praepedit, caloremque conſervat, nec inquinat: ſed & nonniſi ſubtiliores particulas, & lente quidem, transmittit. Scitur hinc, ſubi conveniat. Si regio fovenda tenerior eſt, & Epithema non calefactum admovetur, aut conſervandi caloris non magna urget neceſſitas, Linteaminibus uti licet, iisque duplicatis, triplicatis, &c. ſi multo Liquore adplicato opus eſt.

δ. *Calidus* an *Frigidus* admovendus ſit Liquor. Intentio Medici, Partis & Materiae natura, hoc docent. Ubi validiſſimè reſolvendum, penetrandum, adtrahendum, calor ſummi uſus eſt. Nocet is gelu conſtrictis, repulſui, &c. Spirituoſa, Volatilia, rectius frigida vel ſaltem tepida adhibentur, niſi alia repugnent. Vehiculi (γ.) etiam calefactione, antequam id Liquido imbuatur, hujus frigus penſare licet.

ε. Quomodo Applicatus *Continendus*. Huc facit Ligatura. Si vero longior humoris & caloris conſervatio requiritur, Veſica ſuilla, Oleo priu madefacta, ſuper Fotu extenſa, & firmata,

mata, conducit. Quin & huic Sacculum Arena calida plenum, Operculum figulinum, aliudve corpus calefactum, nec cito frigeſcens, ſuperimponere juvat, quod dein, nata refrigeratione, removeri, iterumque calefactum adponi poteſt, Fotu ipſo interim ſuper parte retento.

ζ. Quousque *Relinquendus*, *Continuandus*, an & quando *Renovandus*, &c. Multa heic datur varietas. Alias ex Symptomatis mitigandi ceſſatione terminus figitur; ubi v. g. dolor, vigiliae, frigus, calor, anxietas, vomitus, haemorrhagia, virium collapſus, delirium, &c. remiſerunt. Alias ex vi Liquoris diſſipata; dum v. g. refrixit, vel Vehiculum (γ.) exaruit, &c. Alias tempora praeſcribuntur; ut v. g. mane, veſperi, quotidie ſemel, bis, ſingulis 2. 3. &c. horis, & ſic porro. Quae omnia in caſibus ſpecialibus facile limitaverit conſiderans ſuam intentionem, morbi vel ſymptomatis indolem, Liquoris naturam volatilem, fixiorem, &c., Vehiculi materiem, apparatum facilem vel difficilem, & ſimilia.

329. Uſus Epithematum valde univerſalis, Acutis, Chronicis, Externis, Internis, malis levandis peraptus, virtute varia emolliendi, adſtringendi, roborandi, repellendi, adtrahendi, calefaciendi, refrigerandi, diluendi, reſolvendi, diſcutiendi, ſopiendi, excitandi, Acre cor-

corrigendi, demulcendi, &c. ſolidis fluidisque opem fert: quin & quibuscunque fere Evacuationibus aut efficiendis aut promovendis conducit, Aetati ſimul omni conveniens; modo & materies arte ſeligatur, & tempeſtiva fiat adplicatio. Pulchrè quandoque Remedii Interni vices ſupplent Externa iſthaec in Infantibus, aliisve, qui ore capienda horrent aut deglutire nequeunt. Applicatio tamen & renovatio aliis iterum moleſtior eſt, quam uſus Interiorum. Nocent & aliquando ineptè adhibita; dum, cauſa morbi non ſublata, ſymptomata tollunt: quod maximè circa Stupefacientia obtinet: aut dum Repellentia, materie morbi haud ſatis mobili, vaſa conſtringendo illam magis compingunt; aut, quae calida requirebantur, ſub longiore adplicatione nimis frigeſcunt, &c. Haec tamen, perverſo ſaltem uſui tribuenda, artis peritus facile evitat.

330. Specimina ſunto.

*

Epithema Aromaticum, promovens Saburrae inteſtinalis excretionem in Infante recens nato.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 223.

℞. *Vitell. Ovi.* N. j.
Spirit. Matrical.
Tinct. Abſynth.
Aq. ſtillat. Foenicul. ana drach. ij.

M.

S. *Excepta pauxillo micae Panis Stomacho adplicentur.*

Aliud

*

Aliud, ad Nauſeam ab inordinato Liquidi Nervoſi motu ortam.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Aq. Vitae Matthioli.* unc. j.
Spir. Rad. Angelic.
Carmin. Sylv.
Menthae. ana unc. ij.

M. D.

S. *Taleola Panis triticei toſti, bene irrorata his, adplicetur calidè Epigaſtrio, ſuperadplicetur Veſica ſuilla oleo humectata, & dein ſupra hanc ligatura: renovetur poſt* xij. *horas.*

*

Emulſum externum, Anodynum, Demulcens, leniter Aperiens.

Ibid. p. 113.

℞ *Semin. Pomor. Cotoneor.* No. vj.
Cum *Aq. ſtillat. Flor. Roſar.*
Sambuc. ana unc. iij.
F. ſ. a. Emulſio, cujus puro liquori admiſce
Spir. Vini rectificat. unc. ß.
Tinct. Opii. drach. j.

D. ad Vitrum.

S. *Parti a Cauſtico aliove acri foris adplicato laeſae & dolenti cum panno lineo triplicato admoveatur calidè: renovetur, ubi ſicceſcit.*

*

Fomentum Laxans, Reſolvens, Paregoricum, ad Pleuritidem.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 149.

℞. *Fol. Malvae*
——— *Bismalvae*
Parietar. ana m. ij.
Papaver. hortens.
Hyoſcyam. ana m. j.
Flor. Sambuc.
Chamaemel.
Melilot. ana unc. iij.

Cum *Lact. dulc.* q. ſ. F. Decoctum pro Fomento.

S. *Veſica ſuilla hoc Liquore calidiſſimo ad dimidias repleta admoveatur lateri dolenti; firmetur ligamine: tum ſuperponatur Sacculus arena calidiſſima plenus, qui frigeſcens iterum calefiat, aut ei mox ſubſtituatur alius jam calefactus. Continuentur haec, donec dolor remiſit.*

Fotus

*

Fotus Antiſepticus, calorem vitalem reſuſcitans, Inteſtino per Vulnus Abdominis egreſſo conveniens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 79.

℞. *Inteſtina pura Animalis junioris.* q. ſ.

Coq. in *Aq.* q. ſ. ſpatio ½ horae; dein adde

Flor. Chamaemel.
Lavendul.
Centaur. ana m. ß.
Fol. Menth. m. j.

Stent in Infuſione per 1/16 horae.

D.

S. *Liquor calidus cum panno laneo adplicetur.*

*

Epithema Anti-Alcalicum, Cardiacum, in Gangraena: ad Exemplum Ibid. p. 96.

℞. *Herb. Scordii*
Menthae
Summit. Rutae
Fol. Rosmarin. ana m. ß.
Cort. Cinnamon.
Nuc. Myriſtic. ana drach. ij.

Conſciſſa, tuſa, cum *Acet. Roſac.* & *Vini Rhenan.* ana unc. viij. coquantur in Phiala alta, vitrea, per ½ horae. Liquori decantato adde

Aq. Prophylact. Sylv. unc. ij.

M.

S. *Hoc Liquore imbutae Spongiolae admoveantur Parotidibus, Axillis, Scrobiculo Cordis, Carpis, Inguinibus. Taleola Panis toſti eodem imbuta Naribus ſupponatur. Renoventur quolibet trihorio.*

De

Epithemate Sicco.

331. EPITHEMA, *Fotus*, *Fomentum*, SICCUM eſt Pulvis Medicatus (106), qui, conſuto plerumque panno incluſus, externae corporis ſuperficiei, vario tam internas quam externas partes mutandi ſcopo, adponitur. *Sacculus*, *Saccus*, *Cucufa*, *Cucullus*, *Frontale*, *Scutum*, *Lectulus*, *Pulvinar*, &c. audit, prout aliis atque aliis partibus aut uſibus inſervit.

332. Craſſior heic, aut mediocriter tenuis tantum Pulvis (107. β. γ.) ferè uſitatus eſt; quia particularum ejus adhaeſio, vel de continente panno excuſſio, haud intenditur.

333. MATERIES in genere eadem eſt, quae (109. 110.), ſi & ſimilia externo uſui apta accenſueris.

334. DELECTUM docent (111. 310. 322.) comparata ad (331. 332). Paucis nota

α. Ve-

α. Vegetantium partes ſicciores, Radic. Cortic. Fol. Flor. Semina, Baccas, Aromata, Succos duros, tum ex his compoſitas Species Officinales, &c. maximè huc adhiberi.

β. Penetrabilitatem (322. ε.) heic vel magis etiam requiri ob conſiſtentiam & uſûs rationem (331. 332.).

γ. Superaddi ſaepe Epithemata Liquida (320.), tum ut horum ope Materies ſicca fiat actuoſior, tum ut haec illis ſit pro Vehiculo (328. γ.).

δ. Ad Lectulos & Pulvinaria paranda Paleam miſceri Pulveri Medicato, quae hunc diffundat. Idem in Cucuphis aut ſimilibus Sacculis, qui ſimul molliores requiruntur, nec multum madefaciendi ſunt, quandoque praeſtat Goſſypium, aut Lana animalis.

ε. Sacculi Arena repleti huc quoque pertinent, vel ſoli, vel cum Epithemate Liquido uſitati (328. ε.), ubi calor ſiccus vel humidus diu conſervatus requiritur.

335. Ordo idem, qui (112.), obtinet.

336. Dosin limitat Sacci implendi (331.) capacitas, hancque ſuperficiei fovendae amplitudo. Unde diverſiſſima eſt. Crinita Capitis pars, Ventriculus, Hepar, ferè unc. ij. iij. iv. poſtulant: Cor, Lien, Ren, unc. j. i . ij: re-

reliquae partes pro ratione ſuae magnitudinis. Lectuli, Pulvinaria, quibus incumbendum, plures Libras exigunt. Scito autem

α. Variam & Aetatem, & morboſam partis extenſionem, multum heic diſcriminis parere.

β. Non infarciri, ſed laxè ſaltem repleri Sacculos; ut ſat ſequaces & molliculi ſint.

337. Quantitas Generalis definitur ex Doſis mole (336.) & Sacculorum parandorum numero. Plures enim ſaepe unà praeſtituuntur, ut vel diverſis partibus ſimul, vel uni alternatim, adhiberi queant.

338. Proportionem mutuam Ingredientium conditiones ſimiles (313.) terminant.

339. Subscriptio mandat

α. *Pulveris Praeparationem*, quae fit conſciſſione, tuſione plerumque, ut vocant, *groſſo modo* facta (332.), miſtione. Aliquando Ingredientium quaedam, aut omnia, in Sartagine torrenda jubentur; ut vel augeatur vel mutetur virtus: quod tamen in volatilioribus nocet. Alias & ante, quam immittantur Sacculo, Species Liquidis efficacibus, Spiritu, Oleo, Tincturis Aromaticis, &c. conſperguntur.

β. *Sacculi Confectionem.* Ubi occurrit (1.) Pannus adhibendus, qui plerumque eſt Lineus tene-

tenerior, rudior, Sindon, aut Sericus, raro Laneus. Partis fovendae conſtitutio, Pulveris quantitas, qualitas, major minorve vis, quam Sacculus ſub adplicatione pati debet, Pretium Panni, Opinio Aegri, &c. electionem figunt. (2.) Figura, quae parti fovendae & uſui adcommodatur. Capiti crinito cucullaris, Fronti quadrato-oblonga, Cordi pyramidalis, Ventriculo ſcutiformis, Hepati lunata, Lieni Linguae bubulae aemula, Umbilico rotunda, &c. ferè tribuitur. Lectuli, Pulvinaria, magnitudine ſaltem aptanda, forma uſitatam ſervant. Quandoque & pollicari menſura longitudo & latitudo exprimitur parti contegendae reſpondens. Alias tamen, partis fovendae tantum facta mentione, reliquum Pharmacopoei peritiae relinquitur. (3.) Numerus etiam, ubi plures ſimul conficiendi ſunt (337.), memoratur.

γ. *Ejusdem Repletionem.* Hanc, ubi opus eſt, praecedit Pulveris cum Palea permixtio, aut cum Goſſypio vel Lana exceptio (334. δ.). Incluſio ipſa ſuturâ plerumque perficitur. Aliquando tamen & ſimplex illigatio aut complicatio ſufficit, ubi vel Figura (β. 2.) exacta, vel adplicatio diuturna, non exigitur. Denique & interſuuntur Sacculi majores, quod barbarè *interpaſſare* vocant; ne Pulvis incluſus conglomeretur, aut verſus unum locum inaequaliter coacervetur.

δ. Ha-

δ. Hactenus tamen (β. γ.) dicta ſaepiſſime Aeger hujusve Adſtantes curant, Pharmacopoeo ſaltem Pulverem (α.) exhibente. Subſcribitur tunc modo. *F. Species pro Cucufa, Sacculo, Lectulo*, &c.

340. SIGNATURA, poſt Nomen (331. 339. δ.), exponit

α. *Specierum Incluſionem*, ſi has ſolutas modo tradit Pharmacopoeus (339. δ.). Haec vero ſimilis tunc eſt (ibid. β. γ.).

β. Quae ad *Adplicationem* pertinent. Adhibentur autem Epithemata iſthaec vel (1.) ſola, ſicca, utplurimum prius calefacta. Vel (2.) vi medicatâ aliorum ante imbuta, ut actuoſiora fiant. Quare crebro prius Epithemate Liquido (320. 328. γ.) humectantur, macerantur, conſperguntur, aut & cum eo decoquuntur: alias quoque Decocti idonei vapore, aut Suffitûs accenſi fumo, imbuuntur. Vel (3.) Epithemati Liquido adplicato ſuperadduntur, hujus ut calorem conſervent, vim augeant. (328. γ. ε. 334. ε.). Reliqua repetantur ex dictis (328.); utpote quorum plurima & heic locum habent.

341. Usus idem eſt, qui (329.). Minor ſaltem plerumque Sicci Epithematis eſt penetrabilitas, actio lentior, niſi Liquidum accedat (340. β.). Eſt tamen, ubi ſiccus calor

magis

magis prodeſt, facilius fertur. Pertinent huc quoque Epithemata ex Catellis vivis, Columbis, Pullis Gallinaceis, &c. diſſectis, Omento, aliisve Animantium partibus etiamnum vitali calore praeditis, Pane adhuc a furno calente, & ſimilibus, vel ſolis, vel aliorum acceſſu magis adpropriatis, parari ſolita, quae facile ex hac Hiſtoria intelliguntur.

342. SPECIMINA ſunto.

*

Cucufa Confortans, Capiti debili, frigido, Catarrhis obnoxio, proficua.

℞. *Rad. Angelicae.* unc. j.
Herb. Majoran.
Salviae.
Folior. & Flor. Rosmarin.
Summit. Serpill. ana m. ß.
Semin. Nigell. Rom. drach. iij.
Caryophyll. arom.
Maſtiches
Styrac. calamit. ana drach. j.

Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Species pro Cucufa, quae Goſſypio exceptae includantur duplicaturae Cuculli, & punctim interſuantur. Cucullo, mane & veſperi fumo Lign. Juniper. accenſi imbuto, ſemper tegatur Caput.*

Scu-

*

Scutum Stomachicum ; ad Nauſeam a motu Liquidi Nervoſi inordinato ortam. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Pulv. Aromat. Roſae.*
Diagalang.
Diarrhod. Abb. ana unc. j.

M.

S. *Inſuta Sindoni applica Epigaſtrio.*

*

Epithema ad Dolores Colicos a cauſa frigida, flatulenta, natos.

℞. *Semin. contuſ. Aniſi.*
Cumini ana unc. j.
Piperis drach. iij.
Nuc. Myriſtic. drach. ij.
Caryophyllor. arom.
Maceris. ana drach. i.

Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Species Calefacientes, quae Panis adhuc a furno calentis, transverſim diſſecti, ſuperficiei internae, micaceae, inſpergantur, tum Spiritu Vini irroratae, Sindone ſuperextenſâ contineantur, & Epigaſtrio vel regioni dolenti adplicentur: poſt tres quasque horas Sindon Spiritu Vini iterum humectetur.*

Lectu-

*

Lectulus & Pulvinaria roborantia, Antirachitica.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Folior. recent. in umbra ſiccator.*

Filicis maris. Lib. iij.

Majoranae.

Meliſſae.

Menthae. ana m. ij.

Flor. recent. in umbra ſiccator.

Meliloti.

Trifolii odorati.

Sambuci.

Roſarum. ana unc. ij.

Tritis in Pulverem tenuem, & miſtis, F. Species pro Lectulo & Pulvinaribus.

S. *Species Roborantes, quibus cum duplo tanto* Paleae Hordei *miſtis, ac dein linteo immiſſis, fiant Lectulus & Pulvinaria, quibus incumbat Aeger.* Defendantur autem ab humido, & ſaepe exſiccentur.

*

Epithema Siccum ad Hydrocelen, ſerum diſſipans, educens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 211.

℞. *Sal. marin. decrepit. ſicciſſimi, calidi, tenuiſſimè triti.* q. f.

D.

S. *Intra lintea conſuta applicetur calidus: ſimul ac madeſcit, alius ſimilis Sacculus, priori remoto, ſubſtituatur.*

*

Fomentum Antiphlogiſticum, ad Nephritidem. Vid. H. Boerh. Aphoriſm. § 997. n.3.

℞. *Herb. Parietar.* m. ij.
Flor. Chamaemeli.
Meliloti.
Sambuci. ana unc. ß.
Semin. contuſ. Lini. unc. j.

Conſciſſa, tuſa tenuiter, miſta, laxè immiſſa duobus Sacculis lineis, quatuor pollices longis, duos latis, inſuantur.

S. *Sacculi Renales, quorum unus horae quadrante cum lacte dulci coctus, calidus, imponatur regioni lumbari dolenti; firmetur ligamine: ubi refrixit, interea ſimiliter coctus alter priori ſubſtituatur.*

Sac-

Sacculus Cordialis *, excitans in Languore ab inertia defectuve Liquidi Nervoſi orto.

A. ℞. *Folior. recent. Meliſſae.*
Baſilic. ana drach. iij.
Flor. Lavandul. ſiccator. drach. ij.
Cort. recent. Aurant.
Cinnamom. ana drach. j.
Croci Britann. drach. ß.

Conſciſſa tenuiter inſuantur Sacculo, pyramidali, ſerico, rubro.

B. ℞. *Aq. Meliſſ. magiſtral.* unc. ij.
Sal. Volat. Oleoſ. drach. ij.
Tinct. Ambari. drach. j.

M. D. ſeorſim vitro probè clauſo.

S. *Sacculus* A. *regioni Cordis adponatur prius irroratus Liquore* B.: *ubi exaruit, iterum humectetur.*

*

Fotus Adſtringens, Inteſtino Recto prolapſo, reducto, conveniens.

℞. *Herb. Anſerin.*
Folior. Quercus ana m. j.
Flor. Balauſt.
Gallar. Quercin. ana unc. ß.

Conſciſſa, tuſa, inſuantur binis Sacculis ſericis, æqualibus.

S. *Coquantur Sacculi in Vini rubri & Acet. ana q. ſ. & calidi alternatim admoveantur Ano.*

De

Cataplaſmate.

343. CATAPLASMA eſt Epithema molle (318. 319. γ.), cohaerens, pultiforme, mediae inter Unguentum & Emplaſtrum conſiſtentiae, calore non colliqueſcens, varii uſus externi.

344. Coctione id (343.) paratur frequentiſſimè: quandoque tamen & ſine hac, ſolo tritu & miſcelâ. Unde duplex eſt: *Coctum* aliud, aliud *Crudum*.

De

Cataplaſmate Cocto.

345. CATAPLASMA COCTUM conſiſtentiae non diffluenti (343.) junctam exigit particularum, quibus conſtat, teneritatem & cohaeſionem lubricam. His ſi accedit earundem parvitas & miſtio velut homogenea, *Puls* vocatur.

346. MATERIES triplex heic uſitata eſt: *Liquor*: *Corpus* huic *incoquendum*: *Acceſſorium*.

α. *Liquorem* praebent varia: Aqua; Lac dulce, ebutyratum, Serum Lactis; Succus

preſſus

preſſus liquidus; Mulſa; Vinum; Acetum ſimplex, aut medicatum officinale; Urina; Lixivium; Oleum preſſum, infuſum, coctum: quin & quandoque ſpiſſiora, calore tamen liqueſcentia; Butyrum, Axungiae, Unguenta, &c. Horum quoque plura inter ſe miſta nonnunquam, ſcopo exigente, adhibentur.

β. *Coquendum* maximè e Regno vegetabili petitur: quo pertinent Radices; Bulbi; Cortices; Herbae; Folia; Flores; Fructus; Semina; vel ex his parati Pulveres, Farinae; tum Succi denſi, &c. Animale & Foſſile Regnum pauca exhibet. Stercora, Nidus Hirundinum, Saturnina, &c. hujus ſunt cenſûs.

γ Acceſſorium, ſub finem coctionis, aut hac peracta, immiſcendum, vel (1.) virtutem auget, coctionis impatiens aut non egens: uti ſunt Aquae & Olea Aromatica, Tincturae, Eſſentiae, Spiritus, Vinum, Acetum, Balſama, Extracta, Pulpae, Electuaria, Gummireſinae, Succi liquidi, Spiſſi liqueſcentes, Fermentum Panis, Salia, Sapo, Pulveres teneriores, Vegetantium partes molliores, aromaticae, Crocus v. g. & ſimilia. Vel (2.) Conſiſtentiam & Cohaeſionem lubricam (345.) efficit: cujusmodi ſunt Farinae, Pulveres tenues, Olea, Unguenta, Butyrum, Mel, Mica Panis, Ovi Albumen, Vitellus, Mucilagines, &c.

347. Delectum docent Dotes Cataplaſmatis (345.), Coctionis nota vis, & Indicatio Medici. Hinc

α. Repete dicta (322.), quorum plurima & huc quadrant.

β. *Materies decoquenda* (346. β.) vel mollis eſto, vel coctione molleſcens: ut ideo dura quaevis, minus ſucculenta, Ligna, Stipites, Radices, Cortices, &c. ferè excludantur; Recentes Vegetantium partes praeferantur Siccis.

γ. Minus etiam apta ſunt, quorum virtus ſub coctione, utpote heic aperto ſemper vaſe inſtituendâ, avolat. Rectius haec, tanquam Acceſſoria (346. γ) addideris, pro naturae diverſitate, tritu prius vel in pulverem, vel in paſtam, redacta. Confer (226. ε. 227.).

δ. Panis, Farinae, vel Pulveres tenuiores Vegetantium, faciendis Pultibus (345.) plerumque ſerviunt.

ε. Alias & Reſiduum a Fomenti Liquidi decoctione (321.) Materiem praebet, cum & Fomenti & Cataplaſmatis, ejusdem virtutis, junctus requiritur uſus. Raro tum repetitâ opus coctione.

ζ. *Liquor* (346. α.) & Scopo & Materiae decoquendae aptus ſeligatur, coctionem quoque

que illibata vi ſuſtinens. Humectare, Emollire, Laxare, dum vis, Aquam, Lac, hujusve praeparata, Oleum & huic adfinia, capito: ubi Aperiendum, Reſolvendum, Stimulandum, Aceto, Oxycrato, Urina, Lixivio, &c. utere. Ex variis inter ſe junctis virtus compoſita naſcitur. Vinum, Aquae Stillatitiae, Spiritus Vini, Olea aromatica, & ſimilia, coctionem vix ferunt (226. α. β. γ.), hinc ſatius pulpae jam coctae admiſcentur.

η. *Acceſſoriis* (346. γ.) haud ubique opus. Conſiſtentia modo, aut virtus expetita, in Materie coctâ deficiens, ea poſtulat. Hinc ſi juſto tenuius eſt magma, nec ſatis aequabile; Pulveres vel Farinas addimus: ſi ſiccius, minus lubricum; Olea vel huic analoga. Alias & Quantitatis augendae gratia utriſque utimur.

ϑ. Sint autem Acceſſoria utriusque claſſis vel liquida, vel calore liqueſcentia, vel mollia pultiformia, vel pulverulenta teneriora; nec aequabili miſcelae reſiſtant. Quae difficulter ſolvuntur, aut calore in grumos coëunt, v. g. Reſinae, Gummi-reſinae, Galbanum, Sagapenum, &c. Aceto prius, Vino, Spiritu vini, Vitello ovi, ſubigere expedit.

ι. Olea & his adfinia ne promiſcuè ubivis adhibeto. Obſtruendo poros ſaepe nocent; ni Sapone aut Menſtruo idoneo ea adtenuaveris.

ε. Numerus Ingredientium, qualis in Decoctis (226. ψ.), fertur.

348. Ordo quoque idem eſt, ac (227.). Acceſſoria (346. γ. 2.) plerumque poſtremum tenent locum; quia ſaepe quantitate non determinata praeſtituuntur. Si tamen valde volatilia accedunt, haec, quippe ultimò miſcenda, reliquis poſtponuntur.

349. Dosis ex partis fovendae magnitudine cognoſcitur, alio non egens limite.

350. Quantitatem Generalem ſimiles conditiones (325.) determinant. Unde uti Lib. ij. iij. & plures, quandoque aequat, ita, ob coctionis neceſſitatem, raro Lib. ß. minor praeſcribitur.

351. Proportio Ingredientium mutua ferè tota intelligitur ex (217. 230. 303. 326.). Adde ſaltem.

α. Materiem decoquendam (346. β.) ea capi quantitate, quae Scopo, Doſi (349.), & Quantitati Generali (350.) ſufficit; quum tota ejus ſubſtantia heic in uſum veniat. Repetantur caeterum dicta (303. 326.).

β. Liquoris (346. α) Proportionem vix unquam determinari, ſed capi modo q. ſ. Sufficit autem huc parcior plerumque quantitas, quam ad Decocta interna, vel externa liqui-

da

da (230. 303. 326.) ; ut tanto citius juſta obtineatur conſiſtentia (343.) : modo non requiratur coctio longior ad Materiem (346. β.) emolliendam.

γ. Oleum, Butyrum, Axungia, &c. ſi pro Menſtruo fuerint (346. α.), perparca recipi; ne igni diutius admota ranceſcant, & acria reddantur. Unde Frixio potius aut ſimplex Colliquatio, quam Coctio, tum plerumque heic uſitata eſt.

δ. Pultibus (345.) itidem minorem ferè Liquidi quantitatem ſufficere; quia Materies (347. δ.) tenerior coctione leni facile concorporatur.

ε. Acceſſoria (346. γ. 1.) vix certos in genere admittere limites. Virtus & Conſiſtentia eorum magis minusve ad Pultis ſpiſſitatem accedens, quantitas Materiae decoctae, & Intentio Medici, heic conſiderandae. Si fluiditate vel ſiccitate nimia juſtam Cataplaſmatis formam (343. 345.) pervertunt, Acceſſoria (346. γ. 2. 347. η.) adhibentur.

ζ. Acceſſoriorum (346. γ. 2.) Proportio ex quantitate & conſiſtentia tam Materiae decoctae, quam Acceſſoriorum (ε.), determinatur. Poſterior vero cum non ubique eadem ſit, patet, ex priore ſola certi quid ſtatui haud poſſe. Hinc anceps optime ſemet expediverit addendo

requiſiti (347. α.) q. ſ. Si autem & ſicco & liquido uti animus eſt (ibid.), alterutrius, vel utriusque etiam q. ſ. praeſtitui poteſt.

352. SUBSCRIPTIO praecipit Materiae (346. β), ſi opus eſt, prius conſciſſae, tuſae, aut maceratae, cum Menſtruo (ibid. α.) Coctionem. Hujus vero terminum figit Emollitio, Putrilago, Teneritudo; ſi Materies craſſior eſt aut ſolidior: ſi tenera, pulverulenta; pultiformis ſpiſſitas limitem ponit, quam & promovet jugis ſub Coctione agitatio, quippe & miſcelam reddens aequabilem, & empyreuma arcens, ubi Liquidi parcior adeſt copia. Superadditur dein coctae Materiae Contuſio & Cribratio, ſi ſtamina ejus coctione ſatis emolliri nequeunt. Pulpae tandem, vel Pulti paratae, ab igne remotae, aut mox removendae, admiſcenda jubentur Acceſſoria (346. γ.). Formulam claudit: *F. Cataplaſma* vel *Puls. D. ad Fictile.*

353. SIGNATURA patet ex (345. 328.). Epithema hoc fere ſemper adplicatur calidum; quandoque linteaminibus incluſum; ne inquinet. Alias & proxime ante adplicationem demum miſcentur eidem volatilia, v. g. Vinum, Spiritus, & ſimilia, quae tunc, niſi vulgaria ſint, ſeorſim exhibet Pharmacopoeus. Ubi uſus longior, aut frequenter repetitus, Cataplaſmatis nimiam efficit ſiccitatem, tantillum

Li-

Liquoris, quocum id coctum eſt, aut alterius idonei, ipſi inter calefaciendum adfundi jubetur. Caetera ex loc. cit. intelliguntur.

354. Uſus eximius eſt in Tumoribus, Inflammationibus, Abſceſſibus, Gangraena, Obſtructionibus, Contuſis, Ambuſtis, Doloribus, &c., ubi emolliendum, refrigerandum, ſtimulandum, adtrahendum, demulcendum, ſopiendum, maturandum, diſcutiendum, Acre corrigendum; modo Materies apta ſcopo ſeligatur.

355. SPECIMINA ſunto.

*

Cataplaſma Emolliens, Narcoticum: ad Exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 65.

℞. *Rad. Altheae.* unc. ij.
Capit. recent. Papav. hort. cum Semin. N°. iv.
Fol. recent. Hyoſcyam. nigr. m. ß.
Micae Panis albi. unc. iij.

Contuſis, cum *Lact. recent.* q. ſ. ad emollitionem uſque decoctis, trajectis, adde

Olei Solani. unc. j.
Farin. Semin. Lini q. ſ.

Ut F. ſ. a. Cataplaſma.

S. *Calidum parti dolenti adplicetur, donec remittat dolor.*

Cata-

*

Cataplaſma Antiſepticum, ad Gangraenam: juxta Exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 100.

A. ℞. *Rad. Helenii.* unc. ij.
Herb. Tanacet.
Abſynth.
Scordii ana unc. iij.
Baccar. Juniper. unc. iß.

Conſciſſa, tuſa, decoque in *Aq.* & *Acet.* ana q. ſ. ad teneritudinem. Contuſis dein & per Setaceum trajectis admiſce

Sal. Gemmae. unc. ß.
Ol. Nardini. unc. iß.
Farin. Lupinor. q. ſ.

Ut F. ſ. a. Cataplaſma.

B. ℞. *Spirit. Matrical.* unc. iv.
Camphorae. drach. j.

Concute ad ſolutionem uſque.
D. ſeorſim vitro clauſo.

S. *Cataplaſma* (A.) *calidum, irroratum prius tantillo Spiritus* (B.), *adplicetur cum pannis lineis parti adfectae, & Veſica ſuilla Oleo madefacta detineatur: renovetur quolibet triborio.*

Puls

*

Puls Emolliens, Stimulans, in Pus Maturans.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 90. 91.

℞. *Farin. Tritici.*

Lini recent. ana unc. iij.

Cum *Acet.* & *Olei Lilior. alb.* ana q. ſ., ſub jugi agitatione, cocta leniter, redige in Pultis conſiſtentiam, cui dein admiſce

Pulp. Cepar. ſub cineribus aſſatar. unc. ij.

Gumm. Ammoniac. in Vitello ovi ſolut. unc. j.

D. ad Fictile.

S. *Admoveatur calidè loco adfecto: renovetur quater de die: ubi areſcit, tantillo Butyri inſulſi emolliatur.*

*

Aliud ſimile. Ibid. p. 90.

℞. *Fol. Acetos. recent.* m. iv.

Butyri inſulſi. unc. j.

Ad ignem leniter, parum, decoctis adde

Fermenti panis. unc. ij.

Gumm. Sagapen. in Vitello ovi ſolut. unc. ß.

F. ſ. a. Cataplaſma.

S. Ut prius.

Ca-

*

Cataplaſma Suppurans, ad Bubonem Venereum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 248.

℞ *Ficus molles, maturas,* ad Lib. ß.
Mell. recent. unc. ij.
Galbani in Vitello Ovi ſoluti. unc. j.

F. ſ. a. cum *Aq.* coquendo Cataplaſma.

S. *Admoveatur calidum parti adfectae, cum panno lineo quadruplicato: renovetur poſt 4 vel 6 horas.*

De

Cataplaſmate Crudo.

356. CATAPLASMA CRUDUM (344.), ſpiſſitate Bolo vel Electuario (127. 138.) proximum, nec lubricam Cocti (345.) Mollitiem, nec Miſcelam adeo aequabilem, ſemper poſcit vel admittit.

357. MATERIES ejus in genere eſt, qualis Boli (128.); hinc *Excipiens* vel *Excipienda.*

α. Excipiens eſt vel (1.) Mollis: uti Conſervae, Rob, Electuaria, Mel, Balſama ſpiſſa, Extracta mollia, Succi denſi idoneo menſtruo ſoluti, inque pultis formam rurſus coacti, Sapo, Fermentum Panis, Mica hujus recens

recens aut macerando emollita, Butyrum, Axungia, Unguenta, Pulpae, Stercora recentia, Vegetantia recentia aut Animantia viva, eorumve Partes molles, ſuccoſae, in paſtam tuſae, &c. Vel (2.) Liquida: Vinum v. g. Acetum, Spiritus Vini, Aquae ſtillatit. Lac, Mucilago, Syrupus, Oleum, Ovi Albumen & Vitellus, Urina, Lixivium, Succus preſſus, tum enumerata (128. γ.).

β. *Excipiendam* praebent Sicca quaevis Pulverulenta, e Regno triplici petita.

358. Delectus, juxta Scopum Medici & Formulae hujus dotes (356.) determinandus, facile intelligitur ex iis, quae hactenus de Externis diximus. Nota inſuper paucis

α. Vegetantia recentia dum deficiunt, ſubſtitui poſſe ſicca idoneo liquore macerata: prout & de Pane jam dictum (357. α. 1.).

β. Bulbos & Fructus quandoque prius aſſari ſub cineribus; ut Pulpam exhibeant tuſa molliorem.

γ. Mollia (357. α. 1.) ſaepe ſola, aut &, ſi ſpiſſiora ſunt, cum Liquidis (2.), absque Siccorum (ibid. β.) acceſſu, adhiberi. Alias & Sicca ſola cum Liquidis: tum vero vel haec requiri paullum glutinantia, vel Sicca ejusmodi, quae Liquido permiſta facile cohaereſcunt. Frequentiſſime & Molle & Liqui-

quidum ſimul inſervire excipiendis Siccis, aut Sicca illis cogendis.

δ. Ingredientium numerum eſſe, qualem in Electuario (140. ζ.).

359. Ordo quoque ſimilis, ac (141.), obtinet.

360. Dosin eaedem limitant conditiones, quae (349.).

361. Quantitas Generalis, minor ſaepe, quam (350.), ne unc. j. quidem quandoque excedit, & raro ad aliquot Libras uſque augetur: quum enim praeparatio heic facilior, ſit & promtior, creberrime una tantum Doſis ſimul praeſtituitur: quod ipſum ſcopus quoque ſaepius flagitat, quam in Cocto (353. 355.).

362. Proportionem Ingredientium mutuam novit ferè, qui dicta (133. 144.) confert cum vi medicata & conſiſtentia Materiae, quam ſeligit (357. 358.), cum dotibus Formulae (356.), Doſi (360.), & Quantitate Generali (361.). Adde

α. Spiſſitatis gradum (356.) heic non adeo conſtantem eſſe, quin alias major, alias minor adhibeatur; ſive ſcopus id, ſive natura Materiei, poſtulet. Profundè penetraturis conſiſtentia dilutior magis convenit (322. γ.), &c. Proportio hinc nec ubique eadem obtinet;

net; licet tamen in genere ferè ſimilis ſit datae in Electuario (144.), aut Bolo (133.).

β. Uſitatiſſimè heic Excipientem Materiem vel mollem, vel liquidam (357. *α*. 1. 2.), vel utramque, ſaltem q. ſ. praeſcribi, aut &, hujus quantitate definitâ, Excipiendae (ibid. *β*.) molem non determinari. Unde facilis dubitanti expeditio.

363. Subscriptio injungit contuſionem, miſcelam, *ut F. ſ. a. Cataplaſma*, aut *Epithema*: promiſcuè enim hoc illove nomine uti quidam ſolent. Quandoque a parte, cui id adplicatur, nomen habet: unde, quae Carpis admoventur, *Epicarpia*, quod Fronti, *Frontale*, &c. audiunt. Saepiſſime tamen pars modo adſcribitur, cui adponi debet; maximè ſi & ejus ſuo ſuper Vehiculo (320.), panno nempe lineo, laneo, ſerico, corio, ſtupa, &c. (328. *γ*.) extenſionem Pharmacopoeo committimus; tumque magnitudo etiam & figura Vehiculi commemorari poteſt (339. *β*. 2.); quanquam poſterioris tanta heic non habeatur ratio.

364. Signatura, facilis ex (328. 353. 363.), partem fovendam, tempus, modum adplicandi, de quo paullo ante (363.), &c. exponit. *Vehiculum* (ibid.) ſaepe liquore idoneo, Aceto, Vino, Oleo, Alcohole, Epithemate liquido, imbuitur prius, quam Cata-

plaſma excipiat. Alias & Incluſio heic obtinet (353), ne partes inquinentur. Calida, tepida, frigida, fit adplicatio pro ſcopi & materiae diverſitate; rarius tamen calida, quam Cocti (ibid.).

365. Uſus idem ferè eſt, qui (329. 354.), at minus univerſalis. Epiſpaſtica, Veſicatoria, frequenter hac formâ adhibentur. Spiſſitas major Cataplaſma plerumque Epithemate Liquido minus promtè in partes profundas penetrabile reddit, minus etiam citò diſſipabile: unde diutius, fortius, agit in externas.

366. Specimina ſunto.

*

Epicarpia Antifebrilia.

Vide H. Boerh. Mat. Med p. 136.

℞. *Uvar. Corinthiac.*
Summit. Lupuli.
Sal. marin. ana unc. ij.

Contuſa in Pultem D.

S. *Excepta linteis Pulſuum locis adplica ad Arterias, duabus horis ante ingruentem paroxyſmum.*

*

Epithema Stomachicum, Roborans, pro Infante. Ibid. p. 223.

℞. *Flaved. Cort. Citrei raſ.* unc. ß.
Nuc. Myriſtic. drach. ij.
Vini Hiſpanic. drach. iij.

M. conterendo ſimul in Mortario.

S. *Excepta micâ Panis adplicentur Stomacho.*

Ca-

*

Cataplaſma Adſtringens, ad Haemorrhagiam partis externae vulneratae.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Dracon.* drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Lap. Haematit. drach. ß.
Bol. Armen. unc. j.

Tenuiſſime pulveriſata, miſta, excipiantur
Album. Ovor. q. ſ. ut F. Cataplaſma.

S. *Exceptum id Stupâ Alcohole Vini madidâ admoveatur vulneri, tum veſica vel faſcia circumpoſitâ firmetur.*

*

Epithema molle, Excitans, Cardiacum.

℞. *Summit. tener. recent. Meliſſae.*
Abrotan. ana unc. ß.
Theriac. Andromach. drach. iij.
Caryophyll. arom.
Cinnamom. ana drach. j.

Cum *Vini Rhenan. generoſ.* tantillo contuſa D. ad fictile.

S. *Extenſa ſuper pannum Scarlat. Vino Rhenano prius madefactum, tepida, regioni Cordis adplicentur.*

*

Cataplaſma Acre, Emolliens, Stupefaciens.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 92.

℞. *Fermenti Panis acris*, unc. ij.
Sapon. Venet. raſ. drach. ij.
Mellis, unc. ß.
Ol. Chamaemel. infuſ. drach. ij.

M. F. ſ. a. Cataplaſma.

S. *Calidum imponatur Abſceſſui maturo, aperiendo, donec integumenta macerata ſenſum perdiderint.*

*

Cataplaſma Emolliens, Anodynum.

℞. *Micae Panis Siligin. in Lacte dulci macerat.* Lib. ß.
Vitell. Ovor. No. iij.
Croci pulveriſ. drach. ij.
Farin. Lini q. ſ.

Ut conterendo F. Cataplaſma.

S. *Cum linteamine duplicato, aut panno laneo, dolenti parti adplicetur calidum.*

Nota. *Ad hactenus traditam* Epithematum *Hiſtoriam* (318 ad 366.) *pertinent &* AMULETA; *ut ideo, bis qui uti volet, inde facile haurire queat generalia, quae in iis praeſtituendis obſervanda ſunt. Specialia docet recepta circa quodvis opinio. Ad* Cruda Cataplaſmata (356.) *retuleris &* Cataplaſma Emplaſtrodes *ex* Theriaca *ſupra linteum aut alutam extenſa parari ſolitum, Ventriculo praeprimis & Inteſtinis roborandis dicatum.*

De

De

Balneo.

367. BALNEUM eſt Medicamentum Externum, quod Liquoris vel Vaporis ſpecie, absque Vehiculi interventu (320. 328. γ.), ſuperficiem corporis humani externam adluendo, opem praeſtat.

368. Patet igitur *Humidum* aliud, aliud *Vaporoſum* eſſe. Utrumque inſuper vel eſt *Univerſale* vel *Particulare*, prout toti corporis ſuperficiei, aut hujus tantum parti, inſervit. De *Humido* prius dicam.

De

Balneo Humido.

369. BALNEUM HUMIDUM, ut variis partibus, varioque modo, adplicatur, varia accepit Nomina. Univerſale (368.) *Balneum* proprie adpellatur: ſi vero dimidiae corporis regioni tantum, a Scrobiculo Cordis aut ab Umbilico ad Crura aut imos uſque Pedes exporrectae, dicatur, *Semicupium*, *Inſeſſionem*, *Inſeſſum*, vocant: ſi Pedibus, *Pediluvium*: ſi Capiti, *Capitiluvium*: ſi aliis partibus, *Lavatio*,

vatio, *Lotio*, *Lavamentum*, audit: ſi ex alto, vel guttatim, vel continente rivulo, in partem depluit, *Embroche*, *Stillicidium*, *Impluvium* dicitur, cujus tamen uſus hodie, praeterquam in Thermis Naturalibus, ferè exolevit.

370. Materiem dat Liquor medicatus quicunque, diffuſior, ſcopo aptus, ſaepiſſimè vulgaris, absque Pharmacopoei operâ parabilis, nec formulâ egens: ut Aqua ſimplex, ſalſa, ſaponata, Lixivium cinerum; Lac dulce, hujus Serum; Thermae naturales; Oleum blandum; Aqua permiſta Lacti, Vino, Aceto, Oleo, quod Hydrelaeon vocatur, Butyro; Decoctum domeſticum Furfurum, Partium Animalium, &c. Alias tamen & arte Pharmacopoei parata Decocta (224.), Infuſa (211.), Mixturae (272.). Confer (321.).

371. Delectus patet ex dictis (299. 322.). Virtus apta, Penetrabilitas & Conſiſtentia liquida heic praeprimis ſpectantur, neglectis, quae ad Colorem, Odorem, &c. attinent. Caeterum

α. Heic praeprimis, ubi Liquor Simplex ſufficit, Compoſito is Officinali praeferatur (29. 31.); quia moles major ſumtum auget. Unde ad Univerſalia (368.) vix niſi vulgaribus (370.) utimur. Memento tamen & (23. 30.).

β. Pin-

β. Pinguium & Aquoſorum, ſi ſimul adhibentur (370.), permixtio tam exacta heic non requiritur, medio ut Sapone opus ſit (274. ζ).

γ. Quae ex Foſſilibus, Nitro, Sale mar. Alumine, Vitriolo, Sulphure, Calce viva, Alcali fixo, &c. parantur, ut non ubique uſu omni careant, Thermarum tamen naturalium vires nunquam planè exprimunt.

δ. Numerus Ingredientium vix major eſto, quam in Decocto (226. ψ.).

372. Ordo idem eſt, qualis in Formulae ſimilis, internae, (370.), praeſcriptione.

373. Dosin dictat ſuperficiei humectandae (369.) amplitudo, & vaſis balnearii conſtructio.

374. Quantitas Generalis ſaepiſſimé unâ tantum Doſi (373.) conſtat; praecipue cum Univerſale eſt aut majori ſuperficiei aptatum Balneum (369.). Minorum partium Lavationes etiam ad plures Doſes praeſtituuntur ſimul, quarum tum quantitas juxta (325.) facile determinatur.

375. Proportio Ingredientium mutua ſimilibus limitatur conditionibus, ac (326.), additis ſimul (373. 374.). Nota inſuper

α. Pleruınque virtutem heic non admodum contractam exigi: ut ideo Menſtrui vel Exci-

pientis proportio longè capiatur major, quam ad ſimilia Liquida interna.

β. Quin ſaepiſſime Menſtrui q. ſ. ad Decocta heic uſitata ſaltem praeſcribi.

γ. Alias & Decoctum vel Infuſum parari poſſe conſuetâ in Internis proportione (217. 230), valde ſaturum, idque dein, uſus tempore, adfuſo plure Menſtruo aliove liquore idoneo dilui: quod maximè ex uſu fuerit in Balneis diffuſioribus conficiendis; ne Ahena grandiora eò requirantur.

376. Subscriptio, ratione praeparationis, eſt, qualis ſimilium Liquorum internorum (218 ad 220. 231. 279.). Depuratione exacta non opus (219. δ. 2. 3. 4.). Imo materies ſolida ſaepe in ipſa Cupa Balnearia cum Menſtruo infunditur & maceratur, aut alio in vaſe cocta ſimul dein ſuo cum liquore in Cupam injicitur, ut frictioni, inſeſſui, &c. ſerviat. Creberrimè & heic, in Balneis praeſertim majoribus, locum habet (220. 231.); dum Materiem tantum exhibet Pharmacopoeus in domo aegri infundendam vel decoquendam: quin haec quoque Sacco lineo, laneo, quandoque prius inſuitur, qui, Fotus Sicci inſtar (331.), parti adfectae, ſub uſu Balnei, admoveatur, aut pulvinum praebeat inſidenti: quod in Semicupiis maximè uſitatum. Claudit hinc Formulam: *F. Liquor*, vel *Species*, vel *Saccus*,

pro

pro Balneo, *Semicupio*, *Pediluvio*, &c. (Vide 369.).

377. Signatura intelligitur ex (60. 369. 373. 376.) comparatis ad ea, quae de legitimâ Balnea adminiſtrandi ratione ſuggerit juſta Indicationum Doctrina: neque enim paucis haec complecti licet; pluribus autem obſtat inſtituti mei ratio. Vide *Cl. F. Hoffmanni Opuſcul. Phyſico-Medica*, tum *Medic. Ration. Syſtem. Tom. III. Sect. II. Cap. X.* & alios.

378. Usus Balneorum, hodie rarior, Veteribus frequentiſſimus, nec ad munditiem modo & delicias, ſed ad prophylaxin quoque & therapiam Morborum aptiſſimus, humectando, emolliendo, demulcendo, adtrahendo, diſcutiendo, roborando, aperiendo, refrigerando, calefaciendo, attenuando, ſopiendo, &c. in chronicis, acutis, externis, internis, malis ſummum fert auxilium; licet nec noxis careat intempeſtivè adhibitus. Vid. *Idem Cl. F. Hoffmann.* loc. cit.

379. Specimina ſunto.

Lotio Mundans ad Pediculos planos Pubis. Vide H. Boerh. Elem. Chem. T. II. p. 488.

℞. *Mercur. ſublimat. corroſ.* gr. iv.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iv.
M. D.

S. *Tantillo hujus Liquoris laventur mane & veſperi loca infeſtata.*

*

Semicupium Emolliens, Anodynum, Calculo Ureteribus impacto proficuum.

Vide H. Boerh. Aphor. §. 1426.

℞. *Rad. Altheae.* unc. iv.
Herb. V. Emollient. ana m. iv.
Flor. Papaver. Errat.
Chamaemel. ana m. ij.

Conſciſſa inſuantur laxè Sacculo lineo quadrato, ad lumborum dimenſionem aptato. D.

S. *Saccus coquatur per ½ horam in Lact. dulc. duplo aquae diluti q. ſ. Liquori calenti inſideat aeger ab umbilico ad crura uſque, Sacco lumbis ſuppoſito, manè & veſperi per horam. Interea bibat Decoctum Diureticum H. Boerh. Mat. Med. p. 244. deſcriptum.*

*

Lavamentum ad Intertriginem.

℞. *Aq. ſtillat. Roſar.* unc. x.
Tinct. Benzoin. unc. j.
Sacch. Saturn. drach. j.

M.

S. *Lac Virginale, quo partes excoriatae, prius aqua abſterſae, laventur.*

Bal-

*

Balneum ad Glutinoſa, pro Infante. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 44.

℞. *Summit. Rutae.*
Sabinae.
Abſinthii.
Tanaceti.
Chamaemeli. ana m. iij.

Cum *Aq.* decoct. Pintis xij. admiſce

Sapon. Venet. unc. iv.
Sal. Sarmentor. unc. j.

F. Liquor pro Balneo.

S. *Huic tepido inſideat aeger collo tenus mane & veſperi per ½ horam : poſt fricetur corpus univerſum cum pannis laneis, ſiccis, calidis.*

*

Pediluvium Refrigerans, Paregoricum.

℞. *Fol. recent. Salicis.*
Malvae.
Lactuc.
Nymphaeae. ana m. ij.
Flor. Rhoead. m. j.
Cap. Papav. alb. No. vj.
Nitri. unc. ij.

Conſciſſis, tuſis, miſtis, F. Species pro Pediluvio.

S. *Spe-*

S. *Species cum Aq. pluv. q. ſ. coquantur, ſub finem addendo Aceti Vini Pint. j. Decoctum tepidum ſit pro Pediluvio, cui inſideat aeger ad crura uſque per horam, veſpere: egreſſus ad ſomnum ſe componat.*

*

Balneum Emolliens, Antiſepticum, ad Gonorrhoeam.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 245.

℞. *Fol. rec. Rutae.*
Scordii.
Alliariae.
Malvae. ana m. ij.

Cum *Aq.* decoct. & expreſſis admiſce ad Lib. ij.

Sapon Venet. drach. j.
Spir. Vini comm. drach. vj.

S. *In hoc tepido Virga & Scrotum immergantur ter quaterve de die, ſpatio ½ horae: dein panni lanei eodem Decocto immerſi, & expreſſi, omni applicentur Pubi, Scroto, Perinaeo.*

De

De

Balneo Vaporoſo.

380. BALNEUM VAPOROSUM (368.) eſt Medicamentum externum, cujus Vapores ad ſuperficiem corporis externam aut foras patentem determinati, vel & cum aëre adtracti, ſcopo Medici ſatisfaciunt.

381. Vapores autem (380.) e Materie vel (α.) exhalant ſponte, naturali atmoſphaerae calore acti: quae *Odoramenta* audiunt, inferius demum explicanda; quum cognitionem quorundam, de quibus nondum egimus, ſupponant. Vel (β.) admoto igne excutiuntur: de quibus nunc dicemus.

382. Poſteriora (381. β.) *Liquida* ſunt vel *Sicca*: illa vocabo *Vaporationes Humidas*: haec *Suffitus*, *Suffimenta*, *Suffumigia*, cluent. Utrumque, uti Balneum Humidum (368.), in *Univerſale* & *Particulare* diſtinguitur. De *Liquidis* prius agam.

De

Vaporatione Humidâ.

383. VAPORATIONIS HUMIDAE MATERIES eſt Liquor omnis, ignis ope in Vapores reſolubilis medicatos: cujuſmodi ſunt Aqua ſimplex, Lac, hujus Serum, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Urina; Praeparata & Compoſita Officinalia, Aquae ſtillatit. Tincturae, Eſſentiae, Elixiria, Spiritus, & ſimilia; tum ex his aliisque arte ſelectis confecta Infuſa (211.), Mixturae Mediae (272.), aut Contractae (283.), praeprimis vero Decocta (224.).

384 DELECTUS, praeter toties jam de Externis dicta, notare jubet

α. Vapores heic vel incenſionis, vel, quod frequentius, ebullitionis igne de Materie (383.) excuti; hinc virtutem in ea requiri hoc illove calore volatilem.

β. Videndum ergo prius, quo uti calore velis aut poſſis; ut huic dein aptam ſeligas Materiem: hac enim manente eâdem; pro ignis diverſitate diverſus erit Vapor. Alcohol Vini bulliens exhalat Alcohol, accenſum vero Aquam.

γ. Un-

γ. Unde ſi bulliendo, ut ſaepiſſime fit, vaporandum, vanus ea admiſcueris, quorum virtus Liquoris, quo uteris, ebullientis calore diſſipari nequit. Adſtringentia ergo, Extracta coctione ſpiſſata, Animalia ac Foſſilia fixa, &c. inepta. Optima, ex quocunque Regno, quae aquae incocta efficaces ſtillant Aquas, Spiritus, aut Olea. (*a*). Emolliens quoque, Demulcens, Sopiens vis, licet penitus fixa videatur, aliqua tamen ex parte, coctionis ope, in Vapores abit.

δ. Patet hinc Decoctis hujus Formulae ea etiam idonea eſſe, quae, quod virtute gaudeant volatili, ad interna minus conveniunt (226. α. β. γ. o.); modo & Coctio & Vaporatio ſimul perficiatur.

ε. Ubi varia inter ſe miſces, diſce ex Chemia mutuas aliorum in alia actiones. Docet haec bina Fixa inter ſe juncta Vapores dare volatiles, & contra Volatilia figi miſta Volatilibus aut fixis. Calcem vivam aut Alcali fixum adde Sali Ammoniaco, Acidum Vitrioli Nitro, Sali Communi, &c. Acidum Nitri, Salis, Aceti, junge Alcali volatili, fixo, Terrae abſorbenti, &c. Credes dicta.

ζ. Me-

(*a*) Vide H. Boerh. Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. &c.

ζ. Memor denique ſummae penetrabilitatis Vaporum igne actorum cave ne laedas profuturus.

η. Numerus Ingredientium eſt, ut in ſimilibus Internis (383.).

385. Ordo itidem nihil habet peculiare.

386. Dosis Menſurâ aut Pondere nunquam, ſed ex Vaporationis duratione plerumque determinatur: unde vel Liquoris Quantitas Generalis tota ſimul igni exponitur, vel ejus modò pars circiter ſuffectura, ſin minus, plure dein adfuſo ſupplenda. Quandoque tamen, ubi foetoris corrigendi gratia Eſſentiis tantum aut Oleis pretioſis utimur, Doſis ad Guttulas aliquot reſtringitur.

387. Quantitas Generalis ſcitur ex vaporanda ſuperficie & Vaporationis duratione ac frequentia: ut ideo Lib. j. ij. iij. & plures aliquando praeſtituantur. Si tamen Doſin aliquot modo Guttae conſtituunt (386.), Scrupulus etiam aut Drachmula ſufficit.

388. Proportio mutua Ingredientium patet ex iis, quae hactenus de Externis ſimilibus dicta ſunt (303. 326.). Menſtrui ad Decocta & Infuſa ſaepiſſime heic modo q. ſ. praeſcribitur.

389. Subscriptio eſt, ut in Balneo Liquido

do (376.). Neque heic, niſi ſimplici Defuſione, depuratur Liquor. Quin & ſaepe Materiem tantùm decoquendam praebet Pharmacopoeus; ut coctio demum coram aegro, inter Vaporandum, fiat (384 δ.). Sacculo etiam quandoque includuntur Species, qui Vaporatione peracta calidus adfectae parti adplicatur. Subſcribitur ergo. *F. Liquor*, vel *Species*, vel *Sacculus*, pro *Vaporario* vel *Balneo Vaporis.*

390. Signatura, praeter communia, ſingularem heic Utendi modum exponit, qui pro vario ſcopo varius eſt.

α. Si Vapore corrigendam modò atmoſphaeram requirit Foetor, Contagium, Aër putridus, Peſtilens, &c; prunis in loco infecto poſitis vel adfunditur Liquor, vel ſuper his in olla repanda locatus bulliendo in Vapores ſolvitur per aëra diffundendos.

β. Si corporis aegri ſuperficiei proximè adplicandus Vapor; variae inventae ſunt Domunculae, Sellae, Arcae, Machinae fornicatae, intra quas ſtans, ſedens, jacens aeger, corpore nudo, aut tenui linteamine tecto, capite foras porrecto, coërcitum excipit Vaporem, natum de Liquido vel accenſo, v. g. Spiritu Vini, vel fervente; dum id, igne etiamnum bulliens, ocyùs in loculum reponitur eò adaptatum, & frigeſcenti aliud ferveſactum ſubſtituitur; aut Silicibus candefactis ſuper-

funditur, hive in illud conjiciuntur, aliis augendi, cum refrixerunt.

γ. Si cavum quoddam, Auris v. g. Nares, Fauces, Bronchia, Vagina, Uterus, &c. aut minor corporis ſuperficies, Vapore maceranda; Infundibula, Stragula, ex uſu ſunt.

δ. Quae ante, ſub, & poſt Vaporationem agenda, tum ejus durationem, iterationem, &c. ex Indicatione ſua in ſingularibus diſcit Medicus.

391. Usus Vaporarii inſigniſſimus, Balnei Liquidi ſimilis (378), & vel longè efficacior, videatur apud eundem *Cl. Hoffmannum* loc. cit.

392. Specimina ſunto.

*

Vaporarium particulare, Emolliens, Reſolvens, ad Anginam Inflammatoriam.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 137.

℞. *Acet. Samb.*

Roſar.

Calendul. ana unc. j.

Aq. ſtill. Samb. unc. vj.

M.

S. *Vapor calidus hauriatur infundibuli ope in fauces.*

Bal-

*

Balneum Vaporoſum univerſale, Nervinum, Antiparalyticum.

Conf. H. Boerh. Aphoriſm. §. 1068. 1069.

℞. *Herb. Majoran.*
Menth.
Mari Syriac.
Fol. rec. Cochlear.
Summit. rec. Rutae.
Flor. Chamaemel.
Baccar. Juniper. ana m. j.

Conſciſſa, tuſa, miſta, digere in Phiala alta Chemica, cum *Aceti* & *Spirit. Vini vulg.* ana q. ſ. per diem & noctem.

S. *Liquor bene calidus, una cum Speciebus, in ollam effuſus, reponatur in loculum Fornicis Sudatorii, ac Silicibus candentibus injectis fervens detineatur. Sub Fornice decumbens Aeger, ingeſto prius Decocto attenuante, Vapores excipiat nudo corpore, ut ſudet per ½ horam aut ultra, ſi vires ferunt. Sudoribus deterſis corpus fricetur pannis laneis, calidis, ſiccis, villoſis.*

 Va-

*

Vapor Suaveolens ad Foetorem loci corrigendum.

℞. *Eſſent. Ambar.* drach. ij.
Ol. ſtill. Caryophyllor. gutt. xxv.
Cinnamom. gutt. x.

M. D. Vitro probe clauſo.

S. *Hujus aliquot Guttulae prunis non fumantibus, aut Silici ignito, inſtillentur.*

*

Vaporatio Emolliens, Reſolvens, ad Gravem Auditum a cauſa frigida.

℞. *Folior. Abſynth.*
Roſmarin.
Summit. Rutae. ana m. ß.
Flor. Lavendul. unc. ß.
Baccar. Laur.
Semin. Cumin. ana drach. iij.

Conſciſſa, tuſa, miſta, inſue Sacculo.
D.

S. *Coquatur Sacculus in q. ſ. Vini: Vapor ope infundibuli immittatur Auri adfectae, mane & veſperi per ½ horam: poſt Sacculus ipſe e decocto exemtus, valde calens, Auri adplicetur, firmetur.*

Va-

*

Vapor Antiloimicus.

℞. *Aceti Vini vulg.* Pint. ij.
Sal. marin.
Nitri.
Ol. Vitriol. vulg. ana Lib. ß.
Aq. purae. Pint. j.

M.

S. *Immiſſa in ollam fictilem vitreatam, repandam, ſuper prunas repoſita, in limine domus aut cubiculi leniter evaporent.*

De

Suffitu.

393. SUFFITUS (382.) eſt Medicamentum Siccum, cujus accenſi vapore per Atmoſphaeram diffuſo, aut ad ſuperficiem corporis aegri externam, hujusve in oſtia admiſſo, Medicus finem ſuum adſequitur.

394. MATERIEM ei primariam praebent Sicca quaevis, vel Inflammabilia vel Volatilia, quae igne cremata Vapores fundunt medicatos. Quare huc maximè recipiuntur Vegetantium partes ſolidae, tum Succi denſi, Reſinae, Gummi, Gummi-reſinae, Balſama ſicca, &c.

Ex Animali Regno Moſchus, Zibethum, Caſtoreum, Fella inſpiſſata. Ex Regno Foſſili Succinum, Ambarum, Sulphur, Nitrum, Cinnabaris, Sal Ammoniacus, &c.

395. Forma Suffitûs eſt vel *Sicca Pulverulenta*, vel *Sicca Cohaerens*, ſolida.

α. Prior, particulis conſtans plerumque longe craſſioribus, quam Tragea (107. β.), exhibet vel *Pulverem* dictum *Fumalem*, prunis inſpergendum, vel *Nicotianam Medicatam*, vulgaris inſtar Tabaci, e fiſtula hauriendam.

β. Poſterior, particulis exactius miſtis, & apto glutinante coactis, varias fingitur in figuras, *Trochiſcos* vel *Paſtillos*, *Baculos*, *Candelas*, *Aviculas Cyprias*, *Taedas* minores, majores, quae prunis injecta, fornaci calidae adfricta, accenſa, fumos ſpargunt requiſitos.

396. Delectum Materiae (394.) limitat ſcopus Medici & Forma ſelecta (395.).

α. Hinc quae ad delicias, aut foetorem loci corrigendum, adhibentur, nonniſi ſuaveolentia recipiunt, Aromata v. g. Thus, Styracem, Ladanum, Benzoën, Ambarum, & ſimilia. Ubi roborandum, calefaciendum, ſiccandum, diſſipandum; Reſinae, Gummi, Gummi-reſinae, Aromate etiam non ſuaviſſimo praedita, tum Succinum, Sal Ammoniacus, &c. optima. Hyſtericis Foetida, Caſtoreum, Aſa foe-

foetida, Galbanum, &c. magis apta. Sulphur, Nitrum, putredini adverſa. Venereis opponitur Cinnabaris.

β. Vegetantium partes ſolidae natura ſicciores, aut arte ſiccatae, tantum huc quadrant, facilius quippe inflammabiles.

γ. Liquores etiam aromatici, coactiores, non tamen aquoſi, ſed flammam alentes, ut Eſſentiae, Olea, Balſama liquida, ſiccis reſtrictâ doſi admiſcentur: prout in internis quoque obtinet (110. δ. 174. α. 4).

δ. Nicotianae Medicatae (395. α.) Baſin Tabaci Folia praeprimis conſtituunt: minor aliarum Herbarum, Florum, Corticum, Aromatum, &c. quantitas accedit. Excluduntur Succi igne liqueſcentes, obſtructuri quippe canalem fumiſugii.

ε. Cogendis maſſis Formae poſterioris (395. β.) Mucilago Gummi Tragacanthae, Ladanum liquatum, Terebinthina, aut Balſamum quoddam liquidum, inſervit.

ζ. Paſtillos, Candelas, Aviculas Cyprias, Saccharum quandoque ingreditur, quò materies reliqua & magis diffundatur, & vividius ardeat.

η. Quae ſemel accenſa, ſponte dein proſerpente ſcintillatione, ignem alere debent, ut

ſunt Candelae & Aviculae Cypriae, levioris ligni, Salicis v. g. vel Tiliae, Carbonem recipiunt aliis intermiſtum, utpote propagando paullatim igni aptiſſimum.

ϑ. Taedis majoribus conſtituendis Cera Baſin exhibet.

ι. Ubique heic, maximè ſi Vapores proximius corporis ſuperficiei adplicandi, hujusve in oſtia intromittendi ſunt, cogita & peripheriae bibacitatem (322. ϑ.), & ſenſiliſſimam internorum teneritudinem, & miram denique Ignis vivi vim, corporum concretorum principia ſeparantem, mutantem; ut cautus ſeligas apta ſcopo, adfectis partibus amica, non nocitura aliis. Cinnabaris, movendae ſalivae impar, dum concreta manet, igne reſoluta redit in Mercurium. Benzoë, Succinum, &c. concremata an priſtinum Benzoinum & Succinum evaporant? Chemiam conſule! Diſces alia.

κ. Proſtant ſaepe in Officinis jam parati Suffitus formæ ferè cujuscunque. His igitur, ſi ſcopo reſpondent, utenti nova compoſitione ſuperſedere licet; quum diu ſatis incorrupti perſtent, imo tantillo Liquidi idonei, aromatici (γ.), intermiſto aut illito adpropriari queant.

λ. Numerus Ingredientium ingens ſaepe heic

heic congeritur. Concinna tamen brevitas ubique laudanda (29.).

397. Ordo, qualis in Pulvere & Trochiſcis internis (112. 176.), heic obtinet.

398. Dosis, in variis varia, rariſſimè Pondere, ſaepe Numero aut Menſura, determinatur. Pulverum (395 α.) Drach. j. ij. Pugill. j. ij. prunis injici jubentur. Nicotianae (ibid.) Doſin limitat coni Fiſtulae Tabacariae capacitas. Trochiſcorum, Candelarum, Avicularum (ibid. β.), N°. j. ij. iij. prunis imponuntur vel accenduntur. Baculi (ibid.), quantitate incertâ, fornaci adfricantur. Taedae incendendae numero & tempore determinari poſſunt.

399. Quantitas Generalis ex uſu diutius, brevius, continuando, ſaepius aut rarius iterando, colligitur. Quae moleſtiorem exigunt ſubactionem, formationem, uti ſunt pleraque Formae poſterioris (395. β.), vix infra Lib. ß. ſimul praeſcribito; niſi cum Officinalibus uteris (396. α.). Confer (180.).

400. Proportio mutua Ingredientium ex Indicatione Medici, virtute & pretio Materiae, tum Forma expetita (395.), cognoſcitur, collatis ante dictis (87 ad 92. 115. 181. 303 396.).

α. Efficaciora, Cariora, ad utramque Formam (395. α. β.) plerumque minore ad reli-

qua proportione recipiuntur. Idem de Liquidis (396. γ.) obtinet.

β. Tabaci Folia, pro conficienda Nicotiana Medicata (395. α.), triplo, quadruplo, ſextuplo, & ultra, caeteris copioſiora capi ſolent.

γ. Glutinantis (396. ε.) ad Trochiſcos, Candelas, &c. (395. β.), q. ſ. praeſcribitur: Cerae ad Taedas (396. ϑ.) dupla, tripla, reliquorum quantitas.

δ. Carbonis (396. κ.) itidem q. ſ. aut aequalis vel dupla reliquorum quantitas ferè ſumitur. Simili penè modo & Sacchari (ibid. ζ.) Proportio ſe habet.

401. Subscriptio mandat Comminutionem *groſſo modo*, Miſtionem, &c. ut *F. Pulvis pro Suffitu*, *Nicotiana Medicata*: Subactionem cum Glutinante, ut *F. Trochiſci*, *Baculi*, *Aviculae Cypriae*, *Taedae*, &c. Neque caeterum Moles horum aut pondere aut menſurâ determinari ſolet. Ubi Officinalia praeſtituuntur (396. κ.), patet, non opus eſſe Subſcriptione, niſi forte Liquidi intermiſtio aut illitus commendandus. Addi poteſt. *D. ad Chartam*, *Scatulam*, &c.

402. Signatura ex (60. 393. 395. 398.) facile intelligitur. Nota

α. Formas omnes (395. α. β.) ſaepiſſime

tantum

tantum Atmoſphaerae corrigendae gratia adhiberi; & Baculos quidem, Candelas, Aviculas Cyprias, Taedas, non niſi huic ſervire ſcopo; at Pulveres & Trochiſcos etiam vaporando proximiùs corpori. Prior igitur uſus cum delicias modò aut Prophylaxin plerumque ſpectet, vix exactius regimen requirit.

β. Si vaporandum corpus; pleraque (390. β. γ.) memorata heic quoque obtinent. Vapores tamen acceſſione ſemper (393.) excutiuntur. Quandoque Subuculae, Cuculli, Sacculi (340. β. 2.), fumigantur prius, quam corpori adplicentur. Alias & Panni lanei, linei, Vapore ſicco imbuti, fovendis aut fricandis partibus inſerviunt.

403. Usus, paſſim jam indicatus, Voluptati, Prophylaxi, tum Therapiae aptus, roborando, calefaciendo, diſcutiendo, ſiccando, praeſtat plurimum. Sunt &, quibus Cinnabarini Suffitus ad Venerea placent; licet haud ſatis tutò ubique (396. α. ι.). Nec tenero Pulmoni admodum convenire putem aduſtos acrium Vapores (ibid. ι.).

404. Specimina ſunto.

Suffitus Antiloimicus.*

℞. *Myrrh.*
Flor. Sulphur.
Nitri ana unc. j.
M. F. Pulvis groſſus.
S. *Hujus Pugill. aliquot in prunas inſperſis vaporentur Cubicula aut Aedes.*

Suffi-

*

Suffitus Roborans, Diſcutiens, ad Hydrocelem.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 212.

℞. *Benzoin.*
Oliban.
Sarcocollae.
Reſin. Guajac. ana unc. ß.
Camphorae. drach. ß.
Maſtiches. unc. j.
Salis Ammoniac. ſcrup. ij.

M. F. Pulvis.

S. *Hujus incenſi vapor excipiatur nudo Scroto, dein panni lanei fumo hoc vaporoſi, calidi, ſuperapplicentur.*

*

Nicotiana Suaveolens, Cephalica.

℞. *Herb. ſiccat. Salviae.*
Majoran. ana m. ß.
Thymi.
Flor. ſiccat. Lilior. Convall.
Roſar. ana pug. ij.
Cort. Caſcarill.
Cinnamom. ana ſcrup. j.

Comminutis craſſiuſculè adiniſce
Fol. Nicotianae conſciſſor. unc. iv.

Tum conſperge tantillo *Eſſent. Ambar.*

D.

S. Ut in Fronte. *Sugatur fumus mane, per dimidiam aut integram horam, ex Fiſtula tabacaria.*

Suffu-

*

Suffumigium Anti-Rachiticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Benzoin.*

Maſtiches.

Succin. ana unc. j.

Lign. Aloës.

Cort. Cinnam. ana drach. ij.

Caryophyll. arom. drach. j.

Contuſa, miſta, cum *Terebinth. Venet.* q. ſ. redigantur in Trochiſcos. D. ad Scatulam.

S. *Trochiſci pro Suffitu, quorum aliquot prunis injiciantur, dum ante ignem ſedet infans nudatis inferioribus. Pannis etiam laneis, ſiccis, horum fumo imbutis, fricetur Spina Dorſi, Abdomen, &c. manè & veſperi.*

*

Baculi Suaveolentes ad Fornacem.

℞. *Ladan.*

Styrac. calam.

Benzoin. ana unc. j.

Balſ. Tolutan. unc. ß.

Pulv.

Pulv. Rad. Irid. Flor.
Cort. Caſcarill. ana drach. iij.
Ol. Lign. Rhod. gutt. xx.

Cum ſ. q. *Mucilag. Gum. Tragacanth. Aq. Roſar. extract.* F. Maſſa, quae formetur in Baculos inſtar Cerae Sigillaris.

D.

S. *Fornaci aut teſtae calidae adfricetur parum Baculus ad diſcutiendam Mephitim.*

*

Aviculae Cypriae.

℞. *Oliban.*
Maſtiches.
Benzoin.
Cort. Thymiam. ana unc. j.
Baccar. Juniper. unc. ß.
Caryophyll. arom. drach. ij.
Sacchar. alb. unc. iv.
Carbon. Salicis. lib. j.

F. omnium Pulvis ſubtiliſſimus, qui cum *Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq. Roſar. factae* q. ſ. ſubigatur & effingatur in Aviculas vel Candelas.

S. *Duae, tres, &c. accenſae reponantur in loco odore grato inficiendo.*

Tae-

*

Taedae Odoratae.

℞. *Eaſdem vel Similes Species Formulae praeced.* exceptis Saccharo & Carbone.

Cerae flavae duplum ad. p. o.

Concorporentur & formentur in Taedas minores vel majores.

S. *Ardeant hae ad delicias aut ad Prophylaxin in locis infectis.*

Nota. *Huc & referri poteſt* Clyſma ex Fumo Nicotianae, *uſûs ſatis noti, ſingulare artificium in praeſcribendo non exigens. Quin* Caſſoleta *etiam* P. Morelli Meth. Praeſcr. Form. p. 291. *ex hactenus dictis facile intelligitur.*

De

Emplaſtro.

405. EMPLASTRUM eſt Medicamentum externum, in frigore ſolidum, haud tamen friabile, calore liqueſcens, ductile, glutinoſum, ex Oleoſa materie maximè paratum, quod, idoneo ſuper Vehiculo extenſum, partibus corporis externis varios in uſus imponitur. Vocatur id *Dropax* ſeu *Picatio*, ubi Picem pro baſi habet; *Sparadrapum*, *Tela Empla-*

plaſtica, ſi Vehiculum eo utrinque obductum eſt.

406. Materies ejus vel *Excipiens* eſt vel *Excipienda*.

α. *Excipiens*, in genere Oleoſa, pinguis, tenax, vel eſt (1.) Liquida: ut Olea preſſa, infuſa, cocta. Vel (2.) Spiſſior, ſequax: ut Pinguedines, Medullae, Butyrum, Mel, Unguenta Officinalia, &c. Vel (3.) Tenacior, glutinoſa: ut Terebinthina, &c. Vel (4.) Durior in frigore, ſicca, cohaerens: ut Cera, Reſinae, Gummi, Gummi-reſinae, Emplaſtra Officinalia, &c.

β *Excipienda* iterum vel (1.) Liquida eſt: ut Liquores aquoſi, Mucilagines, Decocta, Infuſa, Succi preſſi, Olea Aromatica, preſſa, ſtillatitia, Balſama liquida, nativa, artefacta, Tincturae, Spiritus, Vinum, Acetum, Fel, & ſimilia. Vel (2.) Spiſſa: ut Succi denſi, Extracta, Sapo, Amalgamata, &c. Vel (3.) Sicca pulverulenta: ut Calces Metallicae, Pulveres Vegetantium, Animantium, Foſſilium &c.

407. Delectus ut ex arte fiat, Indicatio Medici, Materiae aptae (406.) natura, & Emplaſtri Dotes (405.), requiruntur cognitae. Hinc ſcito

α. Lau-

α. Laudari in Emplaſtro (1.) Conſiſtentiam in frigore ſiccam, digitos non inquinantem. (2.) Ductilitatem ſequacem in leni calore, ac Mollitiem. (3.) Lentam Tenacitatem; ut Vehiculo & Parti facile adhaereſcat. (4.) Mixtionem Ingredientium homogeneam.

β. Dos prior (α. 1.) pendet a Materie (406. α. 4. β. 3.): alteram (α. 2.) efficit Excipiens (406. α. 1. 2.): tertiam (α. 3.) Terebinthina & Gummoſo-Reſinoſa (406. α. 3. 4.): poſtremam (α. 4.) producit artificioſa omnium concorporatio.

γ. Excipiendo (406. β.) haud ubique opus: Excipientium enim ſpecies (ibid. α.), arte junctae, Emplaſtrum praebent optimum. Sola Cera & Terebinthina, proportione aptâ colliquatae, abſque aliis, omnes Emplaſtri dotes (α.) exhibent.

δ. Oleum (406. α. 1.), vel huic analoga (ibid. 2), tum Terebinthina & Cera (ibid. 3. 4.), plurimorum Emplaſtrorum Baſin conſtituunt: Cerae tamen & Terebinthinae Pix aliquando, Reſinae, Gummi-Reſinae, ſubſtituuntur.

ε. Quin ſola etiam Pix, aut Gummi-Reſinae, piſtillo calido diductae, aut Oleo Spirituve apto emollitae, pro Emplaſtro ſunt.

ζ. Oleum quoque ſolum, cum Calce Sa-

turnina, Lithargyrio v. g. Minio, Ceruſſa, ſat diu coctum, in Emplaſtrum abit.

η. Liquida Aquoſa (406. β. 1.), quorum in volatili principio virtus haeret, ne receperis: neceſſaria enim heic humoris aquei per cocturam difflatio ſimul & vim diſſipat.

ϑ. Vegetantium partes ſpecificè leviores, & vi per magnum volumen diffuſâ praeditae, vix aptae, quae pulveris ſpecie huc ingrediantur. Harumce Succum, Decoctum, Infuſum, Oleum, Extractum, rectius adhibueris.

ι. Salia, praeterquam Metallica quaedam, ut Saccharum Saturni, &c. rarius heic in uſu ſunt; quum vel aegrè miſceantur, vel ſub mixtione pereant volatilia, vel vi emplaſticâ aliorum enerventur, vel deliquio noceant.

κ. Qui accedunt Pulveres (406. β. 3.), vel ſolubiles ſint oportet, vel tenuiſſimi, ut aequabiliſſimè interteri queant (α. 4. β.).

λ. Hinc & Extracta, Succi denſi, Gummi-Reſinae, & ſimilia, niſi vel colliquari cum aliis, vel in Pulverem comminui poſſint, apto prius Menſtruo, Aceto, Vino, Oleo, Terebinthina, Vitello Ovi, &c. ſolvuntur.

μ. Quandoque Vegetantia aut Animantia, quorum virtus in Emplaſtro deſideratur, cum Vino prius, Aceto, Oleo, Axungia infunduntur,

tur, decoquuntur, friguntur; ut colatus, expreſſus, Liquor dein, cum aliis, in formam Emplaſtri cogatur.

ν. Argentum vivum ſi recipitur, Terebinthina id vel Axungia figendum prius, aut Menſtruo apto ſolvendum.

ξ. Proſtat autem ſatis plerumque ingens Emplaſtrorum Officinalium numerus, Magiſtrali ut compoſitione, ſaltem diffuſiore, vix opus ſit. Unde uſitatiſſimè Officinale modo praeſcribitur ſolum, aut plura ſimul, idonei ope Olei, Spiritus, Tincturae, Elixiris, &c. emollienda, ſubigenda. Aliàs & loco Baſis inſerviunt, cui reliqua ſcopo adcommodata, Pulveres, Gummi, Reſinae, Succi, &c. interventu Excipientis (406. α. 1. 2. 3.), admiſcentur. Sic praeparationis opera & tempus compendifieri, error vitari facile poteſt.

ο. Numerus Ingredientium parcior heic, ut ubique, laudabilis. Compendio (ξ.) qui utitur, pauca ſcribendo complecti poterit plurima.

408. Ordo, licet ſaepius a quantitate deſumatur (57. γ.), Excipientium illis, quae q. ſ. praeſcribuntur, ultimò locatis (ibid. ε.), is tamen optimus videtur, qui praeparationis ordini maximè reſpondet. Excipientia hinc & Excipienda, quae coctione concorporari de-

 bent,

bent, aliis praeëant: ſequantur, quae ſola egent colliquatione; tum quae maſſae ab igne remotae demum admiſcenda, Pulverulenta, Volatilia, &c. At nec ſcrupuloſa accuratione opus eſt, ubi de Pharmacopoei dexteritate conſtat.

409. Dosis & Quantitas Generalis heic plerumque aequales ſunt; quia raro plures Doſes ſimul praeſcribuntur. Partis tegendae, aut Vehiculi oblinendi, magnitudo conſideranda. Quum verò aetas varia, habitus corporis obeſior, tenuior, &c. plurimum differentiae faciant, generalis limes figi heic nequit: unde, ſi Compoſitione utimur Officinali, aut Magiſtrali ſimpliciore (407. γ. ε. ξ.), ſaltem q. ſ. praeſtituere expedit, determinata interim parte, quae Emplaſtro tegi, aut magnitudine Vehiculi, quo ſuper extendi id debet. Compoſitio Magiſtralis prolixior quantitate parcâ haud praeſcribatur. Si plurium Doſium Quantitas exigitur, uſûs frequentiae & diuturnitatis ſimul habenda ratio.

410. Proportio mutua Ingredientium ſimilibus, ac Delectus (407.), limitatur conditionibus, tum vario conſiſtentiae Emplaſtri gradu. Nota enim

α. Pro diverſo Emplaſtri uſu triplicem obtinere Spiſſitatis gradum; Molliorem nempe ad Cerata accedentem; Medium; Duriorem. Emol-

mollientibus, altùm penetraturis, ad mobiles partium flexuras adplicandis, Sparadrapis (405.), prior magis convenit: Exſiccantibus, Adſtringentibus, Firmantibus, &c. bini poſteriores.

β. Proportio hinc pro variâ ſpiſſitate (α.) ita ferè determinatur, ut ſit pro

Molli	Olei unc. j.	Cerae	unc. j.	Pulver.	unc. ß.
Mediâ			unc. iß		dr vj.
Duriore			unc. ij.		unc. j.

γ. Oleo autem analoga habetur Materies pinguis, ſpiſſa, (406. α. 2. 3.): Cerae adfinia reliqua (ibid. 4) recenſita. Pulverum quoque defectus plure Cerâ aut huic analogo ſuppleri poteſt.

δ. Pulverum tamen pondus ſpecificum & ſingularis indoles ratione Oleoſorum ſimul adtendenda. Foſſilia ponderoſiora minus plerumque ſpiſſant levioribus. Calces Saturninae plurimum Olei aut Pinguedinis imbibunt.

ε. Liquorum Aquoſorum (406. β. 1.) Proportionem ſuo ex ſcopo figit Medicus: quum enim coctio plurimum diffiet; reliquorum inter ſe Proportio fere manet eadem.

ζ. Succi ſpiſſi, &c. (406 β. 2.), ut vel Cerae vel Axungiae denſitati propiores ſunt, huic illive adnumerantur (γ.): quamvis reſtricta ſaltem quantitate addi ſoleant.

η. Ceram albam ſi adhibes, cum flavâ fragilior ſit, Proportio ejus paullùm imminuenda. At flavae uſus heic ferè frequentior.

ϑ. Memento & frigore denſari corpora magis; ut Hyeme Mollium (406. α. 1. 2. 3.), Aeſtate Duriorum (ibid. 4.) augeas quantitatem.

ι. Quae emollitioni inſerviunt (407. ε. ξ.), aut ſolutioni (ibid. λ.), q. ſ. praeſcribuntur.

κ. Eſt & uſitatiſſimum, Olei & Cerae, vel his adfinium (γ.), utriuſque aut alterutrius quantitatem Pharmacopoei peritiae relinquere determinandam: quâ viâ commodè evitatur error.

λ. Sic quoque Emplaſtro Officinali ſi jungere voles alia ſcopo magis apta (407. ξ.), horum conſiſtentiae gnarus facile videris, liquido, molli, tenace, an duro inſúper opus ſit Acceſſorio, cujus q. ſ. addendum.

411. Subscriptio praecipit.

α. *Maſſae Emplaſticae Praeparationem.* Haec fit vel (1.) Emollitione, lenis caloris aut Menſtrui adminiculo obtinendâ (407. ε. ξ.); quòd *Maxare* vocant. Vel (2.) Colliquatione; ſicubi Materies igne fundi, & fuſá ritè inter ſe coire poteſt, nec niſi Pulveribus intertritis, aliisve fa-

facile ſolubilibus, miſceri debet. Vel (3.) Coctione etiam accedente; quae requiritur, cum vel humor aqueus eſt diſſlandus (406. β. 1.), vel vis medicata fixior e Vegetantibus praeprimis extrahenda, rejectis partibus ſolidis, vel Calces Metallicae, praeſertim Saturninae, intimius diſſolvendae. Ordinem & Encheireſes, quae ad legitimam Praeparationem pertinent, heic praetereo, tum ob (7. γ. 8.), tum quia induſtriae Pharmacopoei committuntur. Confer & (408.).

β. *Extenſionem ſuper Vehiculo*, quod pannus eſt lineus, ſericus, goſſypinus, aluta, &c. prout ſuperficies contegenda variè mobilis, tenera, magis minuſve conſpectui patens, Emplaſtrum diutius, brevius, retinendum, &c. Magnitudo ejus & Figura, itidem pro variis partibus uſibuſque varia, vel exemplo chartaceo ſimul tranſmiſſo, vel pollicibus, aliave menſura, determinatur, vel parte ſaltem, cui adplicandum, memoratâ, Pharmacopoei relinquitur peritiae; quippe cui notum ponitur, Scuti figuram Stomacho, Lunatam Hepati, Ovatam Lieni, Orbiculatam Utero & Umbilico, Oblongo-quadratam Reni, & ſic porro, adſignari. Extenſio ipſa, pro vulgaribus Emplaſtris ſat nota, pro Sparadrapis (405.) fit telam vetuſtate detritam, non laceram tamen, aut Chartam,

maſſae Emplaſticae liquatae immergendo; undequaque infectam extendendo, refrigeratam laevigando. Extenſum Emplaſtrum quandoque Oleo illinitur, aliàs conſpergitur Pulviſculo; ne vel tenacius adhaereſcat, vel inquinet. Alii eodem fine Sindone rubrâ, albâ, decuſſatim *interpaſſata*, ut vocant, aut peripheriae adſutâ, totum id aut marginem ejus, qua corporis ſuperficiem continget, obtegunt.

412. Signatura ex (60. 405.) abunde intelligitur.

413. Usus Emplaſtri multiplex, emolliendo, diſcutiendo, maturando, detergendo, ſiccando, roborando, adtrahendo, glutinando, Vulneribus, Ulceribus, Tumoribus, ab aëre defendendis, Turundis, Plumaceolis, Adſperginibus (308.), Vulnerum labiis, Oſſibus fractis, &c. continendis, aptus. Pſilothra, Rubefacientia, Veſicatoria, hac quoque forma adhibentur. Nec virtus tantum in ſuperficie conſiſtit, ſed altius quoque penetrat: ut Aromatica, Mercurialia, Opiata, docent. Obſtruendo tamen cutis ſpiracula quibuſdam nocens, pruritum, puſtulas, Eryſipelas, creat.

414. Specimina ſunto.

Em-

Emplaſtrum Anodynum, motum ſedans, ad Scirrhum nec reſolutione, nec exſtirpatione medicabilem.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 109.

℞. *Succi recent. expreſſi & puri*
Fol. Hyoſcyami,
Papaver. hortens.
Phellandrii. ana unc. iv.

Leni igne coque, inſpiſſa, ſub finem admiſce

Cerae albae. unc. viij.
Ol. infus, Roſar. unc. j.

F. ſ. a. Emplaſtrum.

S. *Hujus q. ſ. ſuper Aluta debitae magnitudinis & figurae extenſum parti ſcirrhoſae, prius Nutrito ibid. deſcripto oblitae, adplicetur.*

*

Emplaſtrum Diſſipans, ad Bubonem Venereum.

Idid. p. 248.

℞. *Flor. Sulphuris.* unc. ß.
Sacchar. Saturn. drach. j.
Picis Sutoriae. unc. ij.

M. F. ſ. a. Emplaſtrum ſuper Aluta extendendum.

S. *Adplicetur loco adfecto. Recentetur quovis die.*

*

Emplaſtrum Hyſtericum Sydenhami.

℞. *Galban. in Tinct. Caſtor. ſolut. & colat.* drach. iij.

Tacamahac. drach. ij.

M. F. Emplaſtrum: extendatur ſuper Aluta orbiculatâ pro Umbilicali regione.

S. Ut in Fronte. *Admoveatur calidum Umbilico.*

*

Emplaſtrum Defenſivum rubrum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 68.

℞. *Ol. Roſac.*

Cerae alb. ana unc. vj.

Boli Armen.

Sang. Dracon. ana unc. i ß.

Roſar. rubr. pulveris. unc. ß.

Cerae in Oleo calore leni liquatae, tum ab igne remotae, paullatim intere reliqua ſubtiliſſimè pulveriſata, jugiter agitando, donec ſimul refrixerint.

S. *Hujus q. ſ. ſuper Linteamine extenſum adplicetur Vulneri ad aërem arcendum & continenda reliqua.*

Em-

*

Emplaſtrum roborans, calefaciens, carminans, Stomachicum.

℞. *Emplaſtr. de Baccis Lauri.*
Cumino. ana q. ſ.

Malaxata cum *Balſam. Peruv.* tantillo extende ſuper tela goſſypina, ſcutiformi, tege Sindone rubra decuſſatim interpaſſata.

D.

S. *Scutum Stomachicum, quod calidum regioni Ventriculi adponatur, & ſubinde Balſami Peruviani, aut Olei vel Spiritus Menthae, tantillo irroretur.*

*

Sparadrapum ad Fonticulos.

℞. *Emplaſtr. Diapalm.*
Grat. Dei. ana pt. ij.
Ol. Amygd. dulc. rec. preſſ. pt. j.

Calore leni, ſub continua agitatione, colliquatis, tum ab igne remotis, intinge longa Chartae albae, ſatis firmae, ſegmina, tres circiter digitos lata: ritè infecta exime, extende, cultro aequa, ſuſpende, ut ſponte ſicceſcant, tum in ſegmenta quadrata diſcinde & exhibe.

S. *Chartae inceratae pro deligando Fonticulo.*

Spa-

*

Sparadrapum Pectorale, emolliens, reſolvens, ad Tuſſim a frigore ſuſcepto.

℞. *Unguent. Althaeae compoſ.* unc. j.
Adipis Gallin. drach. iij.
Olei preſſ. Sem. Papav. unc. ß.
Cerae citrin. unc. iß.

Simul leni igne liquefactis immiſce
Rad. Irid. Florent. ſubtiliſſ. pulveris. drach. j.
Olei expreſſ. Nuc. Myriſt. ſcrup. j.

Detentis in fluore immerge telam lineam veterem magnitudinis & figurae in Charta tranſmiſſa deſcriptae: probè imbutam extende, laeviga, & laxè convolutam exhibe.

S. *Tela Emplaſtica, quae Pectori adponatur; tegatur panno laneo, rubro, villoſo, aut pelle Cati.*

*

Emplaſtrum Reſolvens, ad Contuſa.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 83.

℞. *Rad. Bryon. in farin. redact.* unc. ij.
Flor. Sulphur. unc. j.
Mercur. nigri. drach. iij.
Galbani puri & ſ. a. ſoluti. unc. iv.
Emplaſtr. de Meliloto. unc. ix.
Ol. Chamaemel. q. ſ.

Ut F. Emplaſtrum.

S. *Hujus q. ſ. Linteo inductum adplicetur parti contuſae.*

Nota.

Nota. *Sunt & Sparadrapi ſpecies, quae ex Talco, Camphora, Borace, Cerâ & Oleo, parantur*, TELAE COSMETICAE, *de quibus vide* P. Morell. Meth. Praeſcr. Form. p. 246. *Rarò has Magiſtraliter componendas praeſcribit Medicus: unde vix adeò hujus ſunt loci.*

De

Cerato.

415. CERATUM, *Cerotum*, *Cerelaeum*, eſt Emplaſtrum (405.) mollius, mediae ferè inter Emplaſtrum & Unguentum ſpiſſitatis. Neque enim hodie, ut olim, quaecunque ex Cerâ compoſita, ſive Unguenta, ſive Emplaſtra, Cerata vocamus: unde nec eorundem in Liquidiora & Solidiora diviſio locum amplius habet.

416. MATERIES, DELECTUS, ORDO, DOSIS, QUANTITAS GENERALIS, ſimilia heic, ac in Emplaſtro (406 ad 409.). A Cera & Oleo quidem Nominis (415.) origo eſt: at neque iſthaec adeo conſtanter hodie huc accedunt, quin ſaepe, iſtis etiam omiſſis, Materiem praebeant reliqua (406. 407.) enumerata. Rariùs & heic Magiſtrali utimur Compoſitione: frequentius Officinali; dum vel Ceratum proſtat idoneum, vel, hoc deficiente, Empla-

plaſtrum Olei ope ad mollitiem Cerati deduci facile poteſt (407. ξ.).

417. Proportio mutua Ingredientium ſola diſcrepat; quippe quae talis eſt, ut Olei unc. j. recipiat Cerae unc. ß. Pulver. drach. j. iß. pro ponderis ſpecifici varietate: aut &, omiſſo Pulvere, Cerae drach. v. Adde tamen

α. Dari & heic aliquam latitudinem; ut Conſiſtentia aliàs paullo mollior, aliàs denſior fiat, nec Proportio dicta conſtantiſſimè ſemper teneatur: unde profectum, quod Officinalium quaedam, ab aliis Ceratorum ordini adſcripta, aliis Unguenta vel Emplaſtra audiant.

β. Porro, quae (410. γ ad λ.) dixi, huc etiam adplicari poſſunt.

418. Subsriptio & Signatura, mutato ſaltem Nomine (415.), eadem eſt, qualis (411. 412.). Sparadrapa (411. β.) etiam crebrò inde parantur; quum maſſae his conveniant molliores (410. α.). Dantur & Cerata quandoque in Fictili aut Veſica, ſi uſui dicantur longiori; ne Vehiculo inducta per moram areſcant nimis aut deliqueſcant. Eſt quoque ob mollitiem facilis eorum extenſio.

419. Usus idem, qui Emplaſtri (413.), & vel hoc etiam frequentior: multoties enim Cerati modò ſpiſſitate gaudent, quae nomine Em-

Emplaſtri praeſcribuntur. Durities ejus & tenacitas, quam Emplaſtri, minor magis id commendat, ubi virtus altiùs inſinuanda (410.α.), partes molles, ſenſiles, harumve flexurae, contegendae, aut noxae a denſioribus timendae ſunt (413.).

420. Specimina ſunto.

*

Ceratum exſiccans, obtundens, Antiphlogiſticum, ad Ulcera Tibiarum inveterata.

℞. *Cerat. Defenſiv. caerul. Pharm. Leid.* unc. iij. vel q. v.

D. ad Fictile.

S. *Hujus q. ſ. extenſum ſuper Linteo adplicetur Ulceri, prius puro, ſiccis, aut idoneo Balſamo imbutis, carptis tecto. Renovetur quovis die ſemel.*

*

Ceratum adtrahens, Emmenagogum. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 214.

℞. *Emplaſtr. Oxycroc.*
de Melilot. ana q. ſ.

Cum *Ol. Rutae.* q. ſ. malaxando in conſiſtentiam Cerati redacta extendantur ſuper Aluta lunata juxta exemplum tranſmiſſum. D.

S. *Pubi & Inguinibus adplicetur.*

Ce-

*

Ceratum Reſolvens, ad Scirrhum Lienis.

℞. *Gumm. Ammoniac.*

Galban. ana unc. ß.

Diſſolvantur *Acet. Squillit.* q. ſ. & cum

Cerae citrin. unc. ß.

Ol. infuſ. Abſinth. q. ſ.

Leni igne colliquata redigantur in Ceratum, quod ſuper Aluta ovata, inſtar linguae bubulae, extenſum D.

S. *Ceratum Spleneticum, Hypochondrio ſiniſtro, in regione Splenis adplicandum.*

De

Unguento.

421. UNGUENTUM eſt Medicamentum externum, Cerato (415.) mollius, Mellis ferè aut Electuarii (138.) conſiſtentia, calore liqueſcens, ex Pinguibus maximè conſtans, quod externae corporis ſuperficiei vel illitum, vel Vehiculi interventu adplicatum, vires medicatas exſerit.

422. MATERIES in genere eadem heic eſt, qualis Emplaſtri vel Cerati (406. 416.).

423. Delectum quoque ſimiles (407.) limitant conditiones. Scilicet

α. In Unguento exigitur (1.) Conſiſtentia haud quidem diffluens, at ſequax tamen, etiam in frigore, mollis Axungiae velut aemula. (2.) Mollities lubrica, aſperitatis expers. (3.) Homogenea ingredientium Miſcela. Unde patet, quaenam huc apta Materies, quae Praeparatio. Conf. (407. α. β.).

β. Oleum (406. α. 1.), Pingue (ibid. 2.), Terebinthina (ibid. 3.), Cera (ibid. 4.), horumve Analoga (410. γ.), aptâ quantitate colliquata, ſine accedente alio, in Unguentum abeunt: ut ideo nec heic Excipiendo (406. β.) opus ſit, niſi id poſtulet Indicatio.

γ. Cera, Pix, Reſina, Gummi-reſina, Emplaſtrum vel Ceratum Officinale, & ſimilia (406. α. 4.), ſeorſim ſingula, aut plura ſimul, Oleo emollita, pariter Unguentum praebent, abſente licet materie (ibid. α. 2. 3. β.).

δ. Quin Axungia, Medulla, Butyrum, &c. (406. α 2.), ſola etiam, abſque vel Liquidi vel Durioris (ibid. 1. 4.) acceſſu, Unguenti ferè dotes habent; aut, ſi paullo mollius id expetitur, quod in Magiſtrali frequens, tantillo ſaltem egent Olei; ſi ſpiſſius, Cerae vel Pulveris pauxillo. Terebinthinae tamen tenacitas (ibid. 3.) diviſorem exigit Axungiam, Oleum, vel

Vitellum Ovi, ut Unguentum fiat.

ι. Hinc nec Terebinthinae, nec Cerae, heic adeo creber uſus eſt, ac in Emplaſtro (407. δ.). Abſunt ſaepiſſime a Magiſtrali. Minus etiam convenit Cera altùm penetraturo.

ζ. Si Liquida aquoſa (406. β. 1.) recipere ſuadet ſcopus, haec cum Oleo vel Pingui (406. α. 1. 2.) coquenda, ut aqueus diffletur humor: unde, quod (407. η.) dictum, & heic valet.

η. Longiore tamen tritu Aquoſa cum Pinguibus quandoque in Unguentum rediguntur, abſque coctura. Docet Roſaceum: docet Nutritum: ut conſtet, bina etiam Liquida, ſine evaporatione, ſic poſſe ſpiſſeſcere: at minus id univerſale.

ϑ. Praeter Excipienda (406. β. 2.), aliquando & Pulpae & Electuaria huc adhibentur cum Pingui glutinante permiſcenda. Quin tota alias Unguenti maſſa, Electuario ſimilis, Oleo & Pinguibus caret: ut videre eſt in Aegyptiaco.

ι Pulveribus excipiendis (406. β. 3.) Oleum quandoque ſolum, aut Aceto junctum, ſufficit: quod maximè in Saturninis obtinet. Alias vero glutinans inſuper ſpiſſius (406. α. 2. 3. 4.) requiritur.

κ.

κ. Draſtica, inflammantia, rodentia, cautus adhibueris, nec niſi probè fracta lenioribus; ne vel cutem, vel introvecta corpus univerſum, moleſtè adficiant.

λ. Quae mutandis interioribus dicantur, Materie conſtent penetrare apta, nec nimis tenace (ι.).

μ. Heic & conſultius eſt, Compoſitis uti Officinalibus, ſat numeroſis, uno, vel pluribus inter ſe junctis, ſolis, aut extemporaneâ aliorum miſcelâ ſcopo facilè aptandis. Confer (407. ξ.).

ν. Caeterum quoque dicta (407. ϑ. ad ν. ο.) heic locum habent. Salium tamen ut frequentior, ita Calcium Foſſilium parcior, maximè in Magiſtralibus, uſus eſt.

424. Ordo idem, qui in Emplaſtro (408.).

425. Dosis ex magnitudine partis inungendae ſcitur, alia non egens limitatione.

426. Quantitas Generalis eidem conditioni (425.), tum uſûs frequentiae & longitudini aptatur: unde ut unciâ quandoque minor, ſic alias librâ etiam major requiritur.

427. Proportio Ingredientium mutua intelligitur ex (410. 417.), collatis ad (421. 423.). Nota

α. Conſiſtentiam heic non adeo fixam eſſe, quin,

quin, pro vario ſcopo, ſpiſſior paullo aut mollior obtineat: prout & Officinalia luſtranti patet. Mollia magis apta partibus teneris, penetrationi, frictioni, &c. Denſiora firmius inhaereſcunt, tardius abſorbentur, magis obſtipant.

β. Triplicis eſſe Conſiſtentiae Materiem huc aptam (422.): Liquidam, Siccam, Mediam. Unde ut Ingredientia magis minusve a ſpiſſitate Unguenti (421. 423. α. 427. α.) diſtant, varianda eorum inter ſe Proportio.

γ. Mollia (406. α. 2. 3.), quacunque fere Proportione inter ſe miſta, in Unguentum coëunt. Si tamen nimiam metuis denſitatem, Olei q. ſ. adjunge. Terebinthina quid repoſcat ſingulare, vide (423. δ.).

δ. Olei unc. j. cum Cerae aut hujus analogis (410. γ.) drach. ij. iij. Unguen conſtituit. His ſi Pulverem (406. β. 3.) addis, Ceram pro rata minue; ut hujus ſint drach. ij, illius drach. j. iß: aut, quantitate Pulveris definitâ, Cerae q. ſ. adde; niſi ſcias, Pulverem cum Oleo ex ſe cogi in Unguentum poſſe (423. ι.): tum enim, Cerâ omiſſâ, augere Pulveris quantitatem ad drach. iij, quandoque IV, licet.

ε. Patet hinc, quid agendum, ubi dictis (δ.) Mollia (γ.) accedunt: manet quippe Proportio illorum ferè eadem, tanquam ſi haec abfuiſſent.

ζ. Si

ζ. Si Nutritum paras ex Oleo & Aceto Plumbi (423. η.); aequalem ferè utriuſque quantitatem, aut alterutrius q. ſ. cape: ſi ex Oleo, Aceto ſimplice, & Sale vel Calce Plumbi; priorum ana p. j, poſterioris p. ß, ſufficit.

η. Unguentum Officinale ſi pro baſi eſt, ex addendorum conſiſtentia (β.) facile noveris, an & quali opus conſtituente, cujus plerumque q. ſ. adſcribitur. Oleum denſitatem, Cera nimiam corrigit mollitiem.

θ. Denique huc etiam transfer, quae dicta (410. γ ad λ.); quum & heic valeant. Analogia ſaltem Olei & Pinguium (406. α 1 2.) in Unguento minus videtur obtinere.

428. Subscriptio, pro vario praeparationis modo varia, vel ſimplicem praecipit Mixtionem, ubi haud opus igne; vel paullatim confuſorum Tritum diu protractum, ſi Pinguibus Aquoſa permiſceri debent (423. ε. 427. ζ); quae Nutritio vocatur, ipſumque Unguentum *Nutritum*: vel Colliquationem; vel & Coctionem: quarum quidem ſimilis ratio, ac in Emplaſtris (411. α.). Formulam claudit: *F. ſ. a. Unguentum* vel *Nutritum*. *D. ad Fictile*. Rarius ſuper linteo id aut alutâ, Emplaſtri inſtar (411. β.), extenditur: quod dum fit, marginem Vehiculi, ad digiti latitudinem in ambitu, Emplaſtro tenaciore munire aliquando expedit; ut Unguentum calore diffluxurum coërceatur.

429. Signatura, praeter utendi modum, nil habet ſingulare. Vel enim linteo aut corio inductum, carptisve, plumaceolis, turundis, putamine nucis Juglandis, &c. exceptum Unguen parti adplicatur aut immittitur; vel, quod frequentius, calidum, frigidum, Balneo, Lotione, Frictione, quandoque praemiſſis, illinitur. Caetera, quae partium delectum, uſûs frequentiam, longitudinem, Regimen, &c. ſpectant, Indicatio in caſibus ſingularibus docet. Conf. (328. β. ε. ζ.). In Draſticis, Mercurialibus, Catharticis, &c. adhibendis cautos velim; ne adplicatione crebriore aut longiore Ptyaliſmos, Hypercatharſes, aliave mala creënt.

430. Usus Unguenti Medicis, Chirurgis, frequentiſſimus, emolliendi, diſcutiendi, maturandi, detergendi, calefaciendi, roborandi, ſopiendi, demulcendi, acre corrigendi, &c. virtute pollens, non externa modo, ſed penetrabilitate, quam Emplaſtri aut Cerati, majore interna etiam mutat potentius: ut Mercurialia, Purgantia, Opiata, foris adplicata, ſalivam, alvum movendo, compeſcendo, monſtrant. Intempeſtivus tamen, & materie minus apte ſelectâ, quandoque etiam nocet fibras laxando nimis, aut oſcula cutanea obſtruendo (413.), aut validius adficiendo interiora (429.).

431. Specimina ſunto.

Un-

Unguentum Digeſtivum ad Contuſa, attenuans, antiſepticum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 76.

℞. *Terebinth.* unc. ij.
Vitell. Ovor. no. j.
Exacte miſtis admiſce
Unguent. Baſilici. unc. ij.
Aloës purae. drach. iv.
F. ſ. a. Unguentum.

S. *Hujus tantillum plumaceolis exceptum imponatur loco contuſo, tegatur Emplaſtro de Galbano & Fomento, ibid. deſcriptis.*

*

Unguentum Anodynum, motum Sedans, Scirrho dolenti aptum.

Ibid. p. 109.

℞. *Aceti Lithargyrii* unc. j.
Ol. expreſſ. Sem. Hyoſcyami.
Papav. alb.
Roſar. infuſ. ana drach. ij.
F. ſ. a. Nutritum, cui ſub finem admiſce
Opii puri. gr. vj.

S. *Nutritum Pacans, quo leniter inungatur locus adfectus, ac dein tegatur Emplaſtro ibid. deſcripto.*

*

Unguentum Purgans, Anthelminticum, pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Fellis Taurini.*
Aloës pur. ana drach. j.
Unguent. Althaeae. unc. j.

M.

S. *Hujus pauxillo inungatur ſubinde locus Umbilici: aut pars dimidia Juglandis nucis putamine excepta eidem loco adponatur.* Cautelam heic neceſſariam vide ibidem.

*

Unguentum laxans, mitigans, ſopiens, ad Pleuritidem.

Ibid. p. 150.

℞. *Unguent. Popul.*
Althaeae.
Nutrit. ana unc. j.

M.

F. Unguentum

S. *Hoc calido latus dolens, ter de die, inungatur, ſuperponendo dein Fomentum, ante in Hiſtor. Epithematis liquidi p. 232. deſcriptum.*

Un-

*

Unguentum Emplaſtrodes, roborans, calefaciens, Stomachicum, ad Nauſeam vel Vomitum, a perturbato Liquidi Nervoſi motu ortum.

℞. *Cerat. Stomach. Galen.*
Theriac. Andromach. ana drach. vj.
Ol. Nuc. Myriſt. expreſſ. drach. j.
Balſ. Peruvian. drach. ß.

M. F. ſ. a. Unguentum: illinatur Alutae ſcutiformi, cujus margo ad digiti latitudinem obducta ſit *Emplaſtro Mucagin.* aut *Meliloti.*

S. *Scutum Stomachicum, quod regioni Ventriculi adplicetur.*

Nota. E*x hac* Unguentorum *Hiſtoria intelligitur quoque* UNGUENTI POTABILIS ſeu BALSAMI VULNERARII INTERNI *confectio, cujus uſus caeterum ad* Electuaria *aut* Pilulas (138. 160.) *ferè pertinet.* BALSAMA VULNERARIA EXTERNA *plerumque ab* Unguentis *haud diſcrepant: ſunt tamen aliquando liquidiora; at vix Magiſtraliter parantur.*

De
Balſamo Odorato.

432. BALSAMUM ODORATUM eſt Unguenti (421.) ſpecies , ex Olidioribus ſpiſſiore Pingui exceptis conſtans , inunctioni ſerviens , tenuiſſimo Odoris principio praeprimis actuoſa . Parum; hinc ab Unguento differt.

433. MATERIES eadem ferè , quae (422.), at limitatior , *Excipit* vel *Excipitur*.

α. Excipiens vel (1.) *Primaria* eſt Pinguis , ſpiſſa : ut Oleum Nucis Myriſt. expreſſum , Pinguedo inodora , alba , v. g. Porci , &c. Medulla crurum Vituli , Butyrum , Cera , Unguentum Officinale , Pomatum , Roſatum , Nervinum , &c. Balſamum Odoratum Officinale , Manna ; aliquando & Gummi - reſinae. Vel (2.) *Secundaria* Oleoſa , liquida ; ut Oleum vilius preſſum , infuſum , coctum , aut & Balſamum nativum , liquidum , Peruvian. v. g. Copaib. &c.

β. *Excipienda* itidem vel (1.) *Primaria* Virtutem reſpicit , eſtque Liquida : ut Olea aromatica , ſtillatitia , preſſa , Balſama liquida , nativa , artefacta , Eſſentiae , Spiritus , Sal volatile oleoſum , &c. Aut Spiſſa : ut Extracta & Ele-

Electuaria generoſiora, Opii, Croci, Theriaca, Gummi - reſinae, Opium ipſum, Moſchus, Zibethum, & ſimilia. Aut Sicca: Aromata v. g. Crocus, Cinnamom. Caryophyll. Benzoë, Caſtoreum, Ambarum, Succinum, hujus Sal, &c. Vel (2.) *Secundaria* Colorem conciliat: quo adhibentur Pulveres tenuiſſimi, Magiſteria Alumine excuſſa, Pigmenta varia, Smaltum, Coccionella, Curcuma, Umbra, Aſphaltum, Cinnabaris, Succus Rhamni cathartici, Santalum rubrum, Grana Chermes, Ochra, Bolus Armen. &c.

434. DELECTUM docet, praeter dotes (423. α.) heic etiam expetitas, ſcopus: qui cum in eo ſitus ſit, ut halitu penetrante mutatio requiſita fiat (432.), Odoris heic potiſſimum ratio habenda; ne is vel noceat, vel alienis corrumpatur, enervetur. Coloris cura, minus quidem neceſſaria, at uſitata tamen; hinc nec prorſus negligenda. Unde.

α. Excipiens Primarium (433. α. 1.) eligitur inodorum, albiſſimum; ne Excipiendorum Odores vel Colores mutet. Nuciſtae Oleum preſſum, ope Spiritus Vini colore & odore privatum, frequentiſſimi heic uſus eſt; ut ideo & *Corpus pro Balſamo* vocari ſoleat. Caetera Pinguia (ibid.), ne rancida ſint, cavendum: unde & recentiſſimis, & quandoque aquâ idonea

prius

prius lotis, opus. Nec ferè, niſi Cera virginea, alba, heic adhibetur.

β. Eſt tamen, ubi & Olidum praefertur Excipiens; ſi tale id eſt, quod Excipiendi vim augere queat: ut ſunt Unguenta & Balſama Officinalia, Oleum Nuciſtae crudum, Gummiresinae, &c. Horum tunc ea ſeligenda, quae ſcopo reſpondent. Coloris correctio facilis per (433. β. 2.).

γ. Cera ſola rarius Excipit; quum plure ſaltem Oleo ſatis molleſcat. Crebriùs cogendis tantum Pinguibus mollioribus (ibid. α. 1.), reſtrictâ quantitate, inſervit.

δ. Excipiente Secundario (ibid. α. 2.) haud ubique opus: maſſae juſtò major ſpiſſitas id modo exigit. Eligitur autem vel odoris expers, vel reliquis virtute congruens.

ε. Excipienda Primaria (ibid. β. 1.) requiruntur ſcopo apta (432. 434.), inter ſe convenientia, parvâ mole efficacia, tum Excipienti aequabiliter miſcibilia. Quare eorum maximè, quae Spiritu Rectore gaudent agiliore, & vel Oleoſae ſunt naturae, vel Oleo facile nubunt, frequens heic uſus. Oleá infuſa, cocta, vix niſi fine dicto (δ.), huc accedunt. Sicca, ſi quae adhibentur, minus ſolubilia, tenuiſſimum in Pulverem redigere expedit.

ζ.

ζ. Nec tamen ſola locum heic habent ſuaveolentia: habent & Foetida quandoque: ut ex recenſitis (433. β.) patet. Unde Moſcho, Zibetho, Ambaro, haud ubique opus: imò ſatius plerumque iſthaec omittuntur, injucunda quippe plurimis, aliis & nociva. Confer (85. 100.).

η. Pigmenta (433. β. 2.) ferè adcommodantur colori Baſis, a qua nomen Balſami, vel ideae Virtutis, quam id exſeret, aut Morbi, cui opponitur. Hinc Balſamo Rutae v. g. viridis, Succini flavus, Roſarum ruber, Cardiaco laetus, Ant-apoplectico, Ant-epileptico triſtis, aquilus, niger, conciliatur color. At neque hoc fuco ſemper opus.

θ. Cave autem, ne Pigmentis utaris acribus, litu nocituris. Pulvis aut Magiſterium ejuſdem corporis, e quo petita Baſis, plerumque commodum praebent. Tale cum deeſt, aliorum (433. β 2.) copia ſuppetit.

ι. Heic quoque Balſama Officinalia, ſi quae proſtant ſcopo idonea, vel ſola, vel acceſſu aliorum magis aptata adhibendo, operoſa compoſitione ſuperſedere licet, ut (407. ξ.).

κ. Numerus ingredientium, uti (407. ο.), laudatur.

435. Ordo, qualis in Emplaſtro (408.).

436. Doſis heic parcior, nunquam certò limitata, numerum & magnitudinem partium ungendarum ſequitur.

437. Quantitas Generalis, ob Doſis (436.) parvitatem, rariſſimè unciâ iß. major, ſaepius drachmas aliquot ſaltem aequat, pro varietate conditionum (426. 436.): imò vel minor etiam praeſcribi poteſt, ſi Officinale compoſitum adhibetur (434. ι.).

438. Proportio mutua Ingredientium ex (427.) facile intelligitur; modò & Excipientium & Excipiendorum, tum Balſami conficiendi, nota ſit conſiſtentia. Scito hinc

α. Unguento (421.423. α.) plerumque paullò ſpiſſius eſſe Balſamum; quandoque tamen & illi ſimile; imò vel liquidius etiam; ut Linimento propius videatur. Diutius adſervanda, in perâ circumgeſtanda, Deliciis inſervitura, &c. ferè duriora fiunt: in iis, quorum adfrictu promptiſſima requiritur actio, tenuitas major amatur.

β. Excipientis ideo & Excipiendi Proportionem haud conſtantem obtinere; uſitatius tamen ita figi, ut ſint v.g.

Corporis pro Balſamo (434. α.) - -		unc. j.
Excipiendi Primarii (434 β. 1.)	Liquidi - -	drach. j. ij. iij.
	Spiſſi & Sicci	drach. ß. j. ij.
Secundarii (ibid. 2.) - - -		quant. ſuff.

γ. Pa-

γ. Patet hinc, ſi Excipiens Oleo Nuciſtae fuerit mollius, minuendam eſſe pro rata Liquidi, augendam Spiſſi vel Sicci Excipiendi quantitatem; niſi forte liquidius volueris Balſamum (α).

δ. Solet etiam Cerae drachma mollioris Excipientis v. g. Axungiae aut Unguenti unciae addi (434 γ.); ut obtineatur conſiſtentia Corporis pro Balſamo (β) aemula, manente tunc eadem Excipiendorum Proportione (ibid.).

ε. Cera ſola ſi Excipit (434. γ.), duplo Liquidi Oleoſi opus eſt, ut rite emolliatur. Si vero & Siccum inſuper accedit, hoc pro Cerâ habendum. Unde tum Excipiens Secundarium (433. α 2. 434. δ.) praecipuè ex uſu eſt; ne pretioſiorum aut acriorum copia major requiratur. Ejus ergo q. ſ. addi poteſt.

ζ. Ex Balſamis Officinalibus (434. ι.) ſi componis, reſpectu conſiſtentiae Proportio qualiscunque valet. Scopus ergo ſolus limites tunc ponit. Si vero his alia etiam miſces, ex hactenus (α ad ζ.) dictis facile videris, qua Proportione utendum, aut quod conſtituens adhibendum, ubi majoris minorisve ſpiſſitatis metus eſt. Confer (427. η).

η. Saepiſſime autem ſolâ Excipiendi quantitate determinatâ, Excipientis modò q. ſ. adſcribitur, aut duorum Excipientium alterutrum ſaltem certo pondere praeſtituitur. Imò quandoque,

que, Excipientis pondere definito, Excipiendi quantitas arbitrio relinquitur Pharmacopoei.

9. Caeterum conferantur dicta (410. 427.).

439. Subscriptio eſt: *F. ſ. a. Balſamum. D. in Pyxide Stannea, Plumbea, Eburneâ, Ligneâ,* vel *Fictili.* Aliquando cavo valvae putaminis nucis Juglandis indendum jubetur; ut Umbilico imponi queat. Conficiendi modus plerumque Pharmacopoei creditur dexteritati.

440. Signatura, praeter Nomen a Baſi aut Virtute petitum (434. *x.*), Adplicationem memorat, quae, ſimilis ferè Unguentorum (429.), adlinendo plerumque aut infricando fit. Rarius Balſamum, vehiculo exceptum, parti tantum imponitur (439.). Loca ſenſiliora, aut nudioribus majoribuſque perreptata vaſis, Nares v. g. Tempora, Vertex, Carpi, Praecordia, &c. utplurimum apta cenſentur, quibus hoc medicamen admoveatur.

441. Usus rarior, ſaepe ad delicias ſaltem deſtinatus, quandoque tamen & Nervorum adfectibus, Epilepſiae, Apoplexiae, Vertigini, Leipothymiae, Spaſmis Hyſtericis, Hypochondriacis, Doloribus, Flatibus, &c. ſtimulando, ſopiendo, motum mutando, aliâve virtute ſingulari agendo, opem fert. Suadet autem & heic prudentiam mira principii odoriferi agilitas, & minus aliquando a priori cognoſcenda actio in corporis noſtri ſubtiliſſima.

442. Specimina ſunto.

*

Balſamum fragrans, Cardiacum.

℞. *Corp. pro Balſ.* unc. ß.

Ol. ſtillat. Cinnam. ver. ſcrup. j.

Balſ. Peruvian. ſcrup. ß.

Ambar. griſ. gr. ij.

Moſch. Orient. gr. j.

Bol. Armen. q. ſ.

M. F. ſ. a. Balſamum.

S. *Balſamum Cinnamomi, naribus, carpis, &c. infricandum.* Ambaro & Moſcho *excluſis idem fieri poteſt univerſalius.*

*

Balſamum excitans, Antapoplecticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞. *Ol. ſtillat. Roriſmar.*

Tanacet.

Lavand.

Rutae.

Abſinth. ana gutt. iv.

Infuſ. Caſtor. drach. j.

Unguent. Nervin. unc. j.

Sal. volat. oleoſ. drach. j.

M. F. ſ. a. Balſamus.

S. *Pro Suffitu ſub naribus & circa tempora adfricetur.*

*

Balſamum Succini, Anticatarrhale.

℞. *Olei Nuciſt. expreſſ.* drach. ij.

Stillat. Succin. alb. drach. j.

Sal. Succin. volat. ſcrup. j.

Cerae flavae q. ſ.

Colliquatis, cum *Rad. Curcum. pulv.* q. ſ. tinctis, F. ſ. a. Balſamum.

S. *Balſamum Cephalicum, vertici, temporibus, pone aures, adfricandum.*

*

Balſamum Hyſtericum.

℞. *Sev. Hircin.* unc. ß.

Galban. pur. drach. j.

Aſ. foetidæ.

Caſtorei. ana ſcrup. j.

Ol. ſtillat. Succin.

Corn. Cerv. rectif. ana gutt. xxv.

Sal. volat. Corn. Cerv. ſcrup. ß.

Ol. infuſ. Rutae. q. ſ.

Ut F. ſ. a. Balſamus.

S. *In Languore aut Paroxyſmo illinatur naribus, temporibus,* &c.

Bal-

*

Balſamum Carminans, Stomachicum, calefaciens.

℞. *Balſam. Caryophyll. arom.*
Theriac. Andromach. ana drach. iij.
Ol. ſtillat. Macis. ſcrup. j.
Cerae alb. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamum.

S. Ut in fronte. *Illinatur regioni Epigaſtricae & Umbilico: tum Operculum figulinum probè calidum, aut Scutum Stomachicum, admoveatur.*

*

Balſamum Suaveolens, ad delicias.

℞. *Unguent. Pomat.* unc. j.
Cerae albiſſ. drach. j.
Ol. ſtillat. Cort. Citri. drach. ß.
Aurant.
Meliſſae. ana gutt. xij.
Cinnam. gutt. vj.
Ochrae vel *Rad. Curcum. pulver.* q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamum.

S. *Balſamum Citri. Sit pro Odoramento. Eo & Capilli inungi poſſunt, aut his pectendis adhiberi Pecten eo imbutus.*

De

Linimento.

443. LINIMENTUM, *Litus*, eſt Unguentum (421.) mollius, mediae ferè inter Oleum & Unguentum Spiſſitatis, illitu efficax. Unde vix, niſi conſiſtentiâ, ab Unguento diſcrepat; & ne hac quidem ſemper: uti mox patebit.

444. MATERIE id in genere eâdem gaudet, qua Emplaſtrum, Ceratum, Unguentum, Balſamum (406. 416. 422. 433.).

445. DELECTUS tamen ex parte alius eſt, ob Conſiſtentiae diverſitatem (443.). Nam

α. Mollities quidem lubrica, & mixtio aequabilis, ſimiliter heic, ut in Unguento (423. α. 2. 3.), exiguntur: at ſpiſſitatis adeo vagi ſunt limites, ut non modo medii omnes inter Oleum & Unguentum gradus, ſed vel ipſa etiam Olei tenuitas, denſitasve Unguenti, quandoque in Litu admittantur.

β. Hinc ſola nonnunquam Olea preſſa, infuſa, cocta, ſtillatitia, Materiem praebent, ſpiſſiore nullo accedente.

γ. Alias & Oleis tantùm permiſcentur Liqui-

quida Aquoſa, Spirituoſa (406. β. 1.), diuturno tritu, aut coctione aquam diſſipante, conjungenda.

δ. Quin ex ſola etiam Materie Spiſſâ, Unguentiformi (406. α. 2.), v. g. Pinguedinibus, Unguentis Officinalibus, &c. inter ſe miſtis, abſque acceſſu Liquidi, quandoque paratur Litus, vero Unguento ſimilis.

ε. Frequentius tamen ex Materie (δ.) & Oleis majorem dantibus mollitiem.

ζ. Sed & Olea cum Materie ſolidiore (406. α. 4. β. 2.) in Litum abeunt.

η. Pulvis etiam (406. β. 3.) Oleo ſoli, aut cum aliis Liquidis remixto (γ.), tritu vel coctione junctus, nonnunquam loco Linimenti eſt.

ϑ. Unde patet Formulae molem amanti, ex Liquidis (406. α. 1. β. 1.), Spiſſis (ibid. α. 2. 3. β. 2.), Siccis (ibid. α. 4. β. 3.), juſta inter ſe proportione junctis, enaſci Litum poſſe: quanquam concinna brevitas & heic laudetur (29.).

ι. Intermedio Sapone aliquando opus eſt, ubi Oleis Aquea tritu miſceri debent; ne mora divortium creët. Vitellus Ovi, Mel, Sapo, Alcali, &c. eò conferunt.

κ. Tandem & dicta (423. ε ad ν.) huc transferri velim.

446. Ordo Similis, ac in Emplaſtro (408.), heic laudatur.

447. Dosis & Quantitas Generalis eaedem ſunt, quae Unguenti (425. 426.). Quum tamen facilis ſaepe ſit Linimenti ſolam per miſcelam praeparatio, majorque tenuitas vel ſeceſſum ingredientium vel virtutis diſſipationem faciat promptiorem, parcior plerumque ſimul praeſtituitur quantitas, vix unc. iij. vel iv. excedens.

448. Proportio mutua Ingredientium, ob Conſiſtentiae varietatem (445. α.), admodum vaga eſt; ut ideo ſola ſaepe Materiae virtus limites heic ponat. Nota hinc

α. Vix peccari poſſe exceſſu tenuitatis; at omnino ſpiſſitatis; quippe quâ nimiâ & illitus & penetratio redditur difficilior.

β. Si Olea ſola Materiem praebent (445. β.), conſiſtentia qualemcunque admittit Proportionem. Vide tamen, ne acria, inflammantia, nimis dominentur: unde haec fere triplo aut quadruplo blandiorum temperare expedit.

γ. Si Oleis alia jungis Liquida tritu permiſcenda (445. γ.), juxta regulam (427. ζ.) procedere licet; niſi cum Spirituoſa fuerint aut acriora, ſalina, &c. His parciùs quandoque utendum; ne laedant minus diluta.

δ. Si

δ. Si Oleis Aquea miſces coctione difflanda, idem obtinet, quod (410. ε.) dictum.

ε. Si Materie mediâ, ſolâ (445. δ.), uteris, perinde eſt, ac (β.). At ſcito alia aliis denſiora eſſe; ut caveas nimiam ſpiſſitatem (α.).

ζ. Si, juxta (445. ε.), Materiae mediae drach. ij. iij. iv, ut variè denſa eſt, admiſces Olei unc. j. mediocris conſiſtentiae (443.), Litum habebis.

η. Similis acquiritur ex Olei unc. j. & Materiae ſolidioris drach. j. (445. ζ.): quod ipſum & circa ſpeciem (ibid. η.) obtinet.

ϑ. Olei demum unc. j. Materiae mediae drach. ij. ſiccae drach. ß. dabunt exemplum compoſitionis (445. ϑ.).

ι. Caeterum repete dicta (410. 427. 438.), quorum plurima & heic valent. Adde (445. α.).

449. Subscriptio, nomine mutato (443.), ratione modi praeparandi eadem eſt, quae Unguenti (428.). Quandoque, loco Fictilis, in Vitro datur Litus, ubi tenuior is eſt, aut virtute volatili gaudet. Extenſio ſuper Vehiculo heic vix obtinet; Pharmacopoeo ſaltem haud committitur.

450. Signatura itidem ex (429.) patet. Ad-

plicatio ferè ſemper illitu perficitur, accedente quandoque Frictione. Si Veſica Linimento humectata parti adponitur, Epithema id potius dixero (320.).

451. Uſus ſimilis Unguenti (430.); quin promptior etiam penetratio.

452. SPECIMINA ſunto.

Litus Balſamicus, *Anodynus, ad Papillarum dolores, &c.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 221.

℞. *Ol. Amygdal. dulc.*
Infuſi Hyperici.
Violar.
Roſar. ana unc. ß.

M. F. Linimentum. D. in Vitro.

S. *Hujus tantillo ſubinde oblinatur pars adfecta.*

Linimentum Stom*achicum, carminans, calefaciens.

℞. *Ol. infuſ. Abſinth.*
Crocin. ana unc. ß.
Stillat. Menth. drach. j.
Caryophyll. gutt. x.
Balſ. Peruvian. ſcrup. j.

M. F. Linimentum. D. in Vitro.

S. *Serviat pro inunctione regionis Ventriculi & Umbilici.*

Li-

*

Litus leniens, emolliens, in Dentitione difficili.

℞. *Mucilagin. Sem. Cydonior. cum Aq. Roſar. extract.*
Ol. Amygd. dulc. rec. preſſ.
Vitell. Ovor. ana unc. ß.
Exactè miſtis F. Linimentum. D. ad Fictile.

S. *Gingivae dolentes eo ſubinde demulceantur.*

*

Linimentum Purgans, Antihelminticum, pro Infante.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 231.

℞. *Unguent. Agripp.*
Arthanit. ana unc. j.
M. F. Linimentum.

S. *Hujus pauxillo inungatur ſubinde locus Umbilici.*

*

Linimentum Emmenagogum. Ad Exemplum

Ibid. p. 215. 216.

℞. *Sagapen.* unc. ß.
Axung. Caſtor. drach. ij.
Cum *Ol. infuſ. Rut.* q. ſ. diſſolutis admiſce
Ol. ſtillat. Sabin. drach. ij.
Bacc. Juniper. drach. j.
M. F. Linimentum.

S. *Umbilico, Pubi, Inguinibus illinatur mane & veſperi.*

*
Linimentum Antiparalyticum.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 180.
℞. *Sapon. Venet.* unc. j.
Camphor. drach. j.
Spirit. Vin. rectif. q. ſ.
Diſſolutis admiſce
Ol. Irini. unc. ß.
Stillat. Succin. drach. j ß.
Spir. Sal. Ammon. unc. ß.
Ung. Nervin. q. ſ.
Ut F. Linimentum mediae conſiſtentiae.
S. *Partes adfectae, prius pannis aſperis, ſiccis, calidis, frictae, dein hoc litu perfricentur bis de die.*

*
Litus Antipleuriticus mitificans, reſolvens.
Ibid. p. 150.
℞. *Sacch. Saturn.* unc. ß.
Aceti. drach. vj.
Ol. Roſac. infuſ. unc. j.
M. F. Nutritum.
S. *Hoc calido inungatur latus affectum ter de die.*

*
Alius Emolliens Sydenhami.
℞. *Ol. Amygd. dulc.*
Lilior. infuſ.
Ung. Dialthaeae ana unc. j.
M. F. Linimentum.
S. Ut praeced. *Illito loco ſuperponatur folium Braſſicae.*

Li-

*
Linimentum Balſamicum, demulcens, ad Intertriginem.

℞. *Ol. Infuſ. Roſar.*
Expreſſ. Amygd. d. ana unc. ß.
Ung. Nutrit. ſ. corp. drach. iij.
Rad. Irid. Flor. pulv. ſcrup. j.
Cerae alb. drach. ß.
M. F. Linimentum.
S. *Eo oblinantur partes adfectae, prius deterſae.*

De

Epiſpaſticis.

453. EPISPASTICA, ſi Pice, ut Baſi, conſtant, *Dropaces*, ſi Sinapi recipiunt, Veteribus *Sinapiſmi*, ſi ruborem modo inducunt, *Phoenigmi*, *Rubefacientia*, ſi & Veſicas excitant, *Veſicatoria*, dicta, vel ſunt Cataplaſmata Cruda (356. 365.), vel Emplaſtra (405. 413.), vel Cerata (415.).

454. Eorum igitur Praeſcriptio ex Hiſtoriis (loc. cit.) intelligitur: Materiem dictat titulus Stimulantium in Materie Medica: Uſum exponit Indicationum Doctrina: ut ideo pluribus heîc non opus ſit (7. α. β. 8.).

455. SPECIMINA ideam dabunt pleniorem.

Dro-

* Dropax ad Membrum Paralyticum.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.
℞. *Picis.* unc. ij.
Galban. pur. unc. j.
Piperis tenuiter contuſ. drach. iij.
Caſtorei. drach. j.
Ol. Irini. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Emplaſtrum ad Alutam.
S. *Parti adfectae, prius frictae, adponatur calidum; priuſquam refrixit, iterum ſubito avellatur: quod repetendum, donec pars rubeat, tumeat, caleat.*

Paſta Rubefaciens, * antifebrilis.
Ibid. p. 136.
℞. *Summit. Rutae virid.* unc. ij.
Semin. Sinapi. drach. ij.
Contuſa exhibe ad Epicarpia.
S. *Adplicentur Carpis ad Pulſuum loca, aliquot horis ante ingruentem Paroxyſmum.*

* Sinapiſmus Cataplaſmodes.
Ibid. p. 240.
℞. *Fermenti acidi Panis.* unc. vj.
Rutae. m. j.
Semin. Sinapis contuſ. drach. vj.
Salis.
Aceti. ana unc. ß.
M.
S. *Applica ad cava Pedum & Poplitum noctes atque dies.*

Phoe-

*

Phoenigmus Emplaſtrodes.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 240.

℞. *Emplaſtr. de Melilot.*
Galbani.
Sagapeni. ana unc. j.
M. Extende ſuper duabus Alutis ovatis.

S. *Applicentur cavis Pedum.*

*

Sinapiſmus fortior Veterum, Veſicatorius

℞. *Ficuum ſiccar. in Aqua tepida macerat. contuſar.* part. j.
Semin. Sinapis ſeorſim tenuiſſimè contuſ. part. ij. vel iij.
Accuratè miſtis F. Paſta.

S. *Adplicetur loco indicato, donec Veſica enata ſit.*

*

Veſicatorium Cataplaſmodes.

Vid. Ibid. p. 45.

℞. *Cantharid. ſine alis contritar. in pulv. tenuem.* drach. ij.
Accuratè miſceantur cum
Fermenti Panis, pauxillo cum Aceto ſubacti. drach. vj.
D.

S. *Applica ſpatio* xij. *horarum, vel donec in Veſicam manifeſtò Epidermis elata ſit.*

Em-

*

Emplaſtrum Veſicatorium.

℞. *Empl. de Mucilagin.* unc. iß.
Cantharid. ſine alis tenuiter pulveriſ. drach. ij.
Terebinth. Ven. q. ſ.
Accuratè miſta extende ſuper Alutis orbiculatis. D.

S. *Applicentur ſub utroque Poplite, aut alibi; ut Indicatio fert.*

De Fricio.

456. FRICIUM vel *Fricatorium* voco Medicamentum, quod ſuperficiei corporis externae, molli, perfricandae dicatur.

457. Triplex id eſt ratione Conſiſtentiae: *Siccum*; *Molle*; *Liquidum*. Prius, fumi ſpecie, adhibetur Frictioni Siccae: poſteriora Humidae.

458. MATERIES & FORMA intelligitur ex (272. 283. 369. 393. 421. 432. 443.): Mixturae enim Mediae, Contractae, Lotiones, Suffitus, Unguenta, Balſama, Linimenta, huic ſcopo ſerviunt.

459. Usus ſummus, Veteribus laudatiſſimus,

mus, nec hodie contemnendus, haud latet eum, qui novit, quantum Frictio introvehendis ac in actum deducendis conferat remediis.

460. Specimina paſſim dedi locis ſupra (458.) citatis. Unum addo

*

Fricium, Mixturae mediae formâ, Antiparalyticum.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Sp. Lavandulae.* unc. iij.
Sal. Ammon. drach. ij.
Tinctur. Caſtorei. drach. iv.
Aq. ſtillat. Lavand. unc. vj.
M.

S. *Perfricentur hac cum Miſturâ partes.*

De

Formulis Externis Propriis.

461. Superſediſſem de his ſcribere; quum re ipſâ ab hactenus expoſitis non diverſae ſint, ſed eaedem, partibus modò ſingularibus adaptatae (294.), ac peculiari hinc nomine donatae. Ut tamen hoc ipſum conſtet, omniſque eximatur ſcrupulus Tyroni, compendio eas tradere conſtitui.

De

De
Formulis CAPITI *dicatis.*

De
Cucufâ.

Vid. (331. 342.).

De
Frontali.

462. FRONTALE eſt Medicamentum, quod Fronti & Temporibus, vario fine, adplicatur.

463. Quae huic parando adhibentur, Formulae ſunt Epithema Liquidum, Siccum, Cataplaſma Coctum, ſaepius tamen Crudum, Unguentum, Balſamum, Linimentum: unde ideò ex (320. 331. 345. 356. 421. 432. 443.) facilis ſit eorum, quae huc pertinent, intellectus.

464. SUBSRIPTIO & SIGNATURA, praeter Nomen & Partem (462.), nihil ſingulare habent. Quandoque & Materies Nomen Formulae mutat; ut, quod Oleum & Acetum, praecipuè Roſacea, recipit, vocetur *Oxyrrhodinum*, quod ex Conſtipantibus cum Liquido in Pultem coactis conſtat, *Anacolle-*

ma

ma. Caeterum &, Vehiculi loco (328. γ.), heic nonnunquam ſervit Placenta e Roſis, a deſtillatione reſiduis, compactis, nata.

465. Usus, maximè refrigerandi, humectandi, demulcendi, ſopiendi, repellendi, raciùs diſcutiendi, adtrahendi, calefaciendi, ſcopo dicatus, in morbis Capitis internis & externis, circumſpectionem requirit; ne, cauſâ minus ſublatâ, inducatur ſtupor, aut, exterioribus conſtipatis, introrſum augeatur impetus. Inde Materiae huc aptae Delectus patet.

466. Specimina ſunto.

*

Oxyrrhodinum demulcens, refrigerans, ſopiens.

℞. *Olei infuſ. Roſar.* unc. iß.
Acet. Sambuc. drach. vj.
Tinct. Opii cum Spir. Acet. par. drach. ij.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iij.
M. ſ. a. F. Oxyrrhodinum. D. cum Placent. Roſac.

S. *Placenta hoc liquore irrorata Fronti & Temporibus utrinque adplicetur: exſiccata rurſum humectetur; donec ſomnus obrepat.*

*

Frontale Cataplaſmodes, Hypnoticum.

℞. *Fol. recent. Hyoſcyam.*
Flor. Rhoead. ana drach. ij.
Capit. rec. Papav. hort. cum Semin. no. iij.

Cum *Acet. Roſac.* q. ſ. in paſtam trita exhibe.

S. *Incluſa linteo Fronti adplicentur tepida.*

*

Frontale, Linimenti forma, Anodynum, diſcutiens, calefaciens.

℞. *Unguent. Nervin.* drach. vj.
Theriac. Andromach. drach. ij.
Croci pulveris. gr. viij.
Ol. infus. Chamaemel. q. ſ.

Ut F. Unguentum molle.

S. *Exceptum ſtupis cannabinis, duobus linteis incluſum, Fronti imponatur.*

*

Anacollema Conſtipans.

℞. *Bol. Armen.*
Succ. Acaciae. ana drach. ij.
Maſtiches.
Sang. Dracon.
Lap. Haemat. ana drach. j.

Cum *Album. Ov. conquaſſ.* q. ſ. redacta in pultem excipe ſtupis cannabinis. D.

S. *Fronti & Temporibus adplicentur.*

Sae-

*

Sacculus Frontalis, calefaciens, diſcutiens, ad Cephalalgiam aut Vertiginem, a cauſa frigida natam.

℞. *Herb. rec. Rutae.*
Fol. Roſmarin.
Flor. Chamaemel.
Sambuc.
Summit. Anethi ana m. ß.
Caryophyll. arom. drach. iß.

Conſciſſa, tuſa groſſo modo, include binis Sacculis oblongis, interpaſſandis. D. cum
Spiritûs Lavandul. unc. iij.

S. *Alternatim Fronti adplicentur irrorati prius Spiritu ſimul exhibito.*

Nota. *Referri huc poſſunt* Emplaſtra Temporalia, *ex dictis de* Emplaſtro (405.) *ſat intelligenda.*

De Collyrio.

467. COLLYRIUM dicitur Medicamentum, quod Oculis extrinſecus, ſcopo vario, adplicatur.

468. Variis & ipſum Formis gaudet ante deſcriptis; ut Injectionis (295.), Adſperginis (308.), Epithematis Liquidi (320.), Sicci

ci (331.), Cataplaſmatis Cocti (345.), Crudi (356.), Lotionis (369.), Vaporationis Humidae (383.), Suffitûs (393.), Unguenti (421.), Linimenti (443.). Quare ex loc. citat. lux refulget heic neceſſaria.

469. Jubet tamen Viſûs nobilitas, & ſumma Organi teneritudo facilisque a cauſa etiam levi corruptio, ſeriò monere, ut vel Acria, vel Repellentia, ſi quibus opus, adhibeantur circumſpectiſſimè, nec niſi tenuiſſimè laevigata ſint, quibus nocitura ineſt ſcabrities, ſicubi vel Collyriis Siccis, *Sief* Arabibus dictis, inſervient, vel Liquidis ſaltem miſceri, nec planè ſolvi, poterunt. Unde & Acriorum miſtio aequabiliſſima, & Liquidorum quandoque colatio commendanda.

470 Adplicatio pro forma & ſcopi varietate diſcrepat. Liquida vel linteis imbibita imponuntur, vel ſiphunculi aut calami ope inſtillantur. Spiſſa vel vehiculo apto excepta admoventur, vel illinuntur. Sicca inſperguntur, vel ex calamo inſufflantur.

471. Usus multivarius, plurimis Oculorum vitiis ſat aptus, modo prudenter inſtitutûs, (469), emolliendo, roborando, maturando, reſolvendo, refrigerando, ſôpiendo, detergendo, derodendo, ſe commendat.

472. Specimina ſunto.

Col-

*

Collyrium Liquidum, Antiphlogiſticum, repellens, in initio Ophthalmiae externae.

℞. *Aq. ſtillat. Plantag.*
Roſar. ana unc. iij.
Troch. alb. Rhaſ. drach. ß.
Sacchar. Saturn. gr. vj.
M. D. ad Vitrum.

S. *Collyrium, quo concuſſo imbutum linteum quadruplicatum imponatur Oculo adfecto: recentetur omni triborio.*

*

Collyrium Cataplaſmodes, Antiphlogiſticum, emolliens, demulcens.

℞. *Pom. dulc.* q. v.
Aſſentur ſub cineribus, aut cum
Lact. dulc. q. ſ. coquantur ad mollitiem.
Pulpae per ſetaceum trajectae unc. j.
admiſce
Micae Panis alb. drach. vj.
Album. Ovi in liquorem conquaſſ. q. ſ.
Ut F. Cataplaſma.

S. *Hujus q. ſ. linteo exceptum calidè admoveatur Oculo, firmetur ſine compreſſione. Renovetur quartâ quavis horâ.*

*

Collyrium Vaporoſum, ſtimulans, roborans, ad Paralyſin Palpebrarum.

℞. *Herb. Majoran.*
Thymi.
Mar. Syriac. ana m. ß.
Flor. Lavandul.
Chamaemel.
Bacc. Juniper. ana drach. iij.
Conſciſſa, tuſa, D. ad Chartam.

S. *Species roborantes, quarum pars quarta cum Vin. rubr. pint. ¼ infuſa per horam maceretur, tum ebulliat vaſe aperto, & vapor exhalans per infundibulum determinetur ad Oculum adfectum, ſpatio quadrantis horae. Id fiat manè & veſperi.*

*

Collyrium Siccum, detergens, leniter erodens, ad delendas Cicatrices opacas Corneae diaphanae.

℞. *Sacchar. cand. albiſſ.* unc. j.
Alumin. uſt. ſcrup. ij.
Vitriol. alb. gr. x.
M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.

S. *Hujus tantillum bis de die loco erodendo imponatur.*

Col-

*.

Collyrium, formâ Unguenti, ad Trachoma.

℞. *Ung. Roſac.* unc. j.

Tutiae praeparat. drach. ij.

Sacchar. Saturn. ſcrup. j.

Camphor. gr. vj.

Ol. infuſ. Roſar. q. ſ.

Ut F. Unguentum molle.

S. *Hujus tantillum illinat Palpebris omni veſperâ, cubitum iturus.*

De Naſalibus.

473. NASALIA ſunt Medicamenta; quae Naribus admoventur, tum ſanitatis, tum voluptatis ergo. Atque alia quidem toto ſuo corpore, aut vaporibus igne excuſſis, immittuntur Naribus, alia effluviis ſponte exhalantibus Olfactûs modò organum adficiunt. Illa *Errhina*, haec *Odoramenta* vocantur.

De Errhinis.

474. ERRHINORUM FORMA multiplex in genere eſt *Liquida*, *Mollis*, vel *Solida*.

α. Liquida ſunt Infuſa (211.), Decocta (224.), Succi (235.), Emulſa (246.), Mixturae Mediae (272.), vel Contractae (283.).

β. Mollia dant Electuaria (138.), Unguenta (421.), Balſama (432.), Linimenta (443.).

γ. Solida conſtant Pulvere (106. 308.), eoque tenuiſſimo vel mediocri (107. *α. γ.* 309.), Suffitu (393.), Turundis Pyramidalibus, *Naſalibus* propriè dictis, quae ex Pulveribus & Glutinante, Mucilagine v. g. Albumine Ovi, Terebinthinâ, Melle, Ladano, Cera, &c. ad modum Trochiſci (172.), componuntur, aut & ſaepe ſimpliciores ex Rad. Betae, Cyclaminis, Iridis, &c. aptè ſciſſis, vel Foliis Betonicae, Nicotianae, Cortice recenti Aurant. &c. contortis, formantur.

475. Materiem, hujus Delectum, &, quae huc pertinent, reliqua docet Scopus, & Forma varia (474. & loc. ibid. cit.).

476. Adplicatio Liquidorum (474. *α.*) fit injiciendo (295.), adtrahendo & eluendo (369.), vaporando (383.), aut, inſtar Fotûs Liquidi (320.), cum carptis, turundis, linteis, &c. immittendo. Mollia (474. *β.*) illinuntur, aut cum vehiculis mox memoratis induntur. Pulveres (474. *γ.*) inflantur, adtrahuntur; Suffituum (ibid.) accenſorum fumus in Nares dirigitur; Turundae (ibid.) intruduntur.

477. Uſus variâ ſe virtute, adſtringente, emolliente, demulcente, ſopiente, aperiente, ſtimulante, Ptarmicâ, Mucum eliciente, mundante, detergente, &c. commendat, aequè in morbis Narium propriis, quam aliarum partium, quibus evacuatio per Nares conducit. Sternutationis tamen motus univerſum corpus violentiſſimè concutiens, tum evacuationis hujus conſuetudo, uſu frequentiore inducta, aegrè rurſus tollenda, prudentiam heic inculcant.

478. Specimina ſunto.

*

Decoctum mundans ad Ozaenam.

℞. *Rad. Ariſtoloch. rot.* unc. ß.
Herb. Veronic.
Menth. ana m. j.
Cum Aq. pur. q. ſ. coque vaſe clauſo per ½ horae.
Colat. unc. xij. adde
Tinct. Myrrh.
Aloës. ana unc. ß.
Mell. Roſac. unc. iß.

M.

S. *Injiciatur hujus tepidi q. ſ. aliquoties de die: tum Goſſypium aut carpta eo imbuta adplicentur.*

*

Liquor Stipticus ad Narium Haemorrhagiam.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 161.

℞. *Alumin. rup.* drach. j.
Aq. ſtillat. Plantag. unc. j.
M. Solve.

S. *Turundis ingeſtis applicetur cavo Narium.*

*

Suffitus Roborans, nimiam per Nares deſtillationem minuens.

℞. *Maſtiches.*
Olibani.
Succin.
Gum. Anim. ana drach. j.
Herb. ſicc. Puleg. drach. ij.
M. F. Pulvis groſſus. D. ad Scatulam.

S. *Pugillus hujus prunis inſpergatur, fumusque tecto capite excipiatur Naribus.*

*

Electuarium Errhinum ad Gravedinem.

℞. *Pulv. rad. Galang.*
Irid. Flor. ana drach. j.
Zingiber. drach. ß.
Piper. alb. ſcrup. j.
Mellis comm. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Electuarium. D. ad Fictile.

S. *Ter, quater de die, tantillum Naribus illinatur, aut cum Turundâ indatur.*

Suc-

*

Succus Errhinus, Muci e Naribus excretionem promovens.

℞. *Fol. recent. Braſſicae.*
Betonic.
Anagall. purp. ana q. ſ.
Aq. ſtillat. Majoran. unc. j.

Contuſis ſimul ſuccum exprime, cujus unc. iv. adde
Spir. Lilior. Convall. unc. ß.

M.

S. *Hujus quantum volâ manus capi poteſt, manè & veſperi, Naribus adtrahatur.*

*

Naſalia ejuſdem virtutis.

℞. *Herb. ſicc. Majoran.* drach. iß.
Rad. Ellebor. alb.
Sem. Nigell.
Caryophyll. arom. ana ſcrup. j.
Maſtiches. drach. ß.
Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq. Roſ. fact. q. ſ.

Ut F. ſ. a. Turundae Pyramidales pro Naſalibus.

S. *Manè Naribus immittantur.*

Pul-

*

Pulvis Ptarmicus.

℞. *Fol. ſiccat. Nicotian.* unc. ß.
Majoran.
Mari Syriac.
Flor. Lavendul.
Lilior. Convall. ana drach. ij.
Rad. Pyrethri pulver. drach. j.
Ol. ſtillat. Caryophyll. gutt. iv.

M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.

S. *Adtrahatur Naribus tantillum, tempore matutino, ut Sternutatio excitetur.*

De

Odoramentis.

479. ODORAMENTIS (473.) MATERIEM praebet, quidquid odorem ſponte exhalat Medicatum, ſuavem, vel injucundum.

480. FORMA, ut Errhinorum (474.), *Liquida* eſt, *Mollis*, vel *Solida*.

α. *Liquidam* conſtituunt Liquores Odorati Officinales ſoli, aut ex his aliiſque paratae Mixturae Mediae (272.), vel Contractae (283.).

β. *Mollem* dant Balſama (432.).

γ. *Soli-*

γ. *Solidam* Pulvis (106. 308.), aut ex hoc & Glutinante apto, Trochiſcorum inſtar (172.), coacta Poma, Pilae, Globuli, Smegmata, odorata: quamvis poſteriora, quippe deliciis ſaltem dicata, ex Unguentariorum potius Officinis hodie petantur.

481. Admoventur autem Liquida, Balſama, Pulvis, Poma, Naribus; ut proximè agant in Olfactûs organum. Globuli ex collo, aut in carpis, geſtantur. Smegma lotioni inſervit.

482. Ex his (479 ad 481.), cum Scopo collatis, facile eſt, quod huc requiritur, praeſcriptionis artificium.

483. Usus cum voluptati, tum ſtimulando, excitando, aliorſum determinando Liquidi Nervoſi motui, Atmoſphaeram corrigendo, maximè dicatus eſt. Repete autem dicta (85. 100. 396. ι. 441.).

484. Specimina Balſamorum dedi ante (442.): reliquorum haec ſunto.

*

Vapor ſtimulans Nares, in Apoplexia imminente a cauſa frigida.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.

℞. *Tinct. Caſtor.*

Spir. Sal. Ammon. ana. drach. ij.

M.

S. *Subolfaciat ſaepe.*

Pul-

*

Pulvis Odoratus, Cardiacus.

℞. *Ol. ſtillat. Cinnamom.* gutt. vj.
Meliſſ.
Roriſmar. ana gutt. iv.
Sal. Volat. ſicc. de Sale Ammon. par. ſcrup. ß.
Sacchar. albiſſim. unc. ß.
Cinnab. nat. ſubtiliſſ. levigat. q. ſ. *ad coccineum ruborem.*

Accurate, cito, miſta immittantur vaſculo vitreo, obthuraculo vitreo claudendo.

S. *Admoveatur Naribus in Languore.*

*

Pomum Odoratum.

℞. *Ladani.* drach. iij.
Benzoin.
Styrac. calam. ana drach. ij.
Herb. Thymi.
Mari Syriac. ana drach. j.
Camphorae. gr. ij.
Ol. ſtill. Caryophyll. gutt. iv.
Balſ. Peruvian. ſcrup. j.

Cum *Mucilag. Gum. Tragacanth.* Aq. Cort. Citri. *ſolut.* q. ſ. F. Pomum.

S. Ut ſupra. *Ex iiſdem quoque* Globuli *magnitudinis arbitrariae formari poſſunt.*

Sa-

*

Sapo Fragrans.

℞. *Sapon. Venet.* unc. viij.

Pulv. ſubtiliſſ. Rad. Irid. Flor.
Flor. Lavend. ana
drach. iij.

Ol. ſtillat. Cort. Citr. gutt. xv.

Tinct. Benzoin. Aquâ praecipitat. q.ſ.

Concorporentur in paſtam, ex qua formentur Pilae hinc inde Auri foliolis exornandae.

S. *Lavandis manibus, faciei, inſervit.*

De

Stomaticis.

485. STOMATICA voco Medicamenta, quae Oris partibus internis adplicantur. Eorum vero tres ſunt ſpecies: *Dentifricium*, quod Dentium & Gingivarum vitiis medetur: *Apophlegmatiſmus*, quo Saliva & Mucus Oris elicitur: *Gargariſma*, quod cavo Oris colluendo inſervit.

De

De
Dentifricio.

486. **D**ENTIFRICIUM eſt *Liquidum*, *Molle*, vel *Siccum*.

α. *Liquidum* dat plerumque Mixtura Media (272.), vel Contracta (283.): quamvis & Liquores Officinales ſoli, tum Decocta, Infuſa, Succi, eò adhiberi queant. *Collutorium* id, aut *Collutio*, quoque audit.

β. *Molle* eſt Electuarii ſpecies (138.): alias & Eclegmatis (149.), aut Linimenti (443.) forma heic uſu venit.

γ. *Siccum* praebet Pulvis (106. 308.) tenuiſſimus aut mediocris (107. α. γ. 309.), tum ex hoc & Glutinante idoneo conflati Trochiſci (172.), aut Styli Dentifricii; qui tamen hodie minus uſitati ſunt.

487. MATERIES, DELECTUS, caetera, ex indole corrigendi vitii, & formâ expetitâ (486.), intelliguntur. Acida Foſſilia cautè adhibeantur; ne, dum dealbant Dentes, ſimul ambedant.

488. USUS Dentibus, Gingivis, detergendis, firmandis, labe Scorbutica liberandis, his quandoque, in Dentitione difficili, emolliendis, refrigerandis, conducit.

489. SPECIMINA ſunto.

Col-

*

Collutorium in Scorbuto a cauſâ calidâ.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Myriae Limonum.*

Mell. Roſac. ana unc. ij.

Sp. Sal. dulc. drach. ß.

Aq. ſtillat. Rutae. unc. ij.

M.

S. *Eo ſaepiuſculè laventur Dentes & Gingivae.*

*

Linimentum vide in Hiſtoria Linimenti p. 329.

*

Collutio, Eclegmatis ferè formâ, refrigerans, emolliens, in Dentitione difficili.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 236.

℞. *Crem. Lact. rec.*

Vitell. Ovor. ana unc. j.

Syr. Violar. drach. vj.

Aq. ſtillat. Roſar. unc. iij.

M.

S. *His foveantur Gingivae dolentes.*

Opiata Dentes detergens, firmans.

℞. *Conſerv. Roſ. rubr.* unc. ß.
Oſſ. Sepiae ppt. drach. ij.
Sang. Dracon.
Cort. Granator. ana drach. j.
Alumin. uſti. ſcrup. ij.
Mell. Roſac. q. ſ.
Ut F. Electuarium. D. ad Fictile.

S. *Manè & poſt prandium ac coenam eo fricentur Dentes, tum abluantur cum Spirit. Vini Myrrhato.*

Pulvis Dentifricius.

℞. *Pumicis ppt.* drach. ij.
Flor. Balauſt.
Rad. Irid. Flor.
Myrrh. rubr. ana drach. j.
Lap. Haemat. ppt.
Sal Ammoniac. ana drach. ß.
M. F. Pulvis tenuis.

S. Ut ſupra.

Tro-

*

Trochiſci vel Styli Dentifricii.

℞. *Species praecedent.*

Mucilag. Gumm. Tragacanth. cum Aqua Salviae fact. q. ſ.

Ut F. Trochiſci vel Styli probè ſiccandi.

De

Apophlegmatiſmo.

490. APOPHLEGMATISMI (485.) FORMA iterum triplex eſt, *Liquida*, *Mollis*, *Sicca*.

α. *Liquidam* ſaepiuſcule praebent Decocta (224), Mixturae Mediae (272.), crebriùs Contractae (283.), quandoque & Infuſa (211), Succi (235), aut Liquores alii officinales, non permiſti.

β. *Mollem* dat Electuarium (138.).

γ. *Sicca* varia vel eſt Suffitûs ſpecies (395 *α*), Nicotianae ſimplicis, aut Medicatae, fumo ore hauſto conſtans; vel Rotula (199.) ſublingualis, facile diſſolvenda; vel Manſile quid, *Maſticatorium* vulgò dictum, ſolidum, tenax,

 acre:

acre: quò adhibentur Vegetantium acriorum partes ſolidae, aut Succi concreti, minus facile liqueſcentes, tum ex his, & ſimilibus aliis, confecti Pulveres craſſiores (106. 107. β.), hique aut laxi, aut panno lineo, in ſpeciem Noduli, incluſi (219 α. 2.), aut cum Glutinante in Trochiſcos, Paſtilloſve, coacti (172.).

491. Haud tamen perinde heic ſemper eſt, quacunque ex dictis (490.) utaris. Videndum, quaenam Indicationi, Morbi, Aegrique, conditionibus aptior.

α. Occaſio praeceps captanda uſum Liquidorum (490 α), maximè ſimplicium, aut ſola permiſtione parandorum, commendat (42.).

β Praeferuntur eadem (490. α.), ubi profundiùs e faucibus trahendum Phlegma, idque tenacius eſt.

γ. Electuarii (490. β.) potior uſus eſt, cum vel manducatio, vel determinata liquidi ſiccive in ore volutatio & detentio, aegre fieri poteſt: ut in Paralyticis & Soporoſis affectibus. Id... tum, palato adlitum, ſenſim liqueſcens, agit certius.

δ. Fumiſugium, plurimis minus adſuetis incommodiſſimum, nimiâ in Nervos actione, fumiſque haud dexterè a cavo Narium, Pharyngis

ryngis, Laryngis, prohibitis, Cephalalgias, Vertigines, Tuſſes, Nauſeas, Vomitus, creat.

ε. Pueros, & Delicatiores, vix longiori adſtrixeris manducationi. Placent magis Liquida, aut Rotulae acre Saccharo tegentes (490 γ.). At his obtuſior quoque virtus.

ζ. Ubi lentè, diu, validè, proritandus humor, Manſilia (490. γ.) caeteris antehabentur; niſi priorum quaedam repugnent.

492. Materies petitur ex iis, quae ore excepta, retenta, mota, vi emolliente aut praeſertim ſtimulante, majorem Salivae & Muci copiam eo adlicere queunt. Vid. H. Boerhaave Inſtit. Med. 1195. 1197. 1200. 1. 2. 3. Quae enim deglutita, Ventriculo recepta, Nauſeam creando, Salivam movent, aut in Sanguinem delata, hunc diſſolvendo, Ptyaliſmum excitant, hujus non ſunt loci, ubi de Topicis Stomaticis (485.) agimus.

493. Delectum docet Remedii vis requiſita, & Forma adhibenda (491.).

α. Emollientia, Saponacea, Aromatica, Oleo vel Sale acri praedita, alia aliis validiora, infinitam heic Medico praebent ſylvam, ex qua aptum nodo cuneum quaerat. Inde cum vario Menſtruo, Aquoſo, Vinoſo, Decocta, Infuſa, Succos, lenius, fortius, agentes,

juxta datas ante regulas (211. 224 235.), parare facile. Suavitas, Acumen, Melle vel Saccharo obtinetur.

β Mixturis (490 α) idoneam dant materiem Aquae ſtillatitiae, Aceta, Spiritus, Tincturae, Eſſentiae, Olea, Salia, ex ſimilibus (493 α.) confecta; quorum & dilutiora ſeorſim ſumta heic bona.

γ Nicotianae Medicatae Suffitus ut paretur, ante docui (395 α. 396 δ. & ſeq.).

δ. Aromata, Radices, Cortices, Folia, Semina, acriora, integra, Vino quandoque, Aceto, Spiritu Vini, prius macerata, tum Succi tenaces, ſimiles, odore tamen haud inſuaves, Maſtiche v. g. Myrrha, &c. ſeorſim ſingula, ſimplex, at efficax, praebent Manſile. Alii nec Nicotianae Folia horrent. Indos Betele & Arecca, cum Calce, manſa delectant.

ε. Haec (δ.) contrita Pulveres exhibent (490. γ.), ex quibus linteo incluſis Noduli (ibid.), cum Saccharo ſubactis Rotulae (ibid.), cum Cera, Maſtiche, Melle, aliove Glutinante, concorporatis Trochiſci manſiles (ibid.), Melle plure vel ſimplice, vel Medicato, exceptis Electuaria (ibid. β.) naſcuntur.

ζ. Abſtinendum ubique, maximè in mandendis, ab iis, quorum Odor aut Sapor deteſtabilis;

ſtabilis; quum nimis evolvatur. Conſuetudo tamen vel moleſtiſſima etiam manſuefacit (∂.).

494. ORDO, DOSIS, QUANTITAS GENERALIS, PROPORTIO, SUBSCRIPTIO, ſatis patent ex iis, quae de ſimilibus Formulis Internis ante dicta, collatis ad hactenus (490 ad 494.) expoſita, & mox ſubjungenda Specimina. Paſtillorum Moles, heic plerumque major (177.), ſcrup. j. drachm. ß. imò j. aequat.

495. SIGNATURA pariter ex prius dictis intelligitur. Jejunum ferè Stomachum amat haec Evacuatio: unde aliquot plerumque ante paſtum horis movetur; niſi cum in morâ periculum. Promovetur prono capite, ſimulque acrium delapſus in Fauces ſic cavetur. Ultra ſemihoram vix protrahitur. Os, poſt Apophlegmatiſmi actionem, Aquâ tepidâ, Lacte, aliove blando liquore, eluendum vix monere opus.

496. USUS, caute directus, nobilia praeſtat, aliis haud adeo viis ſemper obtinenda, in Frigidis, Catarrhoſis, Soporoſis, Paralyticis, Epilepticis, adfectibus, Leucophlegmatiâ, Anginâ Aquoſâ, Odontalgiâ, &c. Abuſus rei optimae peſſimus Salivâ, humore utiliſſimo, privat Chylopoieſin, ſubtiliſſimis orbat ſanguinem, conſuetudinem inducit aegrè rurſus exuendam.

497. SPECIMINA ſunto.

*

Decoctum Apophlegmatizans, ingruente Apoplexiâ Frigidâ utiliſſimum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Rad. Imperator.*
Pyrethri. ana unc. j.
Fol. Recent. Rutae.
Majoran. ana m. j.
Flor. Lavand. m. ß.
Semin. Sinapis contus. unc. ß.

Conſciſſa, cum *Vini Alb.* Libr. ij. coque per ½ horae, vaſe exactè clauſo. Colat. admiſce

Spir. Sal. Ammon. drach. ij.
Mell. Anthos. unc. iß.

D.

S. *Hujus tepidi pauxillum ore detineat ac volutet, humorem prolectum jugiter exſcreans. Repetat pro neceſſitate urgente, quavis horâ aut citius.*

*

Mixtura ſimilis, Odontalgiae Catarrhoſae apta.

℞. *Aq. ſtillat. Lavandul.* unc. vj.
Spirit. Regin. Hungar. unc. ij.
Sal. Ammon. drach. j.
Tinct. Sal. Tart. Helmont. drach. ij.
Zingib. ſubtiliſſ. pulv. drach. ß.
M. D. Vitro clauſo.

S. Ut ſupra.

Apo-

*

Apophlegmatiſmus, formâ Succi preſſi.

℞. *Fol. recent. Becabung.* m. j.
Cochlear. m. ß.
Rad. recent. Ari.
Armorac.
Sem. Sinapis. ana. unc. ß.
Conſciſſis, tuſis, exprime Succum, cui admiſce
Vin. alb. unc. iß.
Sacchari alb. unc. j.
M.

S. *Hujus hauſtulum, omni manè, ore prius aqua eluto, contineat aliquamdiu Scorbuto frigido laborans, tum exſpuat una cum ſaliva ſic prolectâ.*

*

Pulvis Apophlegmatizans.

℞. *Rad. Pyrethri.*
Cort. Magellanic. ana drach. iß.
Cubeb.
Cardamom.
Caryophyll. arom. ana drach. ß.
Sal. Ammoniac. drach. j.
Ol. ſtillat. Caryophyll. gutt. vj.
Contuſis F. Pulvis craſſiuſculus. D. in Scatulâ.

S. *Capiat omni mane, jejunus, quantum apice cultri ſuſtineri poteſt, & commandat, exſpuatque humorem proritatum.*

*

Rotulae Sialogogae.

℞. *Species praecedentes ſubtiliſſimè tritas.*
Sacchar. albiſſ. Aq. Roſar. ſolut. & inſpiſſat. ſextuplum.

Ut F. l. a. Rotulae.

S. *Una vel duae ſub lingua detineantur, ut ſenſim liqueſcant. Excernatur Liquidum adfluens.*

*

Electuarium ex iiſdem.

℞. *Species eaſdem Pulveris ſubtiliſſimè comminutas.*
Mellis Anthos. triplum.

M. exactè. D. ad Fictile.

S. *Hujus tantillum Palato adfricetur in Morbis ſoporoſis, frigidis.*

*

Nodulus ſimilis.

℞. *Pulver. praecedent.* drach. iß.
Maſtiches. drach. iij.

Miſta illigentur panno lineo, ut F. Nodulus.

S. *Mandatur leniter mane per ½ horam, ut Saliva proritetur exſpuenda.*

Tro-

*

Trochiſci maſticatorii.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Maſtich.*
Cerae alb.
Zingib. ana. unc. j.

F. ſ. a. parvi Paſtilli, ſinguli drach. ß. aut j.

S. Ut ſupra.

De Gargariſmate.

498. GARGARISMA (485.) eſt Medicamentum Liquidum, Cavi Oris, maximè verò Faucium, collutioni, varios in uſus, aptatum. *Collutio* quoque vel *Colutorium* audit, praecipuè ſi Gargariſatio, a qua nomen habet, ſub ejus uſu non accedit.

499. FORMA ejus, ſemper Liquida, Infuſi (211.), Decocti (224.), Succi expreſſi (235.), Emulſi (246), Julapii (261.), vel Mixturae Mediae (272), ſpecies eſt, iiſdemque, quibus haec, legibus paratur. Unde ex dictis (loc. cit) facile artificium.

500. MATERIEM, hujuſque DELECTUM limitat varia Medici Indicatio, & Liquidi ſpecies conficienda (499.), collata iis, quae de hac, interno uſui dicatâ, ante (loc. cit.) monita ſunt.

501.

501. Ordo, Quantitas Generalis, Proportio, itidem ſequuntur leges ante (loc. cit.) datas. Dosis, pondere nunquam determinanda, eſt, quantum buccis non diſpanſis commodè capitur.

502. Subsrriptio jubet, F. *Liquor pro Gargariſmate* aut *Collutorio.*

503. Signatura, praeter generalia, injungit Applicationis modum, qui non ſemper idem eſt. Alias enim Liquidi ore excepti, ſupinato capite, facienda agitatio; ut concuſſae cum eo partes magis undequaque imbuantur, detergeantur, penetrentur Alias lenis modo ejus volutatio, aut tranquilla detentio, requiritur, cum partes inflammatae, aliove modo laeſae, Gargariſatum negant, aut Liquidum motum a deſcenſu per Fauces prohibere ſatis nequeunt. Alias & per Siphonem injectio fit: quod in Infantibus ſaepe, aut aegris debilioribus, ſuive non compotibus, neceſſum. Calidi caeterum uſus frequentior eſt, quam Frigidi. Hoc tamen amant quidam, ubi adſtringendum vel repellendum.

504. Usus inſignis in quibuſvis fere Oris interni, Faucium, partiumque his vicinarum, morbis, Inflammationibus, Tumoribus, Ulceribus, Aphthis, Siccitate, Colluvie aquoſa, mucoſa,

mucoſa, Laxitate, Rigiditate nimia, &c. dum vis quaecunque expetita, emolliens, adſtringens, humectans, ſiccans, refrigerans, calefaciens, reſolvens, ſuppurans, detergens, &c. directè locis affectis adplicari ſic poteſt.

505. Specimina ſunto.

*

Collutio Antiſeptica, ad Ulcera Oris, a Scorbuto putrido nata.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Spir. Salis marini.* drach. ij.
Aq. ſtillatit. Salviae. unc. viij.
M.

S. *Hoc Liquore colluat Os & Fauces ſaepius de die.*

*

Collutorium ad Anginam Inflammatoriam, Antiphlogiſticum, reſolvens, refrigerans.

℞. *Aq. ſtillat. Flor. Sambuc.* unc. xvi.
Acet. Vin. deſtillat. unc. ij.
Sal. Prunell. drach. iß.
Rob. Sambuc. unc. ij.
M.

S. *Calido hoc Liquore, ore detento, Fauces aſſiduò humectentur.*

De-

*

Decoctum Emolliens, Demulcens, ad promovendum Ptyaliſmum Mercurialem.

Vid. H. Boerh. Aphoriſm. 1475.

℞. *Herb.* *Althaeae.* m. ij.
Malvae
Flor. *Rhoead.*
Verbaſci. ana m. j.
Rad. *Glycyrrhiz.* unc. j.

Cum *Seri Lact.* *rec.* q. ſ. decoct. ſpatio ¼ horae, tum Colat. expreſſ. Lib. ij, admiſce
Mellis puri. unc. ij.

D.

S. *Hoc tepido gargariſet & colluat jugiter totum Oris cavum.*

*

Aliud Laxans & Detergens, ad cruſtae Aphthoſae lapſum promovendum.

Vid. Ketelaar de Aphthis. p. 38.

℞. *Hordei mundat.* unc. j.
Paſſul. exacinat. unc. ij.
Ficuum. *No.* iij.
Liquirit. raſae. drach. iij.

Coque ex Aqu. pur. tum cola & exprime. Colat. Lib. ij. admiſce
Syr. Jujubin. unc. ij.

D.

S. *Tepidum Ore ſemper contineatur, &, ſi pote, gargariſetur.*

In-

*

Infuſum Balſamicum, conſolidans, ad Ulcera Faucium mundata.

℞. *Herb. Agrimon.* m. j.
Veronic.
Salviae.
Flor. Hyperic.
Betonic.
Rhoead. ana m. ß.

Infundantur cum *Aq. pur. fervidae.* unc. xx. ſtent per horam infuſa, vaſe clauſo, tum Colat. expreſſ. admiſce *Mell. roſat.* unc. ij.

S. Ut ſupra.

De

Scuto.

Vid. (331. 342. 414. 431.).

De

Clyſmate Inteſtinali.

506. CLYSMA INTESTINALE, *Clyſter*, *Enema*, *Lavamentum*, vocatur Liquor, qui Inteſtino Recto, Evacuandi, Alterandi vel Nutriendi fine, injicitur. Pertinet er-

ergo ad Injectiones, de quibus generatim ante (295 & ſeq.) actum; atque inde magna parte intelligitur.

507. MATERIES in genere *Excipit* vel *Excipitur*.

α. *Excipiens* Liquor eſt varius, vel (1.) Vulgaris: ut Aqua ſimplex, Fabrorum, Lac recens, ebutyratum, ejus Serum. Cereviſia, Vinum, Urina, &c. Vel (2.) Praeparatus, in Officinis proſtans, aut Pharmacopoeo ſat notus; ut praeſcriptione Magiſtrali non egeat ejus praeparatio: v. g. Aquae ſtillatit. Lac Chalybeatum, Decocta Hordei, Avenae, Specier. Emollient. Carminant. Clyſmat. ordin. aut materiei cujuſdam ſingularis, Juſcula Carnium, Olea preſſa, infuſa, cocta, & ſimilia. Vel (3.) Decoctione demum, rarius Infuſione, parandus juxta praeſcriptum Medici.

β. *Excipienda* ſunt, quaecunque, ſcopo apta, Excipiente (α.) ſolvi, aut huic miſceri ita poſſunt, ut requiſitam heic Liquoris meabilitatem non deſtruant. Referuntur haec ad (1.) Solubilia in Aquoſis: ut ſunt Electuaria, Confectiones, Pulpae, Succi, Extracta, Mella, Syrupi, Sapones, Vitell. Ovi, Salia, Saccharum. (2.) Pinguia: ut Olea infuſa, cocta, preſſa, ſtillatitia, Pinguedines, Medullae, Seva;

va, Butyrum, Balſama, praeprimis Therebinthina, Unguenta, &c. (3.) Pulverulenta non ſolubilia, quorum tamen rarior heic uſus.

508. DELECTUM docet varius Scopus, tum cognita Materiae Virtus, Pretium, promta Parabilitas, aliaeque tam hujus, quam Aegri, conditiones, facilè in ſingulari caſu determinandae. Unde.

α. Repetendum, quidquid de Injectione prius (299.) dictum.

β. Ubi, quod heic ſaepe obtinet, citiſſimò opus auxilio, abſint Infuſa vel Decocta, quin & Excipienda, ut Olea preſſa, longam poſcentia praeparationem (42.). Neque enim deficiunt jam parata, cuivis apta Indicationi.

γ. Nec utere pretioſioribus, maximè ſi ſaepius iterandum Clyſma; tum ne emungas Aegrum; tum ne corrupta exhibendi anſam captet Pharmacopoeus, ſat haec bona putans cavo putridis adſueto, gnarusque hos liquores raro explorari.

δ. Species Emollient. Carminant. & pleraque alia, quae ſolis Clyſmatibus deſtinata proſtant jam compoſita in Officinis, ſi potes, cave: ſaepiſſime enim exoleta ſunt, ſitu, vermibus, corrupta. Levi labore alia praeſcripſeris recens paranda.

ε. Oleoſa Aqueis excipienda haud adeo exa-ctam heic, ut in Internis (274. ζ.), poſtulant u-nionem: quamvis & Mel, Vitell. Ov. Sac-charum, Sapo, Salia, alio fine, dum ſcopus fert, addita hanc praeſtare queant. Terebinthi-na tamen Ovi Vitello ſubigenda curatius; ut diviſa felicius agat: nam Digeſtivi loco ferè ad-hibetur.

ζ. Cur vetant Acida miſcere Clyſmati, qui vel acerrima etiam Emetica & Purgantia heic ad-hibere non verentur? Sanè ubi corrigenda putri-lago, refraenandus calor febrilis, Acidi dilu-tioris uſum ſuadent omnia.

η. Pulverulentis (507. β. 3) facile carueris, cum alia praeſto ſint omni ſcopo idonea. Sin uti velis, nota Cautelam (299. δ.).

θ. Sal & Oleum fruſtra ab Anthelmintico Clyſmate arceantur. Quis ſolis dulcibus dele-ctari Vermes dixerit, cum & in acerrimis nidu-lentur? Enecti colliqueſcunt cito, facile dein expellendi.

ι. Nutrire dum ſcopus exigit, Juſculo Car-nium nihil aptius. Viſum hoc, mox, ut inge-ſtum fuerat, ſanguini admixtum nocuiſſe nihil, hinc praeviam Ventriculi & Tenuium Inteſti-norum Coctionem vix repoſcunt. Antiſe-ptico ſaltem condiendum, ſi calor corporis ni-mius ad putredinem diſponit.

κ. Denique, ut Medico nunquam, niſi ex ratione, agendum (11. 12. 15.), ita, Clyſmate indicato, mox cogitet, eo quid effici debeat & poſſit, facillimè dein reperturus aptam huic componendo materiem. Videbit hinc, toties heic commendatis Specificis Cephalicis, Pectoralibus, Stomachicis, Hepaticis, Uterinis, &c. vix majora praeſtari, quam generali Diluentium, Humectantium, Emollientium, Calefacientium, Refrigerantium, Sopientium, Diſcutientium, Reſolventium, Stimulantium, materie. Sic ars Tyroni facilis fit, & ſervilis aliorum exemplis perpetuo inhaerendi tollitur neceſſitas.

λ. Quin & farragine inconditâ heic opus non eſſe, ex dictis (κ.) patet. Saepe unicum ſufficit ingrediens, nullo ſtipatum Excipiendo. Saepius duo: Aqua, Lac, hujus Serum, cum Melle, Saccharo, Nitro, Oleo, Butyro, &c. Nonne Urina ſola, Sal communis Aquae quintuplo ſolutus, Decoct. Fol. Nicotianae, inter certiſſima habentur, ſi valentiore opus ſtimulo?

509. Ordo idem heic obtinet, qui in Infuſis, Decoctis, aut Mixturis internis (214. 227. 275.): has enim ad Formulas reducuntur omnes Enematum compoſitorum ſpecies.

510. Dosis & Quantitas Generalis aequales ſunt; cum vix niſi una ſimul praeſcribatur

tur Doſis (68. α.). Haec autem varia eſt

α. Ratione *Aetatis*. Ubi haec ferè regula obtinet.

Infanti recens nato	- - -	unc. ij.
- - - provectiori	- - -	unc. iij. iv.
Puero	- - - - - - -	unc. vj. vij.
Adulto	- - - - - -	unc. viij. x. xij.

β. Ratione *Conſtitutionis Aegri*. Proceri plus ferunt: Parvuli minus. Difficili anhelitu affecti, Inteſtina flatu diſtenta, mole extrinſecus incumbente, Foetu v. g. grandiore, Aquis, &c. preſſa, vix admittunt copiam majorem, admiſſam cito excutiunt.

γ. Ratione *Effectûs praeſtandi*. Si diluendum, humectandum, emolliendum, refrigerandum, nec alia repugnant, major quantitas conducit. Si validè ſtimulandum, minor; ne moles ſtimulo juncta citius expellat. Si diutius retinendum, minor itidem expedit: quod maximè in iis, quae Nutriendi fine injiciuntur, notandum.

δ. Caeterum & heic parcior ſimul injecti copia penſari poteſt iteratione, &, ſi quae obſtant, per intervalla immitti, quod ſimul debebat.

511. Proportio mutua Ingredientium, vix certis in univerſum limitanda legibus, attento ad ſuam indicationem (508.), Virtutem materiae,

riae, Vires Aegri, Senſum hujus majorem minoremve, requiſitam Injectionis Conſiſtentiam (299. δ.), &c. determinatu facilis eſt.

α. Si Purgantibus opus infuſis, decoctis, aut intermiſtis, haec plerumque dupla recipiuntur doſi, qua darentur ori ingerenda, quandoque & tripla, imò majore, ubi ſtimulandum fortius.

β. Salium mediorum, quae magis heic uſitata, drach. j. ij. ad Liquoris unc. x. pro ſtimulo mediocri ferè ſufficiunt. Alias tamen uncia j. imo ij. adhibentur in acerrimis (508.).

γ. Eorum, quae Mellis aut Syrupi gaudent ſpiſſitudine, latiſſima iterum Proportio primariò ex virtute Medicata, dein & conſiſtentia, limitatur; ut ideo ſumma ferè ſit, ſi horum & Liquoris aequale pondus ſumſeris.

δ. Pinguium tamen, niſi cum ſola totum conſtituunt Clyſma, parcior quantitas rarius quartam totius partem exſuperat. Terebinthinae autem vix plus unc. ß. aut drach. vj. ad Liquoris unc. x. recipitur.

ε. Solida, Sicca, Pulverulenta, quin majore quantitate admiſceantur, prohibet naſcitura ſpiſſitudo, aut facilis in grumos coalitus. Drach. j. ij. iij. Adulto (510. α.) ſatis ſunt.

ζ. Opiatis, aliisque Draſticis, iis maximè,

 quo-

quorum vis ſubdola furtim ſe vaſis inſinuat, cautus utere. Eſt & in Craſſis apparatus Nerveus; adſunt abſorbentes Venulae. Unde ab ejuſmodi imprudenter injectis quandoque damna peſſima. Ab Opii gran. iv. Clyſmati additis aeternùm dormiviſſe viſus eſt aeger.

δ. Circumſpectus etiam Stimulantia determina, cogitans, an, quibus, quantis, opus ſit. Alias temerè addita, alias omiſſa timidè ſpem tuam fruſtrabuntur. Si potentiſſimè excitare, expellere, revellere, volueris; ſtimulo languente ages nihil. Si diutius retinendum Clyſma, ut emolliat, diluat, mulceat, foveat, ſopiat, nutriat; ab Acribus abſtine.

512. SUBSCRIPTIO, praeter ea, quae Infuſionem, Decoctionem, Miſtionem, ſpectant, ſimilia ante dictis (218. 219. 231. 279.), niſi quod Depuratione haud adeo exacta opus ſit, ponit: *F. Enema* vel *Clyſma*. Quum vero multis in locis injectio ipſi demandetur Pharmacopoeo, aut inſtrumenta ſaltem huc neceſſaria ab eo petantur, adſcribi inſuper poteſt,

α. Qua *Aetate* ſit, cui injiciendum Clyſma; an infans, puer, adultus? ut aptus ano tubulus eligatur: licet ex quantitate Liquoris (510. α.) id conjici plerumque queat.

β. Cujus *Sexûs*, ſi adultus: ſequiori enim mulieres id officii praeſtant.

γ. *Tem-*

γ *Tempus*, quo immittendum: an mox, an mane, veſpere, &c.? Nulla hora in univerſum huic Remedio inepta eſt. Urgens neceſſitas quamcunque admittit. Alias tamen vacuo Ventriculo magis probatur ejus uſus.

Reliqua, quae huc ſpectant, mox tradenda, ſupponuntur cognita injicienti.

513. SIGNATURA vix opus, niſi cum Subſcriptio (512.) brevior uſum non memorat. Tum vero, dato Titulo (60. γ 506.), quoad reliqua intelligitur ex modo dictis (512 α. β. γ.). Addenda tamen aliquando, aut & oretenus injungenda nonnulla, quae applicationis aut actionis commodo ſerviunt. Ut

α. Agenda *ante Injectionem*. Haec ſua ex indicatione figit Medicus, varia in variis. Unum noto: Nutrienti Clyſmati praemittendum aliud Inteſtina à foecibus repurgans; ut tanto promptior fiat abſorptio.

β. Quae ſpectant *Injectionem ipſam*. Ubi (1.) Liquoris juſta exigitur Calefactio ad teporem ferè ſani hominis. Vas Clyſma continens, admotum oculo, labiis, aut dorſo manus, his dum calore non infeſtum eſt, debitum notat gradum. Exceſſus in utramque partem ſemper

 minus

minus prodeſt, ſaepiſſime & nocet aegro, & ingredientia, Vitellos, Pinguia, coagulat, tubum obſtruit. (2.) Situs Aegri trajectui Liquoris per tubum inteſtinalem commodiſſimus. Sunt quibus decubitus in ſiniſtrum latus aptior videtur; quod Sigmoideus Coli in Rectum abituri flexus, ſiniſtro latere ſitus, viam exhibeat declivem. Obſtat tamen Recti ab Ano adſcendentis declinatio dextrorſum *a*, hoc in ſitu magis reſiſtens impulſo liquori; preſſio dein & compreſſio tractus Coli in ſiniſtris ſiti, Recto proximi, ab incumbente reliquorum Inteſtinorum mole; tum ludentis naturae inconſtantia, flexum Coli Sigmoideum quandoque ad dextram Recti formans *b*. Unde cum plurimis decubitum in dextrum latus praefero. Eſt tamen, ubi nec electio datur. (3.) Quies aegri & pacata Reſpiratio; ne valide contractis Muculis abdominalibus via arctetur nimis, aut ſubita fiat injecti repulſio. (4.) Inſtrumenta, quae variis locis varia in uſu ſunt, heic non enumeranda. Vid. *R. de Farvacques Medic. Pharmac.* III. Boek. x. Capit. (5) Injectio haud impetuoſa, nec nimis properata.

γ. *Poſt Injectionem* agenda. Heic revolutio lenis in ſiniſtrum latus, aut in dorſum, quies, tran-

a. Vid. Euſtach. Tab. Anat. X. Fig. II. IV.
b. Idem ibid. Fig. V.

tranquillus anhelitus, alvi retentio, ſi Clyſma diutius retinendum, commendantur.

514. Usus in genere expoſitus (506. 508.), laudatiſſimus, prolixior, quam qui heic ſigillatim deſcribi queat, omni, tenerrimae etiam, aetati aptus, ſolis nocet Haemorrhoidum fluxui obnoxiis, ſi acria adhibentur, tum & nimius, praeter neceſſitatem, Inteſtina reddit debiliora aut ſtimuli conſuetudine ſegnia, ut, niſi jugi monita incitamento, ab officio ceſſent. Vim Nutrientem qui Clyſmatibus negant, neſcire videntur ante dicta (511. ζ). Quin & Lactea in Colo Hominis, Chylo repleta, demonſtravit Cl. Winslow *a*. A Vino, Spiritu Vini, etiam parciore copia, Clyſmatis ſpecie injecto nata temulentia, &c.

515. Specimina ſunto.

*

Clyſma Meconium induratum reſolvens, evacuans.

Vid. H. Boerh. Mat. Met. p. 225.

℞. *Seri lact. recent.* unc. ij.

Sapon. Venet. drach. iß.

Mell. drach. ij.

M. F. Clyſma

Pro Infante recens nato.

Aa 5 Aliud

a. Expoſit. Anatom. Traité du Bas-ventre. 218.

*

Aliud Vermes expellens.
H Boerh. Mat. Med. p. 235.

℞. *Vitriol. Mart.* gr. xv.
Aq. ſtill. Cichor. unc. iv.
M. F. Lavamentum.
Pro Puero trienni aut quadrienni.

*

Clyſma Refrigerans, Antiphlogiſticum, in Rabie Canina.
Ibid. p. 183.

℞. *Nitri.* drach. ij.
Acet. Sambuc.
Mell. Roſar. ana unc. j.
Aq. decoct. Hord. unc. x.
M. F. Clyſma.
S. *Injiciatur bis vel ter de die.*

*

Clyſma Nutriens.
Ibid. p. 139.

℞. *Jur. Carnium* unc. x.
Sal. Nitri. gr. x.
Sp. Salis. gutt. vj.
M.
S. *Injiciatur octava quâque horâ, poſtquam primo Clyſmate purgante elota alvus fuit.*

Cly-

*

Clyſter Emolliens, Anodynus, Aperiens, Calculum pellens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 243.

℞. *Herb. Malvae.*
Parietar.
Heder. terreſtr. ana m.j.
Seri Lact. recent. q. ſ.

Coque ſpatio ¼ horae. Colat. expreſſ. unc.ix.
adde *Ol. Lini.* unc. j.
Nitri pur. drach. ß.
M.

S. *Injiciatur mane & veſperi.*

*

Clyſma Balſamicum, Anodynum, Antidyſentericum.

℞. *Flor. Chamomill.* m.ij.
Cum *Lact. dulc.* q. ſ. coque vaſe clauſo per ¼ horae. Colat. unc. viij. adde
Terebinth. Venet. Vitell. Ov. ſubact. drach. iij.
Mell. Roſar. unc. j.
M. F. Enema.
Pro Adulto.

*)

Clyſma Revellens, Salivationis Mercurialis impetum minuens.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 251.

℞. *Flor. Sennae.* unc. j.
Agarici drach. iv.
Semin. Cartham. drach. ij.
Rad. Jalapp. drach. j.

Cum *Aqua* decoct. Colat. unc. xij. injice pro Clyſmate.

Nota. *De* Clyſtere ex Fumo Nicotianae *vid.* Cap. *de Suffitu*, in fine, pag. 287.

De

Suppoſitorio.

516. SUPPOSITORIUM, *Glans*, Βάλανος, *Nodulus Inteſtinalis*, eſt Medicamentum plus minus ſolidum, rotundum, aut ex tereti oblongum, globuli, conuli, vel glandis formâ, quod Ano varios ad uſus intruditur.

517 Saepiſſimè id, e Simplice Materie petitum, Praeſcriptione haud eget. Alias tamen data etiam opera componitur.

518. *Simplicis* MATERIES & PRAEPARATIO, ſatis & in vulgus nota, aliis alia adhibetur, effectu tamen ferè eodem. Ut ſunt Saccharum coniforme, in globulum aut conulum redactum, inde confecti cum Moſcho globuli Moſchati, officinales; Saponis Veneti fruſtulum ſimiliter figuratum; Sebum Candelae; Cereoli particula Butyro oblita; Lardum lotum; Prunum & Ficus inverſa; Caſeus recens; Chartae bibulae ſegmentum conicè contortum, Butyro illitum; Mel ad duritiem coctum; Amygdalum Saccharo obductum; globulus vel conulus ex Alumine factus, Oleo vel Butyro inunctus; Rapae caudula; Radix Althaeae, Malvae, Betae, Braſſicae, Sambuci, &c. decorticata, debitè formata, Oleo aut Butyro ſalito illita; Caulis Porri ſimiliter aptatus, & ſimilia. Haec ferè vulgaria, infantibus, quin & adultis quandoque adcommodata, alvo lubricandae, magis minuſve ſtimulandae, tum eliciendis ano vermibus, &c. inſerviunt.

519. *Compoſitum* eſt vel Stimulans, vel propriis Inteſtini Recti vitiis dicatum.

520. *Stimulantis* MATERIES dividitur in *Excipientem* & *Excipiendam*.

α. Excipiens eſt Mel ad duritiem coctum, ut gutta marmori frigido inſtillata, frigefacta,

non adhaereſcat, ſed fragilis ſit. Sunt, qui huic Electuarium quoddam Officinale, Purgans, aut ſuccum acriorem, ſimul incoquunt. Sapo Venetus etiam pro Excipiente eſſe poteſt, Vitellus Ovi, aut Mucilago Tragacanthae, aut Saccharum Tabulatum. At haec rarius.

β. Excipiuntur eo (*α.*) Acria quaecunque' Stimulantia, ſicca pulverulenta, vel ſpiſſa? quorum infinita, gradu acrimoniae diverſa, in Officinis proſtant. Ut ſunt Sapo, Sal commune, Gemmae, Nitrum, Ammoniacum, Alumen, Vitriolum Martis, Stercus murium, Aloë, Myrrha, Fol. Sennae, Agaric. Jalapp. Species hierae, Maſſae pilular. purgantium, Cochiar. Extract. Cathol. Succus Abſynth. inſpiſſatus, Fel Tauri ſpiſſatum, Caſtoreum; tum Purgantium & Emeticorum acerrima; Colocynthis, Trochiſci Alhand. Scammoneum, Elleborus albus, Euphorbium, Crocus metallorum, &c.

521. Quod *Propriis Recti vitiis* inſervit, MATERIE gaudet pro horum adfectuum varietate variâ, Stimulante, Detergente, Erodente, Balſamicâ, Conſolidante, Sopiente, Emolliente, Adſtringente, &c. Huic enumerandae nullus heic locus. Ejus autem Adaptatio fere triplex eſt.

α. Vel enim in maſſam, priori (520.) ſimilem, duram vel emplaſticam, cum ſimili

(520

(520. α.), vel alio apto Excipiente, Unguento quandoque, Cerato, Emplaſtro, coacta, nuda ano intruditur. Emplaſtrum Officinale, Oleo vel Unguento idoneo illitum, ſolum, heic aliquando in uſu eſt.

β. Vel in Unguenti (421.) aut Balſami (432.) ſpiſſitudinem concorporata, linteis carptis, goſſypio, aut lanâ, excipitur, atque in Globulum, Glandem, aut Turundam, formatur, cui filum adligandum, foras propendens, quo extrahi rurſus poſſit ano immiſſa.

γ. Vel paſta ſimilis (β.) ſindoni immiſſa colligatur in Nodulum, ano intrudendum, filo itidem propendente rurſus extrahendum.

522. In DELECTU habenda ratio Indicationis, variae Virtutis, praeſertim draſticae Ingredientium, Aetatis, &c. Vid. ante dicta (299. 508. & aliis locis.).

523. ORDO plerumque Excipiendis ſubjungit Excipiens, maximè ſi hujus quantitas haud pondere determinatur. Alii & praeponunt.

524. MAGNITUDO Doſin heic exprimit. Si Forma Rotunda eſt; alias Piſi, alias Nucis Avellanae, aut & Glandis moles menſuram dat. Si Conica; craſſities minimi digiti ejus, cui Suppoſitorium applicandum, baſin ferè determinat, longitudo ſumitur 2. 3 vel 4. digitorum tranſverſorum. Materiae hinc quantitas

titas ferè a drach. j. ad vj. vel unc. j, pro varia Magnitudine recipitur. Exactiori determinationi ſervit Aetas varia; Inteſtini Recti anguſtia, major minorve, morboſa; Actio Suppoſitorii lenior, fortior, aut ad variam Recti aegritudinem requiſita: unde ſi validius in Morbis v. g. Soporoſis ſtimulandum, quandoque ultra digiti longitudinèm conus extenditur.

525. Quantitas Generalis ſaepiſſimè Doſi (524.) aequalis eſt. Ubi autem diutius continuata Glandis exigitur actio, ut una haud ſufficiat, duae, tres, vel plures ſimul praeſcribuntur; ut alia poſt aliam intrudi poſſit. Ex multiplicata tum ſingularum Doſi facilis determinatio Quantitatis Generalis.

526. Proportio mutua Ingredientium ſcitur ex conſiſtentia tum Excipientis, tum Excipiendorum, & ipſius Paſtae efformandae (520. 521.), ex ſingulorum Virtute, & Remedii deſiderata efficacia. Hinc

α. Si Mel induratum Excipit (520. α.), ad hujus unc. j. recipiuntur Excipiendorum ſcrup. iv. drach. jß.

β. Si mollius aliud pro Excipiente ſervit (ibid. & 521. α.), augeri pro rata Excipiendorum quantitas poteſt; niſi & Paſta mollior exigitur.

527. Subscriptio & Signatura peculiaris

ris nihil continent, quod ex ante dictis haud intelligi queat facile. Quae duriora ſunt, plerumque leni Oleo, Butyro, Axungia, Sebo, aut Unguento, prius illinuntur, quam adplicentur. Alias & Salivâ id fit, aut, ſi ſtimulandum fortius, acriore quodam Oleo. Ante immiſſionem & Alvus exonerata requiritur, niſi hanc ſolvendi cauſa Glans adhibetur.

528. Usus, jam ferè expoſitus (518. 519. 521.), ſat eximius, Clyſmatum Purgantium ſaepe ſuccedaneus, cum haec aut ab aegris moroſis, nimium pudicis, aut ob alias cauſas, non admittuntur, quin & his injectis, Purgantibuſve ore hauſtis, minus feliciter operantibus, opem ferens, alvum ſollicitando, Vermes necando, expellendo, tum in affectibus Soporoſis, Paralyticis, Apoplecticis, &c. ſtimulando, revellendo, excitando, alias &, ubi requiritur, fluxum Haemorrhoidum proritando, conducit. Ne memorem Recti proprios morbos, ulcera, fiſtulas, Haemorrhoidum dolores, &c. quibus Glandes appropriatae conferre poſſunt. Cavendum, ne ſtimulantibus frequentius adhibitis natura nimis adſueſcat, aut Inteſtinum adrodatur: unde & haec iis, quibus Rectum fiſſuris, ulceribus, tumore, dolore, fluxu Haemorrhoidum, &c. laborat, minus adhibenda. Gravidis quoque Stimulus acrior quandoque Foetum excutit.

529. Specimina ſimpliciorum vide ſupra (518), & H. Boerh. Mat. Med. p. 224. Compoſitorum haec ſunto.

*

Suppoſitorium Antihelminticum, necans, expellens Vermes.
Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 235.

℞. *Mell. cocti ad ſpiſſitudinem debitam.* unc. iv.
Aloës. unc. ß.
Vitrioli Martis. drach. ij.

M. ſ. a. F. parva Suppoſitoria v. g. xij. aut xiv pro Puero. Serventur Oleo demerſa, ne deliqueſcant.

S. *Applicentur poſt alvum exoneratam.*

*

Suppoſitorium Acre, fortiter ſtimulans, in Affectibus Soporoſis, frigidis, utile.

℞. *Mellis coct. indurat.* unc. j.
Sal. Ammoniac. drach. ß.
Scammon. ſcrup. j.
Troch. Alband.
Rad. Ellebor. alb. pulver. ana ſcrup. ß.
Euphorbii. gran. ij.

M. F. ſ. a. Suppoſitoria No. ij. Oleo Caſtorei illinenda.

Glans

*

Glans ad Alvum ſollicitandam, pro Adulto.

℞. *Sal. commun.* drach. ß.

Sapon. Venet. drach. j.

Mell. coctu inſpiſſati. q. ſ.

M. F. Suppoſitorium, Oleo Abſinth. infuſo illinendum.

*

Suppoſitorium ad excitandum Haemorrhoidum fluxum.

℞. *Aloës pulveris.*

Sal. Gemm. ana ſcrup. j.

Pulp. Colocynth. gr. v.

Mellis. q. ſ.

Coctu redigantur in Suppoſitorium.

*

Nodulus Anodynus, ad Dolores ab Haemorrhoidibus.

℞. *Opii crudi.* ſcrup. ß.

Croci pulveris. ſcrup. j.

Unguent. Popul. q. ſ.

Ut F. Paſta, quae incluſa Sindoni, aut Cottone excepta, appenſo filo, ſit pro Suppoſitorio.

S. *Immittatur Ano, filo foras propendente, & retrahatur poſt ½ horam.*

De

Peſſo & Naſcali.

530 PESSUS, *Peſſarium*, *Talus*, NASCALE, *Penicillus*, ſunt Suppoſitoria, Turundae, vel Noduli, Uterini, Inteſtinalibus (516.) ſimiles, qui ſinui pudoris muliebri, ſcopo vario, immittuntur. Quum vero & rari hodie uſus ſint, & facile ex Capite praecedente intelligantur; non eſt, cur iis immoremur.

F I N I S.

1. A. dies
6 [illegible]